

سفر دوستانه و رسمی اعلیحضرت معظم همایونی و ذوات معیتشان بنا بدعوت اعلیحضرت مهندرا در نیپال، قبلاً در رادیو و جراید بطور مفصل تذکار یافته بود درین فوتو ذات ملو کانه سر قوماندان اعلی اردوی افغان با عده‌ای از صاحب منصبان عالیرتبه نیپال بحال مصافحه دیده میشوند :

ای پیکره هائی که نهان در دل سنگید
افسوس که سر پنجه خارا شکنی نیست
نقشی اگر از تیشه فرهاد بجا ماند
جز تیشه نفرین شده گور کنی نیست

* * *

هر پیکره چون نطفه نور است که خورشید
با تابش خود در رحم سنگ نهاده است
هر تیشه که دندان فشرده بر جگر کوه
ره سوی جگر گوشه خورشید گشادست

* * *

کس نیست که با پنجه سودازده خویش
از سنگ برون آورد این پیکره هارا
خارا شکنی نیست ولی گور کنی هست
تا در شکم خاک نهد پیکر ما را

* * *

دنیای تمب آلود کویری است که دراو
هر گام که بیراهه نهی، دام هلاک است
هر خار که می روید ازین کهنه نمک زار
گیسوی سواران فرورفته بخاک است

* * *

آن کیست که پهنای بیابان بشکافد
در خلوت این گمشدگان راه بجوید
آن کیست که چون تیشه زند بر جگر کوه
اندام تراشیده ای از سنگ بروید

* * *

من کوهم و من سینۀ سوزان کویرم
از هم بشکافید دلم را و سرم را
تا در دل من صد هوس گمشده بینید
و ندر سرم، پیکره های شهرم را

نادر «نادر پور»

پیکره ها

فهرست این شماره

- سفر اعلیحضرت معظم همایونی در نیپال
- ۱ سالیکه گذشت . . .
- ۳ تفکر عسکری
- ۸ صنعت رهبری و اساس میثود تعلیم و تربیه در اردو های معاصر
- ۱۲ نظری به اوضاع شرق میانه
- ۲۳ ثبت صوت یا ضبط صوت
- ۲۷ سیر انکشاف اردو در مسیر تاریخ
- ۳۰ عملیات شگفت انگیز جراحی قلب
- ۳۸ په افغانستان کی د صفویانو نفوذ
- ۴۲ پرواز بدور ماه
- ۴۹ د اسرائیل نظامی قدرت اود اردو خرنگوالی
- ۳۲ شعر و ادب
- ۵۴ در حرب های معاصر کمائی نمودن موفقیت
- ۴۸ تکامل سفینه
- ۶۵ سرطان خطر ناکترین مرض امروز
- ۶۹ تانکهای سابقه موجوده و آینده
- ۷۶ جانبازان غزنه
- ۷۹ طوپچی در تعرض
- ۸۱ طوپ ۸۲ ملی متری
- ۸۳ مترولوژی در اردو
- ۸۹ اعلام لغات و اصطلاحات معاصر
- ۹۳ روانشناسی چگونه بوجود آمد
- ۹۵ دیو ناکام اردو وروستی ورخی
- ۱۰۵ ناموس اکبر
- ۱۰۷ حقوق جزای عسکری
- ۱۱۱ تالیفات برای اردو
- ۱۱۵ مشغولیتهای فکری

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی — به کشور — نیپال — سی سر قوماندان اعلی اردوی شاهانه

شهر کتمندو بافتخار ورود اعلیحضرت معظم همایونی با بیرق های شاهی و ملی افغانستان تزئین یافته بود و همه مردم این شهر باستقبال ذات شهرباری شتافته بودند.

اعلیحضرت معظم همایونی سر قوماندان اعلی اردوی شاهی افغانستان ساعت ۹ صبح یکنشنبه ۲۷ دلو ۱۳۴۷ بنا بدعوت اعلیحضرت مہند را پادشاه نیپال بوسیله طیاره سلطنتی از کندهار عازم نیپال گردیدند.

در میدان هوایی بین المللی کابل والاحضرت شہزادہ احمد شاہ، والاحضرت شہدخت مریم، والاحضرت لیلا، والاحضرت سردار عبدالولی و برخی دیگر از اعضای فامیل جلیل سلطنتی، بیاغلی نور احمد اعتمادی صدراعظم، پوهاند ضیائی قاضی القضاة، دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه سنانور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه، معاون دوم صدارت، ہیئت کابینہ، صاحبمنصبان ارشد اردوی شاهانه، مامورین عالیرتبه، روسای کورڈیپلوماتیک مقیم کابل حضور داشتند.

ذات ملوکانه چینیکه بمیدان هوایی بین المللی کابل مواصلت فرمودند با حاضرین که انتظار موکب شاهانه را داشتند وداع فرمودند.
درین سفر والاحضرت شہزادہ محمد نادر، والاحضرت شہزادہ پشیتون یار، بیاغلی علی محمد وزیر

اعلیحضرت معظم همایونی چینیکه باجلالتماب نور احمد اعتمادی صدراعظم هنگام عزیمت به نیپال وداع می فرمایند

دربار سلطنتی، دوکتور علی احمد پوپل معاون اول صدارت، تہورن جنرال محمد عمر سریاور حضور ملوکانه، تہورن جنرال مرادعلی ناصری رئیس عمومی تعمیرات وانشآت اردو، بیاغلی عطاءالله ناصر ضیاء، دکتور روان فرہادی، بیاغلی محمد امین اعتمادی، بیاغلی نعمت الله مصاحب حضور ذات شاهانه، دکتور عبدالفتاح نجم، تہورن شمس الدین و بیاغلی حبیب الله انور شرف معیت ذات همایونی رادارند.
طیاره حامل ذات شاهانه ساعت ۳۰ و ۹ دقیقه قبل از ظہر از

میدان بین المللی کابل بقصد کتمندو پایتخت نیپال اوج گرفت و بساعت ۹ و ۱۲ دقیقه بوقت افغانستان در میدان هوایی کتمندو پایتخت نیپال مواصلت کرد.
اعلیحضرت معظم همایونی در میدان هوایی از طرف اعلیحضرت مہند را پاد شاہ نیپال و اعضای فامیل سلطنتی و بیاغلی تاہا صدراعظم، ہیئت کابینہ، مامورین عالیرتبه عسکری و ملکی، روسای کور-

دیپلوماتیک مقیم کتمندو استقبال گردیدند.
یکدستہ از اطفال در حالیکہ با لباس های ملی نیپال ملبس بودند دستہای گل به اعلیحضرت معظم همایونی و شہزادگان گرامی و دیگر ہمرہان ذات ملوکانه بہ نمایندگی شہریان کتمندو اهداء کردند.
درین موقع موزیک سرود های شاهی عر دو کشور را نواخت و بیست و یک توپ بہ رسم احترام

فیر گردید.
اعلیحضرت مہند را پادشاہ نیپال صدراعظم و ہیئت کابینہ را بہ اعلیحضرت معظم همایونی معرفی نمودند و ذات شهرباری شہزادگان و دیگر ہیئت معیتی شانرا بہ اعلیحضرت مہند را معرفی فرمودند.
ذات ملوکانه در بیانیہ ای کہ در میدان هوایی ایراد فرمودند گفتند:
از پذیرائی گرم و کلمات مؤدت

ذات ملوکانه هنگام عزیمت به نیپال چینیکه سلام گارد احترام را بہ میدان هوایی بین المللی کابل قبول می فرمایند

اعلیٰ حضرت معظم ہمایونی هنگام عزیمت از نیپال در میدان هوائی بین المللی کندیگار یکی از اطفال خورد سال را مورد تفقد ذات شہانہ شان قرار میدهند

صورت میگیرد اما با کمال خورسندی
 میتوانم اظهار کنم کہ علائق
 افغانستان و نیپال بحیث دو کشور
 این ناحیہ آسیا و طرفدار آزادی
 مردمان و مسایل همزیستی سلامت
 آمیز و صلح جهان ہمیشہ دوستانہ

شما را طی یک مسافرت دوستانہ و
 غیر رسمی در افغانستان ملاقات کرده
 بودم نزد من موجود بود و خورسندم
 در این زمان این آرزو تأمین شدہ
 است گرچہ این نخستین مسافرت
 رسمیست کہ بین رجال دو کشور

آمیز اعلیٰ حضرت کمال امتنان داشته
 و تشکرات خود را از دعوت دوستانہ
 شما برای مسافرت بہ این کشور
 زیبا ابراز میدارم .
 آرزوی مسافرت بہ نیپال از
 مدتی و خاصہ از زمانیکہ اعلیٰ حضرت

وصمیمانه بوده است .

یقین دارم طی این مسافرت از آثار باستانی و ترقیات امروزی نیپال دیدن کرده در باره مسایل مورد علاقه هر دو کشور بشمول مسائل این منطقه جهان با اعلیحضرت شما تبادل افکار مفیدی نمایم .

با تجدید تشکرات از استقبال با حرارت شما و ابراز این آرزومندی که در ایام مسافرت خویش در این کشور دوست بمنظور تقویت علایق دوستانه صرف مساعی خواهم نمود تمنیات صمیمانه خود را برای سعادت و ترقیات مزید ملت نجیب نیپال اظهار میدارم .

اعلیحضرت مهندرا پادشاه نیپال

ضمن بیانیه مسافرت ذات شاهانه را به نیپال خیرمقدم گفته علاوه نمودند که این مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی در تحکیم مزید روابط دوستانه بین مملکتین موثر و با ارزش میباشد .

زمانیکه موتر حامل اعلیحضرت معظم همایونی و اعلیحضرت مهندرا از میدان هوایی حرکت نمودند به تعداد هزاران نفر از شهریان کتمندو درد و جناح جادهها صف بسته بانعره های خوش آمدید و نثار گل و کف زدنهای ممتد از پادشاه بزرگ ما با حرارت استقبال نمودند .

در دعوت باشکوهی که در عمان شب به اعزاز اعلیحضرت معظم

همایونی در کاخ دولتی (سنگادر بار) ترتیب شده بود اعلیحضرت مهندرا پادشاه و ملکه نیپال از اعلیحضرت معظم همایونی و شهزادگان گرامی پذیرائی نمودند .

درین محفل که علاوه بر همراهان ذات شاهانه شاغلی تاپا صدراعظم و سایر رجال آن کشور اشتراک داشتند بیانیه های بسین شاهان هر دو کشور تعاطی گردید . اعلیحضرت مهندرا پادشاه نیپال در بیانیه شان گفتند :

بی نهایت مسرورم از اینکه فرصتی فراهم گردید تا درین ضیافتی که به افتخار مهمان محترم ما اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان

ذات شاهانه بعد از ادای عید سعید اضحی در کندهار با اهالی کندهار مصافحه و عید مبارکی میفرمایند

و همراهان محترم شان ترتیب گردیده مهمانان گرامی را خیر مقدم عرض کنم. اعلیحضرت پادشاه نیپال متذکر شدند که نمیتوانم از این تعریف لب و رو بدم که مردم افغانستان تحت قیادت و رهبری اعلیحضرت محمد ظاهر شاه به پیشرفت های زیادی در زمینه های علوم عصری و تعلیم و تربیت نایل آمده است.

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه علاوه بر اینکه از دانش فراوان بهره منداند و دارای تجربه وسیع میباشد پادشاهی هستند که اوقات گران بهای شانرا صرف استقرار آزادی کشور خویش نموده اند و آرزو مند پیشرفت مملکت خویش در طریقی هستند که برای سرزمین شان مساعد می باشد.

آرزوی ما اینست که اعمال شریفانه شان بیش از پیش برای تعالی مردم شان جامه عمل بپوشد ما هیچ شک نداریم که این سفر تاریخی اعلیحضرت شمانه تنها علایق دوستانه و حسن نیت موجوده بین کشورهای ما را تقویت بخشیده است بلکه این سفر راه را برای انکشاف و تتبع بیشتر در زمینه همکاری و معاونت در ساحه های مختلف انکشاف خواهد بخشید.

ما امیدواریم که در روز های آینده فضای تشنج و نارامی مشهود کنونی در جهان صاف گردیده و هر کس از هر دسته توجه بیشتر برای آسایش نوع بشر مبذول دارد.

نیپال و افغانستان در بدل همکاری در راه صلح آماده هستند نیپال مانند افغانستان یک کشور غیر منسلک محاط به خشکه و کوهستانی است. ما مردم نیپال مانند مردم افغانستان طبیعتاً دوستدار استقلال و آزادی کشور خود هستیم ما جز صلح، پیشرفت و آسایش برای خویش و دیگران هیچ چیز نمی خواهیم.

ما پیوسته مراقب خواهیم بود تا به سیستمی که در پیش گرفته ایم پایند باشیم و آنرا از هر نوع تاثیر نامساعد و نادرست در همه موضوعات مربوط به شرافت و آزادی کشور ما و سعادت و خوشبختی مردم نیپال حفظ کنیم.

ما عقیده داریم که امکانات مشاورت و همکاری ذات البینی در بسا از موضوعات ملی و بین المللی با مشابعت اوضاع جغرافیائی بین کشور های ما موجود است.

آرزو مندیم توقف اعلیحضرت شما و همراهان سفر شما در کشور ما قرین مسرت باشد.

اعلیحضرت مهندرا در پایان بیانیه شان از مدعوین خواهش کردند تا جامه های شانرا برای طول عمر و سعادت مهمان بزرگ شان و اعلیحضرت ملکه افغانستان و مردم افغانستان بلند نمایند.

اعلیحضرت معظم همایونی در بیانیه جوانیه شان فرمودند:

از کلمات لطف آمیز و از دعوت دوستانه که به من موقع میدهد از کشور زیبای شما دیدن نمائیم و با اعلیحضرت در کشور شان یکبار دیگر ملاقات نمائیم تشکرات قلبی خود را اظهار میدارم. اینکه مسرورم یکبار دیگر فرصت تبادل افکار با اعلیحضرت شماروی مسایل مورد علاقه به شمول اوضاع جهان میسر میگردد.

افغانستان و نیپال از زمان باستان باهم همبازی فرهنگی مشترک داشته اند که خاطره آن نزد ما خیلی ارزنده است.

خوشبختانه در سالهای اخیر کشور های مدرسان مان ملل متحد و نیز در کنفرانس های باندونگ، بلگراد و قاهره اشتراک نموده و در تسوید اعلامیه های این اجتماعات تاریخی هم آهنگی نشان داده و بیک عده پرتسبب های اساسی مندرجه

آن اظهار پابندی کرده اند. کشور های ما از لزوم دوستی و تفاهم تقویت همزیستی مسالمت آمیز بین تمام ملل خور و بزرگ جهان دارای رژیم های مختلف سیاسی و اجتماعی پشتیبانی میکنند.

هم چنین هر دو کشور جنبش آزادی خواهی مردمان آسیا و افریقا را که در برابر استعمار مجادله دارند تأیید میکنند. مردم ما بر این عقیده راسخ دارند که کشور های این منطقه باید با پیروی از خط مشی تفاهم و دوستی و با جستجوی وسایل صلحجویانه برای حل وسایل ذات البینی از راه واقع بینی و عدالت زمینه را برای همکاری وسیعتر و موثرتر آماده سازند. به عقیده ما این بهترین راهی است که کشورهای ما میتوانند برای حل مسایل حیاتی و تامین منافع خود را مطابق به مصالح منطقه و صلح بین المللی صرف مساعی کنند.

مردم افغانستان پیروی از سیاست بیطرفی و عدم الحاق و پشتی بانی خویش از لزوم تاسین حق تعین سر نوشت مردمان و ملل و رفع بقایای استعمار تحت همه اشکال و مظاهر آن پایند بوده آرزو منداند مساعی ملل صلح خواه در راه تقویت امنیت جهان تهیه مراحل خلع سلاح عام و تام و توسعه همکاری بین المللی مؤثر باشد.

دوام جنگ و یتنام موجب تأسف عمیق ما بوده آرزو مندیم مذاکرات منعقدۀ پاریس به نتایج سودمندی منتج گردیده اساسات یک صلح با دوام را در جنوب شرق آسیا پی ریزی نماید جای تاسف است اسرائیل در عدم رعایت فیصله های شورای امنیت پافشاری میکنند. و شدت یافتن سیاست تجاوز کارانه آن صلح شرق نزدیک و جهان را دچار مخاطره میسازد.

با تجدید مراتب استنان از پذیرائی گرم اعلیحضرت و مردم مهمان نواز

شما امیدوارم طی ایامی که درین کشور دوست اقامت دارم نشانه‌های میراث بزرگ فرهنگی این سرزمین و نتیجه مساعی ملت نیپال را تحت قیادت شما در راه پیشرفت های اقتصادی و اجتماعی ملاحظه نمایم . از حاضرین خواهشمندم جام خود را با من با آرزو مندی صحت و سلامت اعلیحضرت پادشاه و علیا حضرت ملکه نیپال و ترقیات مزید مردم دوست نیپال و صلح جهان بلند کنند .

اعلیحضرت معظم همایونی در ایام اقامت شان از کوهستان همالیا و از جاهای تاریخی نیپال و فارم زراعتی کوملتار دیدن فرمودند و ساعت هشت و نیم ۳۰ حوت از طرف ذات شاهانه با افتخار اعلیحضرتین پادشاه و ملکه نیپال دعوتی در هتل دولتی کتمند و ترتیب داده شد که در آن اعلیحضرتین پادشاه و ملکه نیپال ، شهزاده ولیعهد نیپال ، صدراعظم اعضای کابینه رئیس پنجایات (پارلمان) مامورین عالیرتبه و رؤسای

کور دیپلماتیک مقیم کتمند و اشتراک نموده بودند .

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت ۲ و ۲۵ دقیقه بعد از ظهر یکشنبه ۵ حوت از سفر کشور نیپال طی یک بدرقه رسمی و باشکوه به قندهار باز گشتند و در قندهار از طرف یناغلی محمد صدیق والی کندهار ، تورن جنرال محمد سعید قوماندان عسکری و هزاران تن از شهریان کندهار با حرارت گرم استقبال گردیدند .

اعلیحضرت معظم همایونی پس از توقف چند روز و ادای نماز عید سعید اضحی در کندهار ساعت ۵ و ۵ دقیقه بعد از ظهر روز ۸ حوت از طریق زابل ، غزنی معالخی از کندهار به کابل موصلت فرمودند .

معلومات مختصر راجع به نیپال :

سرزمین نیپال بین هند و تبت در دامنه همالیا قرار داشته دارای ۵۴ هزار میل مربع مساحت و ۹ ملیون نفوس میباشد .

اقلیم نیپال در جنوب گرم مانند هند و در شمال کوهستانی و پر برف است اما نفوس در کمسار پر برف نهایت کم است .

شهر کتمند و جنگلهای قسمت غربی داخل منطقه نزدیک حاره میاید ، اما نیپال باران زیادتر و تپه‌های سرسبز دارد . یک قسمت تپه‌ها در ارتفاعات مختلف تسطیح یافته است و کشتزارهای برنج ، و گندم در آن افتاده است .

بسوی شمال قله‌های پر برف همالیا که اقلیم آن مانند قله‌های هندو کش افغانستان است منظره افق را تشکیل میدهد در دره‌های زرخیز دوبار تابستان و زمستان زراعت میشود .

پیداوار نیپال عبارت است از برنج گندم و میوه‌های مختلف میباشد در شمال غرب کتمند و بسوی همالیا در دره (پوکاره) دریاچه پیواتال افتاده است .

از آنجا قله‌های بزرگ همالیا مانند دولاگیری و قله اناپور ناقله

مچاپوچری (یعنی دم ماهی) دیده می شود که همدشهرت جهانی دارند از کتمند و بسوی شمال یک راه بسوی تبت رفته است و از معابر کمپسار میگذرد، بسوی شمال شرق قله معروف ایورست که بلندترین نقطه جهان است کاملاً در سرحد تبت واقع گردیده است، این قله ۸۸۴۰ متر ارتفاع دارد.

مذهب مردمان نیپال (اکثریت هندو) یک تعداد دیگر بودائی و اقلیت مسلمانان میباشد لسان شان اکثری نیپالی بوده که زبانی از خانواده هندیست و تعدادی هم به تبتی تکلم میکنند نژاد آن آمیخته بانژاد تبتی است.

مردم نیپال به زیورها مانند آنچه در موها، گلو، نست، بازو و پای آویخته و پوشیده می شود و به انواع تعویذها علاقه زیاد دارند و حتی مردان در هنگام اعیاد گلوبند ضخیم می پوشند.

شهر کتمند و توسط تپه های سرسبز احاطه شده است سقف های عمارات مایل و پوشیده از قطعات سفالین و یافلزیست عمارات مهم و خصوصاً معابد چند طبقه داشته و هر طبقه بصورت برنده سقف های مایل دارد و باینصورت از گوشه های عمارات مهمه سه سقف یکی بالای دیگر بیرون می آید.

در غرب شهر کتمند و نزدیک سرحد هند شهر کوچک لوم بینی واقع است که در آنجا قرار روایات بودا تولد شده است و عده زیاد مردم به زیارت آن می آیند.

دران شهر یکی از فرمان های اشوکا که مانند دیگر فرمان های او بروی سنگ بزبان محلی حک شده بود هنوز موجود است و در همان فرمان ذکر شده است لوم بینی محل ولادت بوداست مردم گور که از سوی غرب یعنی از هند آمده اند و در کشور غلبه کرده اند این غلبه از نظر سیاسی در قرن ۱۸ تکمیل یافته است.

در سال ۱۷۹۲ معاصر سدو زائیهها در افغانستان نیپال با برطانیه معاهده تجارتی منعقد کرد. مراسلات حکومت نیپال با کمپنی هند برتانوی در آرشیف هندوستان موجود است همه بزبان دری بوده است دران وقت برتانوی نفوذ زیادتر بر نیپال نمی خواستند زیرا خطر چین آن زمان بر طرف شده بود و نیپال هم در مقابل برتانیه دیگر اظهار نیازمندی نمی کرد و گاهی روابط بین برتانیه و نیپال تیره میشد.

۱۸۱۴ - نیپال و برتانیه تصادم حربی نمود و برتانویان، همیشه از چپاول نیپالی ها بهره مند نگران بودند ۱۸۱۶ - نیپال مغلوب سپاه برتانیه شد و برتانیه موجودیت یک رزیدنت رادر نیپال تحصیل کرد.

برتانوی دو تدبیر کردی که اینکه کونل تیرای را گرفتند تانیپال سوی جنوب راه نداشته باشد و دیگر اینکه جوانان گور که نیپالی رادر سپاه خود به تعداد زیاد بطور اجیر شامل کردند تعداد عساکر نیپالی در خدمت اردوی انگلیس به حدی بود که نیپال مجبور بود روابط تجارتی نیک با

برتانیه داشته باشد.

۱۸۳۷ - چون برتانیه در جنگ اول افغان و انگلیس در افغانستان با مشکلات زیاد گرفتار بود و نیز در چین و برما نگرانی داشت برای اینکه از احوال نیپال فارغ باشد صدراعظم آنکشور را دست نشاندۀ خود ساخت.

۱۸۶۴ - صدراعظم نیپال بنام جنگ بهادر طرفدار برتانیه بود.

۱۸۵۷ - سپاهیان هند و مسلمان یک جابر ضد برتانیه در دهلی و دیگر قسمت های هند شورش کردند به حدیکه سنطه برتانیه چندی مترزلان گردید اما نیپال طرفدار برتانیه ماند.

۱۹۲۳ - برتانیه استقلال افغانستان را بعد از جنگ سوم افغان و انگلیس توسط معاهده کابل برسمیت شناخته بود با انعقاد یک معاهده آزادی نیپال را تا حدی شناخت اما عملاً نیپال تحت فشار اقتصادی و سیاسی برتانیه باقی ماند.

۱۹۵۰ - پادشاه تری بوبان پدر شاه کنونی تسلط خانوادۀ اناهارا از امور دولت قطع کرد.

۱۹۵۱ - ۱۸ فبروری رژیم دیمو کراتیک را اعلان کرد.

۱۹۵۵ - نیپال در کنفرانس بانو نیک سهم گرفت.

۱۹۶۰ - پادشاه مهن درایریکرام شاه دیوا (پادشاه کنونی) دیمو کراسی را به قرار اصول پنجایات (بدون احزاب سیاسی) اعلان کرد.

۱۹۶۲ - پادشاه مهن را منشور آزادی را تصویب نمود.

سالیکه گذشت ...

بانشر این شماره ، یکسال دیگر از عمر نشراتی این جریده سپری گردید واینکه در آستانه سال دیگری قرار خواهیم گرفت .

مجله اردو در طی یکسال یعنی سالیکه موضوع بحث ما را احتوا میکند دچار مشکلات گوناگون بود از آنجمله مسئله کاغذ بدرجه اول موجبات پریشانی ما را فراهم ساخت شاید خوانندگان ارجمند و مشترکین گرامی ما خوبتر ملتفت شده باشند که چند شماره این نشریه بکاغذ اخباری یعنی کاغذیکه بپرستیژ مجله ما تا حد و دی مبنیت داشت انتشار یافت وحتی نظر بکمبود کاغذ جلادار و مورد نظر مجبور شدیم پستی و جلد مجله را نیز بکاغذ اخباری نشر نمائیم واین حقیقتی است که ما بدان اعتراف میکنیم و میدانیم که جنس کاغذ و مرغوبیت آن و صحافت مجله در جلب نظر خوانندگان رول مهمی دارد واز اینکه نظر به مشکلات اکمال کاغذ، تحال موفق بدریافت کاغذ صحیح و جالب نشده ایم از همه دوستان و علاقمندان مجله اردو جداً معذرت می خواهیم و امیدواریم بزودی این نقیصه مهم برطرف گردیده و باوصول کاغذ های مرغوب و مورد نظر هرچه زودتر به تلافی و جبران مافات بپردازیم . اما آنچه ما را دآینده خوشبین و امیدوار میسازد اقبال و استقبالست که خوانندگان مجله اردو بعمل می آورند و بیشتر توجه به معنی و کیفیت دارند مجله اردو بانشر مضامین و مطالب عالی و موضوعات روز در موقع معین و باتمبیه راپورتاژ های جالب و اطلاعات گوناگون توانست نقص کاغذ را تا حدودی تلافی کند. نویسندگان و همکاران ما با لخصه صاحب منصبان منور و حساس با خلوص نیت و باتلاش و کوشش پیگیر و دوامدار همیشه ما را از لحاظ مضمون و مطالب ، یاری و کمک کرده اند و می بینیم که جنبش فکری و قلمی و روح همکاری و احساس تعاون اجتماعی از راه مطبوعات و نشرات ، دامنگیر اندیشه صاحب منصبان جوان ما گردیده واین جنبش معنوی همان چیز است که ما انتظار داریم و مجله اردو نیز در راه همین مطلب و مقصد بمیدان آمده است .

(لطفاً ورق بزنید)

امید و ابریم در سال آینده به توجه و رهنمائی مقامات صالحه اردو و همکاری نویسنندگان و ارباب ذوق و صاحبمنصبان با ایثار و بی درد اردو، مجله خویش را زیباتر و دوست داشتنی تر و جایزتر بدسترس علاقمندان قرار دهیم راهی را که ما دنبال میکنیم را هیست بر مخاطره و بامشکلات فراوان هم آغوش، اما وظیفه معنوی ما ایجاب میکند تا بامشکلات مجاهدانه کنیم

و آن بار بزرگ و امانت مقدس را که بدوش ما نهاده اند با وجدان آگاه و با قلبی پاک بسر منزل مقصود برساتیم. ما بارهبری بزرگان فاضل و تجربه کار خود روز بروز در راه تنویر افکار خوانندگان مجله تلاش و کوشش میکنیم و ازین راه بر کسی منت نمیگذاریم زیرا وظیفه ما همین است و انجام وظیفه مستلزم منت گزاری بر کسی نیست. مادر عین حال که از همکاران

عزیز خویش صمیمانه رتشک می کنیم از خداوند بخود و همه دوستان گرامی توفیق خدمت و صداقت میخواهیم تا این وظیفه خطیر و پر مسئولیت را مطابق با برنسیب های اردو قهرمان افغان و متناسب با احتیاجات مملکت و هم آهنگ با روحیه زمان و پیشرفتهای جهان بسر رسانیم و حتی الامکان در انجام وظیفه خویش موفق باشیم.

اقهار مصنوعی روسی و امریکائی را بشناسیم

قمر نام غربی «ماه» است. همان گونه که زمین بر گرد خورشید میچرخد قمر هم بر گرد زمین میچرخد. بعضی از سیارات منظومه شمسی ما، چندماه یا قمر دارند. قمر ما راه یا مدار خاصی دارد. هر قمر دیگر نیز چنین است. گردشی ماه بدور زمین سریع است و هر ساعت حدود ۳۷۰۰ کیلومتر حرکت میکند. باین سرعتی که دارد، از زمین دور نمی شود، زیرا جاذبه زمین مانع دور شدن آن است. ولی سرعتی که دارد چنان زیاد است که نمیگذارد ماه بزمین سقوط کند. در این اواخر قمرها یا ماههای مصنوعی هم پیدا شده است. چون دانشمندان دریافته اند که ممکن است راکت هائی ساخت که بتواند صدها کیلومتر از زمین بالا رود، بفکر ساختن چنین ماهها برآمدند. دانشمندان مختلف برای این کار نقشه های مختلف کشیدند، ولی اساس همه آن نقشه چیزی شبیه باین است: گلوله یا استوانه ای میان تپی باید بسازند و اسباب ها و افزار های علمی را در آن جادهند راکتی چند طبقه این گلوله یا استوانه را به بالای قضا میبرد در آغاز حرکت، راکت درست روبرو به بالا حرکت میکند ولی در ارتفاع معین چنان میشود که حرکت آن در مداری بر گرد زمین صورت میگیرد و مانند قمر یا ماهی میشود که وابسته بزمین است. برای آنکه جاذبه نتواند یکباره ماه مصنوعی یا ماهواره را بخود بکشد لازم است که سرعت قمر مصنوعی به ۲۸۸۰ کیلومتر در ساعت برسد این سرعت از سرعت ماه زیاد تر است، از آن جهت است که فاصله قمر مصنوعی تا زمین بسیار کمتر از فاصله ماه تا زمین است و در نتیجه جاذبه زمین بر قمر مصنوعی زیادتر است ولی اگر سرعت قمر از این اندازه زیادتر باشد از مدار خود خواهد گریخت و دیگر مانند ماه بر گرد زمین حرکت دورانی نخواهد داشت. اسباب های داخل قمر مصنوعی پیام های رادیویی میفرستند که آنرا در ایستگاه های زمین میگیرند، پیامها مربوط است به مطالبی از قبیل اشعه کیهانی، دمه، رقیق بودن جو، تابش خورشید و شهابها.

چون قمر مصنوعی بالای اقیانوس هوانیست، یعنی در جو زمین است هوا، رفته رفته از سرعت آن میکاهد، و عاقبت قمر مصنوعی بطرف زمین فرو میافتد در ضمن افتادن و برخورد با هوا چندان گرم میشود که آتش میگیرد روز ۱۴ اکتبر ۱۹۵۷ روز پرسروصدائی بوده، چه اتحاد جماهیر شوروی در فرستادن یک قمر مصنوعی بقضا کامیاب شده بود.

نام این قمر مصنوعی راسپوتنیک ۱، بمعنی «همسفر» گذاردند زیرا در فضا همراه با زمین در حرکت بوده است.

سپوتنیک ۱ بوزن ۸۳ کیلوگرام بود. در مدتی نزدیک ۹۶ دقیقه یک دور بر گرد زمین میچرخید. مدار آن دایره تمام نبود نزدیکترین فاصله سپوتنیک تا سطح زمین، ۲۵۱ کیلومتر و دورترین فاصله آن ۹۰۱ کیلومتر بود. حدود یک ماه پس از آن سپوتنیک ۲ پرتاب شد. این قمر مصنوعی سگی بنام لایکا را با خود با سمان برد در ۳۰ ژانویه ۱۹۵۸، امریکا نخستین قمر مصنوعی خود را بقضا فرستاد نام این قمر مصنوعی به انگلیسی «اکسپلورر» بود که فارسی آن «کاشف» است کاشف حدود ۱۴ کیلوگرام وزن داشت فاصله دورترین نقطه مدار آن تا سطح زمین به ۲۴۱۴ کیلومتر میرسید در ظرف مدت شش ماه بعد از اتحاد شوروی سپوتنیک ۳ بوزن ۳۴۰ کیلوگرام و ایالات متحده امریکا قمرهای مصنوعی و انگارده یعنی پیشتاز ۱، ۳۶ کیلوگرام و کاشف ۱۴ کیلوگرام و کاشف ۴-۱۷۳۶۳ کیلوگرام را بقضا فرستادند. سپوتنیک اوسپوتنیک ۲ و کاشف ۳ پس از صدها دور گشتن بر گرد زمین، فرو افتادند و آتش گرفتند. دانشمندان ازین قمر های مصنوعی چیزهای فراوان آموختند. همه این آموخته ها را برای کیشدن نقشه مسافرت قضائی در نظر میگیرند.

تفکر عسکری

برید جنرال عبدالقدیر «خلیق»

تفکر را در عسکری میتوان بحیث صنعتی و یا خود آرتیکه بالای فلسفه پسیکولوژی (روحیات *Psychology*) و منطقی استناد مینماید تعریف نمود. ارسطو، یکی از فلاسفه مشهور یونان قدیم، تفکر را به دو گروپ تقسیم نموده که یکی آن را بنام تفکر نظری و دیگری را تفکر عملی و تطبیقی خوانده است، همچنان بایست علاوه نمود که انتهای یک تفکر نظری را ساینس و یا خود علم می نامند، و هم انجام یک تفکر عملی و تطبیقی عبارت از نتایج و حاصله تفکر است. تفکر عسکری به هر دو نوع این تفکر تعلق میگیرد مگر درین مقاله کوچک صرف از تفکر تطبیقی بحث میگردد.

دو فکتور و یا خود دو عامل :

فارم و شکل «قیمت دادن وضعیت»
معمولا طور بست که در ذیل نشان داده شده :

قیمت دادن و وضعیت

«مناقشه وضعیت»

۱- معلومات :

(آ) قطعات خود و ما و قطعات

دوست

(ب) در باره دشمن .

۲- هدف و وظیفه .

۳- فکتور ها و عوامل .

(آ) اراضی .

(ب) زمان و مسافات .

(ج) دیگر عوامل .

(د) قرار هائیکه پیدا میشود .

(ه) تدقیق قرار ها و

اتخاذ قرار آخرین .

تمامی تفکر های عملی و تطبیقی بواسطه دو عاملی تجدید و کنترل می شود که یکی ازین دو عامل عبارت از

عملیه قیمت دادن وضعیت خلق و

احداث نماید .

قارئین گرام مسبوق اند که

هر انسان زاده عقل و دماغ دارای

قدرت تفکر بوده و در پرتو همین

قدرت فکر مینمایند مگر همه را عقیده

بر آن است که صاحبان عقل و عالمان

شعوری و کنترلر های عملیه تفکر

در اجرای امور سحو له شان بیشتر

مؤفق خواهند شد نسبت به کسانی که

فاقد قوه و قدرت تفکر باشند . علم

شعوری و تفکر کنترلر را ایجاد مینماید

یا بعبارۀ دیگر میتوان گفت که

علم، شخص را قابلیت کنترلر

می دهد . بدون علم میتود شعوری

را نمیتوان سراغ کرد و میتود را

همواره معمولا یک چیز آرزو شده

و موفق به طبع تصور نموده و

مینمایند .

تفکر عملی و تطبیقی در اردوی

برتانوی بواسطه «مناقشه وضعیت

یا قیمت دادن وضعیت» که آنهم

تحلیل یک وضعیت عسکری و محاروبی

است، تصریح و تشریح شده میتواند

مگر در اردوی امریکائی همین

عملیه تفکر بنام «تخمین وضعیت»

تسمیه میگردد که در حقیقت امر

هردوی آن در معنی و مفهوم که

ماهیت حقیقی آنها می باشد کدام

فرق بارزی نداشته و تنها بواسطه

کلمات جداگانه عین مفهوم اظهار

گردیده است ولی اینقدر میتوان

گفت که در طرز و پروسه و این دو

تفکر تطبیقی تفاوت های جزئی وجود

دارد که ما نمیتوانیم این فرقه های

جزئی را در عملیه تفکر و قیمت دادن

وضعیت ها یک چیز مهمی تصور نموده

و آنهارا بدرجه تصور نمائیم که یک

دیوار جدائی و تجردی را بین این دو

آرزوی استحصال يك نتیجه یا خود انجام می باشد . که همین آرزو بنام او بچکت «هدف» *OBJECT* و یا خود مشر «وظیفه» *mission* تقابل می نماید. فکتور و یا خود عامل ثانوی عبارت از آنها و یا خود حوادث و شرائطی است که نتیجه در تحت آنها می بایست بدست بیاید . شرائط و وضعیت عبارت از استحصال معلومات در باره قطعات و یا خود قوت های خود ما و قوت های دوست ما و همچنان قوای دشمن می باشد . درینجا بایست تذکر داد که در طرز و سیستم «قیمت دادن وضعیت» بر ثانوی مشکل خواهد بود که آنرا در قسمت استحصال معلومات درباره قطعات خود ما و دشمن قبل از تصریح او بچکت *Object* «هدف» و یا خود و وظیفه تأیید و تقویه نمود اینچنین پارچه های معلومات در حقیقت فکتورعا و عواملی است که باید مدنظر قرار داده شود ولی نمیتوان آنها را نسبت به عوامل اراضی و مسافات يك چیز بسی فوق العاده تصور نمود بلکه این پارچه های معلوماتی معادل است که درباره اراضی و مسافات بدست می آید . اهمیت نخستین و اولین يك ابجکت هدف و «وظیفه» ایست تا از ابتدا الی اخیر عملیه و طرز تفکر را کنترل نماید یعنی «وظیفه» داده شده را میتوان به سطح مقایسه وی و یا خود میزانی تشبیه نمود که همه عوامل را در برابر آن وزن نموده مگر در پراسس (*Process*) تفکر صرف همان عوامل و فکتور هائی را مدنظر قرار میدهم که مستقیماً و یا خود بصورت غیر مستقیم بالای پیشبرد وظیفه ما تأثیری را وارد نماید زیرا همین مناقشه وضعیت وجد وجهد در راه رسیدن بیک قرار درست و منطقی، که بتواند ما را به سهولت و سرعت در راه استحصال او بچکت یا وظیفه ما مقتدر گرداند

صدها عواملی یکی بعد دیگر در نظر ما تجسم نموده و البته بکده آنها همان عواملی است که در وظیفه ما تأثیری را انداخته و می باید مدنظر قرار داده شده و هم نظر بان مجرای مواصلت خود را به قرار درست تنظیم و عیار نمانیم مگر جداً خاطر نشان میگردد که بکده دیگر این عوامل که چشمک زنان از پیش روی پرده چشم و دماغ ما می شود اکثراً فریبنده بوده و ممکن است مدنظر داشتن آنها ما را از هدف اصلی ما دور ساخته و از رسیدن به فرار درست

اندیشه های بزرگان

کسیکه امانت را مراعات نکند مومن کامل نیست و همچنین کسیکه به عهد و پیمان خود وفا نکند دارای دین کامل نمیشد .

(حضرت محمد ص)

آرزو ریشه حیات ما است اگرچه این ریشه، حیات ما را به تدریج میسوزاند ولی همین ریشه مایه زندگی است .

(نیل)

و صحیح منحرف گرداند . پس برای ما لازم است تا در حین مناقشه وضعیت و پیشبرد عملیه رسیدن به قرار عوامل و فکتورهای موثر را از ناموثر و مطلوب و فریبنده فرق و تمیز نموده آنچه را در کارمانیست اصلاً مدنظر قرار نداده و وقت و دماغ خود را بیهوده بر آن صرف نمانیم .

علما و ماهرین فنون حرب را عقیده بر آن است که قسمتی از میکائیزم طبیعی دماغ را اسوسی ییشن (*Association*) یعنی عملیه امتزاج و ربط دادن که توسط آن مفکوره

بایده (*Idea*) میلان این رامی نماید که خود را بحال يك مفکوره تشبیهی و یا خود مفکوره که قبلاً زماناً و مکاناً همراه آن امتزاج داشته است تبارز دهد . بنا علیه اگر هدف و وظیفه عقب نشینی باشد ، دماغ میلان به این امر می نماید تا صرف همان عواملی را بخاطر آورد که به وظیفه «عقب نشینی» مربوطیت داشته می باشد . همچنان در قسمت استحصال معلومات و فکتور قطعات خود ما ، دماغ ما بسوئی معطوف ساخته شود که باز هم در عقب نشینی ما تأثیری را دارا بوده که آنهم عبارت از موجودیت طوپچی و تانکهای دور منزل می باشد زیرا همین دو نوع اسلحه در قسمت وظیفه اصلی ما تأثیر بارزی داشته و در پرتو داشتن آنها می توان پلان عقب نشینی خود را عیار و تنظیم نمود پس از بیانات فوق معلوم می شود که «هدف و وظیفه» عبارت از همان «نقطه عیار است» که هر عامل در برابر آن وزن گردیده و بعداً یا مورد قبول واقع شده و یا خود از نظر انداخته میشود گویا در حین «مناقشه وضعیت» و پیشبرد دوام عملیه تفکر عوامل متصوره را یکبار در برابر وظیفه آورده و ارتباط آن را با وظیفه تدقیق نموده ، سپس یا مجرای رسیدن «به قرار» را نظر بان تنظیم و یا اینکه آنرا بیکسو گذار نموده و بان قیمتی را قائل نمی شویم .

بریک وضعیت که در اول وحله نظری می افکنید و یا خود هر آنچه آن وضعیت در نظر شما تجسم می نماید ، در ابتدا آن را بحیث يك وضعیت مجهول و معشوش کننده میخوانید مثلاً زمانیکه شما چشم خود را بیک منظره برای اولین بار باز می نماید

یعنی هدف ووظیفه که بمانداده شده «عقب نشینی» می باشد. در اینجا علم محاربه (حرب) بماچنین تیوری وپرنسیب های را عرضه می دارد که میبایست در حین عملیات «عقب نشینی» رعایت گردد. مثلاً یکی از این اساسات موجودیت راه های عقب نشینی مستور می باشد که در غیر آن پیشبرد عملیات مذکور غیر عملی و یا خود ناممکن خواهد بود. اینک در بالای همین مثال موضوع تفکر عسکری یا پراسس (Process) «عملیه» تفکر و دید کشن را عملیات توضیح میداریم:

یک امر پس مشکل و شکل معمائی را دارا میباشد پس برای اینکه شکل معمائی آنرا از نظر قارئین گرام دور ساخته و پهره بسیط آن را در نظر خوانندگان محترم مجسم ساخته بتوانیم بهتر است همین حقیقت را بر روی یک مثالی توضیح نمائیم این مثال ما در بالای یک اراضی سبز جنگلزار ایضاح می گردد. در تحلیل این وضعیت، می توان یک اراضی سبز را در بالای خریطه بنام یک اراضی جنگلزار تصور نمود درین وضعیت او بچکت (Object)

منظره چیزی بنظر شما تجسم نموده و تفردات و تفصیلات آن در نظر تان نامرئی معلوم می شود یعنی ماصرف تحت تاثیر احساسات حسی خود قرار می گیریم و لسی هرقد ریکه دران عمیق گردیده و دیدگان خود را بر ای مطالعه دقیق آن باز می نمائیم یا بعبارة دیگر هنگامیکه دیدنی های خود را در میزان عقل و دماغ وزن مینمائیم، در آنحال آنها را در تحت مفکوره های که «بنام آله معامله کهنه وضعیت» یاد می شود در آورده و تاثیرات آنها را تجزیه و تحلیل می کنیم. در آن وقت است که حقائق یکی بعد دیگر روشن گردیده و منظره حقیقی وضعیت آشکارا می گردد. و باید تذکر نمود که آشکارا گردیدن قرار صرف در وقتی صورت می گیرد که یک وضعیت به اجزای و عناصر آن تجزیه گردیده و هر یکک واحد آن جدا جدا تجزیه و تحلیل گردد.

استخراج نتیجه از تحلیل و مطالعه

فکتور ها (عوامل)

دراردوی بر تانوی اصرار زیادی نه تنها در قسمت تجزیه و تحلیل فکتور های موثره بعمل می آید بلکه مقامات تعلیم و تربیه وی آن اردورا عقیده بر آن است که می باید از تدقیق و مطالعه هر یک فکتور نتیجه را استخراج نمود تا ذریعه همین چیز که آنرا دید کشن *Deductions* مینامند سجرای واصل شدن بقرار تثبیت و در پرتو آن بیک قرار درست و صحیح که قوماندان را در راه رسیدن و استحصال هدفش موفق گرداند، واصل بسازد. در اینجا بهتر است خاطر نشان گردد که اصطلاح دید کشن یا استخراج نتیجه اکثراً اشخاص را بسوی یک معمائی کشانیده و تصور مینمایند که تدقیق فکتور ها آسان مگر استخراج نتیجه

ترمیم دلچسپ

یک فابریکه موتور سازی امریکا بنام

Corp-San Antonio (Texas) یک ماده حیات بخش

صنعتی عجیبی را جهت طویل ساختن عمر انجن های احتراقی

بنام موتالوی (*Motaloy*) اختراع نموده. این ماده قسم

تا بلیت های چسپنده فلزی تولید گردیده در تانکی های مواد

سوخت و سایش موتور داری انداخته میشود که انجن هایشان

احتیاج به بوردکاری میباشند.

فابریکه موصوف تا بلیت موصوف را بچهار نوع نظر به

تیپ و سایش (موتو سایکل های، و سایش تیز رفتار، و سایش

بار بردار و تراکتورها) و بالاخره نوع پنجم را برای طیاره ها

نیز آماده ساخته و عرضه میدارد.

تا بلیت موصوف در داخل بنزین ذرات خورد سکر و سکوپپی

را آزاد ساخته همراهی مخلوط در حوضه اشتعال حاصل میدارند.

که درین ساحه اولاً ذرات کاربنی را جدا ساخته و بعداً در اثر

حرارت ذوب گردیده قسمت های سائیده شده این حوضه را که

عبارت از پشتون سلندر و رنک های پشتون اند خلاهای

آینده این پرزه هارا پروسس و مسدود ساخته از مصرف غیر نورمال

مواد سوخت و مبلایل جلوگیری بعمل می آید و این نقیصه را

در مبحث ترمیم بنام بوردکاری انجن یاد مینمایند.

از مشاهده وضعیت، ساحه که در آن عملیات عقب نشینی می‌بایست اجرا گردد جنگلزار است. جنگلات، راه‌های خوب و مساعد عقب نشینی مستورانه را تأمین میدارد و همین حقیقت عبارت از علم ویا خود تیوری است که می‌باید برای تطبیق این وظیفه داده شده که عبارت «از عقب نشینی» می‌باشد مد نظر قرار داده شود.

اکنون از مطالعه وضعیت، انطباق دادن فکتور «جنگل» با وظیفه و رعایت پرنسپ و اساسات وضع شده علم مجاربه می‌توان گفت که منطقه سبز درخت زار مساعدترین راه عقب نشینی می‌باشد. اینک همین چیز را دید کشن ویا خود استخراج نتیجه می‌نماید.

از مثال فوق چنین برمی‌آید که «استخراج نتیجه» یا دید کشن (deduction) کدام چهره معنائی را نداشته بلکه یک امر بسیط و بر بالای اساسات عقل سلیم و منطقی استناد می‌نماید مگر فقط نقطه که در بالای آن اصرار باید کرد اینست که می‌باید به اهمیت علم متوجه گردید زیرا در علم موجودیت علم پرنسپ‌ها یا تیوری تا کتیک عقب نشینی، قیمت موجودیت جنگل، طوریکه درین وضعیت داده شده، مشاهده گردید، کشف شده نمیتوانست.

پس برای رسیدن به این سرام و یافتن نتیجه داشتن علم مجاربه حتمی و ضروری می‌باشد زیرا تمامی حرکات عسکری در بالای همین اساسات و پرنسپ‌ها که بهای آن ریخته شدن خون هزاران هزار ویا خود بهتر است گفته شود میلیونها جوان می‌باشد، چرخ خورده و محور حقیقی علم حرب را تشکیل میدهد.

پس تمامی دید کشن (deduction) قبل از همه یک تیوری را که

چکیده از اندیشه‌ها

زندگانی یعنی مرور لحظات و سپری شدن پیاپی زمان. پس از هر لحظه زندگانی حسن استفاده کنید و خویشتن را محفوظ و مسرور نگهدارید. (هانری جیمز)

صرف و بخاطر دیگران زندگی کردن - یک زندگانی با ارزش تلقی می‌گردد. (البرت انشتاین)

عبور تا نکهای دشمن موانع و مشکلاتی را بار آورد. پس خطای معمولی که در تدقیق این فکتورها به عمل می‌آید سبب این می‌گردد که مایک حقیقت مسلم را، که چنین مطالعات و تدقیقات آنرا سراغ باید کرد، فراموش نموده ایم، در حالیکه در عمایه تفکر و قیامت دادن وضعیت بایست هیچ یک عامل مهم و مؤثر فراموش نگردد.

در مثال فوقیکه تذکار گردیده و راه جنگل سنجیت تأمین مستوریت درائناى عقب نشینی، انتخاب شد، اگر متعاقباً کیفیت و حقیقت اینکه جنگل مذکور از طرف قوتهای دشمن نغم گذاری گردیده و یا خود در پیشروی آن جهیلی قرار دارد، فراموش شده و این عامل مد نظر قرار داده نمیشود متیقن باشید که فکتور مهم فراموش شده است که بالاخره همین چیز شما را در راه استحصال هدف تان ناکام می‌سازد گویا پلان مطر و حه که بالای حقائق و واقعیت ها استناد نموده و یا اینکه به حقائق وضعیت مطابقت نمی‌نماید، معروض ناکامی خواهد بود که در تطبیق آن بوی ناکامی به مشام میرسد.

دریک عملیه «مناقشه وضعیت» وقتاً فکتورهای مؤثر، یکی بی دیگری تدقیق و مطالعه می‌گردد، بالاخره راهای که می‌باید به آن داخل و برای استحصال هدف مطلوب، متوصل گردید، باز می‌گردد مگر اکثرآ به همین قسمت که عبارت از «افتتاح راهها و یا خود مجراها» بوده و یک قسمت مهم پراسسی مناقشه و تفکر را تشکیل میدهد، کمترین اعتناً و توجه نشان داده می‌شود. تا همین نقطه تاکید و اصرار زیادی در بالای عملیه تجزیه و تحلیل و عمل آمدولی بایست گفت که این تاکید درست است زیرا امکان

بمقابل آن حقائق قیمت داده می‌شود فرض مینماید.

با شرح مثال فوق و مواصلت به نتیجه، اکنون میتوان گفت که هر فکتور را به همین ترتیب یگان یگان تدقیق و مطالعه نموده و از هر کدام آن نتیجه را استخراج نمایند تا بدینوسیله بتوانید مجرای خود را در پراسس «قیمت دادن وضعیت» تثبیت و به قراری واصل گردید؛ و نیز خاطر نشان می‌گردد که همین ملاحظات ویا خود تدقیق یک فکتور شمارا به استقامت دیگری که در آن فکتور دیگری نهفته است رهنمونی نموده و دماغ شمارا برای دریافت و مطالعه آن تحریک ویا خود همچین می‌نماید. شاید همین فکتور جدید قبلاً اصلاً در خاطر شما خطور نمی‌کرد ولی روشنی فکتور اولی توانست تا حدی بدریافت آن برای تان کمک نماید. همچنان قوت نسبتی تا نکهای دشمن بالعقائسه باقوای زرها در خودما، طور اتوماتیکی ما را به سراغ موانع ضد تانک انداخته و ما چشمان خود را برای یافتن آنها خوبتر باز نموده و مواضع خود را درجائی انتخاب می‌نمائیم که برای

ندارد که دماغ انسان در یک وقت بیشتر از یک چیز را خوبتر فکر نماید و به همین دلیل فکتورها جداگانه تدقیق و مطالعه گردیده و از هر کدام آن نتیجه علیحده بدست باید آورد. اگر ماندو فکتور را در بالای یک وضعیت منفردانه تدقیق و مطالعه نمی‌نمائیم و هر دو را در یک وقت تحت مطالعه قرار می‌دهیم ممکن است نتایج مستحصله آنها ما را از هدف اصلی ما گمراه بسازد پس لازم است برای ما ها به اجزای آن تجزیه گردیده و هر یک جدا مطالعه و در معرض بررسی قرار داده شود مگر فراموش نباید کرد که این چنین تقسیمات بعضاً انسان را به بعضی غلطی‌ها سوق می‌دهد. زیرا در حیات حقیقی اکثری چیزها یک با دیگر ارتباطی را داشته و بعضی از فیلسوفان راعقیده بر آن است که هر چیز بیکدیگر مربوط بوده و حقیقت کامل صرف در هیأت عمومی آنها نهفته است.

در ساحه عمل، برای متفکرین عسکری، مشکل است که به این ایکسپتیریم (Extreme) «انتها» رفته ولی مشاهده مواد و فکتورهای که یک با دیگر ارتباطی باهمدیگر دارا می‌باشند یک امر آسانی به شمار میرود. ما محض معمولاً، چیزهای منفرد را دیده ولی علاقه فیما بین آنها در نگاه نخستین بنظر ما تجسم نمی‌نماید مگر با قدری تعمق و تفکر «مان رشته سرموز و باریکی که بنیان وحدت و هم‌آهنگی آنها را تشکیل میدهد خود را ظاهر می‌سازد. مثلاً ما در ابتدا سرخی گلاب را دیده و چند روز بعدتر وقتاً گلاب طراوت خود را از دست داده و شروع به پژمرده شدن و بالاخره خشک شدن یعنی مردن را می‌نماید رنگ نضاری آن در نظر ما جلوه مینماید. گویا در اینجا این دو حقائق رنگ سرخ و نضاری را منفردانه مشاهده کرده مگر از مناسبتیکه

فیما بین آنها وجود دارد اصلاً ملتفت نیستیم ولی اگر دماغ‌آهردو حقائق باهمدیگر ربط داده شود در آنحال این مناسبت هم آشکارا می‌گردد مواد اکثراً یک ب دیگر مانند آغاز و انجام و یا خود موجبه و تاثیر رابطه را دارا بوده ولی می‌بایست این ارتباط از طرف ماکشف و ظاهر گردد. مثلاً در مثال «عقب نشینی» که فوقاً تذکار گردید اگر قوای تانک و زره‌دار دشمن نسبت با خیملی‌ها زیاد است همین فکتور کاملاً یک اهمیت دیگری را بخود کسب می‌نماید که آنها نیست که آیا اراضی مساعدی برای عملیاتهای قوای زره‌دار دشمن وجود دارد یا ندارد زیرا اگر همچو اراضی مساعدی وجود داشته می‌باشد در آنحال قابلیت عملیات عقب نشین ما فوق العاده معروض خطر واقع می‌گردد. از طرف دیگر اهمیت خطوط دفاعی که مجهز با موانع طبیعی ضد تانک باشد بیشتر کسب اهمیت می‌نماید و همچنان داشتن اسلحه‌دافع تانک موضوع دیگر است که منجیث اهمیت با موانع طبیعی همسری می‌کند. اهمیت این فکتورها بصورت انفرادی و تجربیدی دیده شده نتوانسته فقط وقتاً رابطه فیما بین

هدف بزرگت زندگی
کسب دانش نیست بلکه اقدام
عمل است. (هو کسلی)
کسانیکه ارزش حیات را
نمیدانند لایق داشتن آن هم
نیستند. (بیکن)
در مقابل همه چیز میتوان
مقاومت کرد جز بمقابل
نیکی. (روسو)

آنها مشاهده می‌گردد در آنوقت اهمیت موضوع خود بخود آشکارا می‌گردد.

معمولاً چنین تصور می‌شود که اکثری حیوانات قوت و قدرت تصور و تفکر را نداشته و صرف فعالیت آنها بواسطه عاداتیکه در پرتو آزمایش و ظهور اغلاط و خطا بدست آمده، جریان مینماید. انسان، البته قدرت پیشگوئی ظهور و قرائع را که بنام تفکر، تخیل و یا خود تصور یاد می‌شود، دارا می‌باشد. یعنی انسان منجیث مفکوره، برای خود معلوم کرده می‌تواند که در اتخاذ چنین اقدامات چه چیزی ظهور خواهد کرد. گویا انسان در وضعیت موجوده خود مربوط نمانده بلکه در پرتو تفکر و صرف قوای دماغی و قدرت تخمین میتواند توسط کلمات و یا خود، خیال‌ها آنچه در استقبال واقع خواهد شد، تعمیر نماید.

پس حین پیشبرد پراسس «مناقشه وضعیت» در مرحله «افتتاح راه‌هاییکه بایست اتخاذ شد». همین ارتسام (Projection) دماغی است که متفکرین عسکری آنرا بایست حتماً اجرا بدارند. گویا متفکرین و قوماندانان عسکری می‌باید مخلوط فکتورهای مختلفه را به طرزهای جداگانه تشکیل و بوجود آورده و هر کدام آنها را طوری تدقیق و مطالعه نمایند تا اینکه در پرتو دریافت مرکب و وسائل و ذرائع لازمه بتوانند راه و مجرائی را دریافت نمایند که توسط آن به یک انجام آرزو شده که عبارت از استحصالی هدف مطلوب (وظیفه) است و اصل گردند و هم بایست تذکر داد که در تفکر عملی «انجام» عبارت از او بچکت (Object) یعنی هدف مطلوب می‌باشد که آنها نظر به حقائق و وضعیت منحصر می‌باشد.

(باقیدار)

صنعت رهبری و اساس

میتود تعلیم و تربیه

در اردوهای معاصر

غلام نبی دگرمن ارکانحرب

صنعت رهبری :- یک صنعتی است که به منظور تاثیر و نفوذ بديگران جهت تحقق پذیرفتن یک غایه مشترک به مقصد فعالیت مشترک بکار برده میشود. صنعت مذکور وسیله اتوریته یا خود به اصول اقتناع و یا خود به استعمال هر دوی اینها صورت میگیرد. اگر چه در اجرای او امر، قوماندها و سوق اداره عسکری اتوریته امور رهبری را آسان میسازد ولی تطبیق اصول رهبری به طریق اقتناع کننده خیلیها مؤثر و مفید تر واقع میشود.

ورهبان عسکری (خورد و بزرگ) در اعطای او امر دقیق و صادق بوده در تاسیس عدالت بیطرفانه و متین باشد.

اساس میتود تعلیم و تربیه در اردو.

اردو بمثابه یک درخت نیرومند و مشمر و یک عنصر عمده و شاخص اصلی تکامل پیشرفت های در جامعه میباشند ریشه این درخت به عمق مردم پیوسته گی داشته و از آن تغذی میگردد مثل استکه میگویند «از یک خاک مفید و قوی یک درخت قدرت مند و مشمر می روید».

چهره و صورت حقیقی نیروهای مسلح در ذات و فطرت و علاقه مندی مردم یک ملت تجلی می کنند اصل تساوی، برابری و تعاون و کمک متقابل مردم بهره برداری از مزایای زنده گی، برای منفعت و بهبود عمومی، احترام خاص به افراد وطن و وسیله عمده اتصال بین افراد ملت و اردو را تشکیل می دهد.

در عصر معاصر، بوجود آوردن چنان یک ار دوی تیپ جدید که احتیاجات جنگی و شرایط دفاعی ملی

قطعات مربوطه را هیچ گاه بدون سبب به مشکلات معروض نمی سازد در محاربه قدرت محاربوی قطعه را بی نتیجه مصرف نمی کند تدابیر قوی در مورد عدم تولید لاسردی و بیزار شدن افراد را از وظایف اتخاذ میدارد با ملاقات های شخصی توسط قرارگاه و رایورها و غیره بطور دوامدار تماس را محافظه میدارد. مفکوره قطعه وضعیت مادی و معنوی و هر گونه مشکلاتی که افراد و یا قطعه به آن رو برواند، وظایفی را که اجرا میدارند و احتیاج و دیگر آرزوهای شانرا به تاسیس تماس شخصی بمیدان کشیده و با اتخاذ تدابیر تکنیکی و اداری اجراات می نماید.

عزم و اراده جسارت و ثبات مادی و معنوی اطاعت ابتکار الاستیکیت و نیرومندی از جمله اوصاف عمده یک رهبری عسکری میباشد. در مقابل منافع شخصی حساسیت نداشته بقرار و از هر گونه تهملکه هراس نداشته و تظاهر کار نباشد. یک رهبر و قوماندان جسور و با عزم اجرای وظایف بسیار مشکل و غیر ممکن را به قطعات مربوطه ایجاد می کند قوماندانان

چه بعضی اوقات انجام امور از طرق اتوریته عکس العمل های خطیر و تهملکه ناک را بار می آورد یک قوماندان واقعی تنها می تواند که رهبری مؤثر را بالای جمعیت و کتله مربوطه از طریق اقتناع برقرار و تاسیس نماید.

هدف و غایه رهبری در اردو.

هدف عمده صنعت رهبری را در اردو بوجود آوردن و آماده ساختن یک قطعه که هر گونه وظایف را تحت هر گونه شرایط مشکل و دشوار بصداقت و آرزو مندی ختل ناپذیر (دعواطلب) انجام داده بتواند عبارت است. صفت مهم یک رهبر را به هر رتبه و سوبه که باشد شناسائی دقیق هر فرد قطعه آن و فهمیدن تمام خصوصیت ها و طرف های، ضعیف، قوی، کرکتر و دیگر مسائل شخصی شان تشکیل می دهد از اینجاست که رهبر بصورت متداوم قطعه و افراد خود را تحت بررسی و تحقیق دقیق قرار داده و از آن نتایج صحیح و مطلوب را بدست می آورد.

رهبر صفت تاسیس اعتماد احترام متقابل را در بین افراد و آمران داشته

را، برآورده بتواند، یک امر مسلم و خلل ناپذیر است. زیرا همچو اردوهای توانند که با سلاح و وسایل جنگی دست داشته خویش میهن و وطن مادری خود را در برابر هر گونه تجاوز و ضربات متخاصم حفظ و نگهداری کند.

پس سیستم تعلیم و تربیه اردو در عصر امروز باید بطریقی تامین گردد که اوصاف، خصوصیات، شکل و میتودهای جدید، حربی را محتوی باشد و هم پستی بانی قوی مردم از اردو تامین گردد «اردویی که در پشت آن حمایه و پشتی بانی نیرو مند ملت است شکست ناپذیر می باشد». سیستم تعلیم و تربیه برنسیب های منافع ملی و دفاع از میهن مادری و حفظ تمامیت مملکت را بحالت یک رکن مقدس به افراد اردو تامین کرده بتواند. این حقیقت انکار ناپذیر است که اگر یک انسان به مفهوم و منظور وظایف اصلی و چیزی که اجرای آن از وی خواسته می شود ایمان و عقیده کامل و خلل ناپذیر حاصل کند در آن صورت همین انسان است که توانائی و قابلیت تحمل سنگین را در مقابل هر گونه دشواری های بزرگ و طاقت فرسا قبول و قربانی و نثار حیات خویش را در راه بر آوردن اصل و وظیفه، خاصاً و ظایفیکه منظور از آن دفاع خاک و مملکت است بکمال خورسندی و افتخار می پذیرد.

در سیستم تعلیم و تربیه اردو زیر بنای دسپلین استوار بر اساس فهم و درک و بایک روحیه عالی دانش افراد بنا باید شد و در مورد وظایف اصلی ملی به افراد آگاهی کامل را ممکن و مهیا سازد.

بگفته یک قوماندان بزرگ عسکری «نیرو مند و قوی اردویی می باشد که معلومات و آگاهی کامل در مورد هدف منظور نظر داشته

باشد و کسانی قوی می باشند که همه چیز را فهمیده باشند و پیروزی حاصل می کند در انجام همه وظایف. زیرا اینها با معلومات مطلع بیک مفکوره روشن و معلوم بعمل دست می زنند» درین مورد موفقیت و پیروزی یهودیان در جنگ شش روزه سال ۱۹۶۷ عیسوی یک مثال خوبی شده می تواند.

بطور کلی باید گفته شود که تعلیم و تربیه نیروهای مسلح با تعلیم و تربیه و کلتور عمومی مملکت ارتباط داشته و از آن تجزیه ناپذیر می باشد تکامل و پیشرفت استوار معنوی اردو از منظره خارجی آن ظاهر می گردد. در اثنای خدمت زیر بیرق افراد محارب شغیل و معلومات تخنیکی و عمومی را فرا گرفته و مهارت و صنعت جنگی را تکمیل و شرایط و حالات مخصوص حیات روزمره باین قرار می یابد سیستم تعلیم و تربیه فعال و اکتیو ممکن می گردد. علم تعلیم و تربیه عسکری هر گونه

اعمال ظلم، تشدد، حیل و فریب کاری را که منحصر بر منافع غیر ملی و شخصی باشد شدیداً رد میکنند اردوی که خلاف این پرنسیب موجود باشد به زوال محکوم و موجود فلاکت های مصیبت بار و جبران ناپذیر ملی می گردد.

طریق درست تعلیم و تربیه افراد، در راه اهداف اصلی اردو، شاخص پشرفت های آن بوده و بطور کلی نماینده ترقی فکری و ذهنی پرسونل داخل خدمت می باشد. بنابراین دیده می شود که، سیستم صحیح تعلیم و تربیه پایه و اساس ساختمان یک اردوی قدرت مندر را تشکیل میدهد. صاحب منصبان اردو امور تعلیم و تربیه، دسپلین، صداقت، و وظیفه شناسی، اعتماد به نفس و دیگر امور سورا و اقسام و انواع جنگ را به اصول تشویق و ترغیب آماده ساخته به افراد داخل خدمت منعکس می سازند این است اصل میتود تعلیم و تربیه در اردو.

آیا میدانید؟

— قانون جدید در نیویارک: تمام موترهائی که بعد از تاریخ ۳۰/۶/۱۹۶۸ به فروش میرسند باید در شیشه های عقبی خود نیز برقیالک داشته باشند.

— یک مگس در وجود خود نیم میلیارد باکتری می داشته باشد.
— در جمهوری متحده عربی سالانه ۱۰۰۰۰۰۰۰ پایه تلویزیون ساخته میشود و برای ساختمان تلویزیون های رنگه آمادگی می گیرند.

— حرکت وسایط موتور دار بدست راست: در تاریخ ۵/۹/۱۹۶۷ حکومت سویدن امر نمود تا تمام وسایط موتور دار و غیر موتور دار طبق مقررات بین المللی بجناح راست خطوط ترافیکی حرکت نمایند.

قبل از آن مملکت سویدن نیز مانند بعضی معالک دیگر برخلاف مقررات بین المللی بجناح چپ سرک حرکت مینمودند. صدمه وارده اقتصادی از تغییر قانون بحکومت سویدن بالغ به ۵۰۰ میلیون کرون سویدنی می باشد.

منظور از اصول تشویق ترغیب، برانگیختن افکار حسیات، وجدان و آرزوی افراد بوده و بطریق تشریح و توضیح وظایف و اهداف ملی به ایشان تلقین باید شد.

فعالیت تعلیم و تربیه اردو بیک سویه عالی اخلاقی و روشن علمی پیش برده شده. قوماندانان افراد معیت خود را به امور از قبیل اعتماد به نفس، صداقت، مقاصد و منکوره و تصوراتی که فرا گرفته اند اقناع نموده بطور مسلسل به ایشان تلقین نماید تا با خواست وجدان سلیم خود بسوی هدف مورد نظر برسند.

نمونه های از رفتار و اعمال درست و سریع ایشان را در انجام وظایف داده شده مورد تمجید قرار دهند. یک فردیکه جدیداً در اردو قدم می گذارد. دارای عادات، حسیات، کمر کتر و طرز تفکر جداگانه و متعدد است که در وجود آن در حیات ملکی اش متشکل گردیده میباشد؛ مسلماً که شخص مذکور تماماً بیک محیط و شرایط نا آشنا و وظیفه متفاوت رو برو میگردد.

این موضوع یک مشکل عمده است که باید بصورت صحیح و مطلوب حل گردد انطباق در سمت افراد نو وارد در حیات اردو تامین شود. درینجا تجارب ملکی با تجارب حیات عسکری توحید ساخته شده در راه انجام و قبولی وظیفه جدید، تسمیلات لازمه تامین گردد. تامین وحدت تجارب فوق در تحلیل، تدقیق و شناسائی صحیح افراد قبولی غیر اجباری دسپلین سخت و دقیق عسکری، اطاعت مطلق ایشان به او امرآمران، و مقامات عالی عسکری کمک شایان میکند. قوماندانان اردو به کامل شدن تعلیم و تربیه و معلومات عمومی و تمام کلتور ماضی و احتیاجات روحی افراد مجاهدت و سعی بزرگ می دارند و به برحق بودن قبولی او امر، نظام

نامه های اردو علاقه مندی صمیمانه و ایمان آوردن افراد را به صحت و ضرورت اجرای بلا تردید آنها ایجاد می کند.

تامین کنترل و تعقیب خصوصیات فوق افراد بحالت صحیح و طبعی و آموزشده اجرا گردد. قابلیت درک و نفوذ آمران به احوال باطنی افراد مسئله مهم است. انگیزه، علت کار و فعالیت و آرزو و خواهشات وی علائم و نشانه کر کتر آن است.

در صورت ظهور وسوسه در موارد فوق و احیای مجدد آن ها از تقاضا و مطالبات جدی بر نسیب های اردو است.

چکیده از اندیشه ها

زندگانی و قتی بحد اعلائی

خوشبختی میرسد که :

تشریفات به حد اقل رسیده

و به آلائش ها پشت پازده

شود. (الد و اردلینگ)

هر قدر نهال نیکویی و خیر

خواهی را در اجتماع

پرورش بد هید حاصلات

و شاخ و برگ آن زیاد

خواهد گردید. (جان ملتن)

میزان عالی تعلیم و تربیه اردو ارتباط دارد به سطح فرهنگ و معلومات عمومی و توسعه و تکامل دادن حالت فکری یک فرد محارب بوده و این اصل به فرصت و زمان نخستین در ذهن و شعور آن قالب ریزی باید شد. زیرا دران صورت وی به آسانی و کمال صداقت اهداف و وظایف را که به اجرای آن عهده داری و مسئولیت دارد درک می نماید.

زیرا هر اردوئی که سطح فرهنگ

و اخلاق و دسپلین بلند دارد قوی تر و نیرومندتر است. به یک اردوی لاو بالی بی تربیت جاهل و فاقد دسپلین هزاران ناپلیون، مولنکه و غیره هیچ است.

درک و فهمیدن ماهیت اهداف عالیکه انسان رای حصول آن می جنگد و قربانی می دهد اصل و منشئه نیرومندی مورال و معنویات فرود محارب را تشکیل میدهد.

طبعاً انسان موجودی است که به سهولت و آسانی مصمم به اجرای همه معلومات مکتسبه و حاصله خود نیست دورنمای یک جهان علمی نتیجه بسیط ذخیره علمی بوده مسلماً که یک شکل و احدا گرفته نمیتواند.

برای مثال شاید یک فرد عسکر بکلی مقصد و هدف دسپلین را که منظور از آن چیست و چرا به آن احتیاج دیده می شود بکلی به اند ولی باز هم وی اران تخلف می و رزد پس

دسپلین باید بحالت یک قانون و قاعده تغیر ناپذیر آورده شود اگر تعلیم و تربیه به اساس تغیر درک و شعور منفعت عمومی ملی صورت پذیرفته

و فرد داخل خدمت ایمان و اعتماد حاصل کرده باشد که این معلومات حاصله وی از نقطه نظر حفظ منافع ملی است و در خصوص موقف و ایفای وظایف خود که در جامعه دارد و آگاهی می یابد در انصورت موصوف

افکار واقعی و معلومات علمی لازمه را به فکر و حسن لامه خویش، منیجل کرده و به نزدش این امر تحقیق می پذیرد. در این جا است که وی به قبولی قلبی آن آماده می گردد و متعاقباً به عمل این ها اقدام می کند.

متذکر باید شد که فهمیدن مقصد و اساسات دسپلین کافی نیست بلکه اصل مطالب در این جا است که فهمیدگی های خود را فرد داخل خدمت بر ضائیت کامل و اعتماد خالص

عملی سازد عقیده و اعتمادیک مخلوط استوار و ثبات است که از عناصر بصیرتی احساساتی و ارادی می باشد چنانچه در این مورد چنین افاده شده است (انسان ها با جسارت شخصی و ذاتی خویش بر ضد و مقابل همه چیز می جنگد که یا آنها ایمان آورده باشد) .

مؤقتیت و کامیابی اصول تربیتی و تشویق تعلیم و ترغیب یک گروه
عسکری با بعضی خصوصیات و ملاحظات معلم و یا رهبران عسکری بستگی زیاد دارد .

رهبران عسکری شخصاً به چیز های که آن رami آموزانند اطمینان مطلق به آن داشته باشند . با مادونان خویش به لسان حقایق و راستی پیش آمده به آنها حقایق را می آموزانند و راستی و حقایق از او شان می طلبد . این ها مسایل عمده اند که بحالت یک عنعنه آورده باید شد .

تعلیم و تربیه اردو یک دعوی
بغرنج و پیچیده را داشته و از این جهت اهمیت بزرگی را کسب میکند حل آن موضوع پیچیده پیوسته گوی زیادی به فرماندانان و معلمان اردو دارد این ها باید قابلیت حاصل کردن اعتماد معنی و ایجاد یک فضا حسن تقاضم و دانش منقوله را داشته امور تعلیم و تربیه را بصورت دقیق و کامل ارگانیزه و ترتیب کرده موردتطبيق قرار داده شده باشد و اعماً این میتواند تعلیم و تربیه نتایج بزرگ و شایان آرزو را در یک گروه و دسته های نیروهای مسلح با رومی آورد .

اساس عمده این است که فرماندانان باید با تمام دشواریها و مشکلات معنی خود سهم گرفته به ایشان یک نمونه مثال شدن واقعی را در اجرای وظایف و دیگر امور تشکیل دهد و بدین ترتیب او می تواند که احترام صمیمانه و اعتماد کامل مادونان را جلب کند . او امر فرماندانان بر اساس منافع و احترام متقابله فردی و عمومی

استوار بوده افراد بحالتی آورده شده باشند که دعوی طلب آن را بصورت مکمل و بوقت اش اجرا و یک قانون تغییر ناپذیر بدانند .

طرز حرکت ، علمیت ، صداقت ، جسارت ، اطاعت و دیگر خصوصیات
قوماندان از جانب مادونان دقیقانه تعقیب و نظاره گردیده مورد بررسی و تحلیل قرار میگیرد اگر کوتاه تر افاده گردد قوماندان و رهبر ، آئینه افراد معیت ، خویش است که صورت خود را در آن مشاهده میکند صداقت ، صمیمیت و حرارت قلبی و علاقه مندی آمران بالای افراد تحت امر یک تاثیر بزرگ و مؤثر دارد . این ها مسایلی اند که اسباب بیوستگی و ارتباط قلبی و سپاسین استوار افراد را در برابر آمران تأمین می نماید تشویق و جرت افاده افراد توحید مقصد و اهداف و مفهوم و غایه کار با تعلیم و تربیه ایجاد می شود . اینها مقدمه که در مورد تثبیت

و بیدان کشیدن عمل کار و زحمت کشی فرد یا یک قطعه را برای قوماندانان تشکیل میدهد یعنی یک قوماندان قطعه یا فرد را که به اجرا و انجام چگونه وظایف را با موفقیت اجرا کرده بتواند بیدان میکشد افرادیکه وظیفه را دلیرانه و خوب اجرا میدارند بمنظور تشویق و تحریک دیگر افراد مورد توجه شان قرار میدهد . موضوع تقدیر اعضای مکافات ، نشان ها و اسناد افتخاری وسیله مؤثر تشویق و ترغیب تعلیم و تربیه افراد اردو است .

به افراد یکه مصدر خدمات افتخاری و عالی میشوند دادن نشان افتخاری و مکافات نقدی تأثیر بسزای دارد اقلأ در کتدک ها و یا غندها موجودیت یک کتاب ثبت افراد ممتاز و کسانی که با اخذ نشان و مکافات نقدی نائل شده اند مقید است مجازات درسهل انگاری و وظیفوی در هر یک از امور افراد با صمیمیت ، صحت ،

خونسردی و الفاظ لطف آمیز تاثیر مفید و موثری را در اداره خوب تر و بیشتر افراد دارد این امر به موقع و زمانش ، در یکی از قضا یا خورسندی و رضائیت مزید افراد محارب را ایجاد و اثری جدید ویرا برانگیختانده می سازد .

گرچه برای تأمین و استحکام بخشیدن دلیلین در بعضی از اردو های جهان اصول اجبار و فشار مورد تطبیق قرار می گیرد اما در بعضی ها اصول مذکور بحيث یک میتود معاونه و امدادی در تعلیم و تربیه اردو صورت می پذیرد .

احترام به بیرق (عام مبارک) وطن ، ملت ، شاه و حکومت افتخار و احترام به معمول حربی اردو ، شجاعت و قهرمانی ، سربندی و جلال ملی فکر قدسیت و نظیفه حفظ و صیانت تمامیت خاک و مملکت بحالت عنعنه آورده باید شد .

قوماندانان واقعی افراد تحت اداره خود را بصورت کامل و بیلا تقصه آماده برای اجرای هر گونه و ظایف سنگین و مهم میسازند .
عنصر دلیلین منگی بر نیر و مندی مورال و نیاز مندی فزیکمی را مستحکم می گرداند فقدان دلیلین بصورت قاطع تحمل مسامحه نباید شد عمه چیز باید محکوم و مطیع برای اهداف منظور نظر ساخته شود نیاز مندی و تقاضای تطبیق مکمل او امر نظام نامه ها و تعلیمات برای هر کس یک سان باید بود و بمقصد سناغ و خواہشات حربی باشد تخلف و لطمه زدن به دلیلین نتایج مصیبت بار جبران ناپذیر تولید و ضعف احضارات حربی می گردد بهیچ گونه اغزش و خطای دلیلین مجاز داده نشده و مرتکبین آن از جزای قانونی معاف شده نمی تواند ازینجاست که نظام نامه های انضباطی و دلیلین در قوت های مسلح یکی از ضروریات بسیار مهم و عمده را تشکیل می دهد . (ختم)

نظری بر اوضاع شرق میانه

تأثیر شرایط موجود سیاسی و نظامی بر موفقیت کشورهای عربی و اسرائیل

فدائین ، منبع قدرت عرب جدید در جهان عرب

نویسنده : تورن ارکانجرب علی احمد « جلالی »

دولت متجاوز اسرائیل از مدت ها باینطرف ساحه وسیعی از سرزمین اعراب را تحت سلطه خود درآورده و همه روزه امنیت این مناطق را مستحکم ساخته است، آزادبخوانان اعراب باوصفیکه جهت آزادی سرزمین های اشغالی خود دست به پیکارهای خونینی زده اند اما تا حال پیروز نشده اند تا اقلاً مناطقی را که از دست داده اند دوباره بدست بیاورند ، لیکن در این اواخر درمیان فدائیان عرب محمد یاسر عرفات که فوتوی آن درین صفحه نشر شده است درحرب ۱۹۴۸ فلسطین اشتراك داشته و پس از آن تحصیلات خود را درپوهنتون قاهره درشرق انجئیری ملکی و متعاقباً در ۱۹۵۵ در مکتب عسکری درصنف تخریب تکمیل نموده است بواسطه ابتکارات جدید خود درخصوص شکست دشمن و پیش بردن مبارزات پارتیزانی خود موفقیت های شایانی کسب نموده است . تاکنون محمد یاسر عرفات با همکاری دوستان خود بیش از نه صد نفر اسرائیلی را یا کشته اند و یا زخمی کرده اند . فعالیت آنها ازساحه های عربی تحت اشغال اسرائیل گرفته تا کشور اسرائیل بخش گردیده است چنانچه در اثر حملات اینها موشی دایان وزیر دفاع ملی اسرائیل زخمی و به میدان هوایی تل ابیب و دیگر وسایط نقلیه اسرائیل میلیون ها دالر خساره وارد آورده شد . مطالعه این مضمون را که توسط تورن ارکانجرب علی احمد « جلالی » یکی از همکاران برجسته مجله اردو ترتیب گردیده است ب همه خوانندگان مجله اردو توصیه مینمائیم . (اداره)

اعلیٰ حضرت ملک حسین پادشاه اردن با تعدادی از رهبران الفتح

عربی متحد کومک میکنند. (۱)
این موضوع توانسته است تاحدی فشار اقتصادی را از بالای جمهوریت عربی متحد اقلی کمتر بسازد. البته در مقابل آن نفوذ جمهوریت موصوف در یمن جنوبی و خلیج فارس کمتر شده می رود زیرا طبق فیصله های شورای زعمای عرب در خرطوم که در ماه آگست سال ۱۹۶۷ دایر گردید جمهوریت عربی متحد قوای خود را از یمن جنوبی بیرون کشید و انسیاتیف خود را در آن منطقه و خلیج فارس از دست داد. و اکنون که مسئله خارج شدن قوای بریتانوی از قسمت های مختلف خلیج فارس مدنظر است کشورهای عربستان سعودی و ایران در مورد آینده خلیج فارس به موافقه رسیده اند و جمهوریت متحد عربی از تماس به این پرابلم دور مانده است. به همین ترتیب کشورهای اردن و سوریه نیز بنا بر کومک های خارجی خسارات ناشی از حرب ماه جون سال ۱۹۶۷ را تا اندازه زیادی تلافی

(۱) نیوزویک شماره تاریخی

۲۷ جنوری ۱۹۶۹

کانال سویز خسارات زیادی را متحمل شد و ازین منبع بزرگ عایداتی خود محروم ماند گذشته از آن این حادثه باعث رویکار آمدن سیستم های جدید نقلیات گردید که در نتیجه آن چنین تخمین شده می تواند که در صورت باز شدن مجدد کانال سویز عبور و مرور کشتی های تجارتهای بزرگ به پیمانته سابق نخواهد بود زیرا موسسات تجارتهای و نقلیاتی بزرگ خصوصاً آنهائیکه مواد نفتی را از شرق میانه از طریق کانال سویز انتقال میداد باسدود شدن کانال تانکرهای بزرگ آبی را که دارای ظرفیت بسیار زیاد می باشد داخل خدمت کردند. این تانکرهای بزرگ در صورتیکه کانال سویز به همین عمق موجوده باقی ماند از کانال مذکور استفاده کرده نمی توانند. همچنین معمول شدن نقلیات مخصوص از طریق راه آهن یک اندازه مشکلات نقلیات را مرفوع ساخته است که آنها بالای اهمیت کانال سویز تأثیری وارد میکنند. معمهذا در صورتیکه کانال سویز عمیقتر ساخته شود اهمیت گذشته خورا محافظه کرده و حتی عواید آن نسبت به گذشته بیشتر خواهد شد. جمهوریت متحد عربی اخیراً اعلام کرده است که حکومت آن کشور درصدد انکشاف دادن کانال سویز می باشد بهر صورت در شرایط فعلی که کانال سویز مسدود است برخی از کشورهای عربی برای تلافی خسارات وارده ازین رهگذر به عواید جمهوریت عربی متحد کومک های مالی قابل توجهی به آن کشور می نمایند چنانچه طبق برخی از نشریات ممالک عربستان سعودی کسویت و لبنان سالانه جمعاً مبلغ (۲۶۶ میلیون دالر) به همین مقصد به جمهوریت

بس از اوربند ماه جون سال ۱۹۶۷ مجادلات عرب و اسر ائیل وارد مرحله دیگری شد. مرحله ایکه تا کنون دوام دارد و امکان دارد بیک حرب دیگری بین کشورهای علاقمند منتهی شود. در طول این مرحله پرمایه جریا طوریکه دیده می شود از یکطرف کشورهای بزرگ جهان و موسسه ملل متحد میکوشد از طرق سیاسی و مسالمت آمیز راه حلی برای بحران شرق میانه که مورد قبول دول علاقمند باشد پیدا کند و از جانب دیگر کشورهای عربی و اسر ائیل سعی میورزند برای یک حرب آینده از نگاه عسکری، سیاسی و اقتصادی آمادگی گرفته موقوف خود را قویتر بسازند و در صورتیکه حرب دیگری بوقوع پیوندد از یک وضعیت مساعدتر داخل مجادله مسلحانه شوند.

در توازن قوا، وضعیت سیاسی و نظامی از حرب ماه جون ۱۹۶۷ تا کنون در شرق میانه تغییرات زیادی وارد آمده است اردو های جمهوریت عربی متحد، سوریه، اردن و عراق با اسلحه و تجهیزات جدیدتر و بیشتری تسلیح و تجهیز گردیده و لبنان بعلمت اینکه زیر تجاوز مستقیم اسر ائیل درین اواخر قرار گرفته است میخواهد بنیه دفاعی خود را قویتر سازد. اسر ائیل هم کوشش میکند در ماشینری نظامی خود انکشافاتی را بوجود آورده اسلحه و وسایط مدرن تری را وارد خدمت قوای زمینی و عوایی خود نماید چنانچه اخیراً موافقه خریداری طیارات جت فانتوم را از ایالات متحده امریکا حاصل داشته است.

در ساحت اقتصادی خسارات ناشی از حرب ماه جون ۱۹۶۷ در کشورهای عربی به تدریج تلافی می شود. جمهوریت عربی متحد با مسدود شدن

محمد یاسر عرفات رهبر فدائین عرب

راه حل مورد نظر سیاسیون آن کشور را در شرق میانه پیرا کند بحران شرق میانه طوریکه یکی از دپلومات های عربی اظهار داشته است مانند سرطان هر طرف ریشه میدواند و وضعیت را روز بروز مغایتر میسازد اسرائیل پس از حرب گذشته يك ساحه با نسبه وسیعی از کشورهای عربی را که تقریباً دو مایون عرب در آن بسر می برند اشغال کرده است. با افزایش فعالیت

فدائین عرب اسرائیل در محافظه و اداره

ساحه اشغال شده به مشکلات زیادی روبرو شده است و به همین دلیل تبدلاتی را در ساحه اشغال شده بعمل می آورد چنانچه در بعضی قسمت ها جمعیت های خود را متوطن میسازد و بعضی مناطق را از سکنه خالی ساخته اهالی آنها را به مراکز دیگری انتقال میدهد در همین تازگی ها مقامات اسرائیلی اهالی قصیه معروف قنطره را که در بالای خط آهن غزه و کانال سویز واقع است به شهر العریش انتقال داده است. با وصف آنها صحرای سینا به مشکل تحت تسلط کامل نظامی اسرائیل آمده می تواند جز استعمال قوای زیاد اینکار ناممکن است در حالیکه موضوع اخیر الذکر هم از نگاه عسکری مشکلاتی دارد.

در ساحه سیاسی نیز از حرب گذشته تا کنون تغییرات و انکشافات قابل توجهی پدید آمده است همکار ی دول عربی در داخل حوزه شرق میانه نسبت به گذشته امید بخش تلقی شده میتواند. تجاوزات اسرائیل

بر منافع کشورهای مختلف عربی ممالک مذکور را نسبت به سال ۱۹۶۷ در مسئله شرق میانه بیش از پیش علاقمند ساخته است. مثلاً لبنان که در حرب های سال ۱۹۴۸، ۱۹۵۶ و ۱۹۶۷ اشتراک فعال و مستقیم نداشت و قوای نظامی آن عملیات اکتیف را اجرا نکرده بود اخیراً به بهانه غیر قابل قبول و ادعای غیر منصفانه مورد تجاوز اسرائیل قرار گرفت و در نتیجه ثابت ساخت که این کشور هم از تجاوز آینده اسرائیل مصئون مانده نمی تواند. همچنین این خطر اکنون متوجه عراق هم دیده می شود و بنابر همین عملت اشتراک عراق در جبهه دفاعی عربی بیشتر از گذشته فعالیت می باشد.

انکشاف تدریجی فعالیت های گریلا های عرب خصوصاً موسسه الفتح که بنام فدائین عرب به مجادله دوامدار غیر منظم شروع کرده اند در وضعیت سیاسی شرق میانه موثر میباشد. این سربازان کوماندو که اکثراً از پناه گزینان فلسطین میباشد در کشورهای مختلف عربی مراکزی را تاسیس کرده و از مرام خود تبلیغ می نمایند. آنها به حیث یک عنصر وسطی بین اردوهای منظم ممالک عربی و مردم کشورهای مذکور در نزدیک ساختن کتله های عربی به اهداف معین و مشخص نقش عمده ای را بازی میکنند. تعداد فدائین مبارز عربی را در حدود ۲۴ هزار نفر تخمین کرده اند که قسمت اعظم آن در خاک اردن بوده از آنجا فعالیت خود را بمناطق تحت اشغال اسرائیل و همچنین کشورهای اسرائیل پیش میبرند. در همان قسمت زیاد عمارات و بنگاه های تجارقی مربوط به مهاجرین فلسطین می باشد و این شهر را که در ۱۹۴۸ دارای ۳۵ هزار نفر جمعیت دانسته اند اکنون نفوس

کرده اند و روز بروز بر نیرومندی بنیه دفاعی آنها افزوده شده می رود. در عین زمان دیده می شود که در طول تقریباً یکتیم سال گذشته برخی از کشورهای دیگر عربی که در حرب ماه جون ۱۹۶۷ اشتراک نداشتند در بلند بردن قدرت دماغی خود کوشیده اند. جمهوریت عراق که در حرب گذشته عرب و اسرائیل قسماً اشتراک داشت اکنون در قدرت دماغی خود انکشافات قابل ملاحظه ای را از نگاه اسلحه و وسایط و گروپ بندی قوای مسلح بوجود آورده است. کشور کویت نیز درین راه آماده گی میگیرد. الجزایر برای کومک با کشورهای عربی و فدائین عرب اقدامات جدی بعمل می آورد و بالاحره لبنان تصمیم گرفته اردوی کسوجسکک پانزده هزار نفری خود را بزرگتر و قویتر سازد. اسرائیل پس از موفقیت عسکری در حرب گذشته به پرابلمهای بزرگ-یگری مواجه شد و طوریکه فکر میکرد دعمله نظامی او نتوانست

آنها ۴۰۰ هزار نفر تخمین می‌نمایند که یکتعداد زیاد فلسطینی‌ها در آن موجود می‌باشد .

بصورت عمومی جنبشهای بزرگ نشنالستی عرب پس از حرب گذشته در تولید هماهنگی و وحدت نظر بین کشورهای مختلف عربی که دارای سیستم های مختلف اداری می‌باشند تاثیر قابل ملاحظه ای وارد آورده است این هم آنگی باشدت فعالیت های مخاصمانه اسرائیل در مقابل تمام دول عربی افزایش مییابد و به اینصورت طبق برخی قضاوت ها میتوان طور مطمئن اظهار کرد که کشور های عربی نسبت بسال ۱۹۶۷ در ساحت سیاسی و روحی برای حرب آمادگی بهتری دارند .

چون در جهان پرغوغای کنونی بحراناتی مثل یرایلم شرق میانه بیک گوشه این کره خاکی مربوط نیست و تمام دول جهان را علاقمند میسازد بنا بر آن مطالعه اوضاع و شرایط درین قسمت جهان بطور عمیق بدون مدنظر گرفتن موقف کشورهای دیگر خصوصاً آنهائیکه در سیاست بین‌العالمی تاثیرات مورد توجهی وارد کرده میتوانند ، غیر ممکن است . روی این اساس لازم می‌افتد وجهه سیاسی کشورهای یزرگ جهانی را نیز در این قسمت مدنظر بگیریم . در شرایط کنونی جهان همان دولی میتواند از طرق سیاسی فشاری را برای جریان حوادث در یک مسیر مورد نظر خود وارد آورند که اظهارات ، ادعا، فیصله ها و تصمیم های آنها یک پشتوانه و یا استناد قوی رامالك باشد . این پشتوانه ذریعه قدرت ، اقتصادی و قوای مسلح بوجود آورده شده می‌تواند از همین رهگذر در مانور های سیاسی موجودیت موازنه بین خواسته ها و اهداف سیاسی و

منظره‌ای از فعالیت الفتح در بیت المقدس

گردند و یا در ساحت سیاسی فعالیت های بزرگی را به نفع این کشور مصنوعی بعمل آوردند . ولی در طول یکسال گذشته روش افراطی اسرائیل تا اندازه باعث کم شدن همدردی بعضی از دول موصوف با اسرائیل شده است . تجاوز اسرائیل بر میدان هوایی بیروت یکی از حمله حوادثی بود که برده از روی مقاصد تجاوزی اسرائیل برای آنهائیکه هنوز به این واقعیت مدرک نبودند و یا نمی‌خواستند به آن اعتراف نمایند برداشت . اسرائیل ادعا

میکرد که حمله دونفر مبارز عربی بر طیاره (بوئینگ ۷۰۷) اسرائیلی در میدان هوایی آن بنا بر تصمیم کومک و خواسته دولت لبنان بوده است و بنا بر آن تصمیم گرفت بحیث یک عمل متقابله میدان هوایی بیروت را مورد حمله قرار دهد . آنها ئیکه پس ازین حادثه طرز استدلال اسرائیل را مورد غور قرار دادند همه این عمل اسرائیل را یک حرکت نامناسب و تجاوزی خوانده و استدلال آنکشور را غیر قابل قبول قلمداد کردند اسرائیل که تا کنون در موقع مشکلات از همدردی کشور های طرفدار خود استفاده میکرد اقلاداً در مورد تجاوزش بر بیروت ازین مسئله محروم ماند و در دوران عکس‌العمل کشور های جهان در خصوص این عمل اسرائیل ، دولت اخیر الذکر از نگاه دیپلوماتیک

قدرتیکه در راه ناسن این خواسته‌ها به آن اتکال به عمل سی‌آید از ضروریات نخستین می‌باشد ، در غیر آن ادعا و تصمیم های افراطی در ساحت سیاست شکل یک بلوف سیاسی را بخود میگیرد بنا برین در حوادث شرق میانه هم همان تلاش های سیاسی جهانی موثر قرار گرفته می‌تواند که دارای تکیه گاه قوی و متین باشد . اسرائیل از ابتدای تشکیل تا کنون با استفاده از همین نوع تلاشهای سیاسی جهانی و جسلب همدردی بعضی از کشورهای بزرگ غربی موجودیت خود را حفظ کرده است ولی اکنون با بوجود آمدن تغییراتی در ذهنیت سیاسی جهانی موضوع بشکل سابقه خود باقی نمانده است .

در حرب ۱۹۴۸، ۱۹۵۶ و ۱۹۶۷ در عرب و اسرائیل یکتعداد کشورهای غربی یا بالقوه با اسرائیل کمک

خود را تنها وزیر ملامت هر کس یافت. لیئون جانسن رئیس جمهور آنوقتیه آمریکا رسماً عمل اسرائیل را خطرناک و غیر معقول اعلام کرد و بصورت غیر رسمی درین مورد از لجه درشت تری کار گرفت تمام اعضای شورای امنیت موسسه ملل متحد بشمول نماینده اضلاع متحده آمریکا از عمل اسرائیل تقبیح نموده و لحن دزشت دیپلماتیکی را در فیصله خود بکار بردند پاپ پال ششم نیز یک پیام همدردی به رئیس جمهور لبنان فرستاد و به همینصورت از هر گوشه جهان پیامهای همدردی و تسلیمیت به حکومت لبنان مخایره شد که در اکثر آنها از تجاوز اسرائیل تقبیح به عمل آمده بود. جای تعجب است که چگونه کابینه اسرائیل انعکاس این عمل خود را در جهان قبلا پیش بینی نکرده بود حین اتخاذ تصمیم مهمی بر حمله بالای میدان هوایی بیروت اختلاف نظر در کابینه اسرائیل بوجود آمد عده طرفدار حمله بر بیروت بودند و گروهی از وزیران اسرائیل این اقدام را خطرناک و ناموس ساختند تا اینکه لوی اشکول صدراعظم اسرائیل تصمیم خود را بر دیگران قبولاند و بر میدان هوایی بیروت که

یک سیاست معقولتر و بیطرفانهتر کار بگیرد.

به همین ترتیب از حرب گذشته عرب و اسرائیل تا اکنون کشور های عربی در ساحت سیاست بین المللی به سوفقتت های نایل آمده اند یکی از کشور های بزرگ عربی که اکنون از حقوق عربها در چوکات سیاست جهانی طرفداری می کند دولت فرانسه می باشد ژنرال شارل دو گول رئیس جمهور فرانسه هم در زمان حرب ماه جون ۱۹۶۷ و هم پس از آن از حقوق دول عربی حمایت

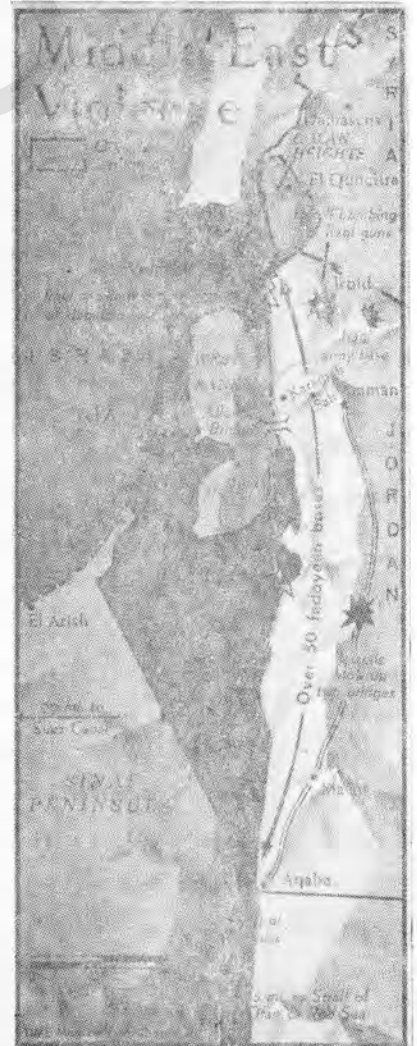
دوشیزه عرب حین فرا گرفتن تعلیم و تربیه عسکری برای اشتراک در عملیات مقاومت ملی

کرده در ساحت عمل هم درین راه اقداماتی به عمل آورده است چنانچه پس از تجاوز قوای اسرائیل بر میدان هوایی بیروت رئیس جمهور فرانسه اعلام داشت که فرانسه از تمامیت و منافع لبنان حمایت و پشتیبانی کرده و اگر لازم باشد قوای مسلح خود را نیز درین راه بکار خواهد انداخت علاوه بر آن فرانسه صدور اسلحه و وسایط نظامی خود را به

اسرائیل قطع کرده است و در حالیکه اسرائیل موافقه حکومت اضلاع متحده آمریکا را مبنی بر خریداری طیارات جت فانتوم حاصل داشته از مدتها به اینطرف از خریداری طیارات میراژ فرانسوی که در حرب ماه جون ۱۹۶۷ قوای هوایی اسرائیل از آن استفاده قابل ملاحظه ای کرد محروم مانده است. اکنون فرانسه آماده صدور اسلحه و خصوصاً طیارات شکاری بمبارد نوع میراژ به کشور های عربی می باشد و امکان دارد در آینده کشورهای عراق، لبنان، اردن و غیره طیارات میراژ فرانسوی را در قوای هوایی خود شامل سازند. توسعه روابط فرانسه با کشورهای عربی منافع زیادی را برای فرانسه هم بار می آورد و ممالک عربی با صدور نفت به فرانسه و دادن امتیازات بهترین به این کشور اروپائی به اقتصاد فرانسه کمک کرده میتوانند به همین صورت فرانسه بازارهای بهتری را در کشورهای عربی برای عرضه نمودن متاع خود پیدا کرده کسرها تیرا که در بیلابین تادیات آن موجود می باشد تا اندازه ای تملیل بخشیده خواهد توانست خصوصاً در حالیکه برخی از دول عربی برای و ادار ساختن تمام جهان عرب به مقاطعه با اشیای وارداتی سایر دول غربی و قبول واردات فرانسه به پیمانته و سیم و بدرجه اول سعی و کوشش می ورزند. بنا برین انکشاف روابط دول عربی با فرانسه موجب تامین منافع یک جانبه نیست بلکه درین معامله هر دو طرف منفعی بدست آورده میتوانند و در نتیجه میتوان

گفته می شد در حدود شش طیاره در آن حین حمله موجود خواهد بود تعرض بعمل آمد ولی کومانندو های اسرائیلی سیزده طیاره را در آنجا تخریب کردند به تعقیب این حادثه درواشنگتن آنهاستیکه مخالف کومکهای زیاد با اسرائیل می باشند دلیل خوبی برای تقویه استدلال خود یافتند و به ریچارد نکسن پیشتههاد کردند که در مورد شرق میانه از

اظهار نظر کرد که دوام و توسعه چنین روابط دور از امکان نیست. اینکه آیا موقوف نظامی و اقتصادی فرانسه برای مداخله مستقیم در حوادث شرق میانه در صورت وقوع یک حرب دیگر بین اعراب و اسرائیل تا چه اندازه مساعدت میکند و تا کدام اندازه تجدیداتی بالای آن موجود است، یک سوال جدا گانه میباشد که محتاج غور و مطالعه عمیقتر است و لی باید مدنظر داشت که در توازن قوا و اوضاع نظامی در بحیره مدیترانه تغییرات قابل توجهی بعمل آمده و در شرایط گذشته تحولاتی وارد نموده است. این مسئله هم بر امکانات مداخله

ساحه فعالیت مدافعین عرب

فرانسه در حوادث شرق میانه تاثیر دارد.

* * *

پس از سال ۱۹۶۰ اتحاد شوروی انکشاف بزرگی را در قوای بحری خود بعمل آورده فعالیت و مانور آن در آبهای جهان در قسمت های مختلف توسعه یافت. اندکی قبل از حرب ماه جون ۱۹۶۷ کشتی های مختلف النوع جنگی اتحاد شوروی وارد بحیره مدیترانه شد که نسبت به مانور آن در گذشته در بین بحیره فرق داشت. چون قوای بحری به بنا در بکه اکمالات و ترمیمات سختی و غیره امور لازمه کشتی ها را رفع کرده بتواند ضرورت دارد بنا بر آن فعالیت قوای بحری طور دائمی در یک قسمت معین از آبهای بین المللی مربوطه موجودیت امکان استفاده از بنا درمی باشد. پس از حرب گذشته عرب و اسرائیل که این امکان برای بحیره اتحاد شوروی میسر گردید بتدریج کشتی های مختلف النوع جنگی آن وارد بحیره مدیترانه شد و طور دائمی در آن به مانور پرداخت. این مسئله از نگاه بحران شرق میانه و قوای بحری ناتو خصوصاً بحیره نمبر ششم امریکا که در بحیره مدیترانه می باشد حایز اهمیت زیادی است. قبل برین بحریه (نمبر ۶) امریکا در بحیره مدیترانه انسیاتیف کامل رامالک بود و با استفاده ازین آزادی حرکت فعالیت های مختلف نظامی را اجرا کرده توانسته پشتیبان و استنادگاه مانور های سیاسی قرار گرفته میتوانست. ده سال پیش حین بروز بحرانات در لبنان بحریه نمبر ۶ امریکا بسهولت قوت های پیاده بحری را در خاک لبنان پیاده کرد و حوادث آن کشور را مطابق خواسته های خود به نتیجه ای رسانید. و به اینصورت

منافعی که امریکا در لبنان داشت و در اثر اختلالات داخلی آنکشور در معرض خطر قرار گرفته بود از دست امریکا خارج نشد. بحریه نمبر ۶ در آنوقت بدون مداخله مستقیم کدام دولت دیگری خارجی به آسانی عملیات خود را اجرا کرد ولی اکنون بحریه مذکور همان آزادی حرکت را مثل گذشته ندارد در حالیکه بحریه نمبر ۶ جمعاً از پنجاه کشتی جنگی (بشمول سه کشتی طیاره بردار، دو کرورزر و بیست مخرب) و شش تحت البحری عبارت می باشد کشتی های اتحاد شوروی به تعداد مختلف طور دائمی در آبهای بحیره مدیترانه در حال گردش می باشند و تعداد آن بعضاً به شصت کشتی میرسد. در اوایل سال ۱۹۶۸ بحریه شوروی در بحیره مدیترانه شامل ۲۸ کشتی جنگی از نوع کرورزر، مخرب و بدرقه و هشت تحت البحری و یک تعداد زیاد کشتی های اکمال، محافظه و نگهبانی و کشف بوده است.

این تغییرات اخیر در اوضاع نظامی بحیره مدیترانه گذشته از آنکه بالای ستراتیژی شرق میانه تاثیراتی وارد آورده است بر خصوصیات عسکری پیمان ناتو هم بسی تاثیر نمی باشد. این مسئله چندی قبل در اجلاس شش ماهه وزیران خارجه و دفاع ملی ممالک عضو پیمان ناتو تحت بحث و غور عمیقتر قرار گرفت و در حالیکه پنج ماه پیش شورای وزیران کشورهای عضو ناتو درباره تقلیل بودجه های دفاعی خود بحث میکردند در اجلاس اخیر افزایش رادری بودجه های دفاعی ممالک اروپائی شامل پیمان موصوف پیشنهاد میکردند زیرا در طول وقفه بین دو اجلاس تغییراتی در وضعیت بوجود آمد بحریه اتحاد شوروی وارد بحیره مدیترانه شد و قوای ممالک پیمان و ارسا

به چکوسلواکیه داخل شدند. روی این اساس شورای وزیران ناتو فیصله کردند که بنیه دفاعی ناتورا در اروپای غربی قویتر سازند. امریکا به یک کومک علاوه گوی پنجاه ملیون دالر برای تقویت ترتیبات دفاعی ناتو در اروپا موافقه کرد و نمایندگان آن وعده دادند که دولوی پیاده را مجدداً به اروپا انتقال داده حجم قوای زمینی امریکارا در اروپا بزرگتر سازند و همچنان ۸۰ طیاره F-۱۰۲ شکاری خود را به طیارات جت فانتوم تبدیل نمایند و بالاخره چهار کنگدک هوایی تسکتیکی را هم به قوای خود در اروپا علاوه نمایند ایطالیه موافقه کرد که ۷٪ در بودجه دفاعی خود افزایش بعمل آورد که بالغ بر ۱۴۰ ملیون دالر علاوه گوی خواهد بود و به همین ترتیب جمهوریت فدرالی المان غربی وعده داد که ۱۸۰ ملیون دالر را برای آوردن دوازده فرقه خود به تشکیل مکمل مصرف نماید. انگلستان فیصله کرد با آنکه در بودجه دفاعی خود افزایشی بعمل نخواهد آورد ولی اشتراک قوای خود را در مدافعه قاره اروپا بیشتر خواهد ساخت و بنابراین توظیف یک قسمت از قوتهای خود را که از شرق کانال سویز خواهد کشید به ناتو وعده داد.

به هر صورت وارد شدن قوای بحری اتحاد شوروی به بحیره مدیترانه بیک پیمانۀ وسیعتر اگر از یکطرف بالای ملاحظات عسکری پیمان ناتو تاثیر نموده است بر اوضاع شرق میانه هم تا اندازه زیادی موثر می باشد. در صورتیکه کنفرانس کشورهای بزرگ برای حل بحران شرق میانه دایر گردد اتحاد شوروی بیک موقف مستحکمتری را بالای میز کنفرانس نسبت به سابق خواهد داشت اکنون که در اوضاع سیاسی و عسکری

بین المللی در مورد شرق میانه تغییرات قابل ملاحظه ای بوجود آمده است امکان دایر شدن کنفرانس کشورهای بزرگ برای حل پرابلم شرق میانه نسبت به هر وقت بیشتر تخمین شده میتواند و هر کشور بزرگ هم به این موضوع پیش از پیش اظهار دلچسپی و علاقمندی میکند. نمایندگان و دیپلوماتهای شوروی در ملل متحد و پایتختهای کشورهای بزرگ تا کنون چندین مرتبه به این موضوع اشاره کرده اند و اخیراً دولت فرانسه سران کشورهای

پسر خردسال عرب برای دفاع آماده می شود

بزرگ را بیک کنفرانسی که راه را برای فیصله مسالمت آمیز مسئله شرق میانه باز کرده بتواند دعوت نموده است و طبق اطلاعات آخرینیکه تا نوشتن این مقاله نشر یافته ریچارد نکسن رئیس جمهور امریکا از پیشنهاد فرانسه استقبال کرده و برای اشتراک در همچو کنفرانس اظهار آمادگی نموده است.

فرض کنیم کنفرانسی به اشتراک زعمای و یا نمایندگان عالیرتبه کشورهای بزرگ برای پیدا کردن

راه حل قابل تطبیق برای بحران شرق میانه دایر گردد در آنصورت ازینکه فیصله های کشورهای مذکور تا کدام اندازه قابل تطبیق و مورد قبول دول عربی و اسرائیل خواهد بود یک سوال پیچیده و مهم است. تا کنون فیصله های شورای امنیت موسسه ملل متحد در مورد شرق میانه طوریکه لازم است تطبیق نشده است فعالیت های نمایندۀ سازمان ملل متحد (گوناویارینگ) در راه بوجود آمدن صلح در شرق میانه به نتیجه مطلوبی نرسیده است و به همین

ترتیب پیشنهادات مختلفی کشورهای بزرگ مورد قبول طرفین علاقمند در شرق میانه قرار نگرفته است. بنابراین معلوم می شود که فیصله های خارج حوزه بحران بدون اشتراک مستقیم آنها نیکه بدرجه اول در ساحه بحران قرار دارند امکان تطبیق کمتری دارد و تا زمانیکه موضوع از داخل شرق میانه فیصله نگردد در خارج آن تلاش های صلح تا نتیجه گیری راه طولانی را در پیش دارد از همین رهگذر ریچارد نکسن رئیس

جمهور امریکا اظهار میدارد که باید نتیجه کنفرانس دول بزرگ جهان در مورد شرق میانه برای فعالیت گوناویارینگ نمایندۀ مخصوص ملل متحد در شرق کومک و معاونت نماید و او تانت سرمنشی موسسه ملل متحد اظهار عقیده میکند که باید کنفرانس دول بزرگ در چوکات فیصله های شورای امنیت و به مقصد فراهم آوردن امکانات تطبیق این فیصله ها صورت بگیرد. در غیر آن فیصله های این کنفرانس هم صرف در چوکات رسمی باقی خواهد ماند.

کشورهای عربی صرف برای قبول همان نوع فیصله های مسالمت آمیز اظهار آمادگی کرده اند که عقب کشیدن قوای اسرائیل را از مساحت اشغال شده پس از حرب جون ۱۹۶۷ احتوا نموده پرابلم مهاجرین فلسطین را بشکل منصفانه ای حل نماید و در غیر آن هر نوع فیصله درین موضوع مخالف آمال سلی کشور های عربی است. اسرائیل هم اظهار میکند که لازمست برای رفع بحران شرق میانه از طرق مسالمت آمیز فعالیت های مربوطه از داخل حوزه شرق میانه آغاز گردد چنانچه ابا ایبان وزیر خارجه اسرائیل تا کنون چندین مرتبه به این موضوع اشاره کرده است. در یکی از مصاحبه های اخیریکه ابا ایبان با خبر نگار مجله هفتگی تایم امریکائی بعمل آورده است در بر این سوال که آیا اسرائیل از کنفرانس قدرتهای بزرگ در مسئله شرق میانه که در این روزها پیشنهاد شده است انتظار چه نتیجه ای را دارد اظهار نمود که فیصله شمر در مورد بحران شرق میانه تنها از داخل این ساحه بدست آمده میتواند و قدرت های خارج این منطقه

دارای قابلیت محدودتری در خصوص وادار نمودن کشور های علاقمند شرق میانه به طرز العملی که مخالف دلچسپی ها و منافع ملی آنها باشد هستند ابا ایبان اظهار داشت که قدرت های بزرگ جهانی در راه حل پرابلم شرق میانه قادر به اجرای دو عمل می باشند یکی اینکه بالای اعراب و اسرائیل طوری فشار وارد نماید که با قطع نظر از قبول فیصله های تحمیلی با یکدیگر مستقیماً داخل مذاکره شوند و دوم اینکه هر گاه طرفین به مذاکره مستقیم حاضر گردند قدرت های بزرگ دوام و به نتیجه رسیدن چنین مذاکرات را تقویه کرده می توانند. (۱)

حالا این سوال به میان می آید که آیا واقعاً قدرت های بزرگ فشاری را که منجر به آمادگی طرفین علاقمند (عرب و اسرائیل) به مذاکره مستقیم گرداند میباشند یا نه. آنچه مسلم است کشور های عربی مذاکره با اسرائیل را تحت شرایطی مورد بحث قرار داده میتوانند که طبق فیصله های شورای امنیت موسسه ملل متحد

(۱) مجله تایم شماره تاریخی ۱۰ جنوری ۱۹۶۹

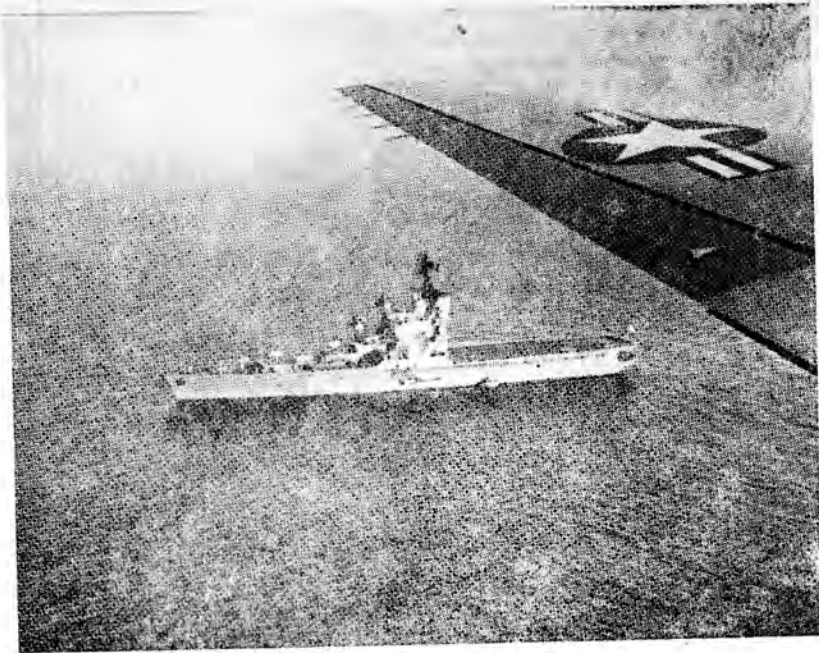
اولاً اسرائیل قوای خود را از مناطق اشغال شده دول عربی بیرون بکشد و اسرائیل که اشغال این مناطق را وسیله ای برای مجبور ساختن کشور های عرب به شناختن اسرائیل بحیث یک دولت قانونی شرق میانه و حاضر شدن آنها به مذاکرات مستقیم با دولت مذکور تلقی میکنند تا کنون این شرط را نه پذیرفته اند و اکنون هم قبول آنرا مخالف دلچسپی های خود میدانند. بنابراین فشار قدرت های بزرگ در صورتی میتواند طرفین را مجبور به حاضر شدن برای مذاکره مستقیم نماید که شدت آن طرز تلقیات طرفین را که فوقاً ذکر یافت تا اندازه زیادی تحت الشعاع قرار دهد که البته آنها هم بسیار مشکل خواهد بود. چنین فشار در صورتیکه سوق قدرت های بزرگ در مورد شرق میانه دارای امتیازات مشابه می بود ممکن تصور شده می توانست ولی همانطوریکه دیده میشود وضعیت به این شکل نیست. در مرحله نخستین تمام دول بزرگ جهان از نظر پرنسیب به حل مسالمت آمیز بحران شرق میانه، عقب رفتن قوای اسرائیل از مناطق اشغال شده عربی و پیدا کردن راه حل برای مهاجرین عرب فلسطین موافقه دارند ولی وقتیکه موضوع به تفصیل مسایل مذکور و جزئیات پرابلم میرسد وحدت نظری بین قدرت های بزرگ بنظر نمیرسد و در چنین مسایل حساس بین المللی اکثر آ جزئیات مانع به نتیجه رسیدن مذاکرات می شود نه کلیات. ماهمین اکنون مثال برجسته دیگری را درین مورد می بینیم، با آنکه مذاکره صلح پاریس چندین ماه پیش برای پیدا کردن راه حل مسالمت آمیز برای بحران ویتنام از طرف دول علاقمند قبول شد و از روی پرنسیب امریکا ویتنام شمالی، ویتنام جنوبی و ویتکانگ

وضعیت قوای بحری امریکا و اتحاد شوروی در بحیره مدیترانه

به مذاکرات صلح موافقه کردند و ملی صرف شکل میر کنفرانس مباحها مذاکرات صلح ویتنام را به تعویق انداخت تا آنکه اخیراً مذاکرات آغاز گردید. این موضوع در تاریخ دیپلماسی جهانی یک موضوع نازک نیست. ژان ژاک روسو - *Jean Jacques Rousseau* دو صدسال پیش در باره تأثیر جزئیات تشریفاتی بالای مذاکرات صاحب تفصیلاتی داده است در سال ۱۹۶۷ عهد پیمان صلح بین فرانسه و امپراطوری روم شش ماه صرف به این علت به تعویق افتاد که طرفین بر موضوع اینکه کدام طرف اولتر داخل اطاق کنفرانس گردد اختلاف نظر داشتند تا بالاخره فیصله شد نمایندگان هر دو جانب یکجا از دو دروازه داخل اطاق مذکور گردند. این موضوعات بنظر عجیب می آید ولی از قرنهای به اینطرف بحیث عامل موثری به مذاکرات صلح تلقی شده است.

بهر صورت در حالیکه قدرت های بزرگ به یک فیصله ای در مورد حل بحران شرق میانه برسد و این فیصله بیطرفانه باشد بلا تردید اقل زمین را برای مرحله نهائی که عبارت از آغاز مذاکرات بین طرفین علاقمند باشد مساعد ساخته می تواند اما معلوم نیست که تا به میان آمدن چنین فیصله در وضعیت شرق میانه چه تحولاتی رخ خواهد داد زیرا در داخل ساحه بحران اوضاع روز بروز مغلطتر میشود اسرائیل به عملیات تجاوزی خود دوام میورد و فعالیت مبارزین عربی که بنام فدائین مصروف عملیات گریلائی می باشند شدت اختیار میکنند. باروی کار آمدن رئیس جمهور جدید ریچارد نکسن همه ناظر این هستند که آیا اداره نو امریکادر مورد بحران شرق میانه چه موقفی را احراز خواهد نمود ظاهراً ریچارد نکسن حتی قبل از آنکه رسماً مامور ریاست جمهوری

طیاره مترصد قوای ناتو بر فراز یکی از کشتی های اتحاد شوروی در بحیره مدیترانه

ساخته شوند. ناظرین سیاسی از روی آن نتیجه گرفتند که امکان دارد ریچارد نکسن در پالیسی گذشته امریکا در برابر شرق میانه تحولی وارد کند. بهر صورت این مسئله به آینده مربوط است تا دیده شود که اداره جدید امریکاجه روشی را در مورد بحران عرب و اسرائیل اتخاذ میکند. عجاibatاً رئیس جمهور جدید امریکا کوشش میکند روابط سیاسی خود را با جمهوری عربی متحد الکشف بدهد و طبق گذارشات اخیر جمال عبدالناصر را یک شخصیت مفیدی برای حل پرابلم شرق میانه تلقی میکند.

* * *

در حالیکه بحران شرق میانه در محافل سیاسی بگرمی خاصی مورد بحث قرار میگیرد و در داخل ساحه بحران اردوهای دول علاقمند روز بروز برای یک تصادم دیگر خود را آماده ترمی سازند، مبارزین عربی بنام فدائین به فعالیت های گریلائی ادامه میدهند.

امریکارا در دست بگیرد برای مطالعه اوضاع شرق میانه دست به اقداماتی زد چنانچه به همین مقصد او ویلیام سکراتان (*William Scranton*) گو رنر سابق ایالت پنسلوانیا را به شرق میانه اعزام کرد تا از نزدیک در کشورهای عربی و اسرائیل وضعیت را مطالعه نموده راپوری برای ریچارد نکسن در خصوص حوادث و واقیعت های مربوط به این منطقه تهیه کند. نماینده ریچارد نکسن در ماه دسامبر سال ۱۹۶۸ پس از مطالعه اوضاع شرق میانه و ملاقات با برخی از زمامداران آنجا به واشنگتن آمد. وی در ابتدا اظهار داشته بود که ریچارد نکسن طرفدار یک پالیسی بیطرفانه تری در مورد شرق میانه می باشد و پس از آنکه راپور خود را به ریچارد نکسن تقدیم کرد در کنفرانس مطبوعاتی گفت که امریکا بسیار دلچسپی به اسرائیل دارد مگر در عین زمان امریکا به کشورهای دیگر نیز علاقمند است و باید این دلچسپی ها با هم متحد

عده مبارزین شجاع مقاومت های ملی عرب

عده ای در شهرها قصبات و قرابتیت شدند و برخی در کمپ های مهاجرین بسر می بردند و فعلاً هم ۵۴۰۰۰۰ نفر آنها بشمول ۳۵۰۰۰۰ مهاجریکه پس از حرب ماه جون ۱۹۶۷ از مناطق تحت اشغال مهاجرت کرده و اکثراً به اردن رفتند در کمپ های مهاجرین بسر می برند برای آنها این نوع زندگی طاقت فرساست و بتمام معنی میکوشند در راه رسیدن به وطن خود بجنگند روی این اساس منبع اصلی مبارزین فدائیان را تشکیل میدهند. اخیراً مادریکی از سربازان فدائیان که حین فعالیت کشته شده است گفت افتخار میکنم که پسرم درین کمپ نه مرد بلکه در خدمت جان سپرد. او علاوه کرد که اکنون پسر دیگر خود را به جمعیت فدائین خواهد فرستاد و طفل دیگر هشت ساله اش را برای چنین خدمت تربیه مینماید. واقعاً مهاجرین عرب فلسطین چیزی ندارند که از دست بدهند بنا بر آن بکمال جسارت میجنگند و یک قدرت بزرگی را تشکیل داده اند. در حالیکه همدردی تمام جهان عرب و اسلام با آنها همراه است کومک های زیادی از جنس پول، اسلحه و پرسونل فنی به آنها میرسد. پس از حرب گذشته عرب و اسرائیل تعداد زیادی از محصلین محیط مدرسه را ترک داده برای

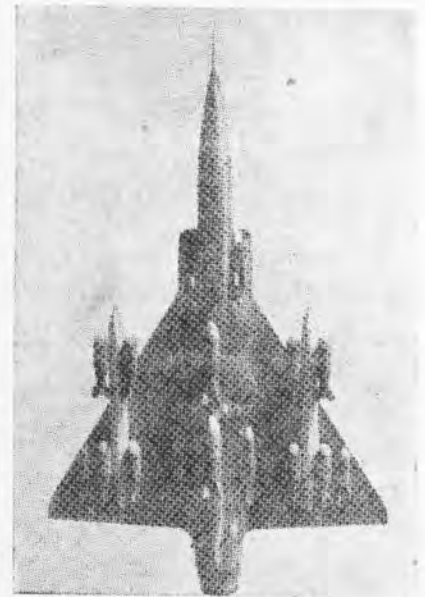
تخریبات و سایر عملیات سبوتاژ احتوا میکند مبارزین عرب که اکثر از مهاجرین عرب فلسطین می باشند به میتودها و تکنیکها کوماند و آشنا شده و عملیات خود را طور ماهرانه اجرامی کنند. که اسرائیل در مقابل فعالیت دوامدار و شدید مبارزین عرب به نزاراحتی های زیادی مواجه شده است و اقدامات متقابل آن روز بروز از پرستیژ آن میکاهد همانطوریکه تجاوز آن بر میدان هوایی بیروت مورد سلامت تمام کشورهای جهان قرار گرفت. فدائیان عرب گذشته از آنکه در ساحه نظامی موفقیت هائی بدست می آورند در ساحه سیاسی و روحی کامیابی های آنها بیشتر است.

تمام متنفذین و سر مایه داران کشور های عربی با آنها کومک میکنند، احساسات نشنالستی عربها را هنوز هم شعله ورتر میسازند و بالاخره بالای پالیسی کشور های عربی در برابر پرابلم مهاجرین عرب فلسطین موثر می باشند.

منبع نخستین مبارزین فدائیان عبارت از مهاجرین فلسطینی می باشند که به یکتیم میلیون نفر میرسد. آنها بیست سال پیش پس از حرب ۱۹۴۸ که منجر به تشکیل اسرائیل شده به کشورهای مختلف عربی پناه بردند و در کمال آوارگی بسر بردند،

عملیات آنها روز بروز شدت اختیار نموده و بالمقابل اسرائیل بالای مواضع و مراکز آنها از آتشباری توپچی و بمبارد مان هوایی کسار میگردد. فدائیان عربی که فعالیت خود را مخفیانه پیش میبرند عقیده دارند که پرابلم عرب و اسرائیل سوجدیک حرب دیگر در شرق میانه خواهد شد و راه رسیدن مهاجرین عرب فلسطین محاربه بادشمنان آن می باشد.

اکثر مراکز فدائیان عرب در امتداد حدود و خط اوربندین اردن و اسرائیل تشکیل شده است و گفته می شود که بیش از پنجاه پایگاه مبارزین عرب درین خط موجود می باشد. دسته های کوماندوی الفتح توسط جاله های بسیط طور مخفیانه از دریای اردن عبور کرده فعالیت های سبوتاژ را در غرب دریای اردن که در دست اسرائیل آمده است اجرا کرده مخفیانه بر میگرددند و برخی از گروپ های تابع کشور اسرائیل پیش می روند. تکنیک فعالیت آنها را میتودهای کمین، بوجود آوردن

پایره جنگی معروف فرانسوی (میراژ)

خدمت به جمعیت فدائین پیوستند تعدادی دکتوران از بیروت و قاهره به اردن آمدند تا در تسلاوی کومانندو های عرب سهم بگیرند، متهولین عرب برای آنها پول و اسلحه تهیه مینمایند و حکومت کویت و عربستان سعودی سالانه مبلغی برای آنها تخصیص میدهند. تبلیغات از مرام فدائین در تمام جهان عرب و سایر کشورها از طرف گروه های علاقمند آنها انتشار می یابد و روز بروز در جلب همدردی مردم جهان به آنها قدم هائی بر داشته می شود. معلوم نیست که تعداد فدائین عرب بچند میرسد ولی آنها را بیش از ده هزار مبارز در شمار می آورند که اقلان دارای دوازده شفاخانه زیر زمینی و کمپ های تعلیم و تربیه اطفال خورد سال فلسطینی در فعالیت های گریلائی، می باشند.

اخیراً در میان فدائین عرب محمدیاسر عرفات شهرت زیادی کسب کرده است تا حدیکه او را لیدر فدائین تلقی میکنند او که از بیست سال به اینطرف در فعالیت های ملی فلسطینی هادر کشورهای مختلف عربی سهم گرفته است مورد علاقه و اطمینان اکثر مبارزین عربی می باشد وی پلان های عملیات دسته های کومانندوی عرب را طرح کرده آنرا تطبیق میکند بدون آنکه طور کامل از طرف کسی بخوبی شناخته شود محمدیاسر عرفات در حرب ۱۹۴۸ فلسطین اشتراک داشته و پس از آن تحصیلات خود را در یونیورسیتی قاهره در شق انجینیری ملکی و متعاقباً در ۱۹۵۵ در مکتب عسکری قاهره در شق تخریب تکمیل نمود پس از حرب ۱۹۵۶ عرب و اسرائیل عرفات به این

عقیده واصل شد که امکان ندارد صرف با تعقیب روش های حرب کلاسیک مرام عرب تامین شود بنابراین در صدد تشکیل جمعیت های گریلائی عرب بر آمد و بزودی به این کار سر و سامانی داد. متعاقباً بعضی از حکومت های عربی نیز خصوصاً جمهوریت عربی متحد به توسعه جمعیت های گریلائی مهاجرین فلسطین دست زدند.

پس از حرب ماه جون ۱۹۶۷ فعالیت موسسه الفتح شکل دیگری بخود گرفت و تشکیلات، مراکز آن منظم تر شد و دیری نپائید که عملیات آن بشدت بیشتری آغاز یافت و اینک تا امروز بتدریج در فعالیت آن شدت زیادی محسوس است مبارزین الفتح پس از حرب گذشته يك انداز زیاد اسلحه، جبه خانه و مواد انفلاقیه را که در صحرای سینا از قوای جمهوریت عربی متحد باقیمانده بود جمع کردند و آنرا به مراکز خود انتقال دادند.

افراد جدید الورود به مراکز فدائین عرب از پوهنتون ها به تعداد زیادی خود را میرسانند و پس از آنکه مورد معاینه دقیق فزیکمی و روحی قرار میگیرند به مراکز مختلف تعلیم و تربیه که در کشور های اردن، سوریه، لبنان و عراق موجود است فرستاده می شوند افراد نظر به بنیه ایشان به وظایف مختلف سوق میگردند در خارج شهر عمان اطفال بین سنین هشت و دوازده در تکنیک های فعالیت کومانند و تعلیم و تربیه می شود و دختران کومانندو هائی که حیات خود را از دست داده اند تحت نظارت و حمایت موسسه (خدمات آمایش خانواده شهدا) قرار گرفته و زنان

پناه گزین برای اشتراک در معاونت نخستین صحنی و استعمال اسلحه تربیه میگردند.

ارتباط مراکز فدائین با گروه ها و پایگاه های مختلف آن بوسیله تمامی وسایل و ذرائع ممکنه تامین میگردد صدها نفر وظیفه خبر رسانی را اجرا میکنند و تعداد زیاد وسایط نقلیه مختلف در اختیار آنها می باشد.

تا کنون جمعیت ها و گروه های فدائین فعالیت های مختلفی را اجرا کرده اند که در سال گذشته از هزار حادثه تجاوز می کند و گفته شده است که دزین حوادث بیش از نهمصد نفر اسرائیلی یا کشته شده اند و یا زخمی گردیده اند فعالیت آنها از ساحه های عربی تحت اشغال اسرائیل گرفته تا کشور اسرائیل پخش گردیده است چنانچه در اثر حملات کومانندو های عرب موشی دایان وزیر دفاع ملی اسرائیل زخمی شد به میدان هوائی تل ابیب خساره ای بالغ به يك ملیون دالر وارد کردند.

به اینصورت واضح میگردد که فعالیت روز افزون فدائین عرب يك قدرت دیگری را در شرق میانه بوجود آورده است که مبارزه طور دوامدار باقی است در صورتیکه در عملیات فدائین عرب هم آهنگی بیشتری بوجود آمده امور پلان گذاری آن بیش از آنچه است متمرکز تر شود فعالیت آن نتایج موثرتری خواهد داشت.

در نتیجه مطالعات فوق معلوم میگردد که پرابلم شرق میانه در شرایط فعلی يك مسئله جهانی است که پهلوهای مختلف سیاسی و نظامی (بقیه در صفحه ۲۶)

ثبت صوت یا ضبط صوت

امروز اکثر اردوها در محاذ حرب-حركات سوق العیشی-تطبیقاتها وغیره از ماشین های تیپ صوت استفاده مینمایند .

در تطبیقات و در محاربات او امر قوماندانان علاوه از اینکه توسط بیسیم بوقت کم به قدمه های پائین تر رسانیده میشود در عین زمان ثبت نیز میگردد زیرا تمام فعالیتها در نتیجه نتایج مثبت و منفی بیادگار میگذارد برای اینکه از فعالیتها، اسناد صحیح در دست باشد او امر همه ثبت میگردد .

این عمل طوری که نزد آمرین صورت گرفته میباشد در قدمه های پائین نیز صورت میگردد . همچنین وقتا که طیارات از میدان های هوائی پرواز می کنند و یا وقت فرود آمدن به میدان امور اکثر از طرف موظفین میدان قوما نده و هدایت می شود. در صورت بروز حادثه برای اینکه نفر مسئول پیدا باشد اخبار رد و بدل شده همه تیپ میگردد .

از ثبت صوت در امور ملکی و نظامی به پیمانۀ وسیع در حالات دیگر نیز استفاده میشود این جا مترجم عملیات تخنیککی را که توسط آن ثبت صوت صورت میگردد و بار دیگر عندالضرورت ازان استفاده میشود تشریح می نماید .

بی مورد نمیداند اگر راجع به تمام انواع ثبت صوت کمی روشنی می اندازد ،

امروز اصوات مختلفه را به طرق مختلف ثبت می نمایند که مهم تر از همه طریقه های ذیل است :

۱- ثبت صوت میخانیککی -

۲- « » مقناطیسی :

۳- « » او پتیکی .

۱- ثبت صوت میخانیککی :

اساس و پرنسیپ این نوع ثبت صوت کردن جری ها در صفحات مخصوصی است که از مواد مخصوصی تهیه شده میباشد .

جری ها در صفحات بصورت های مختلف کننده میشوند مثلاً جری های مستقیم با داشتن عمق های متفاوت در حصص مختلف (ثبت صوت عمقانی) یا جری ها در صفحات بصورت متموج کننده شده عمق آن در تمام حصص مساوی میباشد (ثبت صوت جناحی) .

معمول ترین و سروج ترین ثبت صوت میخانیککی طریقه ایست که به اساس آن صفحات گرامافون ساخته میشود . اینجا جری ها بصورت جناحی کننده شده جری شکل خطوط حلزونی را دارا میباشد .

طریقه تولید صفحات گرامافون :

صوت توسط میکروفون اخذ شده (مکروفون آله است که امواج

صوتی را به امواج الکتریکی تبدیل مینماید) و با الوسیله به جریان متناوب تبدیل گردیده توسط مشدده تقویه شده به ناقل ثبت صوت انتقال می یابد و ناقل ثبت صوت متشکل است از :

سوزنك - تنه سوزنك بوبین های اندکسیون و مقناطیس .

وقتا که جریان متناوب و تقویه شده میکروفون از بوبین اندکسیون می گذرد تنه سوزنك را متناوباً مقناطیس ساخته متناوباً به قطب های مقناطیس دائمی جذب و دفع میشود که از اثر آن سوزنك متناوباً به راست و چپ اهتزاز می نماید سوزنك تیز و باریک بوده زیر آن صفحه دایروی که توسط لاک مخصوص پوش شده نیز بصورت دو رانی حرکت میکند. سوزنك بروی این صفحه نیز طبق امواج متناوب جری کننده در عین زمان سوزنك از محیط صفحه دایروی به مرکز صفحه نیز تقرب مینماید. به این صورت جری کننده شده شکل خطوط حلزونی را اختیار مینماید .

صفحات مذکور بصورت های مختلف توسط نقره پوش شده ازان توسط عملیات الکتریکی قالب های مخصوص ساخته شده که بعد ازان بحیث قالب جهت ساختن اصل صفحه

قرار عقیده بعضی از دانشمندان چهار میلیون سال قبل اجداد انسان ها اولین مرتبه توسط عصا راه رفتن راتنها توسط پاها شروع ذریعه اعضای سفلی خویش بکار شروع کردند و تهداب مدنیت انسان ما قبل التاريخ از همین ائنا شروع میشود و بزرگترین مؤقتیت انسان ها در دوره های تاریخی میباشد. و تقسیمات کار بین مرد و زن نیز در همین عصر بمیان آمده و شروع میشود.

گرامافون که مورد استفاده ماقرار میگردد استفاده بعمل آمده نظر به اوصاف و کوالیتی آن تعداد کثیری صفحات گرامافون تولید میگردد. تمام ساختمان و اوصاف خورد و ریزه صفحات گرامافون مد نظر گرفته شده ستاندارد و بین المللی است همین علت است که صفحات گرامافون ساخت هند و غیره در گرامافون های ساخت جاپان ممالک اروپائی و غیره فعالیت کرده ازان استفاده شده میتواند.

مقطع جری های صفحات گرامافون:

امروز در اکثر ممالک دنیا دو نوع جری (عریض و باریک) در صفحات گرامافون کنده می شود در بسک ملی متر شعاع صفحات گرامافون تقریباً چهار جری

عریض و در حدود ده جری باریک تقابل می نماید.

هر جری به سوزنك مخصوص خودش جهت اخذ صوت ثبت شده ضرورت میداشته باشد.

قطر صفحات گرامافون:

صفحات گرامافون معمولاً دارای قطرهای ۳۰۰ - ۲۵۰ و ۱۷۵ میلی متر میباشد.

حرکات دورانی صفحات گرامافون:

صفحات ۳۰۰ و ۲۵۰ میلی

$\frac{1}{3}$ و ۷۸ دور فی دقیقه دوران

کرده صفحات ۱۷۵ میلی ۵؛ دور فی دقیقه گردش می نماید صفحات ۳۰۰ و ۲۵۰ میلی دارای جری باریک بوده و صفحات ۱۷۵ میلی دارای جری عریض میباشد.

صورت اخذ صوت از صفحات ثبت شده:

صدا از صفحات گرامافون توسط ناقل اخذ صوت صورت گرفته شده بعد از طی مراحل لازمه به سمع شنونده میرسد ناقل اخذ صوت آله است که حرکات میخانیککی سوزنك را بروی صفحه گرامافون به احتزازت الکتریکی تبدیل می نماید.

اساساً ناقل ثبت صوت و ناقل اخذ صوت در ساختمان تخنیککی خود ها چندان فرق بارز نداشته (سوزنك های این دو نوع از هم متمایزاند) فرق شان در این است که به بوبین های اند کسیون ناقل ثبت صوت جریان متناوب مکروفون داده شده از اثران تنه سوزنك بالاخره سوزنك بحرکت آمده بروی صفحات جری کنده میشود حالآنکه در ناقل اخذ صوت سوزنك در خطوط متموج و حلزونی جری های کنده شده صفحه گرامافون حرکت کرده از اثران سوزنك و تنه سوزنك به قطب های مقناطیس

دور و نزدیک شده باعث اند کشن جریان برقی متناوب در بوبین ها اند کسیون شده این جریان بعد از تشدید و تقویه توسط مشدده به سمع می رسد.

ناقل های اخذ صوت صفحات گرامافون چندین نوع اند.

(a) ناقل اخذ صوت الکترو مقناطیسی: در حصه این نوع ناقل های اخذ صوت در فوق مختصری معلومات داده شد.

(b) ناقل اخذ صوت الکترو دینامیککی:

بوبین اند کسیون کوچک و خوردیکه دارای وزن سبک و در تنه سوزنك موقعیت دارد از اثر حرکات سوزنك بروی صفحه گرامافون بوبین مذکور در ساحة قوی مقناطیس حرکت کرده در آن جریان متناوب طبق حرکات متناوب سوزنك اند کشن شده بالاخره بعد از تشدید و تقویت به سمع می رسد. این نوع ناقل های اخذ صوت در صورت ساختمان دقیق آن یکی از بهترین نوع ناقل ثبت صوت بوده اما چون در بوبین مذکور و لتاژ بسیار ضعیف اند کشن می شود از این جهت به مشدده فوق العاده قوی ضرورت احساس میگردد.

(c) ناقل اخذ صوت کرسطلی:

این نوع ناقل اخذ صوت مستهلک از کرسطل جوره بوده کرسطل ها از اثر حرکات متناوب بروی صفحه گرامافون متناوباً دفورمیشن (تغییر جسم) کرده عامل تولید جریان متناوب در انجام های اتصال یافته آنها شده و بالاخره بعد از تشدید به سمع مامی رسد.

چون کرسطل ها شکننده اند از این جهت ارتباط بین سوزنك و کرسطل ها توسط جسم ارتجاعی قائم میگردد جسم ارتجاعی توسط را بر

بیست هزار سال قبل انسانها اولین مرتبه بساختمان پناه گاه های ابتدائی از لخته و نی شروع نموده و نیز بزرع نباتات و سبزیجات اقدام کردند چنانچه از همین تاریخ آثار رسامی و نوشته های انسان ها بروی لوحه های درشت سنگی بدست آمده

از مقابل ترتیبات اخذ صوت گذشته و ترتیبات دیگر بالای فیته کدام تاثیر نداشته فعالیت کرده نمی تواند .

در صورت سوم و قعا که پاك کردن صوت مطاوب می باشد ترتیبات ثبت و اخذ صوت از فیته دور بوده و یا بالای فیته تاثیر نکرده غیر فعال میباشند .

در اکثر ماشین های تیپ تمام ترتیبات یک بداخل سیستم گنجانیده شده فعالیت هر کدام توسط دکمه های مخصوص کنترل و اداره می شود قرار رسم نمره ۶ .

ضمناء میتوانیم دريك فیته دو یاسه صوت را نیز ثبت نمایم این عمل در قسمت جناحین و وسط عین فیته بداخل دو ویاسه لین صورت میگیرد .

فیتها توسط الکترو موتور بحرکت آورده شده سرعت فیتها نیز توسط آن ها کم و زیاد شده از ترتیبات انتقال حرکت موتور ها استفاده بعمل می آید .

قسمت های مختلف فیته در وقت ثبت صوت طبق امواج صوتی کم و زیاد مقناطیس شده حصص مختلف مقناطیس شده فیته ساحه مقناطیس ترتیبات اخذ صوت را متاثر ساخته این تغییرات ساحه مقناطیس باعث اندکشن و تولید و لئاژ متناوب در سیم پیچ های مربوط ترتیبات اخذ صوت شده و لئاژ متناوب به مشدده انتقال یافته و بالاخره از طریق بلند گو به سم ما می رسد .

برای اینکه بتوانیم از عین فیته برای مراتب دیگر استفاده و اصوات دیگری در آن ثبت نمایم لازم است تا فیته را پاك کرده آماه به ثبت ثانی نمایم .

درین صورت فیته را از مقابل ترتیبات پاك کردن فیته می گذرانیم ترتیبات پاك کردن نیز مشکل از یک مقناطیس دائمی و سیم پیچ های که به آن وقت پاك کردن از جنراتور فریکانس بلند و لئاژ حاوی فریکانس بلند داده میشود می باشد . و لئاژ حاوی فریکانس بلند سیم پیچ های مربوط را عبور کرده بالای فیته تأثیر نموده تمام حصص آن را بصورت متجانس و همواخت مقناطیس می سازد که این هم در ذات خود دلالت به پاك شدن فیته کرده فیته حالت قبل از ثبت صوت را اختیار مینماید .

خوانندگان محترم میدانند که در اکثر ماشین های تیپ عملیات سه گانه فوق (ثبت اخذ و پاك کردن صوت) توسط فشار دادن دکمه های مختلف اجرا میشود و آنهم قرار ذیل :

وقتا که ثبت صوت بروی فیته صورت میگیرد فیته بمقابل ترتیبات ثبت صوت آورده شده ترتیبات اخذ صوت و ترتیبات پاك کردن از فیته دور بوده ذیدخل نمیشوند . در صورتیکه صوت اخذ میگرد د فیته

مصنوعی کر سنل جوره که در عین زمان قسماً توسط این رار پو شاییده شده اند ارتباط می یابد .

این نوع ناقل های اخذ صوت فوق العاده ساختمان بسیط پراتیکی داشته تحریفات و لئاژ در آن به مشاهده نرسیده ۵ ، ۰ الی ۱ ولت و لئاژ از آن حاصل شده می تواند .

۲ - ثبت صوت مقناطیسی :

درین صورت برای ثبت صوت از فیته های مخصوصیکه از سلولوز و مرکبات مخصوص دیگر ساخته شده و ذریعه ترتیبات علیحد بروی آن براده آهن فوق العاده میده آهن نقل داده شده و حایز خاصیت مقناطیسی است استفاده می شود . این فیتها را (نوار) نیز میگویند .

در رسم نمره ۵ مشاهده مینمائید که جریان متناوب مکرو فون بعد از تشدید در مشدده به سیم پیچ های ترتیبات ثبت صوت هدایت میگردد در عین زمان مقابل ترتیبات صوت فیته تیپ صوت طوریکه راجع به ساختمان آن در چند سطر گذشته ذکر بعمل آمد به سرعت متناسب و مساوی عبور می نماید . به این طریق طبق جریان وارده مکرو فون به ترتیبات ثبت صوت - حصص مختلف فینه بصورت متناوب و کم و زیاد مقناطیس میگردد . به این ترتیب اصواتیکه به مکرو فون داده شده بروی فیته انتقال داده شده و قابل حفظ شدن و بار دیگر از آن استفاده کردن است .

وقتا که میخواهیم از فیته تیپ شده استفاده کنیم طوریکه در رسم نیز مشاهده می نمائید . فیته ثبت شده را از مقابل ترتیبات اخذ صوت که آنهم در ذات خود مقناطیس بوده و شباهت تقریباً نزدیک به ترتیبات صبت صوت دارد عبور داده چون

هر نسیب فعالیت این نوع تیپ به اساس پرنسیب ساختمان کمره عکاسی بوده منتهمی روشنی که طبق آن بروی فلم عکاسی صورت میگیرد تابع امواج متناوب صوتیه میگردد .

مکروفون امواج صوتیه را سه امواج الکتریکی تبدیل کرده توسط مشدده تقویه شده از بوبین دوره اوسیلو گراف که در قسمت پیشرو آن آئینه کوچک موقعیت دارد میگردد . بوبین و آئینه کوچک در ساحه مقناطیسی مقناطیس دائمی اخذ موقع نموده اند .

وقتا که امواج الکتریکی مکروفون بوبین مذکور را عبور میکند آئینه پیشروی آن را طبق احتزازات خویش به حرکت می

(بقیه صفحه ۲۲)

نظری به اوضاع شرق میانه

دارد . این پهلوها ی مختلف قسماً موجود اختلاف نظر در خصوص بوجود آمدن يك فیصله صلح آمیز میگردد و آشتی دادن این پهلوها به وقت و زمان و مطالعه عمیقتر شرایط محتاج است تردیدی نیست که اگر اوضاع به همین شکل دوام کنند فکتور «زمان» به نفع کشور های عربی است که حتی تهدیدات مجرب شدن قوای نظامی اسرائیل با اسلحه ذروی نیز آنرا آنقدر تحت تاثیر فرار داده نمیتواند بنا بر آن در صورتیکه مسئله عرب و اسرائیل به يك شکافی اطررق مسالمت آمیز حل نگردد يك تصادم دیگر که بنا بر خصوصیات شرایط فعلی نسبت به حرب گذشته شدیدتر خواهد بود امکان پذیر می باشد .

آورد . اینجا است که آئینه مذکور نوری را که از منبع نوری گرفته و زیاد انعکاسی داده به پرده دیافراگم که در قسمت تحتانی آن سوراخ کوچک به قطر ۰،۰۱ میلی متر موجود است می رساند .

از عقب پرده دیافراگم بصورت متوازن و سرعت مساوی فلم سینما که يك کنار آن غرض ثبت صوت تخصیص داده شده است عبور میکند امواج صوتی که به امواج نوری تبدیل گردیده از سوراخ گذشته فلم عقب پرده دیافراگم را متاثر ساخته بروی آن اثرات نور به صورت های مختلف ظاهر میگردد (این عمل به سه صورت مختلف قرار رسم های a و b و c رسم نمره ۹ اجرا می شود)

وقتا که فلم مورد استفاده قرار میگیرد قرار رسم ۸ صوت ثبت شده به ترتیب ذیل بار دیگر به امواج صوتی تبدیل شده به سمع ما می رسد .

طوریکه در رسم نیز مشاهده می کنید فلم از چرخ نمره ۱ باز شده به چرخ نمره ۲ پیچانیده میشود . (این وضعیت توسط حرکت الکتروموتور صورت میگیرد) در مرحله اول فلم از قسمت ماشین سینما که متشکل از چراغ عدسیه و غیره ترتیبات است گذشته بروی پرده سینما فلم گرفته شده ظاهر میگردد (این موضوع مورد بحث مانیست) وقتا فلم داخل مرحله دوم یعنی جائیکه موضوع بحث ماست می شود اینجا چراغ نمره ۲ روشن بوده به کنار فلم جائیکه قبلاً امواج صوتی بصورت فلم در آورده شده روشنی انداخته طبق غلظت رنگ فلم قرار رسم های a ، d ، c نور از آن عبور کرده کتود چراغ فوتون را که مخصوص همچو امور و غیره

۵- پنج هزار و شش صد سال قبل اولین انقلاب صنعتی بمیان آمد اجداد آنوقتی بساختن عرابه ابتدائی انکشاف صنعتی خود را آشکار نمودند این انکشاف در شرق میانه کشف گردید . اما در همین عصر مردم هندوستان مدارس اارات را می سنجیدند اثر پنج طبق شکل اولین کراچی حیوانی را تحت اداره انسانهای آنوقت نشان میدهد .

در فاریکات اعمال میگردد کم و زیاد تصویر کرده از انود چراغ کم و زیاد مطابق نور وارده جریان انودی گذشته این جریان بعد از تشدید، در مشدده توسط بلند گو به سمع ما میرسد اصل فلم و ثبت صوت قبلاً همزمان گردیده می باشند .

سیر انکشاف اردو

در مسیر تاریخ

انتبع و نگارش نور الله (نالقانی)

قسمت یازدهم

معاهده ورسای اعلام گردید و دستگاہ تبلیغات آلمان آن راطاقت فرسا و دوراز مروت وانسانیت اعلام نمود در حقیقت این فیصله برای اولین بار انگیزه يك حرب آینده را اما بشکل خیلی هاخطر نا کتر بنیان گذاری نمود و برای تاخت و تاز جهان امپریالیسم باز هم زمینہ را خوبتر مساعد ساخت اما ممکن نشد تلفات و حشتنا که حرب اول جهانی به بشریت يك درس

اشتراک نموده بودند، طبق فیصله کنفرانس فوق ۱/۷ از سرزمین کشور آلمان و ۱۰/۱ از جمعیتش منتزع و به همسایگاناش الحاق شد آلمان علاوه بر این بموجب پیمان ورسای مجبور ساخته شد تا بیش از یکصد هزار نفر افراد مسلح نداشته باشد و سالانه صدها میلیون دالر غرامات جنگ را بپردازد و باینصورت در هفتم ماه مه ۱۹۱۹ شروط کمر شکن

بعد از ختم حرب اول جهانی کنفرانس صلح در تاریخ هجدهم ژانویه ۱۹۱۹ در ورسای تشکیل شد، با وصفیکه در این کنفرانس ۳۲ دولت اشتراک نموده بود اما نتیجه گیری اساسی آن بدست ویلسن رئیس جمهور امریکا و صدر اعظم انگلستان، فرانسه و ایتالیا بود سایر دول بعنوان اینکه منافع شان محدود محدود معنی است منجیث تماشا بین

عملیات « بار بارو »

این فوتو لحظه ای را تمثیل میدهد که در ساعت ۳ صبح بیست و دو ژوین سال ۱۹۴۱ ناگهان در سراسر طول جبهه ای که از دریای بالتیک تا دریای سیاه وسعت داشت عساکر نازی به تعرض برق آسای خود آغاز میکنند.

استاد و سوسی را تمثیل داده و از تجارب تلخ آن اقلان تا اندازه‌ای عبرت بگیرند زیرا درین حرب دول اروپائی در مدت چهار سال چنان در چوکات کشت خون حیات بصرمی بردند که تاریخ نظیر آنرا تا حال ندیده بود و در طی این مدت آلمان یک میلیون هفت هزار نفر، فرانسه یک میلیون سه صد هزار نفر، انگلستان هفت صد و چهل هزار نفر، ایطالیا چهار صد و شصت هزار مجارستان سه صد هزار و بلژیک چهل و چهار هزار نفر کشته دادند، یعنی جمعاً هشت میلیون نفر از نفوس اروپا در میدان های جنگ تلف شد دو چندین میلیون نفر نیز معلول و ناقص شدند و آنچه پولیکه در این راه بمصرف رسید هنوز هیچ قابل یاد آوری و مقایسه نیست و زیاد تر مصرف کمر شکن این حرب خانمان سوز باز هم متوجه مردمان قاره آسیا و افریقا بود، اروپائی ها چون گاوهای شیری سردمان ستمیده این دو قاره را میدو شیدند و در میدان جنگ های امپریالستی خود بمصرف میرسانیدند.

در چنین شرایط یک سلسله تحولات و پدیده های نوینی در جریان تکامل اردو ها پدید آمد و بزودی مسابقه تسلیحاتی بازم شروع شد و انگیزه یک حرب و حشتناک امپریالستی دوباره بنیان گذاری گردید.

در روسیه لردوی سوسیالستی بوجود آمد، تشکیل این اردو صفحه نوینی را در تاریخ جهان باز نمود این اردو از هر نگاه نسبت به اردو های دیگر تفاوت کسلی داشت و تشکیل آن بر مبنای تئوری علمی و ایدیا لوزی مترقی بنیان گذاری شد اردو های ممالک غربی برای سرکوب نمودن و خفه ساختن آن از طرف

لحظاتی که هتلر به رویاهای خود فرورفته است، او آرزو دارد برتری نژاد آلمان را بجهان باثبات برساند و برلین را پایتخت جهان بسازد.

باقدمات جدی متوسل شدند اما چون از طرف اکثریت از مردمان شوروی تأیید میشد فعالیت آنها جای را نگرفت. از امپراطور های بسبور گها کشور جدیدی بنام «چکوسلواکی» ایجاد شد و در ولسی جرگه آن ۲۰۱ نماینده از نژاد چک و ۶۹ سلواک شامل گردید، کشور یوگوسلاویا با ۱۲ میلیون جمعیت در اول مارس ۱۹۱۹ بنیان گذاری شد کشور بلغارستان که در صف متحدین وارد جنگ شده بود، بموجب پیمان «نوئی» در ۲۷ نومبر ۱۹۱۹ قسمتی از سرزمین خود را از دست داد. بهمین شکل یک سلسله تحولات جدیدی در انگلستان، امریکا و فرانسه پدید آمد و جهت بدست آوردن پایگاه های نظامی، منابع اقتصادی و تقویة قدرت های عسکری رقابت های شدیدی بمیدان آمد، اما تحلیل و توضیح هر کدام از این وقایع مخصوص در جریان تکامل اردو های آن وقت زیادتی را دربر میگردد لیکن درین قسمت از نوشته خود خواستیم تا عمده ترین مسائلی را که در اردوی آلمان پدید آمده است بادر نظر گرفتن تکنیک و روش های نوین جنگی را بخدمت خوانندگان ارجحند تقدیم کنم.

اردوی آلمان پس از معاهده ورسای :-

در یازدهم ماه اوت ۱۹۱۹ چند هفته پس از قبول معاهده ورسای مجمع «ویمار» در رایش آلمان اساس جمهوریت را اعلام نمود اما مدتی نگذشت عموم مردم آلمان مخالفت خود را در خصوص تادیه غرامات جنگ واضح ساختند و در هفتم فوریه ۱۹۲۰ اعلام نمودند که باید ۸۹۵ نفر مسئولین جنگ از قبیل هند نیورگ لوندورف، فن تیرتیز، ولیعهد پروس باویر و تجمون ها لویک صدر اعظم سابق و غیره تسلیم سجا که، عسکری شوند، جنش عمومی، و شدیدی در سرتاسر کشور برپا شد مخصوصاً با سقوط مارک و تادیه غرامات جنگی در هر سال طغیان احساسات و تعصبات ملی یا نژادهای بالا گرفت زیرا آلمان آنقدر در بین قرض غرق گردید که در جریان هشت سال از ۵۰ مایارد مارک به ۱۵۳ مایارد مارک رسید، از آوریل تا نوامبر ۱۹۲۱،

دولت آلمان مبلغ ۱۵۰۰ میلیون مارک باعث غرامات تادیه کرد ولی وضع مالی و اقتصادی آلمان تا اندازه بخرابی رسید که، هر لحظه انتظار یک بحران شدید میرفت. اما بزودی ملت آلمان با پیروی از پلان های نسبتاً معقول توانست تا اندازه ای این بحران را مرفوع ساخته و شرایط اقتصادی خود را تقویه بخشید، نتیجه، مساعد شدن چنین یک شرایط اقتصادی این شد که دولت آلمان بشکل خیلی مخفی و محرمانه به احیای تسلیحات در تکامل و تقویه قوت مالی بحری خود پردازد همه احزاب باستثنای کمونیست، در تکامل سلاح های مخفی وزیر زمین اردوی آلمان رای داد، معاهده ورسای وزن کشتی های جنگی اردوی آلمان را به ده هزار تن محدود نموده بود اما جنرال «ویدر» به ساختمان کشتی های جنگی ده هزار تکه بسیار جالب و متحرک پرداخت که در حرب عمومی دوم جهانی از آن استفاده های شایانی در ساحه پلان های نکته کی و ستراتیژی

بدست آمد «فن سیگت» نیز بتوبه خود از وجود صاحب منصبان هوائی که در بعضی از ممالک خارجی تحصیل کرده بودند استفاده کرده نیروی هوائی جدیدی برپا ساخت، دولت آلمان اکثری از فابریکه های خود را به فابریکه های حربی مبدل ساخته انواع مختلف سلاح های خفیه و ثقیله را تولید نمود.

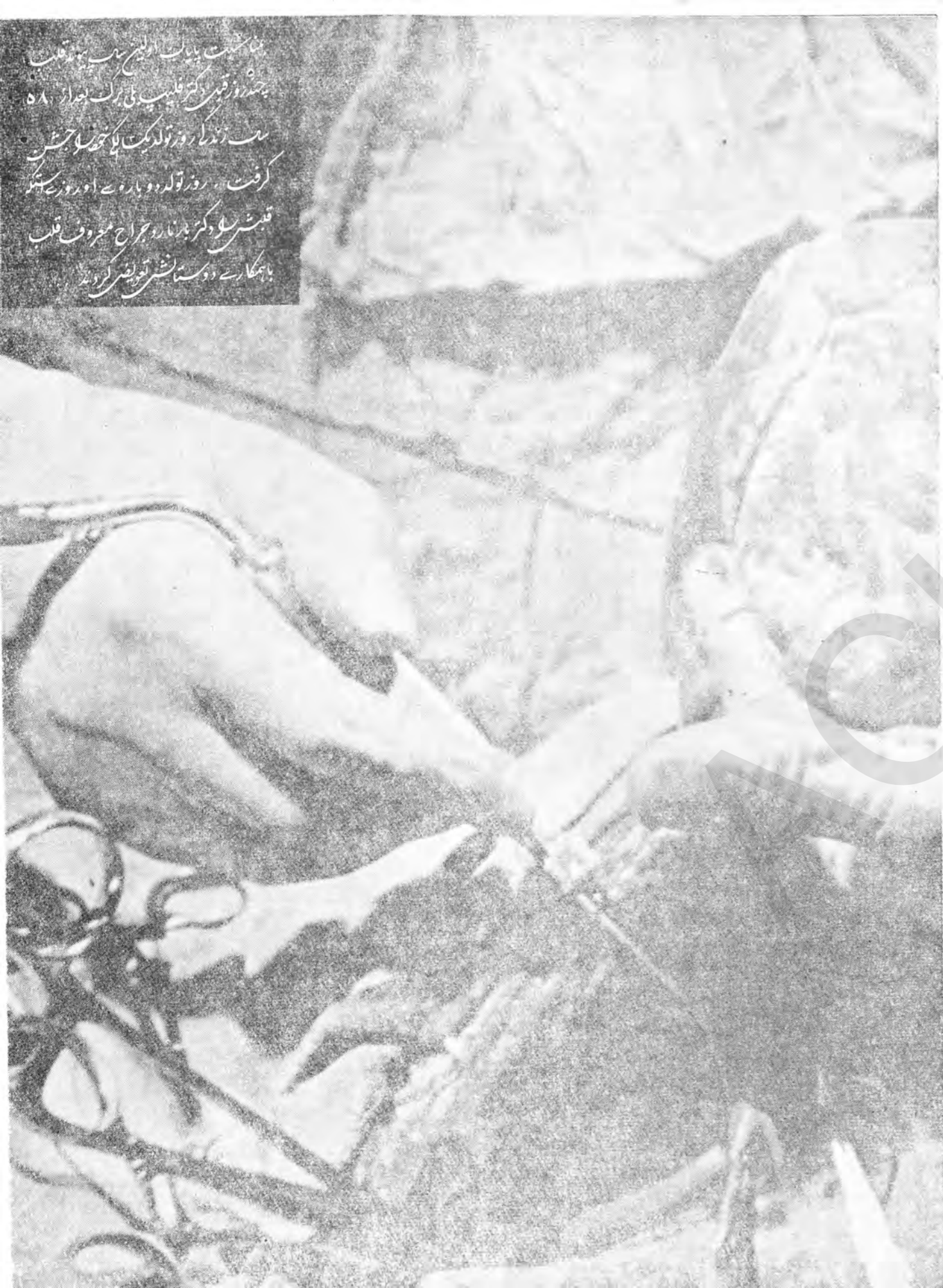
در چنین فرصت آلمان در کنفرانس لوزان مساعی بخرچ داد تا مسئله غرامات و قروض جنگی را تا اندازه ای از بین ببرند اما ممالک متفقین قبول نمودند لیکن در همین تاریخ و ناسیونال سوسیالیسم «در آلمان پیر وز گشته و چند ماه بعد، یعنی در ژانویه ۱۹۳۳ هتلر بر مسند صدارت عظمی تکیه کرد تجدید تسلیحات آلمان و تأمین نفوذ و تسلط، آلمان بزرگ در اروپا بود

در این ایام کنفرانس خلع سلاح پس از اینکه برای آلمان حقوق مساوی با سایر دول را بر سمیت شناخت جلسات خود را آغاز کرد، پیشنهاد فرانسه درین کنفرانس امکان نظارت در امر تسلیحات بود. انگلستان و ایطالیا به عنوان اینکه

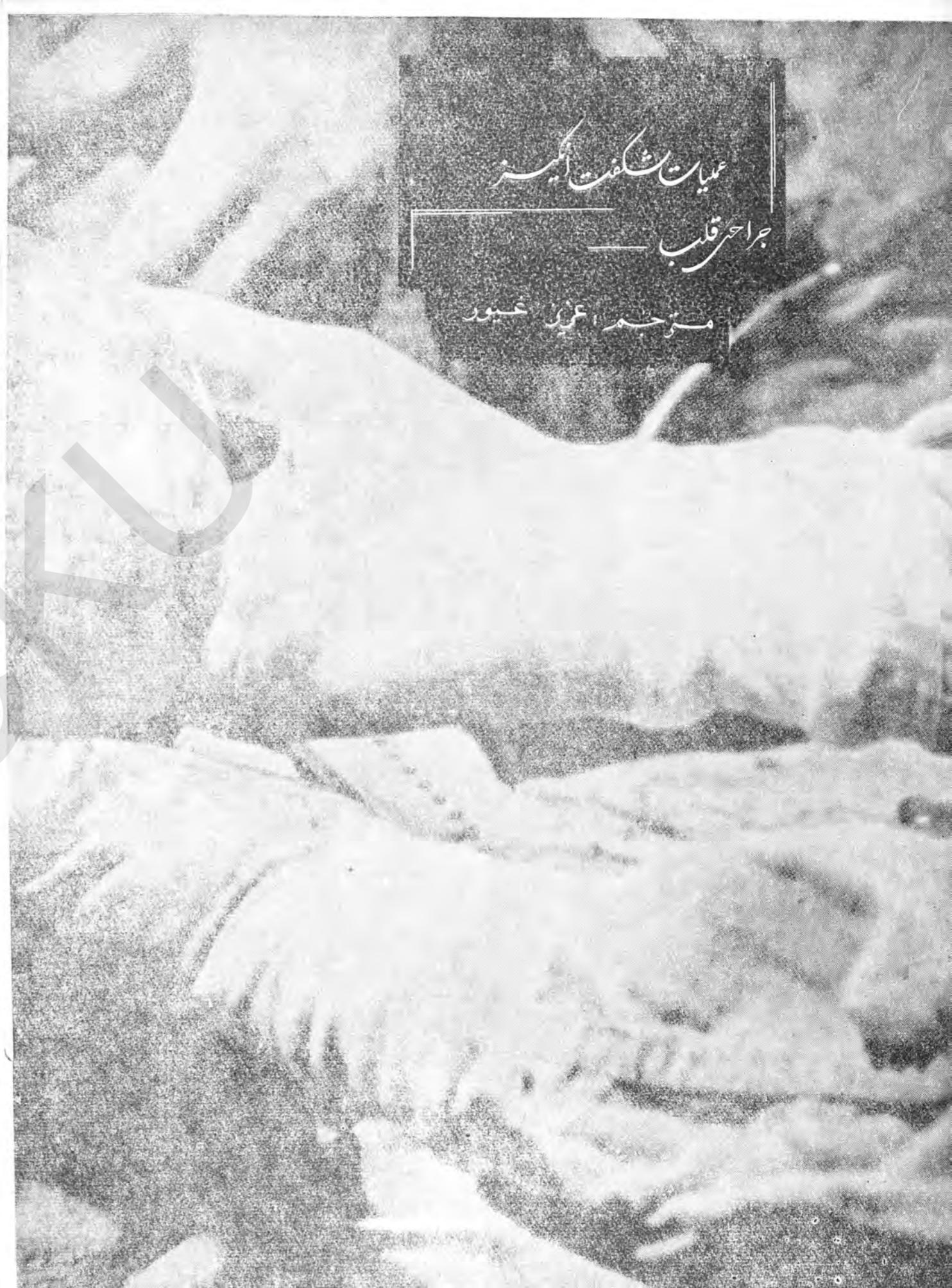
موضوع خلع سلاح متافی حق حاکمیت کشورها و دخالت در امور داخلی است از پیشنهاد فرانسه طرفداری نمودند و اما آلمان بموجب یادداشتی که در ژوئن ۱۹۳۳ تسلیم نمود، اصرار داشت که بلا درنگ تساوای حقوق شرکت کنندگان در کنفرانس که رسماً تأیید شده بود، به مرحله عمل در آید والا، بطوریکه یکبار دیگر خاطر نشان ساخته بود، کنفرانس را ترک خواهد گفت این بار شرکت کنندگان در کنفرانس درک کردند که خطر اصلی شاید از طرف فرانسه نبوده و اعلام داشتند که تساوای حقوق ملازمه دارد با بررسی دقیق وجدی تسلیحات در هر کشور. نمایندگان آلمان پس از تصویب این تصمیم، با هیاهوی (بقیه در صفحه ۱۰۰)

وقتی جنگ آغاز شد غده زیادی از دوشیزگان و زنان نازی نیز بصفتی عساکر پیوستند... درین میان غده ای از زنان و دختران که ماموریتی جاسوسی دارند دیده می شوند

مناجحت بیات اولیٰ شہد بہ قلب
پندرہ روز قہر کٹر قلبی بک بعد از ۵۸
دہ روز کار روز تولد کت لاکتہ لاکتہ
کرفت روز تولد دوبارہ اور روز کتہ
قبضہ کتہ کتہ کتہ کتہ کتہ کتہ
باہم کارے دست نشتر تویض کردہ

عمیات شگفتہ ایک
جراح قلب
مترجم عزیز عبور

«بلاپیرگ» با جراح معروف پروفسور کرسچن برنارد در کیپ تاون

نگردد قابل استفاده نخواهد بود .
 ازپارا گراف فوق چنین انتباه باید
 گرفت که قلب باید هرچه زود تر
 از جسم آسیب دیده بیرون شده و به
 قلب شخص دومی پیوند گردد .
 با آنکه بایکار بردن سیتودهای
 کولنگ (کاداور - Cooling))
 - Cadaver) میتوان قلب یک
 انسان را بعد از بیرون نمودن از
 جسم برای دوالی سه ساعت از خطر
 بروز تعین مصئون نگه داشت
 معذالک دو کتوران و دانشمندان
 پیوسته در تلاش اند تا از هم
 چو شانس ها استفاده نموده و در
 زود ترین فرصت قلب بصورت زنده
 در وجود شخص دومی پیوند نمایند .
 دانشمندان شقوق جراحی برای
 موفقیت در انجام عملیات های قلبی ،
 آلات و وسایط خیلی حساس و مخصوصی
 را به یکی از شراین بزرگ قلب
 موسوم «اروتا» - اخل نموده بدون
 آنکه قلب از حرکت باز ماند قلب
 مذکور را از مجله اش قطع و بیرون
 میسازند . طوریکه در یکی از
 راپور های علم دانشمندان روغتون
 جارج تون واقع در افریقای جنوبی
 تذکار رفته بیرون نمودن قلب
 مستلزم آنست تا اولتر از همه سینه
 مرد و یا زن آسیب دیده که در یکی
 از وقایع نا بهنگام پدرود حیات گفته
 است یاره شده یک سلسله مشاهدات

دوش بدوش این پیرو زیمها
 و انکشافات بعضاً سواتی
 در ذهن انسان خطور می نماید
 که دو کتوران و بخصوص
 دانشمندان شئون طبی ناگزیر
 اند جوابات معقولی برای
 آنها سراغ و تدارک بدارند .
 وقتی قلب یک انسان
 بحت عملیات جراحی قرار
 گیرد در آن صورت چه رخ
 خواهد داد ؟

هنگام انجام جراحی قلب دو کتوران
 و دانشمندان از چه وسایط و وسایلی
 کار میگیرند ؟ آیا جراحی قلب
 از نظر روان شناسی به پرو بلم های
 عقده ای و سایکالوژیکی انسان رابطه
 داشته است یاخیر ؟ این وامثال آن
 از زمره سوالاتی بشمار میرود که
 سالهاست توجه حلقه های علمی
 و افکار عامه را بخود معطوف داشته
 و دانشمندان رشته های علمی و طبی
 میکوشند معلومات و اطلاعات مکفی
 را در اختیار علاقه مندان بگذارند .
 تا جائیکه به عملیات و جراحی قلب
 در وجود یک انسان تعلق میگیرد
 این کار بصورت فنی و علمی در مرحله
 جداگانه انجام می پذیرد و روی
 هم رفته در هر دو مرحله از اتاق ها
 و وسایل مخصوص استفاده بعمل
 می آید . در یک اتاق در حالیکه
 یک مریض برای پیوند گردیدن
 قلب آماده می گردد در اتاق دیگر
 قلب یک شخص دیگر بر آورده میشود
 از آنجائیکه شخصیکه قلبش از بدن
 او کشیده می شود مدتی قبل در اثر
 یک حادثه ترفیقی ، و با کدام
 حادثه دیگر پدرود حیات گفته است
 چون ضربان قلب مذکور با مقایسه
 مراحل اولی قطع گردیده است
 در صورتیکه در ظرف کمتر از ۳۰
 دقیقه در وجود شخص دیگری پیوند

در اوایل سال (۱۹۶۸) یک عده
 دو کتوران و دانشمندان شفاخانه
 گروت شور واقع در کیپ تاون
 افریقای جنوبی یک قلب عملیات شده
 بیک مرد ۵۸ ساله بنام بلاپیرگ که
 اصلا یک دو کتور دندان بود تسلیم
 نمودند. بلاپیرگ به قلب خودش که
 چند روز قبل عملیات شده به دقت تام
 متوجه شد و از فرط تعجب عرق
 از سر و روی او سرازیر گردید .
 آری این اولین کسی بود که برای
 نخستین مرتبه در تاریخ بشر قلب
 خویش را بدست خودش گرفت .
 با در نظر گرفتن این امر ادعا باید
 نمود که در تاریخ اکتشافات طبی
 و انکشافات علمی هیچ موضوعی مانند
 جراحی سرسام آور و شگفت انگیز
 قلب در مطبوعات عالم منعکس
 نگردیده است . چنانکه معلوم گردیده
 طی سال (۱۹۶۸) بشمول داکتر
 بلاپیرگ قلب چندین نفر از مریضان
 قلبی عملیات گردیده و قسمت اعظم
 آن در ایالات متحده امریکا صورت
 گرفته است . برای قرون و سالیان
 متعادی انسانها و بخصوص دانشمندان
 شقوق طبی به این عقیده بودند که
 قلب یک انسان علاوه بر وظیفه پمپ
 نمودن خون یک عده وظایف دیگری
 را بدوش داشته است ایشان روی
 هم رفته به این عقیده بودند که :
 قلب انسان در واقع بذات خود یک
 مرکز انعکاس دهنده تأثرات
 و آشفتمگیها بوده اکثر بر عوارض
 روحی و پدیده های سایکالوژیکی
 و عقدهای سر و کار داشته است .
 و اما اینک طوریکه امروز مشاهده
 میرسد بایبوند نمودن گرده ، شش
 و سایر اعضای بدن ، زمینه برای
 جراحی شگفت انگیز قلب نیز فراهم
 گردیده هم چو یک عملیات را میتوان
 از بزرگترین و بارزترین پدیده های
 علمی و پیشرفت های طبی نامی نمود .

علمی و میکرو سکوپی بعمل آورده شود. بمنظور تطبیق پرنسیب های علمی در جراحی قلب، نخست یک تیوب مخصوص یکی از ماشین ها موسوم به « هرت - لنک » وصل میگردد. وظیفه این ماشین آنست تا مانند یک قلب زنده خون مورد ضرورت را در حصص مختلف بدن پمپ نموده در عین حال خون مذکور را حرارت نیز دهد.

سپس آله کوچک و حساس دیگری بنام « کاتر » در حجره ایکه بطور عادی و نورمال خود از آنجا جریان مینماید فرو برده میشود. بعد از انجام این کار، نوبت آن فرا میرسد تا « اروتا » که از شرابین بزرگ ساحه قلبی محسوب میگردد بشمول رگ های عمده و مهم دیگر که به قلب مرتبط اند جدا گردیده و بدین وسیله قلب بصورت کلی از وجود مجزا ساخته میشود. با آنکه خون در سایر وجود شخصیکه قلبش عملیات گردیده درین و سینه قطع میگردد ولی اگر از نگاه پرنسیب های علمی مطالعه کنیم معلوم میگردد که قلب بیرون کشیده هنوز هم زنده بود؛ ضربان آن پیوسته احساس میگردد. چه درین چنین وقایع ماشین مخصوص الکترونیکی که قبلاً از آن نام بردیم بصورت اتومات خون را حرارت داده به قسمت های مختلفه بدن میفرستد.

اکنون وقت آن است تا مریمی که قلب در وجودش پیوند میگردد به میز عملیات کشانیده شود. طوریکه در بالا گفتیم دو کتوران و دانشمندان پیوسته میکوشند تا مریض مذکور را که خواهان گرفتن یک قلب بیگانه میباشد بصورت فنی و علمی غرض انجام عملیات جراحی آماده سازند. این شخص نیز مانند شخص اول به اتاق مخصوصی رهنمایی شده به قلبش

ماشین « هرت - لنک » وصل میگردد قبل از آنکه عملیات پیوند قلب آغاز گردد رگ ها و شریان های خورد و بزرگ که به قلب آمده و یا اینکه از قلب رفته است از بدن مریض قطع گردیده ماشین الکترونیکی خون را حرارت داده و به حصص مختلف بدن پمپ مینماید. مقصد از انجام این عمل آنست تا مریضی که قلب یک شخصی بیگانه در وجود او پیوند میگردد بدون آنکه از ناحیه جریان خون و ضربان قلب ناراحت شود اکسیژن مورد ضرورت بصورت

شش نفر از مریضانی که در ایالات متحده عملیات پیوند قلب بالای ایشان صورت گرفته است.

عادی و نورمال و وظیفه خود را انجام دهد. در تمامی موارد البته مریض از احساس آرام و درد های جسمی و روحی مصئون بوده بدون آنکه کوچکترین ناراحتی برایش رخ دهد دو کتوران و دانشمندان بصورت محتاطانه قلب مورد نظر را به عوض قلبیکه چند لحظه قبل از وجود یک شخص دیگر جدا گردیده پیوند می نمایند. تا جائیکه به تعداد شریان های قطع شده تعلق میگیرد هشت عدد شریان قطع و از بدن جدا ساخته می شود. بعد از قطع گردیدن شرابین ۸ گانه ماشین الکترونیکی از بدن مریض جدا

گردیده و قلب در یک ظرف مخصوص به اتاق دیگری که مریض در انتظار پیوند شدن آنست انتقال داده می شود. قلبیکه به این اتاق آورده شده قبل از آنکه به عوض قلب شخص دوم پیوند گردد توسط ماشین « هرت ، لنک » برای چند لحظه حفظ میگردد و البته درین چند لحظه دو کتوران مواظب چگونگی ضربان خصوصیات طبی آن هستند. بخاطر باید داشت که دو کتوران میکوشند تا در موقع گذاشتن قلب اولی به عوض قلب شخص دومی تعداد حجرات را پیوسته در نظر بگیرند.

بصورت یک پرنسیب علمی و پیروی از تجارب گذشته معمولاً چهار عدد حجره یکی بعد دیگری بررسی و ارزیابی میگردد. بعداً مرحله دیگری فرا میرسد و آن همانا تست نمودن و معلوم نمودن چگونگی فعالیت قلب است که آیا چون قلب اولی وظیفه اش را انجام داده می تواند و یا خیر ؟

دانشمندان بمنظور تحقیق بخشیدن مفکوره های علمی و معلوم نمودن ضربان عادی قلب پیوند شده نخست از همه دو عدد الکتروودها را به پوجانب قلب وصل نموده و بعداً جریان الکترونیکی را از الکتروودهای مذکور عبور میدهند، به اثر جریان برقی ضربان قلب آغاز گردیده و متدرجاً از وضع عودی بسوی یک وضع نزولی تغییر سیر نموده و وضع عادی و نورمال را بخود اتخاذ مینماید. ماشین « هرت لنک » خاموش ساخته می شود، کاتر ها نیز از محل اش جدا شده، روی سینه مریض که درین هنگام مانند زخم بزرگی است دوخته می شود. با ا کمال این کارها در حقیقت وظیفه جراح نیز بپایه تکمیل میرسد. در صورتیکه الی مدت کمتر از ۵

نخستین جراحی پیوند قلب در جاپان
بالای یک پسر ۱۸ ساله صورت گرفت

در ایالت بوسون گرده یک شخص سالم که در یکی از وقایع ترافیکی پدرود حیات گفته بود به عوض گرده «ریچارد هارک» که از فعالیت بازمانده بود بصورت موقفانه عوض و معاوضه گردید. بعد از انجام این عملیات تا اکنون بیش از یک هزار عملیات پیوند گرده در سر تا سر جهان صورت گرفته و امروز عدّه کثیری از آنانیکه گرده های شان پیوند گردیده است بحالت زنده و نشاط امرار حیات دارند.

دیری نگذشت که یکی از دانشمندان ایالات متحده در پوهنتون مینوسو تا شاگردانش را تشویق نمود تا با استفاده از ارگان های حیوانات یک سلسله تطبیقات های علمی را در رشته جراحی بعمل آورند. دو سال بعد آن دو تن از شاگردان لایق و با استعداد پوهنتون مینوسو تا برهنمایی پروفیسر (اوون) اطلاع دادند که میتود جدیدی را دریافت نموده اند که به اساس آن میتوان قلب یک سگ را به جای قلب یک سگ دیگر پیوند نمود. بعد از آنکه نخستین عملیات پیوند اجرا گردید سگ اولی که عملیه پیوند قلب در وجودش بعمل آمده بود برای بیشتر از ۸ روز توسط قلب بیگانه امرار حیات نمود ولی در عملیات بعدی طول مدت زندگی حیوان مذکور از ۸ روز به ۱۸ ماه طویل گردید و این خود نشان داد

نمودن قلب و قطع نمودن شریانها کار گرفته میشود تقریباً ۱۰ سال قبل در ایالات متحده امریکا کشف و در معرض استفاده قرار گرفت، ولی دانشمندان در صدان هستند تا برای انجام عملیات جراحی قلب آلات

و وسایط جدیدی کشف و در معرض تطبیق بکشانشند. گفته میشود که حتی کوچکترین رویداد روحی و جسمی نیز می تواند دو کتوران و دانشمندان را مشوش و سراسیمه گرداند و درینصورت البته یگانه راه پیروزی بوجود آوردن آلات و میتود های جدید علمی و اکتشافی بوده است. کشف و بوجود آمدن ادویه بنام «کیوراری» یکی از بزرگترین موفقیت هائست که طی چندسال اخیر در ساحه اختراعات جدید ادویه بوجود آمده است. دانشمندان تحقیقات علمی و بخصوص رشته های جراحی قلب را عقیده بر آنست که بوجود آمدن و مورد استفاده قرار گرفتن این ادویه به یقین کامل انقلاب بزرگ و عظیمی را در ساحه جراحی موقفانه قلب بمیان خواهد آورد و اکنون که در پرتو تجارب عملیات افریقای جنوبی زمینه برای انجام موقفانه جراحی قلب نسبت بهر وقت دیگر فراهم گردیده بعید نیست که اطبا و دانشمندان شئون جراحی در آینده نزدیکی ادویه موصوف را در معرض استفاده قرار دهند.

عملیات پیوند عضو بدن یک شخص به عوض عضو شخص دیگر برای نخستین مرتبه بتاریخ ۲۳ برج دسامبر سال ۱۹۵۴ بصورت موقفانه در ایالات متحده امریکا صورت گرفت. در روغتون بر گهام واقع

ساعت به استثنای عدم نورمال بودن ضربان، در قلب ریحض و یا حصص دیگر بدن آن کدام عارضه بوقوع نه پیوند جراح میتواند اناق عملیات را اترک گوید.

طوریکه از تجارب عملیات جراحی پیوند قلب و بخصوص جراحی پیوند قلب دا کتر بلا بیرگ در افریقای جنوبی معلوم گردید ظهور عوارض و ناراحتی های فیزیکی و روحی در ساعات بعد از عملیات در وجود شخصی که عملیات شده یک امر حتمی و لازمی بوده است. از زمره عوارض و ناراحتی های که در هم چو وقایع بظهور میرسد یکی هم عدم توازن ضربان قلب و فشار خون بوده است. در صورت بوقوع پیوستن هم چو عوارض معمولاً از طرف دو کتوران مؤظف چنین دستور داده می شود تا ماشین الکترو نکیبی در «هرت - لسنک» مجدداً بیکار انداخته از شوک های الکترونیکی استفاده مطلوب بعمل آید. در صورت عدم بروز عوارض دو کتوران میدانند که عملیات جراحی بصورت موقفانه و کامیابانه انجام پذیرفته است. یکی از علایم و نشانه های عمده و بزرگ جراحی آنست که وضع صحی مریض عملیات شده تدریجاً رو به بهبودی گذارده، پندیدگی های بدن آن از اثر جراحات و عملیات جراحی بمیان آمده معدوم و ناپدید میگردد. فعالیت حصص دیگر بدن چون عوارض معده و ناراحتی های هاضموی و امثال آن نیز یکی بعد دیگر از بین میرود.

مانند سایر اکتشافات تکنالوژیکی و علمی، موفقیت های جراحی قلب نیز نتیجه زحمات شباروزی و کنجکاوی های علمی عدّه کثیری از دکوران و دانشمندان محسوب میگردد. ماشینی که از آن در بیرون

که عملیات و پیوند نمودن قلب انسان نیز در داخل امکانات علمی میسر بوده است.

بمنظور تحقیق بخشیدن پدیده های علمی و انجام تجارب عملی یکی از دو کتوران یوهنتون مینوسو تا به یکی از یوهنتون های ایالت کالیفورنیا مهاجرت نمود تا در آنجا تحت نظر دانشمندان و استادان ماهر تحقیقات و تجارب مورد نظر را انجام دهد.

دیری سپری نگردید که نامبرده طی یکی از مقالات خویش در مجله معروف «اسریکن میدیکل ژورنال» اظهار داشت که وی از نتایج اکتشافات، تحقیقات، و مطالعات علمی خویش خورسند نموده در نظر دارد بزود ترین فرصت به پیوند قلب انسان بجای یک ارگان «عضو» علیل و بیمار مبادرت ورزد.

با اختتام سال ۱۹۶۷ و آغاز سال ۱۹۶۸ وقت تطبیق پرنسیب های عملی پیرامون جراحی قلب فرا رسید و همه چیز برای انجام هم چو یک عمل خارق العاده و شگفت انگیز آماده گردید.

دو کتوران ایالات متحده و دانشمندان سایر کشور های جهان در انتظار چنین فرصتی بودند تا قلب یک شخصی را که تازه پدرود حیات گفته و هنوز از فعالیت (ضربان) باز نمانده است بجای قلب علیل یک شخص دیگر که از اثر الام آن هر لحظه رنج میبرد پیوند نمایند ولی بدست آمدن چنین موقع امری بود ناممکن موقع و شانس زمینه را طوری فراهم نمود تا برای نخستین مرتبه یک جراحی بزرگ و تاریخی پیوند قلب در اوایل سال ۱۹۶۸ در کیپ تون واقع در افریقای جنوبی صورت گیرد. مرد ۵۳ ساله بنام واشکانسکی بتاریخ سوم برج دسامبر ۱۹۶۷ بصورت نا بهنگام بیمار

و داخل بستر گردید، قلب بیمار و علیل او زندگی او را باخطر مرگ هر لحظه تهدید مینمود و تصادفاً آسیب دیده دیگری بنام «داینس» دارا اول» که در حدود ۲۵ سال عمر داشت و در یکی از حوادث ترافیکی مغز سرش سخت صدمه دیده بود نیز به همین روغتون داخل بستر گردید. پروفیسر کرسچن برنارد که یکی از شاگردان لایق و خیمای ورزیده یوهنتون مینوسو تا محسوب میگردد بسر وقت رسید و خطرناکترین عملیات بشری را بعهده گرفت. پروفیسر برنارد با استفاده از همان تکنیکی که دو هفته قبل اجرا نموده بود قلب «داینس - دارا اول» از جایش برون آورده و بجای قلب واشکانسکی پیوند نمود. واشکانسکی بعد از انجام عملیات مجدد آ شروع بخوردن، استراحت و آشنا شدن نموده برای مدت ۱۷ روز زندگی نمود. این اولین عملیات قلب بود که در تاریخ بشر - برای نخستین مرتبه بصورت موفقانه انجام پذیرفت. و روی هم رفته بدون آنکه قلب پیوند شده از فعالیت باز

سخنران نغز

از دانشمندان بزرگ

راز موفقیت در زندگانی اینست که هر وقت فرصتی پیش آمد از آن استفاده کنید

دیزرا نیلی

هر کس که دارای شغلی است در حقیقت ملکی در اختیار دارد. فرا نکلین

برای مردی که میتواند اراده کند هیچ عملی غیر ممکن نیست. میرابو

ماند واشکانسکی بعد از سپری شدن ۱۷ روز در اثر بروز بیماری یکوع ریزش مزمن پدرود حیات گفت بعد از آن باب جدیدی در ساحه تحقیقات علمی طب و مخصوصاً جراحی قلب باز گردید و بزودی سهکنه چندین قلب دیگر در حصص مختلف گیتی تحت جراحی قرار گرفته بصورت موفقانه پیوند عوض گردید.

سپس پروفیسر برنارد دو عملیات دیگر جراحی قلب را یکی بعد دیگر بصورت موفقانه انجام داد که یکی آن را دکتر بلا بیرگ بوده و هر دو مریض مذکور حیات دارند تا جائیکه به فعالیت های پروفیسر «شاماسی» که از استادان معروف و ورزیده برنارد محسوب میگردد) تعلق میگیرد نامبرده در طی مدت ۱۲ ماه گذشته (جنوری - دسامبر ۱۹۶۸) پنج عملیات جراحی قلب را انجام داده و از جمله سه تن آن هم اکنون در ایالات متحده امریکا امرار حیات دارند.

بایستی ادعا نمود که پیروزی ها و موفقیت های پیوند قلب به کیپ تاون و ایالات متحده امریکا منحصر نمانده دو کتور های جاپان، هند، چلی و امثال آن نیز چنین عملیات صورت گرفته است. در ایالات متحده از زمره چندین عملیات پیوند قلب که توسط پروفیسر «کولی» جراح معروف هیوستن (واقع در ایالات تکساس) بعمل آمده شش عملیات آن موفقانه بوده تمام ایشان حیات دارند.

علاوه باید نمود که نامبرده تا اکنون بیش از (۴۰۰۰) عملیات قلب را انجام داده روی عمر فته نامبرده را میتوان از لایق ترین و ورزیده ترین جراحان عصر حاضر محسوب نمود. یکی از تصاویری که دکتر مذکور را در حال فعالیت نشان میدهد از زمره شگفت انگیز

ترین تصاویر طبی سال شناخته است که فوتوی مذکور در همین مضمون نشر گردیده است.

پیوند نمودن ارگان یک شخص به شخص دیگر در حقیقت بلندترین کاریست که تا اکنون بشر و بخصوص دانشمندان علوم طبی آن را بدست آورده است. در پرتو همین روش و میتودها اکنون میتوان در تداوی معالجه بسیاری از بیماریهای شری که تا اکنون از قدرت بشر خارج بود مبادرت ورزیده و شکی نیست که دیر یا زود راه برای پیروزیهای متعدد دیگری بروی بشر باز خواهد گردید. بصورت یک پرنسیب و تجربه به هر عضوی که عملیات جراحی پیوند بالای او تطبیق میگردد دارای دو پروبلم مهم و عمده بوده است؛ نخست: فراهم نمودن زمینه برای بدست آوردن یک قلب فعال و سالم؛ دوم: انسجام عملیات و متوازن گردانیدن فعالیت قلب بعد از سپری شدن عملیات. طوریکه در راپورهای دانشمندان گفته شده پیوند و عملیات جگر از عملیات پیوند قلب بمراتب مشکل تر بوده است. زیرا قلب صرف وظیفه پمپ نمودن خون را به عمده دارد در حالیکه جگر چون فابریکه مغلق و پیچیده و وظایف متعدد و بیس مشکلی را بدوش دارد که از جمله میتوان فعالیت های هاضمی و میتابولزم «metabolism» را یاد آوری نمود، تا اکنون محض عمده محدودی از مریضان تحت عملیات پیوند جگر قرار گرفته اند.

اکنون سوال عمده و مهم ایتست که چرا پیوند نمودن ارگان های بدن اینقدر ساده و بسیط است؟ آیا مشکلات و پروبلم های هم درین ساحه موجود است؟ قبل از آنکه به تمام این سوالات جوابهای مطاب و قناعت بخش ارائه گردد بایست اعتراف

نمائیم که مشکل بزرگ و عمده در زمینه همانا «پذیرفته شدن» یک ارگان در جسم یک شخص بیگانه بوده است که در اصطلاحات جراحی بنام «ریجکشن» یاد گردیده از مغلق ترین پروبلم های ساحه جراحی محسوب میگردد. اگر وجود انسان را مانند اتوموبیلی تصور مینمودیم در آن صورت خیلی آسان مینمود که یک پرزه را بجای پرزه دیگری عوض مینمودیم ولی تاجائیکه به وجود انسان مربوط است این کار خالی از مشکلات نخواهد بود.

بصورت یک پرنسیب علمی و طبی باید قبول نمائیم که وجود انسان حق های قابل ترمیم را خود بخود ترمیم و بررسی مینماید ولی بخاطر باید سپرد که این کار بصورت تدریجی صورت گرفته یک مدت معین را بکار دارد. برای ترمیم گردیدن ارگان های جسم انسان بعضاً شرایط دیگری نیز بظهور میرسد که از آن جمله یکی هم «حدود» می باشد. درین هدف و مقصد از حدود (Limits) آنست که تداوی و معالجه عضلات در تحت شرایط جراحی هیچگاه بصورت یک بارگی انجام پذیرفته نمیتواند بلکه در عوض همیشه تحت یک مرحله تدریجی

تقویت استعداد

استعداد چیزی است که در جوانی پیدا میشود اگر آن را تربیت کردید و در صدد تقویت آن بر آمدید، مانند پذیری که در مزرعه خوب کاشته شده باشد، محصول خواهد داد و اگر بحال خود گذاشتید و آن تربیت مانند تخی که در زمین شوره زار افتاده باشد از بین میرود و محصول نمیدهد.

دکارت

صورت پذیر میگردد. طوریکه جسم انسان بیکبارگی قابلیت تداوی را ندارد بهمان طور عضلات و ارگانهای بیگانه را به آسانی پذیرفته نمیتواند که در اثر بروز این مسئله مقاومت جسم در برابر ارگان بیگانه باعث میگردد تا بسیاری از فعالیت های طبی ناکام گردد و روی همین اصل است که در خلال سال گذشته جسم یک عده اشخاص عضلات بیگانه را نه پذیرفته و بزودی بدروود حیات گفته اند.

هر گاه یک قلب پیوند بعد از انجام عملیه جراحی بدون باز خواست بحال خودش گذاشته شود بدیهی است که ارگان پیوند شده در اثر عکس العمل منفی و فشار سایر عضلات بدن که بدور و پیشش موقعیت دارند خود بخود معدوم و از بین خواهد رفت. ناجائیکه به اصطلاحات طبی و اکتشافات علمی تعلق میگیرد علت بروز همچو حوادث و وقایع همانا عکس العمل «ایمولوژیکی» داخل جسم می باشد.

بصورت عادی یک جسم نورمال در برابر ورود و خروج دو نوع اشیا خارجی حساسیت داشته و اجسام خارجی را بزودترین فرصت تشخیص میدهد. درین هنگام اگر ممکن گردد میتوان به اثر تزریق

ادویه چون انتی بیوتیک ها و غیره از سرایت و بروز بکتیریا و میکروب جلوگیری نمود. بر حسب تجارب علمی انتی بیوتیک ها از زمره ادویه های محسوب میگردند که

به آسانی میتواند میکروب ها را از بین برده زمینه را برای سرایت و انتشار آن ها محدود سازد. ولی متأسفانه

تاجائیکه به سیستم ایمولوژیکی بدن مربوط است سیستم متدکره نمیتواند فعالیت های مثبت و یا منفی «اجسام خارجی» تشخیص دهد. روی این

منظور وقتی قلب یک جسم بیگانه بحيث یک شی خارجی داخل وجود یک شخص دیگر شود بزور ممکنه و سایر ارگان های بدن از هذ یرفتن آن عاجز مینماید .

بهر حال اکنون که از اولین پیوند کرده ۱۲ سال میگردد دانشمندان موفق گردیده اند پروپلم « عدم پذیرفتن » را تا اندازه زیادی حل نمایند. دربر توبرخی از ادویه هائیکه طی مدت ۱۲ سال گذشته کشف و در معرض استفاده قرار گرفته است بسیاری از عوارض «ایمو لوژیکی» تحت کنترل و بررسی قرار گرفته است. گذشته از آن طی این مدت از اکسریز و فعالیت های ریدیشن یعنی تشعشاتی نیز نتایج بس مفیدی بدست آمده است. عکس العمل نامطلوبی که مریض عملیات شده به آن دچار میگردد اینست که چون نیروی تمام جسم متوجه ارگان پیوند شده میگردد نیروی سایر حصص بدن ضعیف شده جسم تدریجاً باخطر مرگ رو برو میشود و عین همین واقعه بالای واشکانسکی نیز بوقوع پیوست .

بمنظور جلوگیری از هم چو حوادث و برای تحقق بخشیدن عملیات های آینده گروپسی از دانشمندان در این اواخر سیرومی را کشف و در معرض استفاده قرار داده اند که بنام « گلوبولین آ لک » یاد گردیده و از عصاره اسپ بدست آمده است. اقدام دیگری که درین ساحه بعمل آمده است تشخیص و تحقیق درباره ساختمان مالیکولی سلول های قلب بیمار بوده است. بعد از ارزیابی و بررسی نمودن این پروپلم ها، مشکل دیگری بنظر میخورد و آن عبارت از تدارک و دستیاب نمودن قلب مورد ضرورت است که چطور و از کجا آنرا باید دستیاب نمود! جراحان ممکن است

یک قلب سالم بدست آورند مگر آیا در همین لحظه شخصی برای گرفتن آن حاضر خواهد بود ! برعکس جراحان ممکن است شخصی را تدارک ببینند که برای پذیرفتن یک قلب بیگانه آماده بوده است ولی آیا در همین لحظه (که از ۳۰ دقیقه تجاوز نمایند) یک قلب سالم شخص دیگری بدست خواهد آمد !! این و امثال آن از زمره عوارض و مشکلاتیست که پیوند قلب به شانس و موقع حواله میدهد. برای تحقق بخشیدن هم چو شانس ها از دست شخص در یکی از روغتون ها و یا مراکز طبی با قلب بیمار با مرگ دست و پنجه نرم کند در حالیکه بایست شخص دیگری در همین لحظه در هر گوشه دیگری با حادثه دچار شود! ؟

یکی از راه های حل این معضله پیوند نمودن ارگان یک حیوان بجای ارگان یک انسان میباشد و راه دومی که درین ساحه مؤثر ثابت شده میتواند ذخیره نمودن ارگان های انسان و حیوان در بانکهای مخصوص مانند « بانک خون » خواهد بود. منجمد گردانیدن عضلات میتواند دیگری است که در یکی از راه پور های تازه به آن اشاره نموده اند ولی تا اکنون میتواند دیگری برای انجام همچو یک مفکوره تدارک دیده نشده است .

دوش بدوش این اکتشافات و پیشرفت ها، هستند عده کثیری از دوکتوران و دانشمندان نیکه طی سالیان اخیر پیرامون « قلب مصنوعی » مطالعات و تتبعاتی نموده و طوریکه گفته شده بساختن یک تعداد قلب های مصنوعی از پلاستیک و امثال آن مبادرت ورزیده اند. از مشکلات عمده و بزرگی که در ساحه فعال گردانیدن ارگان های مصنوعی

موجود است همانا مشکل « ساکت بودن » آن ها قبل از پیوند نمودن بوده طوریکه دانشمندان از عهده کنترل نمودن فشار خون و سایر فعالیت ها بدر شده نمیتواند و در نتیجه کار ایشان بنا کامی می انجامد . بصورت عادی و نور مال اهتزاز دهنده ها در دور و پیش یک قلب طبیعی در صورتیکه جسم بحال استراحت باشد آهسته شده ولی به محض اینکه جسم مجدداً به فعالیت آغاز نماید اهتزاز دهنده ها نیز دوباره تیز تر و سریعتر میشوند. یکی از طریقه ها یکه این مشکل راحل نموده میتواند همانا تعدیل در ساختمان آلات و وسایط کنترل کننده میباشد که حواس و اهتزازات ارگان ها را تحت کنترل می آورد .

طوریکه از ورای یکی از راه پور واصله برمی آید ممکن است طی مدت دو سال آینده نخستین پیوند قلب مصنوعی که از یک نوع پلاستیک ساخته شده است صورت گیرد .

اکنون با مشکل دیگری روبرو میشویم و آن اینست که قلب و یا ارگان چه نوع شخصی باید عوض گردد ؟ جراحان بصورت یک پرنسب قبول نموده اند که از عوض نمودن شخصیکه قدرت عملیات را ندارد بایست جداً خود داری شود. دوش بدوش این عقیده هستند عده دیگری که هرگز عملیات پیوند را مفید نمی خوانند ولی بهر حال تا جا نیکه به پدیده های جدید علمی و بخصوص ساحه های طبی مربوط است سعی بعمل می آید. ارگان های آن عده از مردمی بایست عوض شود که کلیه تداوی ها نا کام گردیده امیدی برای زنده ماندن بیمار ندارند . (پایان)

په افغانستان کی د صفویانو نفوذ

او د هنر تکیانو پر پښتو

دریمه برخه

دی لیک ته ئی هیڅ محواب ور نه کړه او د (گلناباد) خواته ئی چه د اصمهان په د ولس ملی کی پروت دی خپل پرمخ تک ته دوام ور کړ گلناباد ته چه ور سېدل د پسر ای سېی ورځی وی د سیند و نو اوبه خو را زښتی پېری وی خپلو عسکرو ته ئی امر ور کړ چه په همدغه منطقه کی و اړوی او دخپلو څیمو او کا مچونو څلور وخوا ته

ژوری کندي و باسی او خپل امنیت ته بیه پام لر نه و کړی غر نگه چه دیلو نو نه پرته د سنده او بوهنی غاری ته پوری وتل ممکن نه وه او دیلونو پر شاو خوا کی د صفویانو د تویچی قوا لځای پځای شوی وی او غو کی داری ئی کوله د پښتنو د لښکر شمیر شلوزرو تنو ته رسیده یو څو کوچنی توپونه (زنبورک) ئی درلودل په اصفهان کی دمقابل لوری شپږ سوه زره نفوس موجود و شپه زره وسله والی قوای درلودل د صفویانو د حکومت کابینې د شاه حسین په وړاندی چه پدی کی د عربستان والی هم موجود و غونډه و کړه محمد قلی خان صدر اعظم پاچاته وویل که څه هم پښتانه په یرغلونو کی ډیر تلکړه دی مگر د محاصری په باب دومره سپړتوب نه لری لکه چه د کرمان شاه اویز د محاصری ئی هم پرېښودی او کلا گانی ئی همداسی دهغه خلکو په تصرف کی دی بیه به داوه چه د ښار څخه هیڅ ونه و زو او په مدافعه پیل و کړ و پوهیرم چه د اصفهان خلک ټول په نازلوی شوی استراحت غوښتو نکی دی جگړه نشی

کولی د عربستان والی عبدالله خان دا خبره په بیریدلو تعبیر کړله وی ویل باید مونږ جگړی ته ولاړ شو، پدی وخت کی شاه حسین پال کتو نکوته هم خپلی نظر ئی ښکاره کړلی لڼده دا چه د جگړی کولو امر ئی صادر کړه محمد قلی خان او عبدالله خان ته ئی د جگړی اختیار ور کړه ددوی په منځ کی لا پخوا هم د نظر یو اختلاف موجود وه همدغه فرصت وه چه ددوی دنا کامی سبب شو د (۱۷۲۲ع کال د مارچ په اومه نیټه د فارسیانو پنځوس زره مسلح عسکر د درندو توپوسره په شل زره نیوسلی پښتنو باندی په ډیره مستی کی راووتل پښتنو عسکرو درانده توپونه هیڅ نه درلودل سل ضربه سپک (زنبورک) څر نیدونکی چه دوه پوڼه گولی به ئی ویشتلای شو د پښتنو عسکرو په تشکیل کی موجود و. دا دواړه قوتونه چه دهره حیثه د مقایسی وړ نه و پنځوس زره عسکر د سل ضربه درندو توپونو سره د شل زره بیوسلی پښتنو په مقابل کی به گلنا باد کی

خپلی سوق الجیشی ته چمتو شول د مستو اسونو (هټار) په فضا کی تاویده د همکی په سر د ډیرو دوړو څخه بل داسی آسمان جوړ شو چه دلمر پرمخ ئی توره پرده وغوړوله په دی حساب همکی شپږ او اسمانونه اته شول د پښتنو عسکر ستری ستومانه ژړی دنگی ښکاریدلی څه شی چه ددوی په لښکر کی به زیات غلیده نیزه او توره وه مگر د بلی خوانه د فارسیانو عسکر په بیه دریشی، څر یو اسونو او درندو وسایو ډیر نازیدل او څر سپیدل په دی ډول دواړه لښکری د مارچ په اتمه نیټه دلمر څرک په وخت کښی د گلنا باد په ساحه کی مخامخ شول دیرش زره فارسیان په دوه جناحو و ویشل شول پلو قوتونو او درندو وسلو لرونکو په مینځ کی یوه مرکز کی قوه تشکیل کړه - بنی خوا فوځ د رستم خان تر قوماندانی لاندی چه د گر جستان د والی ورور و او د کښی خوا لښکر د محمد قلی خان صدر اعظم تر اداری لاندی په فعالیت بوخت و د عربستان

والی عبدالله دینخه سوه تنوسره بی‌خوا
او علی مردان خان د (لارستان)
والی دینخه سوه کسه نو سره دکینه
خوا سره مرسته کوله.

دل‌ریو قدمو دهرسونلو، اعاشی
اوجیه خانی اکمالات ددوی په
غاره ؤ.

دپښتنو لښکر په غلورو برخو
وویشل شو بی‌خوا امان الله خان
کینه خوانصرالله خان اداره کولی
خپله شاه محمود په منځ کی په یو پیل
باندی سپورؤ. زنبور کونه ئی تر
شاخای په خای کړی ؤ. لمړی حمله
د عبدالله خان له خوا نه د پښتنو په
کینه خوا اجراشوه غرنګه. چه د
پښتنو عسکر لږ و خپل موقف ئی
ونده ساتلی تر شا ولاړ صدر اعظم
محمدقلی خان چه د پښتنو تر شاه
تک ولیده د پښتنو په بی‌خوانی
یرغل وکړه دوی هم څه ناڅه مخکی
ولاړ. شاه محمود چه په یوه جګه
غولدی ولاړو دا وضعیت ئی دورایه
ولیدپداسی چالاکی چه دیوه قوماندان
سره بیانی هغوی ته ئی بخان ورساوه
اوپه لور آوازی وویل، ای ورونو
بیدار شیء مخ په وړاندی، ولاړ شیء
پوه شیء که جګړه مو وگټله خو د
اصفهان پادشاهی ستاسو ده او که
تیمبئی نو د ترشا تک لارمو نشته
تول به محوه کیریء او داجل پیاله
به په خورا بی حیائی سره د غلیم د
لاسه وچشیء بیایی په یوه منظمه

نقشه او فلان سره خپلو عسکرو ته
دشا تلو امر ورکړه فارسیا نو چه
دپښتنو داپرله پسی تر شا تلل ولیدل
بیه زړه ورشول دوی ئی د نژدی
څخه تعقیبول هغه زنبور کونه چه
پښتنو اوشانو پشاء تر لسی ؤ او
اوبان ئی گونه کړی ؤ شاه محمود
ددوی ته په دغه وخت کی داور امر
ورکړ د غلیم فوځ ئی د تاثیر لاندی
راوست نه یوازی د غلیم عسکرو ماتی

ومیندله بلکه ۲۵ درانده توبونه
بی پزه بی پوزه دپښتنو په لاس کی
ولویدل په خپلو توبونو ئی بیر ته
پردوی پزی کولی ۲۵ زره عسکره
دتوپچی دقواؤ قوماندان احمدخان
په گپون په دغه لویه جګړه کی مړه
شول او نور ئی و تښتیدل وایی چه
هر څوک خپل، خپل ولایت ته ولاړتیت
او یرک شول پښتنو ددوی د تعقیبولو
فکرو نه کپړه او مالونو
په لوتولو ئی پیل وکړه چه بیانی د
اصفهان نیول په آمانه نه شو کولای
اویو څه وخت ئی و غوښت دا کار
په جګړه کی لویه سهو ده. کله
چه داماتی د پښتنو د خوانه
فارسیا نوته ورکړه شوه. خورا خفه

افکار بزرگان

بمنظور موفقیت در اکتساب
یک عادت جدید و یادرمورد
ترک یک عادت کهنه، در
قدم نخست باید با یک اراده
بسیار قوی و با یک ابتکار
عمل بزرگ داخل اقدام
گردیم. آرتولد گلا سو
من خود را محتاج تمیدانم
زیرا طریقه قناعت را یاد
گرفته ام. بولس

شول پاچا دیر ژر یوه حربی غولپه
جوړه کړه اود خپل سر اوشت د
تپا کلو په موضوع ئی څیړنه وکړه.
پدغه غولپه کی صدر اعظم پادشاه ته
داسی وویل بیه به داوی چه تاسود
خزانو او فامیل سره د (قزوین)
بیار ته ولاړشی او د بشار د دفاع په
باب خلکونه فرمان واستوی مونږ
به هم د شا و خوانه په پښتنو باندی

داری کوو. مگر د عربستان والی
ددی دویناسره خپل مخالفت څرگند
کړ. وی ویل دا کار زموږ د
سپکاوی سبب گزری پښتانه لاپسی
زړه ور کیری. کوم وخت چه پاچا
وتښتی نو بیانو رو ته کله داسی
ویلی شی چه هله جګړه وکړیء او
مخی ته ولاړشیء باچاهم دا خبره خوښه
شوه او عبدالله خان ئی د اصفهان والی
وتاکه د کلابر جونو ته ئی دتوپونو
د ویستلو امر ورکړه بیانی د
عسکر د تنظیم لولاس پوری کړه
شاه محمود ته هغه جا سوسانو چه
دوی ئی د عینو خبر ودراتولو دپاره
اصفهان ته استولی ؤ خبر ورکړه
د اصفهان ددی گپو پی څخه خبر
شو په (فرخ آباد) ئی چه د اصفهان
په دری ملی کی پروت دی برید
وکړه دا خای د پادشاه د نامه پر نوم
هم یادیده که د کلاغو کیدار نولږ
څه ټینگار کړای وی ډیره کلکه
مانی وه داسی ژانی نه شونیولای
مگر دوی د پښتنو د سپرانی درز
اوریدلی ؤ. و بیریدل تیمبته ئی
د بخان دخپلواکی وسله وگټله او کلا
دپښتنو په لاس ورغله.

بپاشاه محمود (جلفا) په نیولو
پسی عسکر واوستل چه هلته (ارمنی)
عسکر ؤ. که څه هم هغوی ډیر
ټینگار وکړه مگر پښتنو د باندی
یو برج نیولی ؤ اود کلا دیوال ئی
سوری کړه په یو ځل ئی د جلفا
په کلا بریدو کړه ارمنی عسکر
څه و تښتیدل اوڅه ووژل شو. دا
کلا د اصفهان په یو نیم ملی کی
هرته ؤ د هلته ئی خپل عسکری
کامپونه تاسیس کړه د جلفا څخه
دعباس د بندر پوری دغه شا و خوا
حایونه و نیول اود لښکر لوی سر کزئی
دچار باغ خیابان و تاکه د ۱۷۲۲
عیسوی ک ل د مارچ په یو ویشتمه نیته ئی

پر اصفهان يرغل و يورد (زنده رود) بل ئى تر نيما ئى پورى لاس. تهر اوست هلته د فارسيا نودرا نده تويو نه بحاي په بحاي شوى ودوى په شار اغلى او خپلو كامپونوته ستانه شول څرنگه چه شاه محمود نه غوښتل چه د پښتنو اوفارسيانو په منځ كى نور هم اخ او ډب زيات شى د صفويانو حكومت ته ئى بحواب و استا وه او د دريو مادو په لړكى ئى د سولى شرايط وړاندى كړل .

۱ - د صفويانو حكومت دى شاه محمود د قندهار ، خراسان او كرمان خپلواك پادشاه وگڼى او دا حكومت بايد ميراثى ددوى وى .
 ۲ - پنځوس زره تومانه د جگړى تاوان دى پښتنو ته ور كړى
 ۳ - شاه حسين دى خپله لور شاه محمود ته ور كړى او ديو لك او پنځوس زرو پونډو سامان دى هم په غاړه واخلى .

د پورتنى دريمى مادى په اساس د شاه محمود داسى خوښه وه چه د دواړو حكومتو په منځ كى دوستى خپلولى او عدم تجاوز د تل دپاره ټينگ شى مگر شاه حسين د سولى دشرا نطو غځه غاړه وغړوله او ياديو اوى اړودور او وينو تويولو دپاره زمينه برابره شوله شاه محمود د چه پوه شو چه د صفويانو حكومت د سولى غځه ډډه كوى نو په جگړه ئى لاس پورى كړه لمړى ئى پرى دا ذوقى دبر ابرولو لارى و تړلى او بيانى د(عباس) پول ونيو د اصفهان ښار ئى د نړدى غځه محاصره كړه د اصفهان خلك دواړى غځه تر ورشول په مظالم روئى گوتى پورى كړى او د پادشاه په حرم سراى ورننو تل پادشاه په دى طمعه و چه دده بحوى شاهزاده طهماسب چه غوموده پخوا د(كاشان) خواته تللى و گوندى د شاه محمود پر ضد به ئى لښكرى جوړى كړى وى او

گر کتره مانند درخت است
 و شهرت مانند سایه درخت
 سایه شبیه موهوم حقیقت است
 ولی خود درین مسئله حقیقت
 شی میباشد . ابراهام لنکن

څه ناڅه يوه مثبتېه نتيجه به لاس تهر اشى نو څرنگه چه دهغه دلاسه هم څه كار ونه شه پادشاه زره نازره د شاه محمود مخى ته راووت او بحينى بحايونه ئى د پښتنو غځه بيرته ونيول پښتنو په يو بحلى غورزنگ وروړله او ټول ئى تيت وېرك كړل شاه حسين عسکر و تښتيدل پادشاه دى ته اړشه چه هغه د سولى شرطونه و منى مگر شاه محمود ورته په بحواب كى وويل چه اوس دپاچاه لاس كى دومره څه پاتى شوى نه دى چه زماسره سوله كوى او ټول بحا په واك كى دى . د اصفهان په ښار كى د اتو مياشتو د محاصرى غځه وروسته هيڅ اذوقه نه پيدا كيدله خزاني تشى شولى ، بلحاينو ته داوښانو ، قچرو او خرو غوښى په ډيرو رېړونو سره پيدا كيدلى ديوه ټيكنى بيه د هغه وخت څلور تومانو ته ورسيدله پاچا د دلبار غځه راووت او په كوڅو كى به ئى ژړل داسى به ئى ويل چه زما دپا چاهى په وخت كى دا بد بختى خلكو ته زما د بحينى خيانت كار و ملگر و په لمسون و اوښته اوس نو مجبور يم چه تاج او تخت پښتنو ته خوشى كړم . ۱۷۲۲ ع كال دا كتوبر په ۲۳ او د ۱۱۳۵ ه كال د محرم په ديو لسمه خپله شاه حسين دغو تنوسره (فرح آباد) د شاه محمود استو كښى تهر اغى شاه محمود ته ئى وويل بحويه نور خداى پدى راضى شوى ده چه زه پادشاهى تاته پله كړم پخپل لاس ئى دپا چاهسى تاج د شاه محمود په سر كښيدو او دخزانو

كلى گانئ ئى ورو سپارلى شاه محمود وويل اوس چه دى داواك ماته و سپاره نو پدى باور و كړه چه زه به له تاسره د خپل پلار غندى گزران كوم - سيد جمال الدين افغانى ليكى چه په هم هغه مجلس كى ئى خپله لور شاه محمود ته ور كړه شاه محمود ۱۳۳۵ ه كال د محرم د مياشتى په غوار لسمه نيته د حكومت واگى په لاس كى ونيول لمړى د خلكو دا ذوقى دبر ابرولو دپاره اقدام وكړ بيانى د خلكو سره دښه نيت ، هوساينى او عدالت په ليار قدم كښيښود كوم شى چه شاه محمود ئى د اصفهان خلكو ته په زره پورى معرفى كړه هغه دپخوانيو ماسوريونو بير ته هغوى ته سپار بښنه وه په هره نماينده گى كى ئى د پښتنو د جملى غځه يو يوتن مقرر كړه ملاسيامى چه په پير افغان مشهور و هغه ته ئى د قضا چارى په لاس ور كړى . پدى وخت كى شاهزاده طهماسب په قزوين كى دپا چاهى اعلان وكړه شاه محمود دهغه ددى عزم نه داړولو دپاره امان الله خان جنرال او دخپل تره بحوى شاه اشرف واستول طهماسب آزر بايجان ته و تښتيد مگر د قزوين خلكو د مذهبي تعصب له امله يو زرتنه پښتانه د مياستيا په يلعه د منځه يوړل او جگړى ته ئى لاس ورته كړه كه څه هم پښتنو ډير ټينگار وكړه خو بيا هم امان الله خان ټپى شوى ؤ شاه اشرف ددرى سوو تنو سره د قندهار خواته ولاړ د بلخى خوانه تر كانواو روسانو دخپلو سرحدو په شا ؤ خوا كى په تجاوز لاس پورى كړه بحينى ښار ونه ئى ونيولى شاه محمود ددوى مخى ته ودريده او هغه نيول شوى بحايونه ئى بيرته دهغوى غځه لاس ته راوستل او په ۱۱۳۷ ه كال ئى د(عباس) بندر هم دانگليسانو غځه لاس ته راوستل شاه محمود دى پرله پسى نادودو په

خلکو باندی بی باوره غوندی کپه
 دخلکو په وژ او اوشر لوئی پیل و کپه
 اعصاب ئی خراب شول شه حسین ئی
 هم زهی کپه ورغ په ورغ ئی عصیانیت
 زیاتیده تردری کاله پاچاهی وروسته
 په ۱۱۳۷ هـ او ۱۷۲۵ ع کال
 ۲۷۵ کلونو په عمر وفات شو. په
 ۱۱۳۷ هـ کال کی شاه اشرف
 د شاه محمود د تره زوی دخلکو
 په خوښه پاچاشو که غه هم داسی
 آرزو درلوده چه د پارسی حکومت
 بیرته شاه حسین ته پریر دی مگر
 شاه حسین ونه منله اووی ویل چه ما
 د ژوندخوندونه پر یوازی والی کی
 موندلی دی وائی چه شاه اشرف ته ئی
 یوه لور ورکپه شاه اشرف عینی
 داخلی شورښونه چه د شاه محمود
 نایوتوب په وخت کی او د طهماسب
 نهیر و منوره ورامنه و امله بیداشوی و
 هغه ئی آکرار کپه او د مملکت سیاسی
 اړخونه ئی هم سم کپه اود وسلواو
 نور و نظامی مهماتو به برابرولو کی
 ئی اقدامات لاس پوری کپه مگر
 د بده مرغه نادر تلی خان چه وروسته
 پندار افشار یاد شو د شاه زاده
 طهماسب سره یوځای شی په ۱۱۴۲ هـ
 کال کی ئی د شاه اشرف سره په لشکر و
 برابرولو او دشخړو پیل و کپه همه
 جگړه ئی د (سهمان دوست) جگړه وه
 غرنګه چه د شاه اشرف په عسکرو کی
 پښتانه ډیر لږ و او د نادر قلی خان
 په لشکر کی د سیستان (او طهماسب
 او د باندنیو هیوادو عینی عینی عسکر
 هم درلوده لکه چه د توپچی
 قواوی ئی فرانسیانو له خوا اداره
 کیدلی همدا سبب و چه د شاه اشرف
 عسکرو تلفات ولیدل او وتښتیدل
 او خپله شاه اشرف د محدود پښتنو
 عسکرو سره ډیر غلی نادر قلی خان ته
 ماتنی ورکپه مگر د مقابل لوری
 لښکری ددوی ۱ وی شاه اشرف

په ۱۱۴۲ د محرم د میاشتی به دیار لسمه
 نیټه د اصفهان غځه ووت او د خراسان
 په لور رهی شو په لیار کی ئی نادر
 قلی خان د عسکرو سره ډیری جگړی
 وکړی هغه نور لښکری ئی هم
 تیت شول دی یواغی پاتی شو .
 په ۱۱۴۲ هـ کال کی د (لوت) په دښت
 کی د عبدالله خان بلوڅ غوی د ابراهیم
 د لاسه ووژل شو . د هو تکیانو
 پادشاهی به اصفهان کی تراوه کلو
 وروسته پای ته ورسیده کله چه
 شاه محمود په ۱۱۳۵ هـ کال کی
 د اصفهان خواته وخوځید کشر
 ورور ئی (میر حسین) پر خپل ځای
 وټاکه او هوتک شاحسین ۱۱۳۸ هـ

کال پوری د کندهارا و شاوخوا ته ئی
 بر بیر هرات ، سیستان ، د گومل دری
 ژوب او شال (جنوبی پښتونستان)
 پوری لمن پراخه کپه . هوتک
 شاه حسین خورا زړه ور ، پوه ، شاعر ،
 او په قام مین سړی و پوهان و رباندی
 گران و د هیواد سره ئی ډیره مینه
 درلوده خلک عینی خوش و د نادر قلی
 خان سره ئی خوواری جگړی و کپری
 د پهنجلس کلو حکومت غځه وروسته
 ۱۱۵۲ هـ کال د شعبان د میاشتی
 پر لسمه نیټه په مازندران کی وفات
 شو . ددوی په مړینه سره د هوتک ټو
 پاچاهی پای ته ورسیده .

(پای)

اهنگار بزرگان

هیچ چیز درد دنیا پایدار نیست مگر شخصیت و او صاف نیکوی
 انسان . (والت ریتمن)

هدف زندگی معمولا دو چیز است :
 نخست کوشیدن جهت بدست آوردن آنچه بریکه آرزو دارید
 دوم - احساس لذت و بهره برداری از چیزی که بدست
 آورده اید .

صرف دران عاقل به هدف دوم و اصل میگردند (لوگن سمیت)
 تمام کامیابیها مربوط به پیش بینی ما و تدارکات قبلی میباشد
 بدون آمادگی های قبلی جزئی کامی چیزی دیگری نصیب مان
 نخواهد بود . (کا نفسیوس)

اگر شما بمن بگوئید که احساسات شمارا چه با اهمیت شمار
 اجتماع چطور است ؟ من کر یکتر و شخصیت شمارا توضیح
 خواهم کرد . (دیل کارنگی)

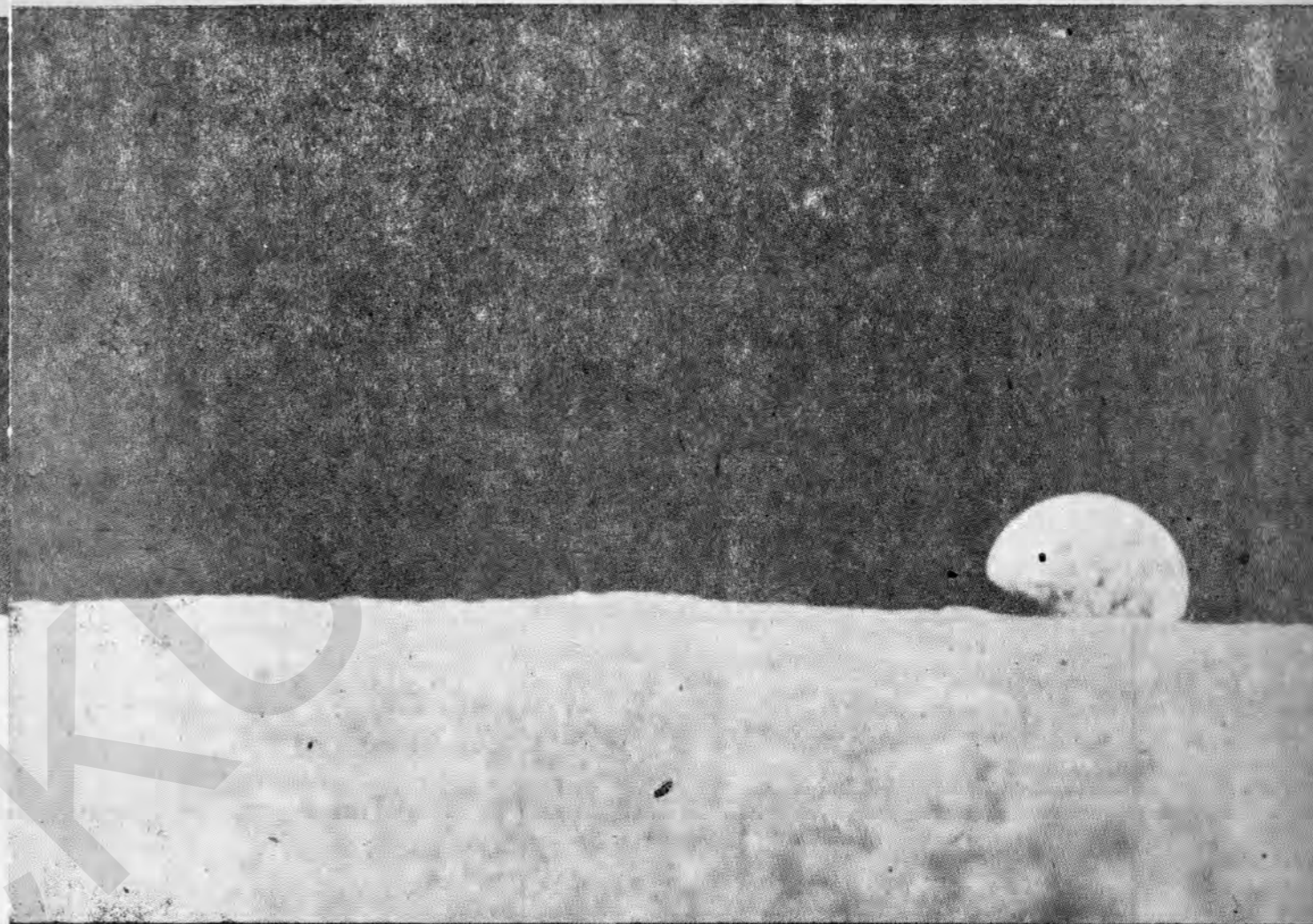
آیا میدانید که باشهامت ترین جنگ دنیا در کجا و چه وقت
 واقع شده است ؟ محل این نبرد را در نقشه های جنگی
 و ستر اثریکی دنیا نخواهید یافت .
 جنگهای اصلی و شجیعانه در دامان پسران صورت گرفته
 است . (ژاکلین میلر)

کامیابی یک مر کب کمیاست و نیست که اجزای آن را انسان
 لحظه بین و موقع شناس تشکیل میدهد . (میلر)

حیاتیکیه مملو از تفحصات بوده و با مشغولیت همراه باشد
 عمر دراز محسوب میگردد . (سنیکا)

پرواز بدو و ماه

نویسنده: فریخت غنی

منظره‌ای از دورنمای زمین و مهتاب

دیگر از مشاهدات خود به حیث اولین بشریکه موفق به این عمل گردیده بودند احساس افتخار، غرور و مسرت مینمودند . ایشان برای اینکه دیدنی‌های خود را به مردمان زمین نیز انتقال دهند کمره‌های کوچک دستی تلویزیونی خود را به مقصد عکاسی از سطح ماه بسوی این کره توجیه نموده و از مسافت (۷۰) میلی ۱۱۲ km یا نوراً مابین سطح مهتاب را که عبارت از یک سلسله فرورفتگی‌ها و برآمدگی‌ها میباشد عکس برداری مینمودند . درین جا یعنی جائیکه تماماً از مساحت جاذبه ارض دور و در حوزة

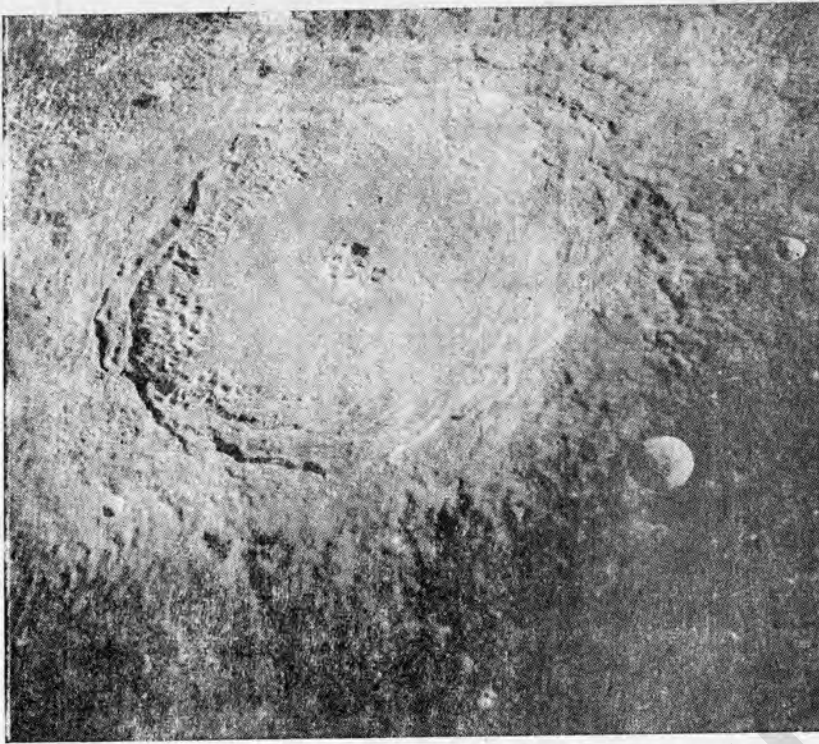
خوانندگان عزیز مسبو فی خوانند بود که چندی قبل به تاریخ بیست و یک دسامبر سال ۱۹۶۸ ایلولی هشتم امریکا از کیپ کندی بسوی کیهان پرتاب و پس از اینکه کاپسول حامل کیهان نوردان در مدار زمین قرار گرفت و چند دوری بگرداگرد زمین گشت بالاخره خود را از ساحه مناطقی بسوی زمین کشیده و بعد از هسپار سفر مهتاب گردید . سه نفر کیهان نوردان که سوار این سفینه کیهانی بودند خود را به مدار مهتاب قرار داده و از خلال کلکین‌های این سفینه بسوی کره ماه به حیرت نگرسته و از آن چه در نظر اوشان تجسم مینمود و یا به عباره

که توسط ایلولی هشتمه عکاسی شده

مهتاب چشمان خویش را بطرف پائین توجیه مینمایند و این پرواز بشر از اطراف یکی از ستاره‌های مربوط به زمین مرهون پیشرفت‌های ساینس و تکنولوژی است که در خلال قرون چند در پرتو مساعی دوام‌دار نصیب اولاد آدم گردیده است . صدا و ندای که از کیهان خارجی، توسط کیهان نوردان امریکائی اعنی (فرانک بorman) (Frank Borman) چهل ساله که سمت قوماندانی ایلولی هشتم را دارا میباشد، و از خلال این مسافتات دور دست به گوش انسان‌های روی زمین میرسد حاکی از یک سلسله دیدنی‌های است که بشر اصلاً موفقیت و توصل به آنرا

عم فکر نمیکرد . در زمره این همه مشاهدات غیر قابل باوری که توسط تلویزیون‌ها تماشاچیان تلویزیون‌ها در نقاط مختلف گیتی به مشاهده میرسید، آواز این کیهان نوردان از مسافت (۲۰۰ هزار) میلی (۳۲۰ هزار کیلومتری) در کیهان که یکی از مخابرات دورترین آواز انسانی تا کنون بشمار میرود توسط نشر الصوت‌ها (لود اسپیکر)‌ها بچنان وضاحت و بختوبی به گوش انسان در روی این کره خاک می‌رسید که گوئی آواز مذکور از مسافتی بس نزدیکی توسط لین تیلیفون استماع میگردد . قبلاً در دوره سفر دو نیم روزه که

(بورمن) (F. Borman) و دورنقیش جمیز ای لویل (James A. Lovell) چهل ساله و ویلیام ای آیند رز (William A. Anders) سی و پنج ساله، کلسکین سفینه خود را به استقامت بجزای پروازشان از زمین بسوی ماه دور داده و آنها نیز کمره‌های تلویزیونی خود را به سوی یک سیاره درخشنده مدور که قسماً اشیای دور را از نظرشان پنهان مینمود، توجیه کرده، و بسوی این کاهنات وسیع و پهن‌آور و خاصاً زمینیکه از آن اوج گرفته بودند می‌دیدند «بورمن» در همین آن صدا کرده بود «من حالا تمام زمین را از در پیچ مرکز این سفینه

گوشه ای از منظره مهتاب که توسط اپولوی هشتم
عکس برداری شده است

دیده می‌توانیم» و همین چیز در پرده
های میلیون ها تلویزیون نیز دیده
میشد.

در همین وقت یکی از کیهان
نوردان به حال شعف و مسرت با
آواز بلند صدا کرد: «آیا درین
سیاره حیاتی نیز وجود خواهد داشت
یاخیر؟»

سفر اپولوی ۸ نخستین مسافرتی
بوده که انسان برای اولین بار
توانست خود را از سازه و دایره
جاذبه ارض کشیده و سوی یکجسم
نورانی و یک کره دیگر این کائنات
پهناور یعنی یکی از اجرام دیگر
سماوی پرتاب نموده و به تحت ساحت
مقناطیسی آن داخل گردد، این
مسافرت اولین باری بوده که انسان
مستقیماً تحت تاثیر جاذبه یک کره
سماوی دیگری قرار گرفته است.

درین سیاحت بشر برای نخستین
مرتبه از یک مسافه نزدیک (۷۰)
میلی (۱۲۰ Km) سطح مهتاب را
مشاهده و طرف روشن و سیاه آن را
به چشم سردید. البته طرف سیاه
مهتاب آن روئی است که هرگز به
سوی زمین دور داده نشده است و
فلمهای اولینی که از سطح سفید و
سیاه مهتاب به زمین، از چنین مسافه
دور پخش گردید، نشانه از شاهکاری
های اولاد بشر و پیشرفت های
محیر العقول ساینس و تکنالوژی
بشمار میرود. فوتوهای قبلی که از
سطوح مهتاب اخذ و بزمین مخابره
گردیده بود توسط کمره های اتوماتیکی
سفینه کیهانی صورت گرفته، مگر
این عکسهای ارسال شده سه کیهان
نورد اپولوی هشتم توسط دست
بشر و حسب آرزوی آنها عکاسی
گردیده و بعداً به مردم جهان فرستاده
شد. موفقیت پرو از اپولوی هشتم
انسان را به نقطه رسانید که از
حیث دوری از سطح زمین تا کنون

سفر استاسیون های که در نقاط
مختلفه گیتی موظف به تنفس
حرکت این سفینه در کیهان بود
حسابات خود را نظر به مدار مهتاب
سنجیده و درین بار انسان توانست
که برای نخستین مرتبه از مسافه
بین دو ستاره مختار به خود را موفقاته
اجرا بدارد.

اوقات سکرتر جنرال ملل متحد
به این سه نفر کیهان نورد کلمات
احترام را بجا و آنها را یکی از
کشفان نخستین و برجسته ترین
چندین قرن خوانده است و نیز علاوه
نموده است که پرواز آنها یکی
از موفقیت های بشمار میرود که
از استماع آن واز فرط حیرتی که
به انسان دست میدهد شخص را متحیر
میسازد. همچنان سکرتر جنرال
موصوف علاوه نموده که این
کامیابی مفکوره انسان را متلاشی
گردانیده و رسای قدرت بشری را

هیچ بشری نتوانسته است چنین یک
سفر دور و دراز را اجراء نماید
زیرا درین مسافرت (بورمن) و
همراهانش به مسافه ۲۳۳ هزار میل
یعنی ۲۷۳ هزار Km از زمین دور
بودند و سرعتی را که سفینه کیهان
نوردان زمان جدا شدن از مدار
زمین دارا بود به (۲۴۱۷۱) میل
ویا خود (۳۸۶۷۴) کیلومتر فی ساعت
میباشد. همچنان چنینکه این سفینه
از اطراف ماه بسوی زمین بازگشت
مینمود سرعت آن (۲۴۶۲۹) میل
(۲۹۴۰۶) Km فی ساعت بوده است.

این مسافرت از نقطه نظر اهمیت
تخنیکی و پیچیدگی های علوم ساینس
و تکنالوژی یکی از سفرهای بسی
بسیابقه بشمار میرود، زیرا درین
پرواز نخستین انسان توانست در
کیهانی که قبلاً نقشه آن احضار
نگردیده بود حرکت نموده و به
هدف خویش اصابت نماید. درین

اثبات می نماید. پاپ، پال ششم، در یک پیغامی که به حکومت اضلاع متحده آمریکا فرستاده است این سفر بر ماجرا را یک مسافرت غیر قابل باوری بیان نموده است.

از اتحاد جماهیر شوروی، که این عصر کیهان نوردی را یازده سال قبل توسط فرستادن سپوتنیک اول در مدار زمین افتتاح نمود و هم چنان انسانی را پیش از (۷) سال قبل برای اولین بار در مدار زمین قرار داده (۱۵) کیهان نوردان چنین خبری را به همقطاران امریکائی خود فرستاده است: «تبریکات مارا بپذیرید. زیرا موفقیت گردش شما بدور مهتاب در بالای سفینه اپولوی هشتم و عودت موفقیانه تان یکقدم بیشتری را در راه پیشرفت و تکامل ساینسیکی این پروگرام ایزان می نماید.»

بیانات فوق و مخابراتی که از نقاط مختلف گیتی نسبت به پرواز اپولوی هشتم رسیده است انعکاس و عکس العمل های مردم جهان را به اثبات میرساند. خوشبینی های که درین قسمت وجود دارد تماماً موفقیت های آینده بشر را درین راه پیشگویی مینمایند.

سیاست مداران، رهبران مذهبی و ساینس دانان عالم پرواز اپولوی هشتم را یک افتخاری برای عموم بشریت خوانده و اظهار داشته اند که این کامیابی مربوط به تمام بشر جهان بوده و هر یک به نوبه خویش از آن مستفید خواهد شد. همچنان مسافرت اپولوی هشتم تأثیر عمیق را در طرز تفکر و پلاننگ بشروارد و برای همیشه باقی خواهد ماند.

بعقیده بعضی از مشاهدین این پرواز اپولوی هشتم یک آهنگ فلسفی داشته است زیرا آنها یکقدم جدیدی را در تحول بشریت مشاهده

کرده اند. وهم میتوان گفت که از زمان ایجاد دانش و اختراع چرخ، انسان در خلال پیشرفتهای چندین قرنی که عموم نسلها و ملل جهان در آن سهیم بودند بچنان مرحله انکشاف رسیده اند که میتوان بعد ازین نظر به آرزوی خود روی زمین راترك گفته و بسوی آسمانها سیر و سفر رادرین کائنات لایتنهای پیش گیرند و یا خود اینکه خویشتن را در نظام شمسی بحیث یک قوه حاکمه درآورده و از حالت رعایش کمتزه عادی این نظام خارج نمایند گویا در این وقت است که بشر خود را از حالت تماشا بین این کائنات اخراج و به حیث یکی از رعایا و شریک این کائنات شامل بسازد. در نظر بعضی ها پرواز اپولوی هشتم بدرجه اول یکی از موفقیت های بلند تخنیکی بشمار می رود. این پرواز بالعمل نشان داد که بشر تا بدرجه تخنولوجی کیهان را حاکم شده است که به ستاره نزدیک ترین مسافرت نموده و محفوظانه بزمین عودت می نماید. باوجودیکه اپولوی هشتم، سفینه کیهانی اضلاع متحده امریکا و عمل آن نیز امریکایی بوده بازم طرز و طریقه دانستن آن مربوط به هنر و جهان است و نیز معلوماتیکه توسط این کیهان نوردان بدست آمده است به عموم نوع بشر انتقال خواهد یافت یعنی هر که آرزوی این معلومات را داشته باشد با کمال معنویت برایش داده خواهد شد.

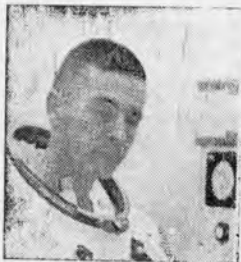
برای یکعده دیگر انسانها پرواز اپولوی هشتم صرف یکقدم دیگر پیشرفت را در پروگرام کیهان نوردی و رفتن به ماه را نشان میدهد زیرا اوشان را عقیده بر آنست که در سفینه اول یک نفر، در سفینه دیگر دودرین سفینه سه کیهان نورد به مسافرت های خود ادامه دادند.

فرانگ بور من

جیمز لووئل

ویلیام اندرز

هنگامیکه اپولوی هشتم به استقامت مهتاب در حرکت بود یکعده از کیهان نوردان سفینه های کیهانی دیگر در اوائل سال ۱۹۶۹ برای پرتاب های اپولوی نه و اپولوی ده حاضر گردیده بودند اپولوی ۹ و ۱۰ طوری پلاننگ و دبزاین گردیده که پروازهای انکشافی دیگر را برای مسافرت بشر و پیاده کردن آن به کره ماه مهیا ساخته و احتمال میرود که با موفقیت پرواز های اپولوی ۱۰ و ۹، در آخر توسط اپولوی ۱۱ پیاده کردن انسان در اواسط سال ۱۹۶۹ به کره ماعملی گردد.

لکن به نظریه بسا ساینس دانان معنی مکمل و تأثیر و ضربه اپولوی هشتم هنوز هم در حال کشف شدن

است. زیرا تا ایچیکه ازین مسافرت بدست آمده هنوز می بایست معلوم شود گویا وقتا ذخائر و خزینه علمیکه توسط این کیهان نوردان از مسافرت (۵۹۵۰۰۰) میلی (۹۵۲۰۰۰) کیلو متری جمع و آورده شده افشاء می گردد در آنحال پیشگوئی های نزدیک به حقیقت بیشتر امکان پذیر می باشد.

چند دقیقه بعد ازینکه کیهان نوردان از کاپسول سفینه خود خارج شدند به دادن بیانیدها آغاز و در بیانات خود سر گذشت مسافرت و آنچه را بالفعل تجربه و احساس کرده بودند شرح و هم در عین زمان تکنیسین ها از بین کاپسول رول های فلم هایلر اکه در آن فوتوگراف های عجیب و قابل وصفی موجود بوده یا آلات ریکارد کننده دقیقی که قوای جاذبه دیگر قوانین یافینا مینا *Phenomene*

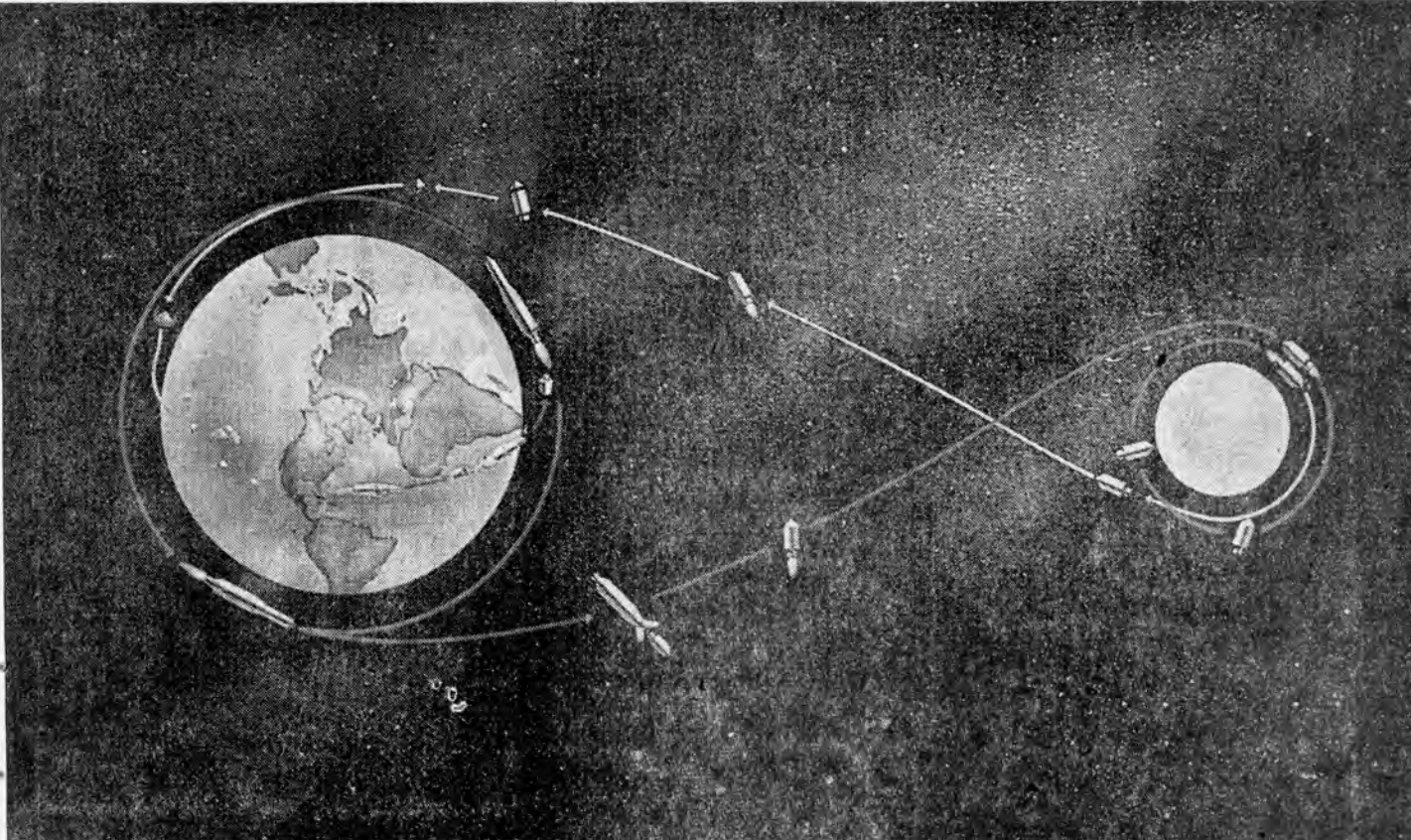
کیهان را به انتهای صحت پیمایش می نمودند خارج ساختند، توقع می رود که ساینس دانان برای هفتدها و حتی ماهها جهت تحلیل و ترجمانی این معلوماتها مشغول ساخته شوند.

ارقام معلوماتی (دتیاهای) *Data* قوای جاذبه ممکن است روشنی جدیدی درباره منشأ بوجود آمدن مهتاب که شاید راه را برای معلومات جدیدی در قسمت مبدأ نظام شمسی و کائنات باز نماید بپندازد. فوتو گرافهاییکه در تحت شرایط روشنی محصولی چنین دور خوردن بدور ماه و از زاویه های مختلف از سفینه کیهانی گرفته شده توقع می رود که زمینه حسابات ارتفاع بال شکل و ابعاد کریترها *Craters* (چقوری ها) و دیگر نقاط نیرنگی روی مهتاب را با یک صحت غیر قابل تخمین و تصور

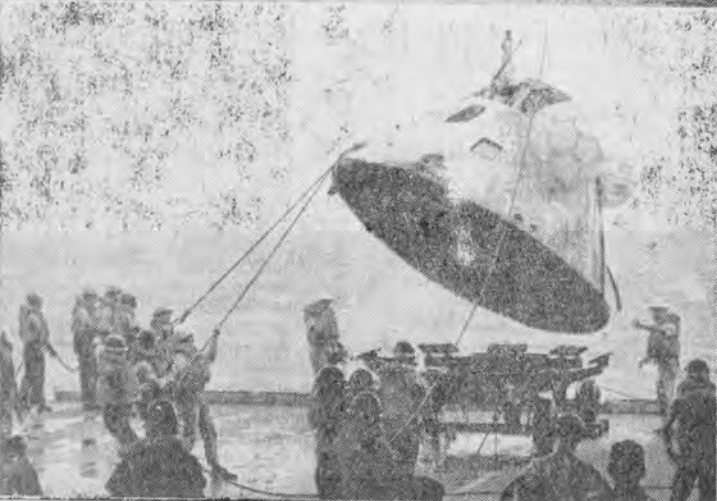
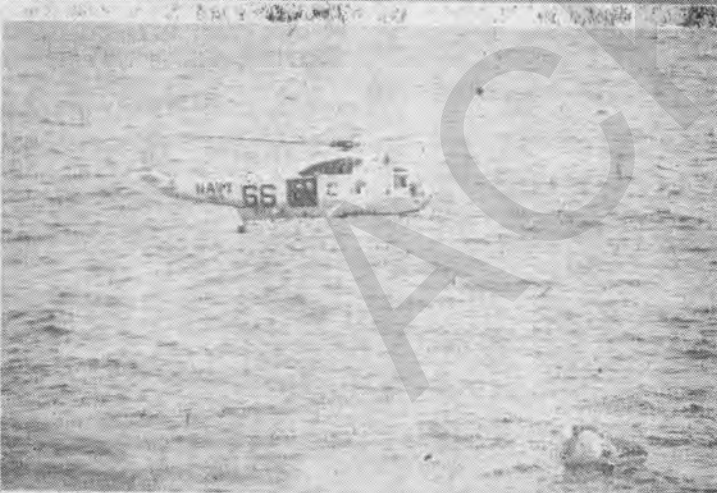
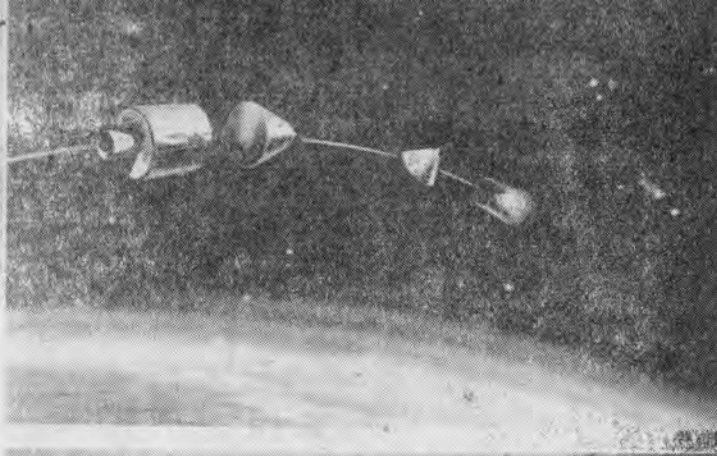
مساعد گرداند.

ساترن ۵- (*Saturn*) که یکی از قویترین راکت دنیا محسوب و در این پرواز برای اولین بار جهت حمل انسان استعمال شده است ایواوی هشت راب ساعت ۵۱-۷ قبل از ظهر (۱۲:۵۱) وقت گرینویچ روز ۲۱ دسامبر ۱۹۶۸ از محل جدید پرتاب کمپ کشیدی فلوریدا به فضا پرتاب گردید.

کیهان نوردان حینیکه به ارتفاع ۱۰۰ میلی (۱۶۰) کیلو متر از سطح زمین بدور این کره خاکی دور می خوردند تمام آلات داخل کابین سفینه را از هر نقطه نظر چک و معاینه نمودند بعد راکت خود را دوباره اشتعال نمودند تا آنهارا بعد از ۶۶ ساعت پرواز موفق به تقاطع مهتاب گرداند کشش جاذبه ارض متدرجاً از سرعت

این فوتوپرواز ایواوی هشتم را از زمین و خط السیر آنرا که چگونه پس بزمین عودت نموده تمثیل می نماید

راکت کاسته می‌رفت مگر وقتاًسفینه
 درحوزه جاذبه مهتاب داخل شد دو
 باره سرعت مذکور شروع به اضافه
 شدن گردید. درین وقت باچالان
 گردانیدن انجن جدیدسفینه کیهان
 نوردان خود را در مدار الپتیکی
 (*Elliptical*) مهتاب قرار
 داده و بعد از دو دوره گردش بدور
 ماه یک راکت دیگر را برای اینکه
 به ارتفاع ۷۰ میل (۱۱۲) کیلو
 متر بلند تر از سطح مهتاب گردش
 خود را ادامه دهند چالان نمودند.
 وقتاً کیهان نوردان به ساعت
 ۳۷۰۰ میل (۶۰۰۰ کیلومتر) فی
 ساعت بدور مهتاب گردش می‌نمودند
 در هر دو ساعت یکمرتبه بدور ماه
 دور می‌خوردند. پس از ده دور،
 بکار انداختن انجن دیگر آنها رایه
 استقامت سفر باز گشت بسوی زمین
 سوق نمود و به ساعت ۵۱/۴ قبل از
 ظهر (۱۵/۵۱) وقت گرینویچ بیست
 هفتم دسامبر سفینه کیهانی اپولوی هشتم
 در آبهای جنوبی بحر آرام در بین امواج
 متلاطم در ۱۰۰۰ میلی (۱۶۰۰) کیلو
 متر جنوب غرب هاوانی (*Hawaii*)
 فرود آمد.

لحظاتی چند پس از عودت عاری
 از خطر سفینه اعلامیه پیاده شدن
 کیهان نوردان توسط سامورین *NASA*
 که عبارت از موسسه ملی ایروناوتیکی
 (*Aeronautics*) و کیهانی اضلاع
 متحده امریکائی میباشد در مرکز
 سفینه حامل انسان در هوستن تکزاس
 (*Texas*) نشر گردیده. این مرکز
 عبارت از محلی بوده که تماماً فعالیت
 های پرواز سفینه را اداره و کنترل
 می‌نمود. در هوستن تکزاس صدها
 روز نامه نگاران دور هم گردآمده
 جریان پرواز را از ابتدا تا آخر مشاهده
 می‌کردند.

در این چهار فوتو فرود آمدن
 کیهان نوردان اپولوی هشتم را
 در بحر پاسیفیک نشان میدهد. ←

مارا در روی زمین بدست خواهد آورد ...
 کیهان حالا برای ما باز است.»
 همین گفتار های موثر و جذاب کنیدی فقید بوده که ملت امریکارا در طول کمتر از چند سال موفق به احراز همه چه موفقیت تاریخی گردانیده

بود و حالا وقتی فرارسیده که ما گام های کلانی برداریم و این زمانی است که امریکایکسر مایه بزرگی را برای این مقصد تخصیص داده و زمانی است که این قیادت را در موفقیت های کیهان نوردی بدست خود بگیرد که این چیز به ذات خود کلید موفقیت

بسیاری ازین روز نامه نگاران و نمایندگان اخبار ، کیهان نوردان را قبل از پرواز ملاقات و ساعت ها با ایشان مکالمه نموده بودند. بسیاری از اوشان از کیهان کنیدی باز دید نموده و مراکز و تأسیسات یرتاب اپولو را دیده و همچنان محل یرتاب اپولوی هشت را مشاهده کرده بودند .

وقتها تامس اوپین (Thomas

) Opaine که کفالت مدیر (NASA

را می نمود جمع غفیر روز نامه نگاران را خطاب می کرد مضموم پرواز اپولوی هشت و نتایج آنرا قرار ذیل بیان نمود :

« ما امروز صبح در یک موقع مهم تاریخی باهمدیگر ملاقات می کنیم. بشر امروز راه مسافرت خود را بسوی کائنات آغاز نموده است . و این یکی از انتهای موفقیت بزرگ خواب ها و

خیالات دیرین و الهامات بشر محسوب میشود . مگر این عودت و پیاده شدن اپولوی هشت انجام این کار نبوده بلکه برعکس آغاز آن خواهد بود .

ولی خاطر نشان میگردد که این آغاز چنان یک حرکت ایست که هرگز توقف نخواهد کرد . انسان ها برای چندین نسل دیگر قدم های پای این سه کیهان نوردی را که فعلاً در آن روشنی انداخته شده است تعقیب کردنی هستند .

کلمات همین (Paine) عیناً مانند انعکاسات اظهارات کنیدی فقید بوده که در ۲۵ می ۱۹۶۱ در کانگرس امریکا ایراد نمود .

کنیدی فقید درین گفتار خود به کانگرس و ملت امریکا چنین خطاب نموده بود که باید اوشان درین دهه ۶۰ پیاده کردن انسان را به کره ماه یکی از اهداف ملی خود قرار دهند در آن وقت کنیدی فقید گفته

انرژی در قرن بیستم

موسسه یونسکو بتازگی نتیجه مطالعات « نیکلای اسمنوو » برنده جایزه نوبل شیمی را تحت عنوان « دورنمای انرژی در قرن بیستم » منتشر ساخته است . در میان این دور نماها پیاغلی نیکلای از روی قاطعیت از انرژی ذوب ، حرارت هسته ای یاد و اظهار امید واری مینماید که بشر قادر خواهد شد آنها را تحت اراده و فرمان خود در آورده سپس از انرژی آفتاب و بالاخره بهره برداری از حرارت اعماق زمین سخن بمیان میاورد . تمام این انرژی ها امروزه از نظر علمی و فنی پذیرفته و مورد تایید واقع شده اند ، ولی آنچه مورد توجه شاغلی نیکلای قرار گرفته چیز تازه تری است که مربوط به انرژی آفتاب میباشد. وی میگوید ، همگی میدانیم که کره ماه ۱۶ مرتبه کوچکتر از کره زمین است ، ولی چون فاقد جو میباشد ، هر قطعه آن سه مرتبه بیشتر از قطعه مشابه خود در سطح زمین کسب نور میکند یا محاسبه میزان جذب انرژی آفتاب معلوم میشود که کره ماه از این نظر ارزشش برابر یک پنجم سطح کره زمین است ولی با وجود بر این انرژی مکتسبه بوسیله ماه برابر با مجموع انرژیهای است که کلیه قاره های زمین کسب میکنند . پیاغلی اسمنوو باین فکر افتاده اند که اگر بشر قادر شود سطح ماه را باراند مانی بسیار زیاد از پیلنهای آفتابی که نور را بجزریان الکتر بسته تغییر شکل میدهند پوشانند و سیله انتقال این انرژی را بوسیله دسته های امواج بزمین فراهم سازد ، کره ماه برای او یک مرکز عظیم تولید انرژی خواهد بود که میزان آن به میلیاردها کیسلووات بالغ خواهد شد . همچنین میتوان بر سطح کره ماه سازه های گرمایی و حرارت هسته ای ایجاد کرد . البته این امید مائی است که تحقق آنها ممکن است در پایان همین قرن یا اوایل قرن آینده بوقوع پیوندد .

د اسرائیل نظامی قدرت

او د اردو څرنگوالی

غلام سخی اتمر دحربی
پوهنتون دپلی تون

ژباړه او لنډيز
له انگلیسي منابعو څخه

د مملکت د دفاع لپاره هم مسئولیت لری او دا احساس تحمیلی احساس ندی

د افسرانو ټولګه .

هغه ځوانان چه وروسته صاحب منصبان وړځنی جوړیږی یو آزموینه چه تحریری او تقریری او عملی بنهاری وړ ځینی اخیستله کیږی کله چه بریالی شول د دری میاشتی لپاره منفرده تعلیم او تربیه ورباندی اجرا کیږی وروسته قطعی ته ځی او په ګډو وظایفو دخپلو ملګرو سره پیل کوی او د قطعی ژوند ته ورداخلیږی دلته دوه یادری میاشتی وظیفه اجرا کوی او پس له هغه څخه د وړو ضابطانو ښوونځی ته ځی دلته دری میاشتی درس لولی او بیاممتاز شاگردان د دلگی د قوماندانو په حیث وړ ځینی بیلیږی دلته هم د دلگی د قوماندان په حیث دوه یادری میاشتی تیروی او وروسته د ضابطانو دشپږ میاشتی کورس لپاره د دغو فارغانو ځینی کوم چه لایق او مستعد وی انتخابیږی . پدی کورس کښی په اولو دری میاشتو کښی عمومی مضامین لولی اودری میاشتی نور مسلکی درسونه لولی او وروسته په رتبه دا احتیاط دوهم بریدمن فارغیږی هغه ځوانان

تشکیلات چه نارینه او ښځی څنګ په څنګ پکښی وظیفه اجرا کوی او دعسکری مکلفیت ښه سیستم دی .

کله چه ښځی یانر ۱۸ کلن شی نواردو ته داخلیری د داخلیدلو نه وروسته نارینه دری کاله او ښځی ۲۰ میاشتی خدمت کوی او وروسته په احتیاطو کښی شاملیری په عملی صورت کښی ۹۰ فیصده نارینه او ۵۰ په سلو کښی ښځی په پورتنی اونور لازمو شرایطو اردو کښی داخلیری اردو ته تلل کوم ناوړه اغیزه اویا نارضایتی په اسرائیلی ځوانانو اوشځو کښی نه پیدا کوی بلکه داردو خدمت ته چه ملی وجیبه ئی بولی ددوی دعادی ژوند په پروګرام داخل دی، او هغه څوک چه د بعضی معذرتونو له کبله دعسکری خدمت نه محروم شی دخپل ژوند بده خاطر ه ورته معلومیری .

د اسرائیلو په ملت کښی د هریو فرد سره دا نظریه په کسکله سره موجوده ده چه هر فرد دخپل ملت لپاره دامکلفیت لری چه په عسکری صنعت کښی پوره معلومات ولری همدغسی چه یوعادی اسرائیلی ځوان وائی چه د مملکت دانکشاف لپاره زیاروباسی داسی هم وی چه

د اسرائیلی عسکری قوتونو روښانه بری ۱۹۴۷ د جون د میاشتی په جګړه کښی کوم چدد اعرابوسره شپږورځی دوام درلود اود اسرائیل په کټه پایته ورسیده پی له شمی نه د اسرائیلی قوتونو لوړ مورال اولوړ معنوی طاقت ښکارندوی دی کله چه جګړه ونښته څرنگه چه د اسرائیل دهستی او موجودیت سوال ؤ نو اسرائیلو ته پدی جګړه کښی غیرله فتحی اوظفرنه ببله لاره غیر عملی بریښیده اودوی سره دافصله وه چه خامخا دی جګړه ویسی دادی د اسرائیل قوتونو د مورال د جګوالی اساسی اواصلی علت .

دا خبره چه روحی تفوق حتماً د جګړی د ګټلو اساس تشکیلوی غلطه اما اساسی رول لوبوی برغیره پردی هغه وخت چه داسی د ښمن سره چه مساوی وسله ولری اوحتی په ځینو مواردو کښی تفوق ورپلاسه وی لکه چه د عربانوسره وو یواځی مورال کفایت نکوی د اسرائیلو اردو چه په واره یونتونو وپښل شوی اولوړه او په زړه پوری تعلیم او تربیه او په وسلو باندی حاکمیت لری د جګړی د ګټلو بل عامل ګڼل کیږی. د اسرائیلو د اردو

چه وروسته دموظفو ضابطانو په حیث اردو کښی وظیفه اجرا کوی په دیره سختی او وروسته له ډیرو آزموینو دا امتیاز پیدا کوی چه دموظفو ضابطانو په حیث په اردو کښی پاتی شی او پخپل وخت ترفیع وکړی داخوانان عسکری لور تعلیمات وینی او دارد ودرانده وظایف دوی ته پلاس رسیږی .

هغه خوانان چه په مسلکی پوهنتونونو کښی په زده کړه مشغول دی دخپل دوی درخصتی په وخت کښی عسکری تعلیم او تربیه وینی او پروگرام دوی ته جوړیږی چه درخصتی په وخت کښی عسکری تعلیم او تربیه وینی هر کله چه د پوهنتون نه خلاص شول ضابطانو په حیث اردو ته دا خلیږی او خپل دعسکری دمکفیت دوره همدغه وظیفه کښی تیروی . صرف نظر لدینه چه کوم قسم افسران ښه وظیفه اجرا کوی د عمر له نقطه نظر نه اسرائیلی مقامات پدی فکر کښی دی

چه اتلس کلن خوانان باید عسکری خدمت ته وگمارل شی لکه تجربه ښودلی ده چه داسن ډیر مناسب سن دی .

د ترفیع سیستم :

ترفیع دهر یوه صاحب منصب که موظف وی او که احتیاط دهغه دلیاقت او کفایت په اساس په خپل وخت کښی اجرا کیږی او په لاندی ډول ده .

- ۱- دوهم بریدن د لمړی بریدن نه پس له یوه کاله .
- ۲- لمړی بریدن د تورنی نه پس له دری کاله .

نوری رتبی غلور غلور کاله پس ورکړی کیږی ترفیع په لیاقت او کفایت مربوط دی نه په کلونو باندی یعنی داسی کیږی چه یوه نفر په اصغری مدت کښی ترفیع کوی او یوبل ډیر کلونه پاتی کیږی لکه حتماً هغه علت لری او د تقاعد اجباری سن (۵۵) کلنی ده .

تخصص او مافوق تخصص درسونه دارکانحرب په نامه لس میاشتی دوام کوی . دعالی تعلیماتو لپاره حتماً لایق صاحبمنصبان انتخابیږی او وروسته له آزموینی نه کورسونو کښی داخلیږی دا کورسونه دهر یوه احتیاط او یوموظف صاحبمنصب لپاره په ددی شرط چه امتحان ورکړی شی خلاص دی . نور تخصصی او دلنوی مودی کورسونه هم شته چه د ضرورت په وخت کښی پرانیږی . سیمینارونه هم تقریباً د کورسونو په شکل دائریږی او حتی د ضرورت په اثر خو میاشتی دوام کوی خارجی صاحبمنصبان اکثرآدی سیمینارونه غوښتل کیږی چه په تا کړ شوی موضوع کښی لکچر ورکړی . موظف صاحبمنصبان دغو مودی دپاره د مسلکی عالی تحصیلاتو لپاره دلیاقت په اثر انتخابیږی او مسلکی لور تحصیلات وینی ، ددی تحصیلات لپاره اسرائیلی مقامات ډیر زیار ښای چه حتماً لایق اشخاص د امتحان په نتیجه کښی وټاکل شی دوی خپل

معاش پوره اخلی او که عسکری خوکی شی موتر او یا نور نقلیه وسایل درلود د مسلکی عالی تحصیلاتو په مدت کښی ورنه استفاده کولای شی .

تقریباً ټول اسرائیلی صاحبمنصبان په یو یادوه یازیات خارجی ژبسی پوهیږی او ښه معلومات لری خارجی ژبه چه هر منصبدار ئی لولی انگلیسی ده

د اسرائیل د اردو یوگروپ افسران او افراد

بزرگترین پدیده صنعت

طیاره سازی

در خلال پنجاه سال اخیر صنعت طیاره سازی، تکامل و پیشرفت قابل ملاحظه کرده است. اگر قبول کنیم که احتیاج مادر هر نوع اختراع است این گفته بیشتر در خصوص صنعت طیاره سازی صادق میباشد.

بروز دو جنگ جهانی سبب شد که دولت‌های بزرگ توجه مخصوص بساختن طیاره معطوف دارند و هم اکنون طیاره و سفائن فضائی عظیمی ساخته اند که دانش و صنعت در قبال آنهاست تعظیم فرود میاورد. در اوایل امسال امریکاشاهد یکی از بزرگترین پدیده های طیاره سازی بود. میتوان گفت طیاره ای که در امریکاشاخته شده، بزرگترین طیاره ای است که تا کنون ببازارهای جهان عرضه شده است. این طیاره غول پیکر دارای ۲۸

چرخ نیرومند بوده و توسط کمپنی طیاره سازی «دو کمپند» ساخته و بنام «سی-۵۰ گالا کس» خوانده شده است. وزن این طیاره ۲۴۸ تن است و دارای ۴ دستگاه انجن جت بسیار نیرومند است و بیشتر بمنظور استفاده مصارف جنگی ساخته او به بزرگی ینک زمین فوتبال متوسط میباشد و قادر است ۱۳۲،۵ تن و اموال تجار و نظامی حمل و نقل نماید، این طیاره همچنان قادر است ۷۵۰ نفر عسکر حمل و نقل نماید. قوای هوائی امریکا تصمیم گرفته ۵۸ دستگاه از این نوع طیاره را ساخته وارد خدمت نظامی نماید قیمت هر دستگاه از این طیاره ها در حدود ۱۶ ملیون دالر یا ۱۲۰۰ ملیون افغانی قیمت دارد. این طیاره ها بر طبق پروگرام تنظیم شده در سال ۱۹۷۱ تحویل مقامات قوای هوائی امریکا خواهند شد.

وقتی پرواز آزمایشی ۹۰ دقیقه ای بوسیله این طیاره صورت گرفت از طرف بسیاری از تماشاچیان با ابراز احساسات و کف زدنهای معتدرو بر و گردید. میدان طیاره هوائی امریکا واقع در «دو بینز» در ایالت جیورجیا شاهد پرواز این طیاره بوده است.

پلان سره سم هدف لاس ته راوست. لوره رتبه داسرائیلو په اردو کښې تورنجنرالی ده چه لوی درستیزنی لرلی شی دبحری او هوائی عمومی قوماندانان دبرید جنرالی رتبه لری او یواخی ددری گونو قواو لوی درستیز تورنجنرالی رتبه لری لری. انضباط دقانون سره سم دتعلیماتو په استناد بی له تو پیره په هر چا تطبیقیری. یونیفورم ریتیا داسرائیلو په اردو کښې اساسی مفهوم لری او ټول یو شان یونیفورم لری درتبهو فرق په علا یوموباندی چه په درپشی او یا کمیس او اکثرآ په خولی کښې وی معلومیری پوپی هم په ښه تنظیم سره هر چاته

داسرائیلی فارغ التحصیل صاحبمنصبان

ور کول کپیری صاحبمنصبان او افراد یاخوردضا بطان په شخصی ژوند کښې سره پیژنی او ارتباط لری داسرائیل خلکک همیشه وائی: زمو ئیر اردو نه داچه و وائی دوی یا اردو قطعات کوم محایو کښې چه وی دملکیاو سره دعغوی پرمشکلاتو کښې برخه اخلی.

(پای)

هر اسرائیلی صاحبمنصب کله چه دگر والی او یا لوری رتبه ته رسیری تردی وخته پوری حتماً یوپراشو تیسست وی اوخوچمونه ئی اجرا کپی وی.

عسکری معلومات: اسرائیلی

صاحبمنصبان دعسکری تحصیلاتوپه وخت کښې زیاته توجه دی ته کوی چه ښائی دمقدماتی پلانونو استعداد او قابلیت او قبلی پلانونو دچاپولو قدرت داستیکت پرنسیم تطبیق عصری تکتیک او د لیدر شپ دسوادو تطبیق بایدیوه صاحبمنصب وشی کرای او پدی به خو کښې پیرپیاوړی شی ددی دپاره چه پر خپلو دښمنانو معنوی طاقت او دوسلو داستعمالو لوحا کمیت حاصل کپی پدی موضوعاتو کښې کوم چه موثر ینه یادونه و کړه پیر پامبارنه کوی. دجون دمیاشتی جگړه عملاً و بشودله چه لیدر شپ په جگړه کښې پیر ارزش لری پدی جگړه کښې داسرائیلو دمرو (۲۰) په سلو کښې صاحبمنصبان و و وائی چه په یوه غنډ کښې په همدی جگړه کښې ددری کښو کو نو قوماندانان مړه شول اما سره لدی هم غنډ دجگړی

داسرائیلی دښخو فارغ التحصیل

صاحبمنصبان

سفر

از: ژاله نظیری

تو خواهی رفت .
 تورو زی شهر ما را ترك خواهی
 كرد .
 و خواهی برد با خود آرزویم را .
 امیدم را .
 شب رویائی و روز سپیدم را .
 تو خواهی رفت .
 و من برجای خواهم ماند .
 باد نیائی از حسرت .
 ولی غمگین .
 نگاهی منتظر .
 تصویرایا می خوش و شیرین .
 تو خواهی رفت .
 با آن چشمهای نافذ و شبرنگ
 با آن چهره معصوم
 با آن گامهای تند و خوش آهنگ
 از آن پس آسمان من
 دگر آبی نخواهد بود .
 بیاغ گونه ام ، هرگز .
 گل شادی نخواهد رست .
 نخواهد ساخت نرگس های
 عطر آگین
 مراسم مست .
 تو خواهی رفت .
 و من دیگر نخواهم بود .
 و من دیگر نخواهم زیست .

از: غلامرضا صدیق

برای مادرم

باور نمی کردم که روزی پیش آید کز مادر آن آرام جانم دور باشم
 در کنج غربت بگذرانم عمر خود را افسرده و دل مرده و مهجور باشم
 * * *
 باور نمی کردم که روزی ، روزگاری افتد میان مادوتن ، اینسان جدائی
 شب تا سحر بایاد او بیدار مانم یاد آورم از روزگار آشنائی
 * * *
 باور نمی کردم که روزی دست تقدیر در بین ما حایل کند فرسنگها راه
 ای آسمان ! ای ماه ؟ ای خورشید ! من در کجا میباشم و او در کجا ؟ اه !
 * * *
 هرگز فراموشم نخواهد گشت هرگز آن عشقها ، آن عشقهای آسمانی
 زان مادری مثل ومانندی که باشد سر تاپا لطف و صفا و مسهربانی
 * * *
 هر صبحدم با تابش خورشید از کوه از خواب نازنین بیدار میکرد
 تامن بشادی بگذرانم روز خود را در عین پیری ، صبح تاشب ، کار میکرد
 * * *
 مادر ، اگر دستم بدامانت رسد باز می بوسم آن دامن پاک نازنین را
 با اشک می شویم ، غبار غم ز چهرت و ز شوق می سایم بدرگهات جبین را
 * * *
 مادر خداوندم تویی ، تنها تویی ، تو عشقم ، امیدم ، باغ و گلزارم ، بهشتم
 پروا مکن از دوری امروز ، زیرا فردا عوض گردد مسهر سر نوشتم
 * * *
 مادر اگر فرزند خود را دوست داری هر نیمه شب روسوی درگاه خدا کن
 با آن خلوص نیت اندر کنج خلوت بنشین برای بازگشت او دعا کن

دانا کاء وسوف اثرله روسی

نه د بختانی ترجمه

دوچی سندره

دمزل دوری می نه دی لاغندلی
 زه خو لانه کی می
 دارمان گلان می نه دی غوریدلی

دحسن په آسمان
 مابه زور کپی کپا وونه ددی لاری
 دمینی دمیدان
 * * *
 بیگا دلته ، سباهلته ، تل کوچیوم
 یوشی نه ناریوم
 خه زنه کی به عم ، بو دابه راستنیرم !
 دی غم نه کپنیرم ! !

زه نوی زلمی می
 * * *
 لکه گل غوندی داپکلی مخ دی غله ؟
 تیکری کینی پتوی
 هسی و کپه چه بی هیرنه کرم هیشکله
 که ماخوشالوی
 * * *
 نوی میباشته کپه و روسه دی نگاری !

ضرب المثل

ضرب المثل های ملل

تاخودت ناخن وانگشت دازی
خودت گره کارت راباز کن .
«فلپینی»
اگر خواستی هوتل بروی بپین
جهیت چه میگویی نه معده ات .
«فنلاندی»
سخن تلخ از دل تلخ بیرون می آید .
(سوئیس)
شعله از دود چندان دور نیست
(دانمارکی)
آدمی نباید بادست برهنه مار
بگیرد .
(یوگوسلاوی)

آیا میدانید که :

آسپرین : بسال ۱۸۹۹ بوسیله
«دزمر» المانی کشف گردید .
الکول : در قرن چهارم هجری
بوسیله «ز کریای رازی» کشف شد .
پنی سیلین : در سال ۱۹۲۹
بوسیله دانشمند انگلیسی بنام
«فلمینگ» کشف گردید .
رادیوم : کشف رادیوم در سال
۱۸۹۸ بدست مادام «کوری لهستانی»
اتفاق افتاد .
واکسن فلج : دانشمند امریکائی
بنام «سالک» آنرا در سال ۱۹۵۳
کشف کرد .
گروه خون : در سال ۱۹۰۰
توسط پروفیسر «لاند آستایز» المانی
کشف گردید .
رادیواکتیو : «بکیرل» دانشمند
معروف فرانسه بسال ۱۸۹۶ موفق
بکشف آن گردید .
انسولین : بوسیله «واکسن من»
کانادائی بسال ۱۹۴۵ کشف گردید .

گربه نازدانه

حسادت

دو نفر خانم باهم گفته گو میگردند
یکی از آنها گفت :
— راستی میر من حالیه را میشناسی
— بله . می شناسم چطور مگر ؟
— هیچ . فقط میخواستم به بنیم
عقیده ات راجع به او چیست ؟
— زن جوان خوشگلی است .
آدم از مصاحبت اولدت میبرد جدی
و باعوش و خیلی هم فهمیده است .
— خوب اما شما خیلی بهتر از
او هستی . اگر میدانستی او پشت سر
توجه حرفهائی میزند .
— مهم نیست . . . چطور توقع
داری زن احمق و نفهم و ناخوش
آیند و پیر و زشتی مثل او بمن حسودیش
نشود !!؟

زلمی خان در حین دریوری گربه
ناز دانه و قشنگی را که متعلق به
پیر زنی بود زیر گرفت و کشت .
پیر زن سخت ناراحت شده بود و
مرتب تکرار میکرد :
— گربه ناکام قشنگم ، اوه ،
خدایا ، حالا دیگر من چطور میتوانم
تنهاوبی گربه زندگی کنم .
زلمی خان برای اینکه از ناراحتی
او بکاهد . باخنده پیش رفت و گفت :
— خانم زیاد غصه نخورید اگر
قبول کنید خود من حاضرم بجای
گربه نزد شما بمانم .
پیر زن گریه اش شدید تر شد و
گفت :
— آقا : شما کی میتوانید در

بیست و چهار ساعت به یک وعده شیر
قناعت کنید و بقیه خوراکتان را
از موشهای منزل تاسین کنید !!؟

زن اسکاتلندی

وحشتناکی افتاده .
— عجیب است . چه اتفاقی
افتاده ؟
— پسر کوچکم یک سکه پنج سنتی
را خورده !
— خوب . ولی خیال میکنی جان
پسر کوچکت در خطر است ؟
— نه . چون هنوز شوهرم ازین
ساجرا خبر ندارد .

دوزن اسکاتلندی در جاده بهم
برخورد کردند ضمن صحبت یکی از
آنها گفت :
— نمیدانی امروز چه اتفاق

سخنران

بزرگان

* وای بر آن کس که در زندگی منظوری ندارد و در خلال
ایام کاری انجام نمیدهد ، او زنده نیست و حیاتش بدتر
از مرگ است .
* انسان باید بمصائب کوچک مبتلا شود تا قدر مواهب
بزرگ را بداند . « روسو »
* درد بزرگ و زجر شدید آدمی را بزرگ و وار زنده
میسازد . « آلفرد دو موسه »
* مرگ حقیقی برای انسان مرگ امید است . « ناپلیون بناپارت »
* کسی که میخواهد خوشبختی دیگران را ضایع سازد مسلماً
خوشبختی خودش قیلاً نابود شده است . « کنفوسیوس »
* قوای فکری خود را بیهوده صرف گذشته نکن و بفکر آینده
نامعلوم هم مباحث فقط کاریکه مربوط با امروز است انجام
ده کامیاب شوی . « ویلیام سالرد »

در حرب های معاصر کمائی نمودن

هنر قشیت هر برط به حاضر بر دن مملکت و قوای مسلح قبل از حرب همباشد

(قسمت سوم)

دارا باشد . اشپای مساحتاج برای شفاخانهها در وقت سفر از قبیل (فرنی چر، بستره وغیره) از طرف مردم همان منطقه تهیه و داده میشود و یا از مردم جبراً اخذ می گردد . لهذا از فیض و برکت همین مفرزه های تشکیل شده از تهیه و تدارک مالز مه و وسایط فوق که بشفاخانه ضرورت میباشد نجات یافته می توانیم . فلهمذا این قسم پرنسیب که داخل تشکیل گنجانیده شده باشد بنام تأسیسات مادی قطعاً نامیده می شود و وسایط تخنیککی که در اثر محاربه خراب و یا از فعالیت می ماند تخلیه نمی گردد بلکه وسایط مذکور جمع گردیده به قدمه ترمیم جبهه که به همین مقصد در محل های لازمه تشکیل می گردد جهت ترمیم انتقال داده می شود اورگان های ترمیم جبهه باید به اندازه وسیع در محل های لازمه تاسیس گردیده و از وسایط ترمیم همان محل (موسسات ، ورکشاپ های های ترمیم) استفاده به عمل می آید . چیزیکه در قطعاً به ترمیم تخنیک محاربه وی تعلق می گیرد تبدیل نمودن پارچه ها ، و یا عوض نمودن تمام انجن میباشد برای این مقصد در زمان حاضر پارچه ها و انجن های احتیاطی تهیه گردیده تا در وقت ضرورت امورات مذکور بهر کودات مواجه نشود . درسیستم

آسیب دیده در مرحله اول به عدل آمده عبارت از تخلیه مریضان و زخمی ها بصورت مستریح و آرام از ساحه عقبی اردو ، جبهه و حتی به عمق مملکت برای تخلیه مریضان و زخمی های متذکره و وسایط و مالز مه مخصوص زیادی مختلف ترانسپورتی بکار برده شد . علاوه بر این تدای مریضان و زخمی ها در اردو و جبهه به صدعا شفاخانه با تمام لوازم مایحتاج آن تاسیس کرده شد . طوریکه معلوم می شود در حرب های معاصر محل های آرام برای تدای موجود نخواهد شد . لهذا مسائل تخلیه آسیب دیدگان به عمق مملکت از اثر انفجار اسلحه ذروی به یک پیمانته وسیع ممکن نخواهد بود . در پلان اول مسئله تخلیه آسیب دیدگان از مناطق ملوث شده رادیو اکتیف و در عین حال معاونت صحی خارج حدود ساحه های عقبی نظام محاربه وی جزو تاسه های بزرگ میباشد غیر از این امور ترتیب و تنظیم خدمات صحیه به اندازه زیاد تشکیل مفرزه های سیار ، پرسونل صحیه (داکترها نرسها و هیئت های اداری) با سامان ، آلات و ادویه لازمه و قسم آدر حصه بستره های نرم توجه خاصی معطوف شود . مفرزه های متذکره باید قابلیت تشکیل (شفاخانه ها) در هر محلیکه لازم گردد

در آینه وسایط انتقال مؤثر و عالی وسایطی خواهد بود که به میدان های هوائی احتیاج محسوس نخواهد شد . فعلا حمل و نقل ذریعه هوانظر به معاذیر ذیل محدود میباشد :
 ۱ - حموله کم را انتقال می دهد
 ۲ - سامان و مالز مه مختلف و میدان های هوائی ضرورت دارد .
 ۳ - در زمان پرواز حمایه طیارات ترانسپورت مشکل میباشد .
 ترانسپورت قوای هوائی عسکری ممکن است در مرحله اول دیسانت های هوائی را بر تاپ و برای قوای راکت مواد سوخت و را کت های برده در حرب های معاصر لازم است که از ترانسپورت های مختلف بصورت مخلوط استفاده شود زیرا که وضعیت مذکور باعث می شود که تراکم انتقال از یک قسم ترانسپورت به دیگر نوع ترانسپورت نمی گردد .
 قسم مهم تأمینات مادی و تخنیککی قوای مسلح در شرایط استعمال راکت های ذروی عبارت از تأمینات صحیه بوده که نظر به محاربات گذشته تعداد زیادی مردم جهت کمک صحیه احتیاج حس می شود به نسبت ضرورت مذکور لازم می گردد که در تشکیل قوای مسلح نظر به احتیاج افراد مورد ضرورت داخل گردد نظر به تجارب حرب های گذشته کمک های صحی که به افراد

شش هزار سال قبل اولین اجساد بزرگ انسانی در سرزمین های نیل بین دریا های دجله و فرات رویکار آمدند. بعین ترتیب اجساد دیگری از سرزمین های هند و پاکستان و ترکستان شاهد تاریخ میباشند. که در آن وقت تمام اجتماعات به اطراف و نواحی دریاها و بحیردها تمرکز می نمودند. شکل فوق یکی از خدایان سومرانی و رب النوع نباتات بنام ابو (Abu) میباشد.

صحیح مفکوره و امکانات احتمالی دشمن، کمائی نمودن وقت و زمان و گرفتن تدابیر مقدماتی قبل از تعرض دشمن، و در عین زمان در شروع فعالیت مجاریه وی مستند به دادن قرار اجرای حرکات آن معلوم شده می تواند. اجرای امور ستذکره فوق، درجه احضارات حرب را تا بهک اندازه مکمل می سازد. در زمان حاضر به نسبت مجهز بودن وسایط تخنیککی کشف ستراتیژی ناممکن است بصورت ناگهانی حمله دشمن

چطور یکنه احضار نمودن تمام ساحة مملکت برای حرب لازمی میباشد در عین زمان ساحة مذکور تدابیر لازمه زیاد نیز بکار دارد، که بیک قسم آن از طرف قوای مسلح و متباقی آنرا وزارت مدافعه ملیکی و ادارات آن در جوکات عمومی مملکت به دنبالان گنجائیده شده صورت می گیرد. تدابیریکه از طرف قوای مسلح راجع به تأمینات فعلیه مجاریه می نماید صورت قوی مسلح اجرا می شود به عین صورت حرب بیک صنف قوای مسلح نیز صورت می گیرد.

در حربهای گذشته احضار نمودن ساحة فعالیت مجاریه از قطعه نظ انجمنی به مفاد قوای ساری یکی از سیستم های اساسی احضار کردن بشمار رفته و ناچار قیمت و ساعت خود را از دست نداده است در زمان حاضر جهت توسعه شبکه خطوط آهن در ساحة فعالیت مجاریه مصارف زیاد به عمل می آید، اما تا هنوز شبکه مذکور در حرکات قطعات ساری در زمره ترانسپورت اساسی بشمار نمیرود.

برای استناد از قوای هوائی بهش از پیش میدان های هوائی مهیا می گردد. باید مد نظر گرفت که میدان های هوائی بیک هدف اولی برای ضربات ذروی دشمن میباشد به این نسبت لازم است تعداد میدان های مذکور نظر به احتیاج قوای هوائی که در ساحة معین فعالیت مجاریه وی وظیفه گرفته زیاد باشد.

کشف ستراتیژی :

در زمان حاضر در قوای مسلح به وجود آمده واز جمله احضارات ناگسستی و مهم به ای حرب محسوب می شود. کشف مذکور نه تنها در قوای مسلح مد نظر گرفته شود بلکه در تمام مملکت موجودیت آن شرط است. توسط کشف ستراتیژی

احضار نمودن قوای مسلح، لوژستیک رول مهم دارد. لوژستیک قوای مسلح از چندین جز و تاسمه، موسسات و دیپوها عبارت بوده که برای تأمینات مادی و تخنیککی قطعاتیکه فعالیت مجاریه وی را احرا می دارد میباشد. در زمان حاضر تنها لوژستیک جز و تاسمهای بزرگ و قطعات نا تشکیل مکملش برای اجرای حرکت ابتدائی حرب و همچنان دیپوهای عرضی و سلاح بالوازم احتیاط آن محافظه کرده می شود چیریکه به لوژستیک قطعات و موسسات اردو، جبهه ارتباط می گیرند بیک قسمت مهم آن در شروع احرا ای سفر بری تاسیس می شود.

احضار نمودن ساحة مملکت، به قسم صحیح فعالیت مجاریه

جهت به وجود آوردن شرایط مساعد برای استعمال تمام صنوف قوای مسلح، این هم بیک نوع احضار نمودن مملکت و قوای مسلح برای حرب میباشد.

باید مد نظر گرفت که پیش از حرب دوم جهانی این قسم احضارات قاعدتاً در منطقه معین مملکت و اکثر آ جهت تحکیم، محلات قطعات حمله و برای توسعه شبکه های خطوط آهن به کار برده شده قبل از حرب دوم جهانی اعمار میدان های هوائی در ساحة های معین به آن نیز علاوه گردیده. در زمان حاضر نه تنها در منطقه های معین مملکت مانند موضع های قطعات راکت، میدان های هوائی، و موضع های قطعات دیسانت هوائی، همچنان قطعات و وسایط مختلف که برای تجرید اثرات ضربه های ذروی دشمن تعیین شده اند موقعیت خواهد داشت، بلکه تمام ساحة مملکت از اثر ضربه های ذروی دشمن متأثر خواهد گردید. از جمله فوق مهیا می شود نه تنها ساحة های معین مملکت به مقابل ضربه های ذروی دشمن، بلکه تمام ساحة مملکت احضار کرده شود.

دو صد هزار سال قبل انسان‌ها اولین مرتبه بشکار حیوانات شروع نمودند. از گوشت حیوانات شکار شده تغذیه و جلد آن‌ها بمقصد ستر عورت و بالاخره پوشا که استفاده می نمودند.

در کنار آب‌ها جمع و آتش افروخته اولین اسلحه را بصورت ابتدائی ساخته و بسخن گفتن آغاز نمودند.

صورت گیرد. همچنین ذریعه مطالعه و تدقیق بعضی علائم حمله ناگهانی دشمن تثبیت شده می تواند. لهذا اگر کشف ستراتیژی از طرف حکومت و سر قوماندانی از نقطه نظر سیاسی و عسکری پیش از پیش به صورت صحیح ترتیب و تنظیم شده باشد موفقیت زیاد بدست آمده می تواند.

چه طوریکه کشف ستراتیژی در زمان حضر به صورت سیستماتیک صورت می گیرد، همچنان در زمان سفر معلومات‌های مکفی عسکری، اقتصادی، علمی و تخنیک دشمن احتمالی را بدست آورده و از نقطه نظر عسکری تدقیق و مطالعه می گردد.

کشف ستراتیژی عسکری يك موقعیت مهم را در سیستم عمومی کشف ستراتیژی اشغال نموده و کشف مذکور عبارت از يك قسمت

کشف ستراتیژی مملکت میباشد. کشف متذکره تنها در باره عسکری، بلکه به تشریک مساعی کشف سیاسی و اقتصادی مملکت، اقتصاد و سیاست عسکری دشمن تدقیق و مطالعه می گردد. وظایف اساسی کشف ستراتیژی عبارت است از:

- ۱- آوردن معلومات‌های لازم در باره پلان‌های سیاسی و سفربری ممالک مدنظر گرفته شده؛
- ۲- تثبیت نمودن قدرت و میعاد عسکری آنها از نقطه نظر سیاسی و اقتصادی؛
- ۳- از هر نقطه نظر در ساحه فعالیت محار به مطالعه و تدقیق تشکیل و گروهمان قوای مسلح آن؛
- ۴- مطالعه و تدقیق نمودن صنعت حرب دشمن محتمله؛
- ۵- محتویات پلان‌های فعالیت ابتدائی حرب دشمن را کشف نمودن؛
- ۶- بدست آوردن معلومات‌ها در باره پیشرفت و توسعه و سایط تخنیکی و سلاح‌های دشمن؛
- ۷- استخراج و مطالعه معلومات‌های لازم در باره اجناسیکه در ساحه فعالیت محار به میباشد و تثبیت محل‌های آن؛
- ۸- مطالعه وضعیت مورال اردو و مردم آن را؛

البته وظایف متذکره فوق نمی تواند بصورت مکمل مقاصد کشف را تکافو نماید، بلکه تنها در باره استقامت‌های اساسی فعالیت کشف يك مفکوره عمومی می دهد.

وسایط و قوت‌های اساسی کشف ستراتیژی عسکری بعضی ممالک عبارت است از کشف منفرد، دستگاه‌های کشف رسمی (آتشه ملیتری)، کشف رادیویی، راداری و قمرهای مصنوعی، کشف هوائی و بحری، و در آخر وظیفه دادن

اطلاعات، خبرها و معلومات‌های که از جرائد و نشریات ممالک بدست آمده کشف‌ها در فوق تذکره شده آن را به تفصیلات اندکی در ذیل مطالعه می نمایم.

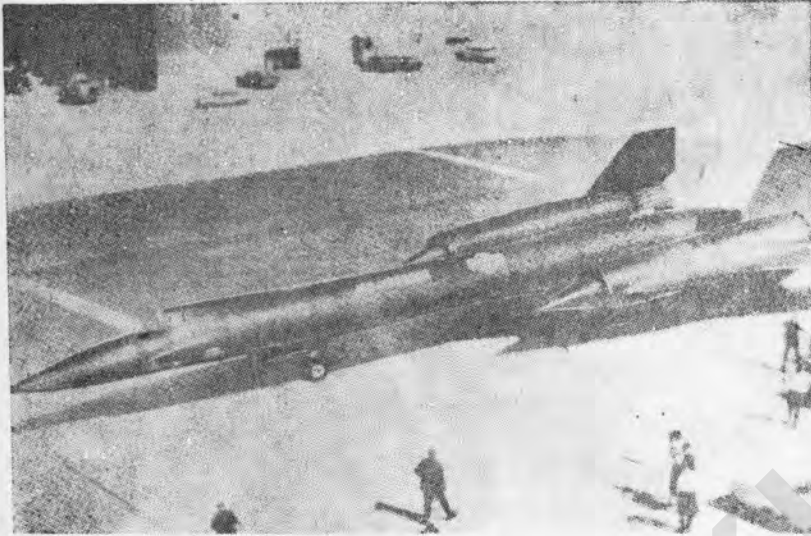
کشف منفرد: کشف مذکور از جمله وسایط اساسی کشف ستراتیژی محسوب می گردد. زیرا ذریعه آن پلان‌های نهایت مخفی و تهم‌های حرکات احتمالی دشمن افشا شده می تواند. کشف منفرد چطوریکه در زمان حضر بصورت دوام دار فعالیت می نماید همچنان در زمان سفر نیز در عمق مملکت و در عین زمان در يك ساحه محدود دشمن به فعالیت خویش ادامه می دهند.

دستگاه کشف رسمی: (دستگاه آتشه ملیتری) نظر به قانون بین‌المللی دستگاه مذکور عبارت است از:

- ۱- آتشه نظامی بحری.
- ۲- « « هوائی.
- دستگاه‌های آتشه ملیتری مذکور امورات خویش را ذیلاً پیش می برند.
- ۱- بازدید‌های شخصی.
- ۲- دیدن قطعات عسکری و موسسات.
- ۳- اشتراك در تطبیقات‌ها و مابور‌ها.
- ۴- دیدن رسم گذشت و جشن‌های عسکری.
- ۵- مسافرت نمودن به ممالک.
- ۶- مطالعه نشریات و مطبوعات. نا گفته نماند بعضی ممالک خلاف قانون برای بدست آوردن معلومات‌ها يك تشکیلات مخصوصی کشف در ممالک مدنظر گرفته شده از افراد و تبعه خود همان منطقه تاسیس می دارد. علاوه تشکیلات خرابکاران و برای کشتن اشخاص بزرگ يك مملکت نیز سعی می ورزند.

طیاره شکاری جدید

در قوای نظامی هوایی ایالات متحده امریکا طیاره جت شکاری جدید عرض وجود نموده که خواص مهم آن قرار ذیل خلاصه میشوند:

عرض طیاره یعنی طول بالها ۱۶ متر، طول طیاره ۳۰ متر تعداد ماشین های آن دو پایه طبعاً از نوع جت. جت موصوف مسلح بار اکت های اتومی بصد قوت های هوایی بوده سرعت آن ۳۲۰۰ کیلو متر فی ساعت میباشد. در ارتفاع اعظمی بیست و یک هزار متر پرواز نموده و مارک مخصوص آن YF-12a میباشد در شکل فوق شکاری موصوف را بخوبی مشاهده کرده می توانید.

دستگاه کشف رادیویی

وراداری: یکی از جمله وسایط مهم ترین کشف محسوب گردیده که دستگاهای مذکور بصورت دوام دار، مخفی و در هر نوع احوالات جوی معلومات های لازمه را حاصل می دارند. استعمال وسیع رادیو الکترونی در قوای مسلح، امکان می دهد که محل های قطعات بری، هوایی و بحری دشمن را معلوم نماید. علاوه بر معلومات های زیاد و مختلفیکه بصورت شفر و یا سر بار توسط وسایط مخایره داده می شود آن را کشف می دارد.

کشف هوایی ستراتیژی:

برای بدست آوردن معلومات های لازمه در زمان حرب یک رول مهم را بازی می نماید.

همچنان در زمان حاضر نظر به قانون بین المللی پرواز طیارات بالای خاک مملکت دیگر ممنوع قرار داده شده. اما بعضی ممالک قانون بین الدول را زیر پا گذاشته در زمان حضرات طیارات به مقصد کشف استفاده می نمایند چنانچه یک طیاره U-2 امریکائی در ماه می ۱۹۶۰ به این عمل اقدام نموده بودند.

کشف بحری:

کشف مذکور برای بدست آوردن معلومات های لازمه در باره قوای مسلح بحری و در عین حال راجع به ساحه فعالیت قوای بحری و وظایف خود را انجام می دارد. برای ایفای وظایف خویش از آن وسایط و طریقه ها استفاده مینماید که کشف ستراتیژی عسکری از آن استفاده می دارد. آنها عبارت اند از (کشف منفرد دستگاهای آتشمه ملیتری عسکری، کشف رادیویی و راداری، کشف هوایی، بر علاوه وسایط کشف مذکور قوت های تحت البحری میباشد).

خدمات تبلیغاتی:

از تمام منابع رسمی مانند نشریات مطبوعات، برود کاست رادیویی و تلویزیونی، فلم ها، بازدید های ممالک و غیره استفاده می گردد.

در زمان حاضر بصورت دقیق و متواتر مطالعه تمام معلومات های جمع شده منابع رسمی، ترتیب و اكمال آنها، مقابله نمودن معلومات های رسمی را با معلومات های که از منابع غیر رسمی بدست آمد، اسورات فوق امکانات لازمه را راجع به هر نوع احضارات حرب بصورت مکمل یک مفکوره می دهد.

کشف اکثر ممالک از هر نوع حیل و طریقه ها معی می ورزند که در سریات عسکری مملکت دیگر نفوذ نموده و جهت رسیدن به مقصد مذکور از هیچ نوع واسطه و قوت دریغ نمی کنند. به این نسبت مملکت ما ذریعه تشکیلات ضد آن باید بصورت دوام دار مجادله و از طرف تمام مردم این مجادله بصورت وسیع حمایت گردد. علاوه بر نفوس مملکت را توسط ذرایع مختلف بیدار و واصل شدن به مرام فوق از تمام وسایط جدید تخیلی استفاده گردد.

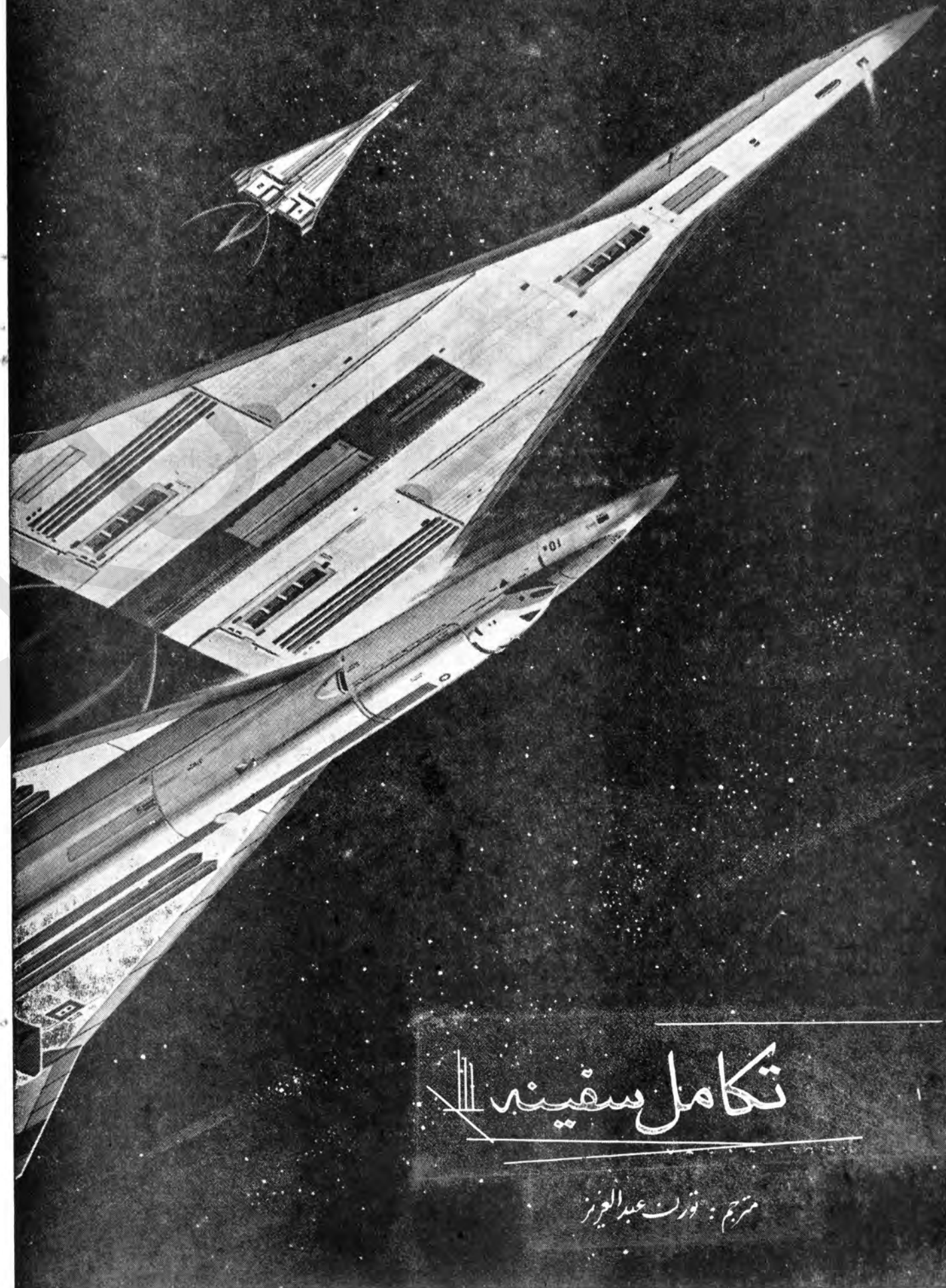

راکت های کیهانی چگونه
تکامل نمود؟ مواد سوختی
در این راکت ها بکار برده
میشد از کجا این مواد سوختی
بود؟

امروز چه نوع آجن هادر
سفینه های کیهانی مورد
استعمال قرار میدهند؟ و
برای تحقیق دادن آرزوها
کیهانی دانش پرواز راکتها
از چه نوع فرمولها استفاده
بعل ما و چه وظایف این
مضمون تحقیق این پرابلیم کیهانی
بشما واضح خواهد ساخت.

هنگامیکه کار تسخیر اقیانوس
هوایی آغاز شد دانشمندان و
مخترعین کیهانی اغلباً به ماشین
های سفینه های مخصوص توجه
داشتند. دلیل این امر هم آن بود
که سفینه کیهانی و طیارات احتیاج
به ماشین های سبک پر قدرت و قابل
اعتماد داشت. در مراحل اول
نیافتن چنین ماشینی از تکامل سریع
هوانوردی و طیاره سازی جلوگیری
اما در آغاز قرن کنونی بعد از یک
سلسله تجارب علمی و عملی و دادن
قربانی های زیاد این نیاز مندی ها تا
اندازه بر طرف شد و بشر توانست
سفر خود را بجهانهای دور دست ادامه
بدهد. زیرا سابقاً اکثری از این ماشین
ها به مواد سوخت جامد بکار انداخته
میشد ولی بیشتر این ماشین ها جنبه
تیمیغاتی و یا ورزشی داشت و دارای
ارزش علمی نبود زیرا نقص اساسی
ماشین سوخت جامد را که همان مدت
ناچیز کار آن باشد نمیتوانستند بر طرف
سازند و این نقیصه از خصایص ذاتی
موتور سوخت جامد است. زیرا تمام
ذخیره سوخت (که همان باروت
باشد) باید از پیش در اطاق احتراق
بنهند و این کار مقدار سوختی را که
میتوان ذخیره کرد محدود میسازد
رساندن مقادیر اضافی سوخت جامد
به محفظه احتراق همراه با مشکلات
فوق العاده است و با آنکه مخترعین
طرحهای فراوانی باین منظور تهیه
کرده اند تا امروز مسئله همچنان
حل نشده باقی مانده است.

→
طیارات کیهانی پارچه شونده
که در آینده از آن استفاده بعمل آمده
و در مدار زمین گردش خواهد نمود
و دو پارچه می شود

تکامل سفینه

مترجم: نور عبد العزیز

افزایش سرعت پرواز یکی از مهمترین هدفهای بود که همواره در برابر طیارات قرار داشته است بیهوده نیست که پیلوتان میگوید «آن کس که در هوا سریعتر باشد تواناتر است» از همان نخستین روزهای پیدایش طیارات تا کنون در سراسر جهان کوشش پیوسته‌ای برای افزایش سرعت پرواز بکار رفته است اگر نخستین طیارات سرعتی برابر ۴۰-۵۵ کیلومتر در ساعت داشتند در آغاز جنگ گذشته سرعت

شان به ۷۰۰ - ۷۵۰ کیلومتر در ساعت رسید. چه پیشرفت شکفت آوری .

بالاخره عره‌ای از دانشمندان برابطه افزایش ناگهان مقاومت هوا در سرعت صوت پی برده و بنیاد نظریه پرواز در سرعت های نزدیک بسرعت صوت را ریختند که در نتیجه سرعت صوت در هوا (۳۴۰ متر در ثانیه یا ۱۲۲۵ کیلومتر در ساعت) مدنظر گرفته شد و موفق شدند چنین طیاراتی را مورد استفاده

قرار بدهند.

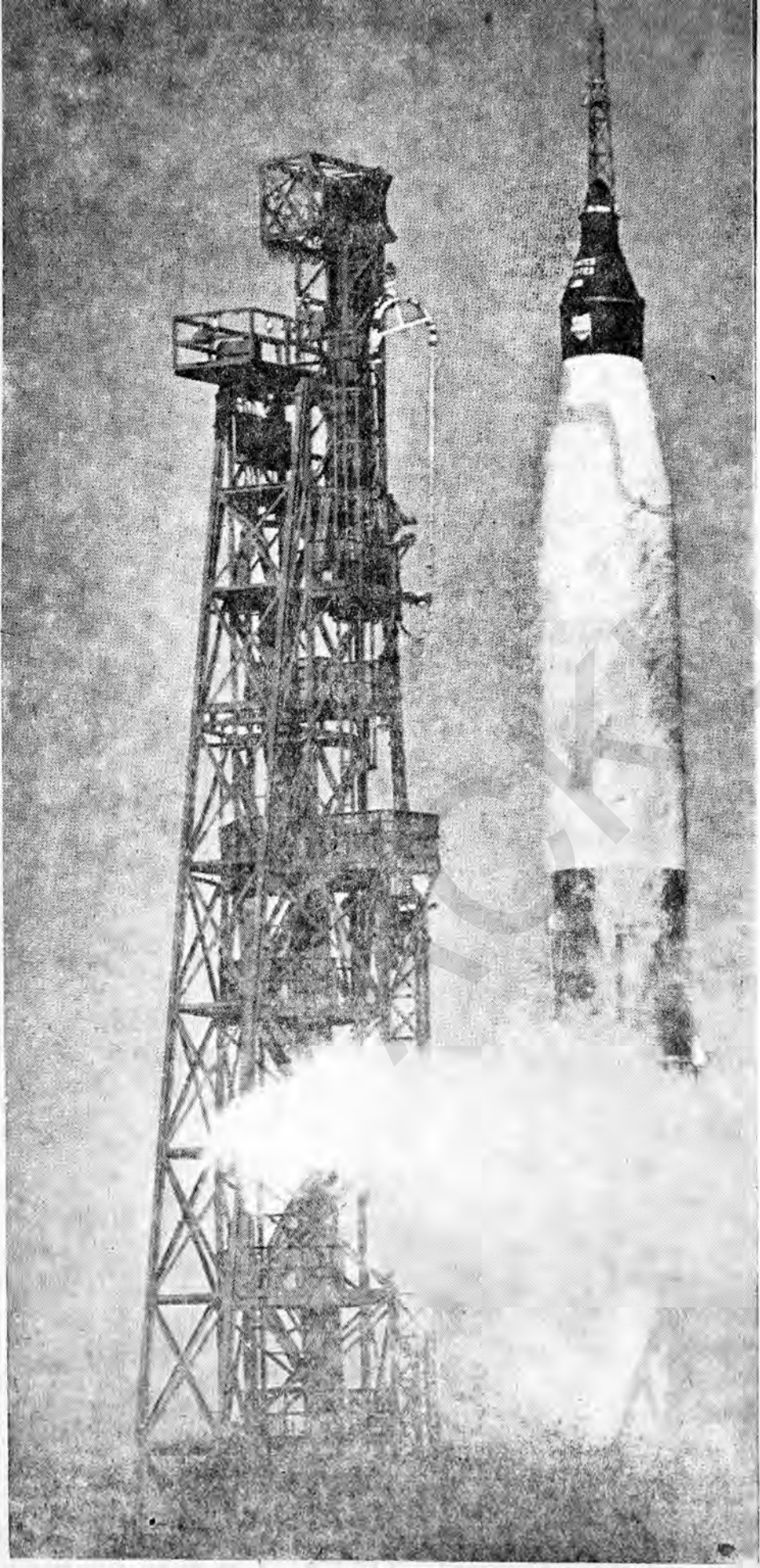
امروز حتی طیارات مسافربری جت با سرعت مافوق سرعت صوت پرواز میکنند و بایک مدت کم از فاره بقاره دیگر مسافرین را میرسانند. اما این کامیابی‌ها مخترعین کیهانی تنها گام‌های نخستین اند. آینه‌ده درخشان تری و سرعت های عظیم تری تاسه، چهار و حتی پنجمهزار کیلومتر در ساعت در انتظار آنهاست. و آنچه از همه جالبتر است اینکه درین سرعت های عظیم پرواز. ساختمان ماشین های طیارات نه تنها بغرنجتر نخواهد شد بلکه بسیار ساده تر می شود.

این دانشمندان علاوه بر بیان و تنظیم نظریه سفر کیهانی طرحی برای جهانیان ریختند که مجهز به نوع جدید ماشین باشد. و هم چنین ماشین است که مسئله سفر کیهانی را حل کرد. زیرا آنها همین گونه ماشین است که خوشبختانه همه جنبه های متضاد مورد نیاز سفاین بین کرات را در خود گرد آورده است این ماشین جدید با سوخت مایع است. این ماشین برخلاف ماشین های قبلی با سوخت جامد برای کار خود نیازمند هوا نیست و لاجرم میتواند در فضای بی هوا نیز کار کند و حتی بهتر از محیط جو کار کند. بعلاوه این ماشین میتواند در مدتی بمراتب دراز تر از ماشین با ماشین سوخت جامد کار کند زیرا چنانکه از نامش پیدا است .

باسوخت مایع کار میکند و این سوخت برخلاف سوخت جامد میتواند ازندک اندک از انبار های سوخت به اطاق احتراق رسانده شود. همچنین اندیشه بکار بردن سوخت مایع در ماشین است که اختراع مزبور را چنین با ارزش ساخته است. این اندیشه نه تنها در ماشین های با سوخت مایع بلکه در ماشین های طیارات جت نیز وسیعاً مورد استفاده قرار میگیرد

رابرت گودات از سال ۱۹۲۶ باینطرف تحقیقات کیهانی میکند

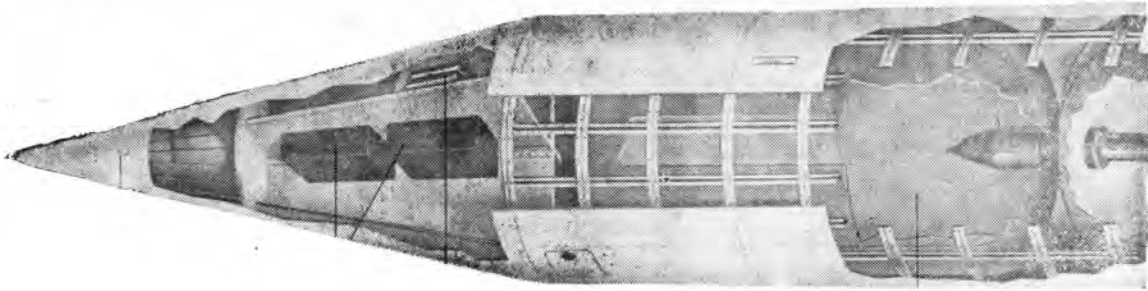
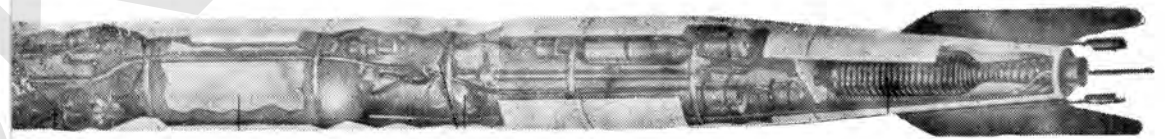
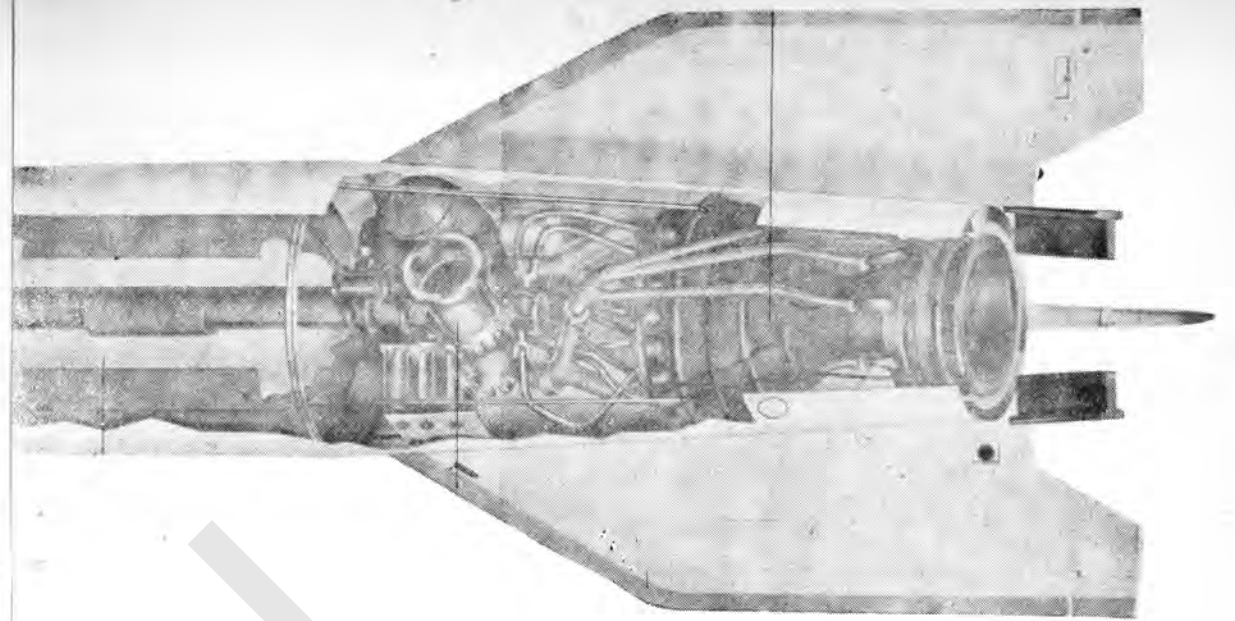
امروز موتور های فوق نه تنها در
طیارات بلکه در انواع مختلفه
راکت ها نیز بکار میروند. اینها
مرمی های سنگین دفاع ضد هوا
راکت های مخصوصیکه ذریعه
طیارات استعمال میشود. راکتهای
رهبری شده، راکت های قاره پیم
و راکت های طبقات بالای جو هستند.
ماشین های این نوع راکت ها
که با سوخت مایع بکار انداخته میشود
بیش از پیش توسعه یافته و برخی
از این راکتها رفته رفته بشکل کشتی
های فضائی کوچکی در می آیند و از
آنجا زمینه پرواز به جهان های دور
دست مهیا میگردد.

یکی از این راکت ها که در حرب
دوم جهان بکار رفت (یودوی
المانی) میباشد که از جمله راکتهای
دور پرواز محسوب میشود. راس
خروطی این راکت حاوی (۷۵۰)
کیلو گرام مواد منفجره بوده و
مسافتی در حدود ۳۰۰ کیلومتر طی
میکرد. بدیهی است که هیچ توپ
دور زنی. چنین گلوله سنگین رابه
چنین مسافتی پرتاب نکرده است درین
راکت یک ماشین با سوخت مایع کار
گذاشته شده بود.

طول راکت در حدود ۱۴ متر
و قطر آن در وسط ۷-۱ متر و در
نزدیکی های دم ۶-۳ متر بود و وزن
آن ۱۲ تن بطوریکه مواد منفجره
آن تنها یک بخش جزئی از مجموع
وزن راکت را تشکیل میداد.

ماشین همان طوریکه شاید در
کشتی های کیمهانی از آن استفاده
بعمل آید. در قسمت عقب راکت کار
گذاشته میشود و با سوختی که از دو
مایع تشکیل میشود کار میکند که
این مایع عبارت از الکل اتیلیک
و اکسیژن مایع میباشد. زمانیکه

← یکی از راکت های کیمهانی
چینیکه کره زمین را ترک میکند

راکت یو-۲ دو افنخار آلمان در حرب دوم جهان

راکت فوق به پرواز آغاز میکند که اگر ماشین راکت بخوبی کار کند میتواند کشش دو برابر وزن راکت یعنی در حدود ۲۵-۲۶ تن ایجاد نماید. و این کشش لکوموتیو های مدرن نیرومندی است که ریل های سنگین میکشند. باین نیروی شگرف است که گازهای گریزان از پایین راکت آن را به بالا میرانند. پس از روشن شدن چند ثانیه طول میکشد تا ماشین کشش کامل خود را ایجاد کند در آغاز کار کشش اولیه که در حدود ۸ تن است ایجاد میشود و سپس به تندی افزایش مییابد. نخست برابر وزن راکت شده سپس از آن هم فزونی میگیرد در اکت بلرزش در آمده تکان میخورد و سپس آهسته - گوی باین میلی از زمین کنده شده رو به بالا می جهد و با سرعتی که هر دم بیشتر میشود به زودی از انظار ناپدید میگردد.

سراسر پرواز بعدی این راکت اتوماتی است. حرکت آن با استفاده های مخصوصی انجام میگردد که در خود راکت در محفظه مخصوصی پشت نوک مخروطی آن جای گرفته اند. پس از به پرواز در آمدن راکت دیگر امکان تاثیر در پرواز از آن از زمین غیر ممکن است راکت پس از پرتاب با پیروی از فرمان های دستگاه های رادار سوی هدف خویش که سه صد کیلومتر آنسوتر است می پرد.

راکت طی ۱۰-۱۱ ثانیه پس از پرتاب شدن بطور عمودی در آسمان صعود میکند. سپس دستگاه رادار راکت سکان های آنرا که در عقب سر قرار دارند منحرف میکند در نتیجه راکت صعود عمودی خود را متوقف میسازد و شروع به پرواز در طول مسیری منحنی و بغرنج میکند که تقریباً همانند قوس دایره است. بدین سان راکت بار تقاع زیاد در حدود ۴۰ کیلومتر صعود میکند. درین بلندی ماشین راکت خاموش میشود و از کار باز می ایستد. درین مدت ماشین توانسته است تمام سوخت انبار شده در راکت تمام ۹ تن را مصرف کند. هر دو

که بواسطه آن لندن مدت ها تحت بمبارد مان قرار گرفت

اببار بزرگ الکل و اکسیجن درین هنگام عملاً خالی شده اند. از موقع پرتاب راکت تا این هنگام چه زمانی گذشته است. فقط یک دقیقه طی این یک دقیقه راکت توانسته بار تقاع برابر ۴۰ کیلومتر بالا رود و ماشین آن توانسته بایک جرعه ۹ تن سوخت را ببلعد. اما ماشین این سوخت را بیموده مصرف نمیکند زیرا طی پرواز خود قدرت برستی شگرفی تولید میکند. اگر قدرت حاصله را از روی انرژی گاز های خارج شده از پایین ماشین حساب کنیم این قدرت به چهار صد هزار اسب بخار میرسد ولی قدرت مفید که مربوط به کار حرکت دادن راکت در محیط است حتی پیش از این میزان است این قدرت با افزایش سرعت پرواز پیوسته افزایش می یابد زیرا برابر حاصل ضرب کشش در سرعت است پیش از متوقف گشتن ماشین راکت با سرعتی در حدود ۵۰۰-۵ هزار کیلومتر در ساعت یا ۵-۱ کیلومتر در ثانیه پرواز میکند. درین هنگام قدرت مفید متجاوز از نیم میلیون اسب بخار است. پس از باز ایستادن ماشین راکت با استفاده از سرعتی که گرفته است پرواز خود را دنبال میکند. مانند یک مرمی که از چاپ توپی خارج شده باشد بدیهی است که درین مورد برای

یافتن مسیر راکت باید فرض کنیم که توپ در ارتفاع چهل کیلومتری قرار گرفته است. راکت با ادامه پرواز خود بیشتر صعود میکند و بعد اکثر ارتفاعی در حدود صد کیلومتر میرسد. آشکار است که این ارقام یعنی حداکثر ارتفاع و سرعت پرواز فقط مربوط به راکت مورد گفتگو است که مربوط بدوران جنگ اخیر میباشد.

از آن دوران تا کنون تکنیک ماشین و سرعت برستی به کامیابیهای شگرف نایل شده و بر مراتب از این حدود در گذشته است. این کامیابی ها که به پرتاب اقمار مصنوعی سنگین وزن و سقینه های فضائی که اتحاد شوروی در این اواخر موفقیت های شایانی کسب نموده است منجر شده و هم اکنون بشریت را در آستانه تسخیر فضا و مسافرت بکرات نهاده است.

برای تحقق یافتن این کامیابی ها اصول و اندیشه های دیگری نیز از دانشمندان پیشگام دانش کیهان بکار رفته است و این اندیشه ها نوید

قوت اتم در خدمت بشر

کمپسیون نیروی اتمی امریکا بتازگی بیش از پنج آزمایش کوچکی زیر زمینی در صحرای نوادا به منظور کندن خند قهای ژرف در دل زمین انجام داد.

این آزمایشهای که برابر پروژه (باگی) انجام می شود قسمتی از پروگرام بهره برداری های غیر نظامی از مواد منفجره اتمی است که کمپسیون نیروی اتمی امریکا بموقع انجام میشود.

منظور از آزمایش مزبور تعیین میزان تخریبی اتمی از لحاظ احداث راه های کوهستانی حفر کانالها و غیره میباشد.

سخنگوی کمپسیون نیروی اتمی امریکا اعلام کرده که هنوز نمیتوان در مورد نتایج قطعی آزمایشها گفتگو کرد. ولی انتظار میرود که اثرات مواد رادیو اکتیویته بطور کلی در میان صخره ها و کثافات زمین مدفون گردد.

شده باطابق احتراق ماشین رسانده میشود همین مهندس پیشنهاد کرده که برخی از فلزات مانند الومینیوم بعنوان سوخت در ماشینهای راکت با سوخت مایع بکاررفته و آزمایشهای هم برای سوزاندن این مواد قابل احتراق فلزی انجام یافته است. اما در پروازهای امروزی علمای کیهانی

بصورت عموم مواد سوخت خود را از انرژی اتمی تهیه خواهد نمود. دانش پرواز راکت ها محدود و منحصر بحالت ساده پرواز در فضای

آزاد، و انتقال اقمار مصنوعی و سفینه های کیهانی نیست مسایل بسیار مهمی از نظر تیوزی پرواز سیارات و جهان های دور دست حل شده و فرمولهای که پایه داشتن کیهان را تشکیل میدهند بدست آمده اند.

درین فرمولها پرواز راکت ها در جویز مین تاثیر مقاومت هوا و پرواز به اطراف زمین و مهتاب و پرواز بسوی سیاره زهره و خورشید متناسب ترین شیوه های پرتاب راکت و محاسبه ذخایر لازم سوخت برای پروازهای کیهانی گوناگون و بسیاری مسایل پیچیده دیگر که پایه اساس دانش

کیهانی را تشکیل میدهند مورد بررسی قرار گرفته است اما تکامل چنین راکت که سفینه های کیهانی را بجهان های دور دست انتقال میدهد با تجار بیکه از پروازهای ۱۹۶۵-۱۹۶۹ بدست آمد تا اندازه حل شده و امید است بآینده فریب قهرمانان کیهانی بتوانند بمسافرت های دور و دراز خود ادامه داده و درهای حقیقت را به اذهان جهانیان باز نمایند.

(ختم)

میدهد که بشر بزود ترین فرصت با پیروی از تیوری های علمی در جریان همه جهان ایده الی پیروزی های شایانی کسب نموده و برای از بین بردن رویاهای پوشیده که تاحال در تمام شئون حیات اجتماعی ما حاکمیت دارند گام های مثبتی خواهند برداشت.

برای تحقق دادن این آرزو که اقمار مصنوعی یا سفینه های فضائی با سر نشینانش بتوانند پرواز خود را بجهان های دور دست ادامه بدهند دانش امروزی محتاج براکت های چند مرحله ای دارد و فکر ساختن راکت های چند مرحله آن برای اولین بار در حرب اول جهانی بنیان گذاری شد و بعداً یکی از مخترعین شوروی به اندیشه راکت های چند مرحله تکامل بیشتری داد. و چندین طرح برای راکت های چند مرحله ای کیهانی تهیه کرده که در آنها قسمت های فلزی راکت مانند مخازن خالی شده بالها و غیره که دیگر در پرواز بکار نمی آیند ذوب

برای ترقی ملت و آبادی مملکت از وسایل بشماری دیگر بوجود مادران صالح و پرورش دهنده محتاج هستیم. کسانیکه بند گمواره کودکان را بدست آرند از آنها که زمام حکومتی را در دست گرفته اند، مؤثر و با نفوذ تر میباشد. «اسمایلز»

سرطان خطرناکترین مرض امروز

* دود، کشیدن سیگرت، انفجار اتمی و اشعه ایکس: چهار عامل وحشتناک ایجاد سرطانند!

چه کنیم از این مرض خطرناک رهایی یابیم...

* برای هیچ مسأله علمی جز سرطان اینقدر مغز متفکر و پول بمصرف نرسیده است.

* هفت دستور طبی بخاطر نجات از مرض سرطان.

مطالعه این مضمون جهت اخذ معلومات در خصوص سرطان فوق العاده مؤثر می باشد.

مترجم: دوکتور عبدالعلیم

گاهی رشد این سلولهای سرطانی آهسته آهسته طی سالها و دهها سال انجام می گیرد و زمانی رشد آن بقدری سریع است که در عرض مدت کوتاهی مریض را به مرگ میکشاند بعد از پیدایش و تکثری که بدین ترتیب در سلولهای عضوی پیدا شود ناگهان لحظه ای فرامیرسد که آنها موادی از خود ترشح میکنند و همین مواد است که از راه خون و لنف در بدن جریان پیدا کرده و به سایر اعضای بدن مثل ریه، جگر و مغز میرسد. در اینجا است که سلولهای این اعضا هم تحت تاثیر این مواد

تازه تر تقسیم و همین ازدیاد تاجائی ادامه پیدا میکند که نظم کلی بدن را برهم میزند. این سلولها آنقدر زیاد می شوند که عرصه را به سلولهای سالم و عادی آن عضو بدن تنگ کرده و وقتی دیگر در آن عضو محلی برای رشد و تولید نسل نداشته باشد، به اعضای دیگر بدن هجوم می برند. نتیجه این هجوم بیرحمانه اینست که خطوط عصبی را خراب میکند جاده های جریان خون را مسدود کرده و بدین ترتیب امر خروج سموم بدن را مختل کرده و آنرا مسموم مینماید.

بدن هر انسان از ۳۰۰ میلیون سلول تشکیل شده است که تمام آنها نسبت بهم يك ارتباط و هم آهنگی خاصی دارند. هم آهنگی که این ۳۰۰ میلیون سلول مجزا را به صورت يك پدیده متحد و واحد یعنی بدن انسان درمی آورد و سلول سرطان، یعنی سلولی که این نظم و هم آهنگی عظیم را ناگهان مختل کرده است. برسول سرطان يك قانون جهانی حکمفرماست و این هرج و مرج سلولها. سلول سرطانی زیاد می شود. یعنی هر سلول به سلول های تازه باز هم به سلول های

هی فی موتو سائیکل

پیشرفت و تعقیب مودحتی طراحان تخنیکي را بیغم نگذاشته و همیشه او شان را وادار ساخته تا اشکال مرغوب قشنگ و سبک را طرح ریزی نمایند .

در شکل موتوسایکل تیپ قاطی را مشاهده می فرمائید که ۳۰ کیلو گرام وزن داشته و ۶۰ کیلومتر فی ساعت سرعت می گیرد مصرف مواد سوخت آن در ۱۰۰ کیلو متر ۱،۵ لیتر بنزین بوده و حجم آن ۵۰ سانتیمتر مکعب میباشد .
انجن آن دو زمانه ئی بنزینی بوده و چوکات آن قبرغه ئی میباشد طول آن

در حال فعال ۱۱۲۰ ملی متر و در حال قات شده ساحهٔ را ۱۱۲۰ به اندازه $۳۷۰ \times ۷۷۰ \times ۷۶۰$ اشغال می کند موتو سائیکل موصوف در حال قات شده بداخل بکس کلان دستی و طول بکس اتومبیل بخوبی جا بجا شده می تواند بسته کاری آن در ۱۰ و باز نمودن آن در ۱۲ دقیقه اجرا شده می تواند .

در دهها هزار کلیتیک و شفاخانه مشغول مبارزه با این مرض که برنگها و اشکال مختلف ظاهر می شود هستند از طرفی در هزارها پوهنتون و لابراتوارها کیمیدانان و دواسازان مشغول تحقق و ساختن دارو ها و ترکیبات کیمیاوی هستند که بکمک آن بتوانند جلوی پیشرفت این مرض را گرفته و یا وا کسنی برای آن پیدا نمایند که قادر باشد بدن انسان را در برابر هجوم آن محفوظ و مصئون دارند. بر علاوه در حال حاضر در صدها مرکز تحقیقاتی علما با کمک میکروسکوپهای الکترونی و مواد خاصی مشغول مطالعه ترکیبات مولکولی داخل سلول هستند تا ببینند واقعاً یک سلول سرطانی چگونه بوجود می آید .

تنها در روسیه شوروی سالیانه صدها میلیون روبل صرف تحقیقات

امریکا هم وضع بهمین نحو است . بطور کلی از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۶۰ در تمام دنیا طبق محاسبه سازمان صحتی جهان، مرض سرطان ۲۰ درصد افزایش یافته است و بدینترتیب سالیانه در سراسر کره زمین سه میلیون نفر در اثر ابتلا به مرض سرطان جان می سپارند و این رقم وحشتناکی است از اینجاست که بقول پروفیسور « کارل فری » مرض سرطان بصورت خطرناکترین و وحشت انگیزترین دشمن بشریت در آمده است بخاطر همین اهمیت عظیم است که این مسئله اساسی طب در قرن بیستم در آمده است .

پول، انرژی و تجهیزاتاتی که در حال حاضر در تمام دنیا صرف تسخیر این مرض عجیب می شود بی سابقه است .

صدها هزار جراح و متخصص

هماهنگی خود را از دست داده و شروع به زیادی می شوند. سه سال قبل در آلمان غربی ۱۶،۰۰۰ نفر بعلت ابتلا مرض سرطان در گذشتند. در میان آن عده ای مثل « بوریس پاسترناک » شاعر و نویسنده معروف روسی به سرطان ریه ، عده ای مثل ناپلیون و پاپ سابق به سرطان معده و جمعی مثل « همفری بو گارت » به سرطان حنجره، گروهی دیگر مثل « کازنوا » به سرطان مثانه، دسته ای هم مثل « چارلز لافتون » به سرطان نخاع شوکی و گروه دیگر مثل « فروید » به سرطان دهان و گروهی دیگر مثل « جان فوستر دالس » و « کاری کوپر » به سرطان روده دچار بودند .

بطور کلی تا کنون ۱۲۰ نوع سرطان مختلف کشف شده است. یکی دیگر از جنبه های شگفت آور سرطان گسترش و توسعه است . بعنوان مثال ده سال قبل احصائیه مرگ ناشی از سرطان در آلمان، مقام دهم را در میان سایر مرض ها دارا بود . در صورتیکه در سال گذشته مقام دوم را داشت یعنی از هر پنج نفر آلمانی که فوت میکند، یکی به علت سرطان است و یابیه حساب دیگر ، هر چهار دقیقه در آلمان غربی یک نفر به مرض سرطان فوت میکند . مجموعاً ۱۲۰ هزار نفر در سال در آلمان غربی از این بیماری خانمان برانداز می میرند . طبق این محاسبه معلوم شده است که در آینده ۵۷ میلیون ساکنان آلمان غربی ۱۵ میلیون آن در طی عمر خود مبتلا بسرطان خواهد شد . و از این عده ۱۱ میلیون آن بشرط آنکه علم نتواند سرطان را مغلوب نماید ، خواهند مرد .

توسعه شگفت آور این « مرض خطرناک » محدود به آلمان نیست در بیشتر ممالک صنعتی اروپا و

سرطان می‌شود و هم چنان در آمریکا، انگلستان، فرانسه میلیون‌ها دالر بدین منظور خرج می‌شود تا کنون در تاریخ علوم سابقه نداشته که برای کشف یک موضوع علمی تا این حد کوشش و سرمایه‌بکار رفته باشد. حتی کشف نیروی اتم و ساختن بمب اتمی هم تا این حد کوشش بشری را بخود معطوف ننموده که سرطان می‌نماید.

پروفسور لنر با در نظر گرفتن یک چنین ارقام سرسام‌آوری که صرف مخارج تحقیقاتی سرطان می‌شود چندی قبل نوشت «آنچه مسلم است و نباید انکار کرد اینست که آنچه مادر مدت ۴۲ سال درین زمینه کشف کردیم بیش از مجموع کشفیاتی بود که در ۴۰۰۰ سال قبل از آن انجام شده بود معجزات دانش بشری تا پیروزی قطعی بر این دیو مهیب باید راه دشواری را به پیماید و مشکلات زیادی را پشت سر بگذارد ما دانشمندان متوجه شده ایم که درین باره هر چه بیشتر نتیجه می‌رسیم که معلومات ما کم و نارساست»

هیچ مشکل مانند مشکل سرطان علمارا اینطور ورخطا نکرده است آنها مشاهده میکنند که هر چه پول تجهیزات و کوشش بیشتری برای روشن کردن زوایای تاریک این معمی صرف می‌شود معما باز بغرنج‌تر و عجیب‌تر میگردد بدین ترتیب هر جوابیکه علما برای سوالی پیدا میکنند خود آن جواب سوال جدیدتر را مطرح میکنند جالب اینجاست که سرطان نه تنها در انسان و حیوان بلکه در گیاهان هم وجود دارد. از آن گذشته سرطان را نباید یک مرض جدید و تازه دانست که سرطان از همان زمان پیدایش انسان وجود داشته است.

چندی قبل یکی از دانشمندان

استخوان فسیل شده‌ای را پیدا کرد که در آن آثار سرطان بطور وضوح دیده می‌شد این استخوان متعلق به ۷۰ میلیون سال قبل است هم چنان مقداری جمجمه و استخوان متعلق به ۳ هزار سال قبل از میلاد بدست آمده که در آن آثار سرطانی دیده می‌شود. در کتیبه‌ها و آثاری که از هندیان، ایرانیان و مصریان قدیم باقی مانده است گاهگاهی از تورم و غده صحبت بعین آمده است که دانشمندان تصور می‌کنند آنها همان غدد سرطانی بوده است. نام سرطان یعنی خرچنگ از زمان بقراط برای این مرض اختیار شد. چه غدد سرطان پستان، شباهت زیادی به مفاصل خرچنگ داشت. در طی قرن‌ها دکتوران علت بروز سرطان را از دیدات ترشحات جگر سیاه تصور می‌کردند.

در قرن ۱۶ تیوری جدیدی بعیندان آمد و به موجب این تیوری بهم خوردن املاح بدن علت پیدایش سرطان است در همان قرن «رنه دکارت» به این نظریه مخالفت کرد و دو نظریه قدیمی را پیش کشید منتهی این بار سرطان را ناشی از تغییرات مواد مترشح غدد لنفاوی بدن دانست.

بالاخره اولین بار در اواخر قرن ۱۷ یعنی ۱۷۷۵ بود که یکی از جراحان انگلیسی به نام «پرسیول پت» به یکی از عوامل حقیقی سرطان پی برد. این عامل دوده بخاری بود جریان کشف این راز بزرگ بدین ترتیب بود که در آن زمان در انگلستان رسم بر این بود که پسرهای ۵ تا ۱۰ ساله لوله‌های بخاری را تمیز می‌کردند. چون لوله‌های بخاری آنقدر باریک بود که یک آدم بالغ نمی‌توانست داخل آن شود «پت» ملاحظه کرد که اغلب این

کودکان پس از چند سال یا چندین سال دچار تورم و ورم شدید بیضه شده و پس از مدت‌ها درد و شکریجه جان می‌سپارند.

همین امر باعث شد که این مرض سرموز درین دشته کارگران بخاری ساز توجه او را بخود جلب کرده و پس از تحقیقات زیاد ناگهان کشف کرد میان سرطان بیضه و دونه یک رابطه مستقیم وجود دارد از آن زمان تا کنون دانشمندان بیش از ۵۰۰ ماده مختلف را کشف کرده اند که مانند دوده سرطان میباشند.

مهمترین این مواد عبارتند از :

* آرسن در کسانی که در لابراتوارها و یا بنحوی از انجا به این ماده سروکار داشته اند تولید سرطان پوست، جگر و ریه میگردند.
* پودر کرم، نیکل و مس که غالباً منجر به سرطان ریه میگردند.
یکی اشکالاتیکه در کشف این نوع مواد سرطان وجود داشت این بود که می‌بایستی سالهای سال از تماس افراد با این نوع مواد بگذرد تا آثار سرطان زای آنها در افراد ظاهر شود.

چندی بعد دانشمندان تمام ترکیبات کیمیایی را بطور دسته جمعی از ماده غلیظی که از سوختن نفت و ذغال باقی مانده بود پیدا کردند. و این تجسمی بود که سالیان دراز بطول انجامید. به عنوان مثال دانشمندان سرطان شناس «شفاخانه مریضان سرطانی» در انگلستان دهها خروار ذغال سنگ مصرف کردند تا بالاخره توانستند در سال ۱۹۳۲ ماده قلیلی را از ماده غلیظی که از سوخت ذغال سنگ باقی مانده بود، جدا سازند که یکی از خطرناک ترین دشمنان بشریت بود. این ماده ناشی از ۳،۴ بنزیپیرین است.

فرق اساسی که این ماده خطرناک با موادی مثل پودر کرم و آرسن دارد، این است که برای آنکه افراد از مواد کرم و آرسن دچار سرطان شوند، لازم است سالهای سال با آنها تماس داشته باشند و این خطر بیشتر برای افرادی وجود دارد که از نظر وظیفه خاص خود مجبور اند با این مواد سروکار داشته باشند.

مثل کارکنان لابراتوارهای کیمیا و... در حالیکه خطر ماده (بنزپیرین) در اینستکه تقریباً در همه جا، بالخصوص در هوای شهرهای بزرگ و صنعتی مرکز تمدن امروزی جهان وجود دارد و آن در دودی است که در اثر سوخت منازل، فابریکهجات و موتورها به هوای این شهرها پراکنده می شود. نتیجه این میشود که مطابق تحقیقات پروفیسور «بورن» در هر یک کیلو گرام گرد و خاک جاده ۱۵ تا ۳۵ میلی گرام ماده بنزپیرین وجود داشته است و اما همه این مقدار در برابر مقدار بنزپیرین دودی که روز و شب بشرا امروزی بالذت و ولع و با میل و رغبت خود پایین میدهد، یعنی دود سگرت، چیزی زیادی نیست. حالامی توانید خطری که از جانب سگرت بشریت را تهدید میکند، بهتر تصور کنید.

چند سال قبل یکعده از دانشمندان سرطان شناس برجسته جهان که طی آن سگرت را به عنوان بزرگترین عامل سرطان شناخته بودند معتادین به سگرت را دچار وحشت و هراس نمود به آنها تلقین نمود. درین اعلامیه صریحاً گفته شده بود: «اینکه دود سگرت علت پیدایش سرطان ریه است امری است مسلم و محقق».

این دانشمندان هم چنین ذکر کردند که خطر ابتلا به سرطان برای افراد معتاد سگرت ۱۰ بار بیشتر از افراد غیر سگرتسی است و چنانچه مصرف سگرت بروزی ۴۰

عدد برسد، احتمال مرض سرطان ریه حتی به ۶۰ بار بیشتر از افراد غیر سگرتی میرسد.

درواقع میتوان انتشار این اعلامیه تلقین کننده را بزرگترین و پراهمیت ترین نتایج تحقیقاتی و دست آورد علمی دانشمندان در نیم قرن اخیر دانست. اهمیت این کشف عظیم در این بود که از یک طرف پرده از روی وحشتناکترین پدیده های عصر مایعنی گسترش و تولید عجیب مرض سرطان ریه در ده سال اخیر بر میدارند و علت این امر را برای علما روشن میسازد و از طرف دیگر نشان میدهد که دود سگرت برخلاف سایر مواد سرطان را که قبلاً بر شمر مییم، نه یکعده مقدور و محدود را که با آن مستقیماً سروکار دارند، بلکه میلیونها نفر انسان معتاد به سگرت را در سراسر دنیا در خطر ابتلای بدین مرض قرار داده است. سالهای سال بود که علما به

این امر که دود سگرت عامل اصلی سرطان ریه است، پی برده بودند ولی نمیدانستند که چه ماده از این دود باعث پیدایش این مرض می شود تحقیقات اخیر دانشمندان نشان داد که علاوه بر ماده خطرناک «بنزپیرین» ماده دیگری عم دود سگرت وجود دارد که از خود تشعشعات رادیواکتیو خارج میسازد و این ناشی از پولونیم است.

اینکه تشعشعات رادیواکتیو باعث پیدایش سرطان می شود، امری است که علم طب نیم قرن پیش کشف نموده است. در سال ۱۸۹۶ دکتر فرانسوی «ویلیام دبرولد» متوجه شد که ۱۰ درصد از سرطان های پوست در ناحیه از بدن پیدا میشود که از لباس خارج است. از طرفی بیشتر چهره های که دچار سرطان پوست می شود متعلق به دهقانان و کشتی بانان می باشد که سالیان دراز پوست صورت شان تحت

تابش نور آفتاب قرار می گیرد. در سال ۱۹۰۲ هفت سال بعد از آنکه پروفیسور «ویلم روننگن» اشعه سحر آمیز و شگفت آور نامرئی را کشف کرد، برای اولین بار سرطان ناشی از تابش این اشعه پدیدار شد این مریض مرد ۲۲ ساله بود که در یکی از فابریکه های سازنده دستگاه «اشعه ایکس» سال های سال مشغول کار بوده و مجبور بود که دست های خود را تحت تابش این اشعه، قرار دهد پوست دست این جوان دچار سرطان شد و دو کتوران مجبور شدند دستش را قطع کنند.

و از آن زمان به بعد متخصصین عکس برداری و رادیوسکپی سعی کردند تا آنجا که ممکن است خود را از تابش این اشعه مصئون نگه دارند تعداد مبتلایان به مرض سرطان خون در میان دو کتوران متخصص عکسبرداری ده بار بیشتر از سایر دو کتوران است. از اینجا بود که برای دانشمندان سرطان شناس چهل سال قبل مسلم شد که میان سرطان و اشعه ایکس رابطه مستقیمی وجود دارد. پس اگر در عرض ۲۰ سال اخیر تعداد مریضان مبتلی به سرطان خون و پوست تا بدین حد گسترش یافته است، بادر نظر گرفتن افزایش تشعشعات رادیواکتیو حاصله از آزمایش بمب های اتمی و کارخانجات اتمی، در فضا تعجب آور نیست. پس میتوان گفت که سگرت، بمب اتمی، رنگهای ایلین و اشعه ایکس یعنی این چهار عامل اصلی پیدایش سرطان زائیده تمدن هستند، اما عده ای دانشمندان باین عم اکتفا نکرده و معتقدند که مواد سرطان زا محدود به این عوامل نبوده بلکه مواد دیگری هم در کارند در شماره آینده مواد فوق را باهر ابله هائیکه جهت مبارزه باین مرض خطرناک در نظر گرفته شده است مطالعه خواهید نمود. (باقی دارد)

تانک‌های سابقه، موجوده و آینده

در تجمیزات جنگی اردوهای امروزی آنچه که رول مهمی را ایفای کند عبارت از سیستم مکمل و سایط میباشد. در جمله سیستم مذکور تانک‌ها به صفت نمونه بارزی خدمت می‌نمایند. تانک عبارت از ماشین چین دار است که دارای اسلحه نیرومند، زره دفاعی اطمینان بخش و قابلیت حرکات عالیه میباشد. تانک‌ها به حیث یک سیستم مکمل سلاح در مفکوره انسان های قبلی نیز خطوط نمودن است چنانچه اظهارات «پاراخاوشچیکوف» اولین تانک

ساز جهان درین زمینه شاعدی میدهد. وی نوشته است: «تعلیمات عساکر جدید الشمول در صحرای جریان داشت طوریکه به آنها نظر کردم مشاهده نمودم که ایشان بسوی حلقه هی دوند؛ من فکر کردم این کار خطرناکی است که آنان در مقابل حملات وزیر آتش ماشین دارهای دشمن می‌دوند. آیا چه میشود که در مقابل این گونه آتش برای تسخیر سنگرهای دشمن عساکر بی دفاع ارسال نگردد بلکه به عوض آنها موتوری اعزام گردد. که دارای زره بوده و ماشین دارهای مختلف در داخل آن برای فیرمقا بله نصب شود... تصمیم ساختمان چنین موتوری رامن در کار بردن حلقه های آهنی و یا حرکات حلقه ای نوع تراکتورها مشاهده نموده ام...»

تانک ساخت «پاراخاوشچیکوف» که بنام «وئیروی خود» یاد میشود بتاریخ ۱۸ می سال ۱۹۱۵ ساخته شده و از کارخانه خارج گردید. بیش از نیم

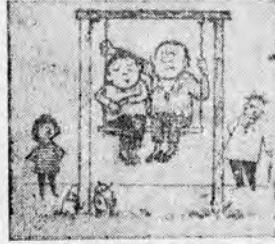
قرن ازین واقعه میگذرد اما اولین تانک که به فکر انجنیر ساختمان بوجود آمد تا امروز اهمیت و خصوصیت جنگی خود را بصورت مودرن حفظ نموده است. راستی، همین موازنه چندین بار در مراحل جداگانه انکشاف تانک سازی برهم خورد. مثلا وقتی بود که متخصصین وانجنیران بهترین اوصاف تانک را در سرعت آن ملاحظه میکردند. تانک‌ها از نگاه سرعت از موتورها سریع تر میگردد اما آنوقت از اثر پائین آمدن قدرت سلاح و زره محافظتی به هراس میشدند. ضرورت شدید در ایجاد تانک های سنگین و زن و دارای رفتار آرام احساس میگردد تا به حیث یک محفظه زره پوش با چندین نوع توپ های قوی و ماشین دارها مجهز شود. یک نوع تانک سنگین وزن ساخت جرمنی که در اخیر جنگ دوم جهانی بوجود آمد قابل تمجید است. از آن نوع تانک‌ها موقعیکه

ار دوی شوروی در ناحیه برلین نزدیک گردیده بود سه پایه تانک منفجر شده و ابدست آوردند. طوریکه ملاحظه گردید ضخامت زره در هر سه تانک مذکور ۲۴۰ ملی بود و وزن عمومی هر تانک به ۱۶۰ تن میرسید. مشکلات و پیچیدگی های که در امور تکه میلی و بهتر گردیدن اوصاف جنگی تانک ها وجود دارد همیشه تحت مطالعات عمیق و بررسی دقیق متخصصین تانک سازی اتحاد شوروی قرار گرفته است. متخصصین مذکور حتی تحولات تانک های یک صنف را که عبارت از صنف تانک متوسطه میباشد تحت تعقیب قرار داده اند. چنین تانک‌ها به حیث ماشین های عمده چین دار اخذ موقع نموده. اولین تانک متوسطه اتحاد شوروی عبارت از تانک نوع «ت - ۲۴» بوده که در سال ۱۹۳۰ بوجود آمده است صفت اساسی این تانک در موقع گیری اسلحه به سه ضلع آن است که

یکی از ماشین دارها در قسمت پیشروی و در زیر برج قرار گرفته و ماشین دار دیگری در حصه بالای آن یعنی در خود برج نصب شده بود. امکانات آتش کردن ماشین دار اخیرالذکر به هر طرف در اثر گردش برج در یک زمان موجود بود. یک سال بعد از آن تاریخ یک نوع تانک آزمایشی دیگری بنام «تانک ت گ» ساخته شد که از قرار قهافه خارجی خود شکل دیگری را داشته و برج آن به شکل مخروطی تهیه شده بود. برج مذکور با توپ ۷۶ میلی متری تجهیز گردیده پس از آن یک نوع تانک سه برجه در سال ۱۹۳۳ بوجود آمد که بنام «تانک ت - ۲۸» موسوم گردید. با وجود آنکه تانک «ت-۲۸» مانند تانک «ت-۲۴» از صنف تانکهای متوسط بشمار میآمد متخصصین تانک سازی مساعی زیادی را در باره تکمیل آن بخرج دادند که در نتیجه تانک مذکور را به یک قله متحرک زره دار در آورده و به مقصود عبور و شق کردن خطوط استحکامات دشمن اختصاص دادند.

اما تجارب دانشمندان آن وقت نشان داد که عوامل شق کردن و عبور از خطوط استحکامات بیش از همه به تانکهای صنف سنگین وزن ارتباط داشته و تانکهای صنف متوسط باید به صفت وسایل دارای قابلیت مانوره های عالی جهت تقویه پیاده بکار برده شود. از همین جهت در نیمه دوم سال ۱۹۳۵ امتیازات بیشتر به تانکهای سریع السیر مربوط گردید که تانک «ت-۲۹» بطور مثال به چنین پر اہلم خدمت می نماید. این تانک آزمایشی بوده و امکانات استعمال تیر و چین در آن وجود داشت. تانک مذکور با سرعت ۵۰ کیلومتر در ساعت بوسیله چین و تا هشتاد کیلومتر در ساعت با

ریکارڈ جدید جهانی

این ریکارڈ را دو نفر متعلمین سیزده ساله در شهر لاس انجلس قائم نمودند. دفید. ویلیس *David Willians* و پت کک *Pat Cok* مدت ۷۲ ساعت وقت را در گاز خوردن بدون وقفه و پیوسته سپری نمودند.

برای اینکه مبادا بیفتند در گاز دادن و خواب نمودن نوبت می نمودند. اگر از ترس اینکه مبادا والدین شان خیر شود گاز خوردن را بس نمی کردند شاید از این مدت کرده اضافه تر هم در گاز خوردن هم دوام میکردند.

تایر حرکت میکرد در حقیقت تانک «ت-۲۹» از طرز تانک «ت-۲۸» بود اما فرق آن تنها در استعمال تایر و چین وجود داشت. اما اگر قطردهن توپ و همچنان مانوره و سرعت حرکت تانک توسط چین در نظر گرفته شود تانک ۲۹ به حیث یک عامل بزرگی در راه ایجاد تانک نوع «ت-۳۴» بشمار میرود. آنچه که در اصطلاح خلف تانک «ت-۳۴» گفته می شود عبارت از تانکهای نوع $(A-20)$ ، $(A-30)$ (که در هردوی آنها استعمال تایر و چین امکان داشت) و تانک چیندار «ت-۲۲» می باشند. در ساختمان مخروطی شکل برج این تانکها در همان وقت

انعکاسات مساعی تانک سازان در زمینه بلند بردن «رد نمودن مرمی» به اثر مایلیت ورق های زره تانک پدید شده بود. با این همه آزمایشات همه جانبه این تانک ها و حل امکانات آن اجازه داد تا به نتایج مهمی که باید «تانکهای صنف متوسطه دارای چین خالص باشند» موفقیت حاصل نمایند.

اولین مدل تانک نوع «ت-۳۴» در سال ۱۹۴۰ به وجود آمد که اوصاف عالی آن در اولین روزها و ماه های جنگ دوم جهانی ظاهر شد توپ ۷۶ میلی متری که درین تانک نصب گردیده بود تانکهای $(T-III)$ و $(T-IV)$ اساسی عساکر هیتلری را تخریب میکرد. در آنوقت توپ های که در تانکهای جرمنی به کار میرفت با توپهای ضد تانک ۳۷ میلی متری مجهز بودند که در مقابل تانک «ت-۳۴» اتحاد شوروی ضعیف و بدون قوه بشمار می رفت تانکهای شوروی از نگاه خصوصیات جنگی و برتری خیلی زیادی که در بالای تانکهای آردوی جرمنی داشت و هم چنان از اثر تولیدات زیاد چنین تانکها فاشیست ها را مجبور ساخت تا در جریان شدید ترین جنگ ساختمان و طرح ریزی تانکهای جدید نوع $(T-V)$ موسوم به «پانتیرا» $(T-VI)$ موسوم به تیکر و $(TVIB)$ اقدام و مساعی زیادی را به عمل آوردند. اما همین تانکهای فوق الذکر نسبت به تانک «ت-۳۴» شوروی به ۱/۵ تا دو مرتبه از نگاه وزن سنگین تر بوده و از نظر مانوره نیز بدرجه خیلی پائین قرار میگرفت علاوه بر آن اثر اینکه تانکهای جدید ساختمان هیتلری خیلی بزرگ بودند لهذا امکانات اصابت گلوله ها و مرمی های مختلف به آنها در موقع جنگ خیلی زیاد گردیده بود. تانک «ت-۳۴» در آرزو مایشات شدید

جنگ دوم جهانی بصورت مؤفقا نه مقاومت نمود. در آنوقت متخصصین هیتلر تانکهای نوع «تیگر» خود را عجاتاً انکشاف داده و تکمیل کردند که در مقابل انگلیس ها مجبور شدند تا تانکهای متوسطه نوع MK.11 «مالتیدا» را تبدیل نموده و به عوض آن تانکهای جدید موسوم به «کرومیل» را مورد استعمال قرار دهند امریکائی ها نیز مجبوراً درین زمان تانک جدید (M-4-A2) را به عوض تانکهای نوع (M-3) به صحنه عملیات جنگ داخل کردند در چنان مراحل تانک «ت-۳۴» شوروی فقط مدرنتری شد و بس . علاوه بر آن در جریان مدت بیش از بیست سال این نوع تانک به حیث یک نمونه وسایل تخریبی باقی مانده است ، نه تنها از طرز قیافه بندی خود بلکه خصوصیات تخنیکی تانک «ت - ۳۴» با مساعی زیادی توسط متخصصین تانک سازی جهان کاپی گردید .

مسابقات انکشاف و تکمیل اوصاف تخنیکی تانک «ت - ۳۴» به تانک های صنف متوسطه شوروی انتقال نموده که تانک نوع «ت - ۵۴» نمونه آن میباشد . سنجش متناسب قدرت اسلحه ، زره محافظتی اطمینان بخش و قابلیت حرکات فوق العاده ای که درین تانک موجود است با محکم بودن و مقاومت آن در مقابل عوامل تخریبی اسلحه ذروی تکمیل گردیده است . همه این خصوصیات است که تانک ها را به قوه ضربتی واحدهای پیاده میدل ساخته است . کارات تکمیلی این تانک و دیگر تانک ها بدون معطلی جریان دارد . آیاسوال خواهید کرد که متخصصین تانک سازی جهان تانک های آینده نزدیک را به چه نوع پیش بینی می نمایند؟ تنها منظره عمومی و تصامیم ممکنه در حل پرابلم های تانک سازی اجازه

میدهد تاراه های تکمیل گردیدن تانک های چین دار جنگی مورد نظر قرار بگیرد . مرمی ها با راکت رقابت می نماید . پرابلم عمده تانک ها عبارت از مبارزه نمودن با تانک های دشمن میباشد که تانک های یک برجه و مجهز باتوپ های میله دراز در عالم تانک سازی جهان به چنین و جایب تاثیر بیشتر از خود نشان داده است . تظاهر و تکمیل گردیدن سلاح های راکتی نتوانسته است توجه متخصصین

عرضه آب مزالی

در تابلیت

مراکز صحنی بلغاریا و چکوسلواکیا اکنون شروع بتولید و فروش تابلیت های مزالی نموده اند این نوع تابلیت ها از آب چشمه سارهای معروف میریچ بری و کار لسباد تهیه گردیده و شرائط طبی آن عیناً مانند آب چشمه های فوق الذکر میباشد .

یعنی اگر تابلیت های مذکور در آب پالک حل گردند عین ذایقه و خاصیت شفا بخش آب چشمه های موصوف را بخود میگیرد .

تانک سازی جهان را بسوی خود جلب نماید . به همه حال آیا موجودیت توپ حتمی میباشد؟ درین صورت دلایل اساسی طرف داران اسلحه راکتی تانک برین است که در آینده راکت های رهبری شده از قرار آنکه اندازه و وزن آنها با مرمی های توپ نزدیک هستند میتوانند تا در مسافه چندین کیلو متر احتمال تخریب کردن هشتاد درصد اهداف را تامین بدارند؛ در آن صورت توپ های که در تانک ها نصب میشوند با افزایش فاصله تاثیرات آن ها از درجه ۲۰ درصد کمتر و نمود می شود .

نظریات دیگر در زمینه مجهز ساختن تانک از اثر سنجش چنان جنبه های ضعیف راکت ها که گویا ساختمان آنها پیچیده بوده و قابلیت اعتماد آن محدود است و هم چنان سیستم اداری آن دارای موانع بوده و قیمت گزاف دارد آنقدر قابل محدودیت نیست . این گونه صاحب نظران امکانات صحنه های فعالیت جنگی اروپا را در نظر میگیرند و اظهار مبدارند که : نظر به شرایط سطح اراضی اینگونه اهداف مثلاً تانک ها و وسایل زره دار ممکن است تا مسافه دو کیلو متر کشف شود .

نتیجه هذا موقف تسلیحات توپ را در تانک ها که احتمال تخریب نمودن اهداف در چنین فواصل توسط آن به اندازه عالی موجود است بسط میسازد . به همین ترتیب توپ ، اندازه قطر آن ، سرعت ابتدائیه مرمی و غیره خصوصیات آن از شرایط تخریبی زره تانک های کلاس معینه انتخاب می شود . درین صورت قطر توپ را نمیتوان بصورت لایتناهی زیاد ساخت زیرا که مسلماً اندازه توپ نیز به تناسب افزایش قطر و هم چنان با افزایش اندازه برج تانک ارتباط دارد که اندازه و وزن مرمی ها نیز بیشتر میگردد . بزرگ شدن مرمی مذکور در نو به خود اسباب پائین آوردن سرعت فیر را در حین پر کردن توپ بتوسط دست فراهم ساخته و مقدار ذخایر مواد جنگی را (در همان حجم تانک) تقلیل میدهد . هم چنان درین صورت دور کردن پوچک ها باعث مشکلات میگردد که این موضوع همیشه به حیث پرابلم بزرگی مورد نظر قرار داشته است .

بهمه حال در صورت موجود بودن توپ های امروزی که دارای قطر ۱۰۵ تا ۱۲۰ ملی متر هستند این پرابلم نمیتواند که متخصصین تانک

سازی را در زمینه جستجوی راه های بلند بردن قدرت آتش تانک به اضطراب در آورند بطور مثال تذکر می دهیم اینکه درین امام موضوع او توماتیکی ساختن امور پر کاری توپها تحت مطالعه و بررسی قرار دارد. دانشمندان سعی دارند تا بویچک «گیلاسک» را بطوری تهیه نمایند که در موقع آتش از بین برود و بسوزد. در اخیر این امر ایشان حل اساسی چنین مسایل را در حالتی جستجویی کنند که از گیلان دارای چارچ منصرف شده و بعوض آن یک نوع مایعی را استعمال بدارند که بصورت مستقیم در برج توپ داخل شده بتواند. البته، امور تکمیل گردیدن اصل مرمی ها نیز در قبال جستجوی این کارها ادامه دارد. درین اواخر در مقابل مرمی های مختلف ضد تانک های زره دار آنچه که توجه بیشتر متخصصین را بسوی خود جلب نموده عبارت از مرمی های انفلاقیه میباشد که مواد منفجره پلاستیکی در آنها بکار میرود. چارچ مرمی های اخیر الذکر در داخل پوش مخصوص محفظه دار قرار داده میشود که در موقع تصادم تخریب گردیده مواد داخل آن بروی زره تانک منتشر و منفجر میگردد. دانشمندان نظامی چنین پیش بینی می کنند که اینگونه چارچ ها ممکن است بصورت اساسی در هر گونه فواصل برای تخریب وسایل زره دار و غیره اهداف مختلف قابل استعمال شود.

در جمله پرابلم های عالی بودن نیروی تانکها آنچه که مقام خاصی را دارا میباشد همانا دقت بودن فیر آن بشمار خواهد رفت آیا این تذکر لازم نیست اینکه قابلیت تخریب کردن هدف در فیر اول به حیث بهترین موفقیت های سلاح تانک بشمار میرود. طوریکه برای همه معلوم گردیده است توپ های تانک که با

وسایل دور بین مجهز هستند در مسافت یک هزار متر احتمال قوی اصابت مرمی را در هدف از اولین فیر تا مین می کند. در آن صورت تاثیرات مثبت و عالی توجیه کردن نسبتاً بسیط و قوی بدست می آید که در تمام جریانات مرمی بطور مستقیم «یعنی میله توپ هدف» حرکت می کند که ازین جهت در اندازه گیری دقیق فاصله تا هدف

موی بر مجرب

اداره پروپاگند تجارتی فرانسه جدآ ادعا میکند که ماده تولید شده کیمیاوی بنام هیپر پیل *Hyperepil* بصورت قطعی محو کننده موهای اضافگی وجود میباشد.

بمجرد مالش نمودن ماده موصوف بروی جلدیکه موهای خلاف آرزو در آنجا نمو کرده باشند بعد از چند دقیقه تا حصه آخرین جلد نفوذ نموده و موهای همان منطقه را از تمهذاب محو میکند.

این ماده برای فعلاً در آرایشگاهها، دواخانه ها و بنجارگی های شهرهای فرانسه بمعرض فروش گذاشته شده البته در صورت نتیجه مثبت بصورت ماده مجرب کیمیاوی به بازار بین المللی عرضه خواهد گردید.

احتیاجی موجود نمیشود. احتمال اصابت مرمی به هدف در فواصل بعید بدقیق بودن تعیین فاصله ارتباط مستقیم دارد. در چنین حالت مرمی ها به اساس خط السیر مقوس حرکت می کند. ازین سبب آلتیکه بصورت لایتجزا (غیر قابل مجزا) در وسایل امروزی تانکها بشمار میرود عبارت از آلات اندازه گیری مختلف مسافه

سنج (دوربین های مختلف) میباشد که به اساس کاره عکاسی فعالیت می نماید. باز هم از اینکه در اندازه گیری فاصله تا اهداف دور دست وقت زیاد به تلف میرسد متخصصین پیش بینی می نمایند که درین زمینه دوربین های مجهز باجنر اتور «لاسر» مورد استعمال قرار میگیرد. اساس فعالیت چنین دوربین ها به اندازه گیری وقت عبور کردن انگیزه کوتاه نور تا هدف و بازگشت اشاره انعکاس آن قرار دارد چنین پیش بینی شده است که اشتباه اندازه گیری مسافه در فاصله ده کیلومتر در چنین صورت بیش از چند سانتی متر نخواهد شد.

موفقیت جنگ آتش توپ هادر شرایط دیگر به سرعت فعالیت عمده تانک در استعمال اسلحه بستگی دارد که معلومات اساسی را برای فیر کردن توپ معین کرده و امور توجیه و چارچ فوری را عملی می نمایند.

دانشمندان سعی دارند تا جریانات اداره آتش را نیز بصورت او توماتیک بسازند. اساس اینگونه سیستم او توماتیکی عبارت از دوربین میباشد اندازه گیری فاصله تا هدف که بکمک

دوربین بوسیله فرماندان تانک صورت میگیرد بطور اتومات بماشین حساب ارسال میشود. در همین جا از اوصاف حرکات مرمی ها و تصحیح خط السیر آن در شرایط وضع جوی از مرکز اداری بصورت قبلی تثبیت میباشد. از قرار این معلومات ماشین حساب اندازه زاویه فیر را تعیین کرده و در عین زمان سیستم های درولیکی را بکار می اندازد که میله توپ را بزواویه مورد ضرورت قرار میدهد.

سیستم های فوق الذکر در حالیکه فیر آتش از ماشین ثابت صورت میگیرد دقت زیادی را تامین میکند. فیر آتش های که در حالت حرکت یعنی در موقع رفتار تانک عملی میگردد خیلی موثر میباشد اما عملی ساختن این کار

بامشکلات زیادی ارتباط دارد. و قتیکه تانک ها با سرعت ۳۰-۴۰ کیلو متر در ساعت بمناطق بی راهی و صعب‌المرور در حرکت میشود بادی آن نیز در حالیکه زمین ها ناهموار است جنبش پیدا میکند که میله توپ نیز همین حالت جنبش نموده دقت توجیه توپ مذکور را برهم میزند. برای جلوگیری از این مشکلات وسایلی را در تانک های امروزی بکار می‌برند که بنام ستابیلی زاتور (یعنی موازنه دهنده) یاد میشود. اساس فعالیت آله مذکور آن است که میله توپ را با جنگک گیر و سکوپ «بسته میکنند» درین صورت محور توپ وضع ثابت خود را در هر گونه جنبش ممکنه بادی تانک حفظ می کند لهذا آلات اندازه گیر و سکوپ ها به پارچه بالا گیرنده میله توپ تاثیر و آلات گردشی برج عکس العمل نموده میله توپ را در باقی ماندن به هدفی که توجیه شده قرار میدهد.

بکار رفتن زره فولادی و المونیم

در امور تعینات تانک که آنرا به حیث ماشین زنجیر دار جنگی مجهز با اسلحه نیر و مند، زره اطمینان بخش حفاظتی و قابلیت حرکت عالی بشمار می‌آورند آنچه که از همه بیشتر مورد توجه است عبارت از زره آن میباشد. طبق اظهارات متخصصین تانک سازی جهان زره تانک ها باید قابلیت رد نمودن مرمی را بصورت عالی دارا باشد یعنی زره تانک باید بطور تهیه گردد که از خطر تخریب وسایل و مرمی های دشمن مصون بماند. مسلم است موضوع خراب نشدن تانک های موجوده از اثر مخلوط چندین مواد در ساختمان زره آن بدست می‌آید که «محکم بودن» آن در مقابل اوصاف سرعت مانوره و مؤثر بودن اسلحه تانک در نظر گرفته میشود.

طوریکه متخصصین تانک سازی محالک غرب نشان داده اند زره فولادی تانک ها نه تنها قابلیت دارد تا در مقابل اصابت مرمی ها مقاومت کند بلکه به حیث محفظه مؤثری در قبال عوامل انفجار تخریبی وسایل اتومی، تشعشعات نور، امواج ضربتی و اشعه های نفوذ کننده نیز خدمت خوبی کرده میتواند. مثلاً زره تانک در شعاع الفوا و یتمقاومت کامل دارد و حداکثر شعاع گامارا متوقف می‌سازد. زره تانک در اثر ضخامت زیادش تا اثرات شعاع گامارا به اندازه ۱۰-۱۵ مراتبه تقلیل می‌بخشد. این موضوعات به حیث یکی از دلایل قاطع در زمینه محکم بودن تانک به صفت و سیله مؤثر پیشبرد جنگ در شرایط محاربات ممکنه راکت های ذروی اخذ موقع نموده است.

در جمله ایجابات مربوط به زره تانک دانشمندان جهان اساساً موجود بودن قابلیت محکم بودن اعظمی چسپناکی تانک را مورد توجه قرار میدهند. چنین ضرورت چسپناکی را محلول آهن کاربن با مواد دیگر از قبیل نکل، کروم، مانگنس،

اطفال نه بگذشته فکر میکنند و نه از آینده اندیشه دارند، ولی از زمان حال احساس وجد و خوشبختی مینمایند. با العکس اکثر جوانان امروزی در حالیکه بگذشته تأسف می‌خورند و در بیم و امید آینده مغرورند از زمان حال کمتر محظوظیت و حاصل برداری مینمایند. (لابرویر)

سیلیکون، مولید بنیوم و وانادیوم رفع میسازد. اما تنها یک خصوصیت چنین محلول تانک سازان را همیشه ناراحت می‌سازد که عبارت از بلند بودن وزن مخصوص میباشد. وزن مذکور به حیث یک سدبزرگی در راه بلند بردن قابلیت رد مرمی تانک تا حال باقی مانده است. قابلیت رد کردن مرمی عبارت از آن است که ضخامت زره زیاد بوده و به اثر میلان زره مرمی ها بواسطه لختیدن رد میگردد، لیکن با افزایش یابی ضخامت زره خطر بلند رفتن وزن تانک که سرعت حرکت را در تانک ها بطی میسازد بیشتر میگردد که اهم زمان با آن درین صورت خصوصیات مانوره دادن تانک نیز پائین می‌آید. در جریان یک ربع قرن بامشکلات زیادیکه در راه مرفوع ساختن این موانع وجود داشت تماماً متخصصین تانک سازی جهان تصمیم خود را در باره عدم نشست مرمی ها بزره تانک «ت-۳۴» اتحاد شوروی تأیید نمودند. این موضوع عدم نشست از اثر زاویه میلان زیادی بدست آمده که در ساختمان پارچه های زره آن بکار رفته است.

برای اینکه زره تانک ها بطور مطمئن تر ساخته شود وهم چنان وزن تانک نیز در آن حالت بلند نرود متخصصین ساختمانی جهان در حال حاضر سعی بعمل می‌آورند تا راه دیگری را در پیش گرفته و مواد سبک وزن را که عبارت از مخلوط المونیم و پلاستیک است مورد استفاده قرار دهند.

واضحاً مخلوط المونیم که وزن آن در تانک های آینده تخمیناً سه مراتب سبک تر از فولاد میشود از نگاه محکم بودن خود به مقایسه با فولاد فقط یک و نیم برابر تفوق دارد. متخصصین وانجیران تانک

سازی جهان همه تا ئید نموده اند که چنین مخلوط در برابر مرمی ها و پارچه های آن و امواج ضربتی انفجارات بمب های اتمی مقاومت زیادی دارد. مواد المونیم به حیث یک وسیله مؤثر دفاع در مقابل تشعشعات بشمار رفته و نسبت به فلزات دیگر از رادیواکتیف و شعاع گاما آزاد می گردد. تانک های سبک وزن که از مواد المونیم ساخته شده در حال حاضر وجود دارد. متخصصین تانک سازی جهان یک آینده خوبی را برای مواد المونیم آرزو دارند اما از اینکه زره فولادی تانک ها تا حال در جنگ های گذشته نتایج و امتحان خوبی داده است بنا بر آن مواد فولاد را بر المونیم ترجیح میدهند.

هم چنان دانشمندان تانک سازی در زمینه ساختمان زره پلاستیکی تانک ها نیز نظریات متعددی را ایجاد نموده اند. زره مخصوصی که از چندین لایه پلاستیک و مخلوط شیشه ساخته میشود از نگاه محکم بودن در مقابل خمیدن او صاف عالی دارد. چنین زره ها توسط مرمی توپ و پارچه های مرمی سوراخ نمیشود و در مقابل امواج ضربتی انفجار بمب ذروی مقاومت عالی دارد. هم چنان زره پلاستیکی در قبال حرارت زیاد یکبارگی در موقع انفجار بمب های ذروی تولید نمیشود مقاومت خوبی میتواند متخصصین وانجنیران پیش بینی میکنند که پلاستیک ها و من جمله «پولی اتیلین» که مواد پوریم به آن علاقه میشود در ردیف زره های فولادی و المونیمی از نگاه خصوصیات حفاظتی خود بمقابل جریان نایترون ها اخدم مقام می نماید. بهر حال باید متذکر گردید که مخلوط المونیم و پلاستیک تا کنون به صفت مواد تجربی بوی تحت بحث قرار دارند و متخصصین تانک سازی در قبال

گفتار و کردار خوب از نگاه ارتباط با کریکتر انسان در حکم رنگ و صیقل است. درست بمانند: سنگچلهای کسار دریا که بالوت و پلوت لشم و خوشمال میگردند. (جان ترویریح)

انکشاف بخشیدن و اکمال ذره تانکها راه های بلند بردن خصوصیات و قبل از همه موضوع کاهش دادن اندازه تانک مساعی دامنه داری را در پیش گرفته اند.

قبلاً در سالهای جنگ دوم جهانی ارتفاع حداکثر تانکهای جهان از سه متر بالاتر بودند که این ارتفاع تانکهای مذکور را به حیث وسایط قابل روئیت خوب در آورده مبارزه را با آن آسان ساخته بود. امروز تانک سازان دنیا همیشه سعی بعمل می آورند تا ارتفاع تانکها را به دو متر تقلیل دهند. متخصصین تانک می خواهند تا ارتفاع تانک را کاهش بخشیده و آنرا برای مستور ساختن ناهمواریهای اهداف در جنگ مورد استفاده قرار بدهند. این کار البته به آسانی حاصل شده نمیتواند. یعنی در ساحه تنگنای که تخمیناً دو ثلث آن هم بوسیله نصب انجن و آلات خود تانک اشغال میشود متخصص تانک ساز باید سلاح مورد ضرورت را با اندازه کافی به شمول وسایط مخاברה، سامان مختلف و سر نشینان تانک بداخل جای باقی مانده بگنجانند. در عین حال باید امکانات اداره کردن موفقیت بخش اسنجه تانک و مانور هادر جریان ساعت متوالی جنگ تامین کند. علاوه بر آن اینگونه وظائف لزوماً در چوکات محل خیلی محدود اجرا

میشود. مقصد از این جمله این است که در عین زمان عرض تانک نیز نباید افزایش یابد زیرا که تانکها باید در داخل خانه های قطار آهن گنجائیده شده بتواند. طول تانک را نمیتوانند زیاد بسازند چونکه در آن صورت خصوصیات مانوره دادن تانک پائین می آید. هم چنان متخصص تانک سازی نمیتواند که فاصله قسمت زیر تانک یعنی خالیگاه بین چین ها و زمین را بیشتر سازند زیرا که در صورت افزایش فاصله قابلیت عبور نمودن تانک کم میگردد. متخصصین تانک سازی جهان بهر گونه مکر و حیله ممکنه متوصل میشوند تا چنین نواقص را رفع سازند. یک عده از دانشمندان تانک کوشش میورزند که در ارتفاع بادی تانک «صرفه جوئی» بعمل آورده تانکیت در یور را به حال نیمه خوابیده قرار دهد. برخی دیگری به این عقیده اتکاء نموده اند که در ساختمان تانک خودها اندازه برج تانک را با اندازه قسمت برج توب عملا مساوی سازد. دسته دیگری از دانشمندان به این مفکوره رسیده اند تا از ساختمان برج تانک بکلی خودداری نموده و توب را در قسمت پیشروی بادی تانک قرار دهند، بالاخره نظریات بعضی از متخصصین دیگر به این پایه استوار است که باید طریق برآمدن از چنین معما جستجو شده و تانک بطوری ساخته شود که متشکل از دو سکشن (مقطع) باشد و هر دو سکشن باهم مرتبط گردد. بطور خاص باید متذکر شد که تا حال بهترین و مناسب ترین طرح تانک همانا در ارتفاع دو متری آن میباشد که طرز قرار دادن وسایل با در نظر گرفتن کاهش اندازه و وسایط و آلات تانک مورد توجه قرار میگیرد.

تانک‌ها در حالات جنگ و هارش .

در جمله امتیازاتی که به اهمیت تانک در قطار انواع اسلحه مدرن ارتباط می‌گیرد یکی آن است که تانکها قابلیت مانور را در سرعت زیاد به صحنه جنگ دارد . تانکها میتوانند که در اراضی بدون راه حرکت کرده موانع طبیعی و مصنوعی را مرفوع سازد تانکهای که مجهز با انجن‌های قوی و چین متحرک هستند دارای چنین خصوصیات می‌باشند. چرخ‌های متحرک تانک که توسط حلقه‌های زنجیری احاطه گردیده با رولکهای محکم اتکاء می‌کنند که توسط آن در راه‌های لایتناهی ، پر از یرف ، مرداب‌ها و ریگ‌زارها عبور می‌نماید . همین وسایط است که قابلیت عبور نمودن را بصورت اعلی برای تانک مهمی می‌سازد . بهمه حال چین زنجیری (و با حلقه‌های زنجیری) از زمان‌های قدیم در جمله « جای تنگ » تانکها شامل گردیده و در قلم اول از سبب کم بودن میعاد خدمت آن استعمال آن‌ها محدود به چند وسایل میباشد . زنجیر متصل حلقه‌های تانک متشکل از پلیت‌های جداگانه است که آنها توسط ساچمه‌های کروی شکل با همدیگر متصل میشود . اگرچه پلیت‌های مذکور اصولاً از فولاد مستحکم ساخته میشود اصطکاک در بالای ساچمه‌ها به همان اندازه زیاد است که بعد از رفتار دو نیم تا سه هزار کیلو متر سبب سائیده شدن آن و جناح ساچمه میگردد . برای افزایش بخشیدن میعاد خدمت چین‌ها در قسمت گوشکی ساچمه بوشنگ‌های مخصوصی را از مواد مختلف بکار می‌برند که مواد مذکور در مقابل سایش مقاومت زیاد دارد . متخصصین تانک سازی برای تانک‌های سبک وزن که مجهز با چین‌های زنجیری هستند مواد مختلط را بر و فلز را طرح ریزی می‌کنند. اما همه نظریات مذکور درین باره تا حال بصورت

نیمه تکمیل محسوب شده است . تاکنون کدام معادله در نزد تانک سازان به اثبات نرسیده است که بعوض آله متحرک که چین‌ها استعمال شود . مسلم است که نسبت چنین مشکلات فوق‌الذکر متخصصین تانک سازی راجع به مفکوره ایجاد تانک در روی « بالش هوایی » چندین پلان را مورد مطالعه و بررسی قرار داده‌اند اما درین زمینه نیز تا حال هیچ گونه نتایج امید بخش و قاطع را انتظار ندارند . بعضی سنجش‌های که بعمل آورده شده نشان میدهد که حتی در صورت آنکه فشار بار تانک به حد اصغری در بالای « بالش هوایی » وارد شود یعنی تخمیناً به اندازه

سعادت انسان در زیستن
است و زیستن یعنی کار
کردن . (تولستوی)
بدون مساعد ساختن زمینه
تخم ریزی کریکتر ، انتظار
حاصل برداری از اندیشه‌ها
رانباید داشت . (تادو)

۰ ، ۰۵ کیلو گرام بر سانتی متر مربع فشار بالای بالش قرار داده شود و وزن تانک در حدود ۱۲ تن بوده قابلیت « بلند گرفتن » را در ارتفاع ۳۰ سانتی متر بالای زمین حاصل کند چنین تانکها باید با انجن‌های مجهز گردد که دارای قوه دو هزار اسب باشد . به عبارت دیگر انجن‌های که در تانک‌های مذکور نصب میشود باید به چهار ، اتیه نسبت به انجن‌های مورد استعمال تانک‌های چین دار موجوده (دارای وزن ۴۵ - ۵۰ تن) قوی تر باشند .

همچنان بمنظور اینکه ماشین زره دار با همان گونه ساحه اتکا و وزن حقیقی تانک ۴۵ تنه از زمین

بلند گردد لازم می‌افتد که درجه فشار بالای « بالش هوایی » ۲ ، ۰ کیلو گرام (دو صد گرام بر سانتی متر مربع) بلند برده شود . این امر معنی آنرا میدهد که برای ایجاد و حفظ کردن « بالش هوایی » چنان انجن‌های قوی ایجاد میشود که حجم آن در داخل تانک گنجایش نخواهد داشت . بهر حال طوریکه پیش بینی میشود پرنسیب بالش‌های هوایی تا هنوز برای متخصصین تانک سازی جهان کدام اساس مناسب را ن میدهد تا به نتایج آن آرزو مند گردند. آنچه که تانک سازان جهان از مفکوره مطالعات و تحقیقات بکار بردن بالش‌های هوایی در تانکها متصرف نمیشوند دلیل اصولی و اکثر ایشان به این نکته تکیه میکنند که در چنین صورت تانک‌های دارای بالش هوایی قابلیت عبور نمودن را بدرجه اعلی تری کسب میکند . هم چنان مهم تر از همه یکی از صفات مناسب بالش مذکور این است که دارای حرکت شناوری عالی میباشد .

و قتیکه تانک‌های چین دار در بی راهه حرکت میکند بادی یعنی بدنه آن در هر کیلومتر راه در حدود یکصد ضربات عمودی را از ناهمواری سطح زمین به خود متحمل میشود که درجه فشار بار در چنین حالت از بیست و پنج درجه نیز بیشتر میگردد . علاوه بر آن عارضه دیگر اینست که اینگونه لغزش‌ها فعالیت سر نشینان تانک را به مشکلات روبرو ساخته اسباب جنبش‌های اسلحه آنها را بوجود می‌آورد . میعاد خدمات تانک در اثر چنین لغزش‌ها کوتاه شده و اغلباً همین کار باعث میگردد که ناچار از سرعت تانک کاسته میشود . برای آنکه لغزش‌ها کم شود متخصصین تانک سازی سعی دارند تا آلات چمپنگ گیر مختلف النوع را مورد استعمال قرار داده و قسمت اعظمی جنبشات را بوسیله آنها از بین ببرند . (باقی دارد)

جانبازان غزنه

یکی از روزهای گرم تابستان سال ۱۸۳۹ که قوای متجاوز انگلیس موسوم به لشکر « اندس » بعد از گشایش قند هار بر غزنه تاختند ، ولایت باستانی سلطان محمود غزنوی شهنشاہ بزرگ افغان را محاصره کردند از بدترین و شوم ترین روزی است که بالا حصار شکست ناپذیر و تاریخی غزنه بخود

آنها بلای مهلک می‌شمرند ، به نور گل تعلق داشت و شهزاده همواره آتش باریهای نورگل را بر دشمن بنظر تحسین می‌نگریست .

در یکی از روزهای جنگ ، که آفتاب سوزان تابستان همه جا را نورانی نموده بود و از شدت گرما عرق از سر و روی مجاهدین پائین میریخت ، غازیان از اطراف و اکناف غزنه بقیادت مهتر موسی هجوم آورده بودند و مهر گل نیز درین نبرد هولناک در صف اول لشکر ملی مردانه می‌جنگید . زیبا بخانه رشید رفت ، و دید که موهن لال بارشید مشغول طرح دسیسه ایست که نورگل را بوسیله یکی از سپاهیان توپچی بکشد ، و بعد از آن بر حصار غزنه بتازد .

وقتی زیبایی جوان ازین دسیسه نا جوانمردانه آگاه شد ، خواست وسیله پیدا نماید ، تا شهزاده را از آن واقف سازد و نورگل را از مرگ نجات بدهد ولی در میدان پیکار رسیدن به حصار دشوار بود . چون لشکریان بر غزنه مثل حلقه پیچیده بودند .

یکماه کامل از محاصره غزنه گذشته بود . غازیان افغانی بقیادت

او اینکه همه جا را تاریکی فرا میگرفت و ستارگان به آنان چشمک میزد و جهت از بین بردن دشمن آنها را تشویق میکرد ، بر لشکریان متجاوز دشمن شبخونها میزدند ، و نبرد دلیرانه شان دشمن را بهراس انداخته بود .

مهتر موسی (قوماندان قوای بزرگ ملی) مهر گل جوان و برومند را مثل فرزند خویش داشت و بوی لقب (گل غزنه) را اعطای نموده بود .

مهر گل روزها از منابع ملیون اسلحه و باروت بدست میآورد و هنگام ظلمت شب بر دشمن مردانه می تاختند و اطراف حصار غزنه را بخون دشمن می آلودند . میرمن زیبا این زن باشهامت و دلیر در خانه رشید خان « خواهر زاده امیر که بدشمن تسلیم گردیده جاسوسی میکرد » راه داشت و دسایس محرمانه رشید موهن لال « یکی از جاسوسهای بزرگ دشمن » را کشف میکرد . و آنها را با اطلاع سرداران لشکر مدافع ملیون افغانی میرسانید .

برادر میرمن زیبا ، که نورگل نام داشت ، توپچی ماهری بود توپ کلان غزنه که با آن بر لشکر دشمن آتش باری میکرد ، و سران انگلیس

دیده است و این داستان شور انگیز که مملو از جانبازی قهرمانانه مردان و زنان غزنه است باحروف درشت ثبت تاریخ مبارزه راه آزادی افغان است و دران شہامت و از خود گذشتگی مردم این سر زمین را بخوبی نشان میدهد که چطور مرگ را بر اسارت زیر دست غیر ترجیح میدهد و نام افتخار آمیزی بر صفحه تاریخ کشور ما از خود بیادگار میگذارد و جاودانه باقی میماند .

شهر باستانی غزنه که در آنوقت بهمت شهزاده غلام حیدر فرزند دلاور و غیور امیر دوست محمد خان نگهبانی می‌شد . و سپاهیان افغانی باقوای ملی ، دشمن متجاوز را از هر طرف مورد حمله سخت قرار داده بودند .

دسته از جوانان رشید و دلاور که جوانان مدافع ملی بودند تحت قیادت و سرکردگی مهر گل که یکی از جوانان بالا بلند ، دلیر و نیرومند (اندر) بود در جوار حصار غزنه میزیستند . میرمن زیبا ، همسر جوان مهر گل در اکثر محاربات با آنان همدوش و همدم بود . ایندسته غازیان بی پلک مهر گل شبانگه هان

شهزاده و مهتر موسی از ولایت باستانی محمود غزنوی مردانه دفاع میکردند و چون شیر غران میجنگیدند. عظمت غزنه سر خود را بدشمن فرو نمیآورد، و روح محمود و سنایی در تپش و هیجان نگران سر زمین باستانی خود بود.

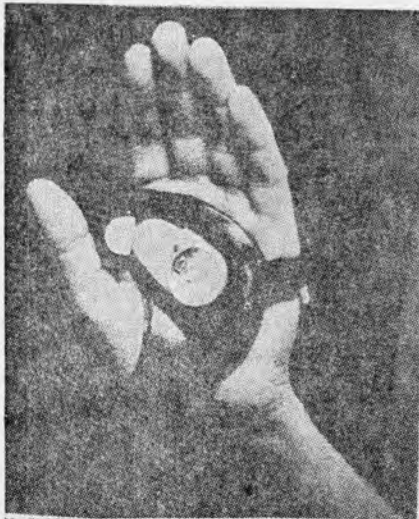
لشکریان دشمن چون با سلاح مدرن و آتشین مخرب مسلح بودند جاسوسهای ایشان نیز بهر طرف برای اغوای عناصر ضعیف و سست عنصر میکوشیدند، پول و طلا را مانند سنگریزه میریختند، وضع مدافعین غزنه روز بروز مشکلتر میگشت و حلقه محاصره نیز تنگتر میشد.

در یکی از روزهای گرم ۲۳ جولائی ۱۸۳۹ که آفتاب بر بالا حصار بشدت می تابید و غزنه را چون کوره آهنگران گرم نموده بود. سران لشکر انگلیسی کاپیتان پیت، دیوراند و مکلود هم دست شده خوارها باروت را در زیر نقب حصار غزنه گذاشتند و بانفجار آن دروازه های حصار را بکلی از بین بردند ولی توپخانه نورگل هنوز آتشفشانی میکرد و بر لشکریان متهاجم گلوله های هولناک مثل تگرگ می بارید. درین گیرودار میرمن جوان و زیبای غزنه که عزم راسخ و شکست ناپذیر از قیافه دلیرش هویدا و لباس مردانه بتن نموده بود، کوشش میکرد تا خود را بحصار نزدیک سازد، و نورگل را از طرح دمیسه دشمن آگاه کند، در بین گلوله های تفنگ و توپ خاک و دود بالا میرفت. میرمن زیبا میدید که دسته های فداکار و جان نثار ملیون با شدت دفاع می کنند، دران میانه مهرگل نیز چون شیر درنده میتازد، ولی وظیفه دیگری داشت که بایست آنرا بسر برساند.

سواران دشمن از هر طرف میتاختند، پیادگان با شتاب و حمله بسوی حصار میدویدند، توپخانه های دشمن سخت گلوله باران میکرد لشکریان دشمن در حدود پانزده هزار نفر بر خطه، مهد تمدن و فرهنگ سلطان محمود غزنوی پورش آورده بودند، هوا غبار آلود بود، دود باروت و توپها سپهر برین را فرا گرفته بود، دران جوش و خروش زهره زلاوران می شکافت تگرگ تگرگ میبارید، ولی غزنه این مهد عظمت کهن و مدفن ثقافت و تهذیب، تسلیم نمیشد. زیر آتوپخانه «نورگل» هنوز آتش میبارید و این میدان سپاهی، مدافعی مانند (مهرگل) داشت.

جنرال برنس، خون دل میخورد مکناتن میدوید، جنرال کین میتاخت موهن لال فتنه میانگیخت، رشید رشد را از دست داده بود. زیرا: غزنه و حیدر سر تسلیم فرو نیاوردند و چهل روز در محاصره و پیکار نبرد خونین گذشت، فرزندان غزنه چون پروانگان بر چراغ غزنه باستانی بر میزدند، میسوختند، مرمی باختمند، بخاک و خون می تپیدند. غزنه مهر محمود، قهر جهان سوز و سوز سنائی دیده بود. از تجاوز فرنگ ننگ داشت. از آوا مگناه محمود ندای تشویق بگوش میرسید و از منارهای سربفنگ کشیده غزنی آوازهای الله اکبر شنیده میشد. صدای توپ نورگل و چکاچک

چراغ جدید بسته کاری

چراغ در کف دست از عالی ترین ابتکارات جهت سهولت و قوه خوب روشنائی در صورتیکه از منابع دیگر تنویری استفاده شده نتواند میباشد این چراغ را تخنیکران جاپانی اختراع نموده توسط دو بالتی کوچکی قلمی روشن و در دستکش مخصوص نصب میشود.

در صورت پوشیدن دستکش و استعمال چراغ فوق الذکر انگشتان دست بصورت آزاد

حرکت کرده توانسته البته طوری که از شکل نیز واضح است کف دست هر طرف می گردد.

سوج چراغ موصوف که در انجام دوم بادی چراغ موصوف واقع است توسط انگشت بزرگ (شصت) گل و روشن میشود.

شمشیر مهر گل هنوز خاموش نبود
 زیبا بالباس مردانه چون ماده پلنگی
 بالا میرفت، میدید که شهزاده حیدر
 هنوز بر فراز حصار قرار دارد،
 جوانان جنگی دور او را حلقه زده اند
 از حصار و از گون غزنه دفاع میکنند.
 زیبا، بالا میرفت، دود آتش چشم
 او را خیره کرده بود، ولی همت
 نباخته بود، زیرا پیغمبر افغانی از
 میدان قهر و خون آتش وحشتی
 بدل راه نمیدهد.

دسته‌های لشکریان انگلیس نیز بالا
 رسیدند، جنگ تن بتن در گرفت،
 جوانان تفنگها را گذاشته شمشیر
 و خنجر بکف گرفتند، می‌زدند.
 میکشند، می‌افتادند و آیه‌های
 بالای حصار باستانی غزنه بخون
 دشمن رنگین گشته بود.

زیبا بالا می‌رفت، چون
 به برج بلند حصار رسید، از
 دور دید، که نو رگل هنوز
 بمردانگی آتش باری مینماید، و او
 از آنجا صد متر فاصله داشت...
 بشتاب و عجله قدم برمی‌داشت...

دفعاً در جایش می‌خکوب شد درین
 آوان دست خائنی فرود آمد و
 خنجر در قلب نور گل فرورد
 چند لحظه مبہوت ماند و تکانی بخود
 داده خود را بر بالین نور گل رساند
 وقتی در آنجا رسید نور گل نفس‌های
 آخرین خود را میکشید و با تن
 گلگون بر زمین افتاده بود.

سپاهیان ملی و مهر گل نیز در
 پایان برج بانیزه بازان فرنگی دست
 به نبرد بود و با تن خونین دلیرانه
 می‌جنگید و آخرین ضربات شمشیر
 خود را دشمن حواله میکرد، مهر گل
 نیز افتاد... زیبا درین وقت که
 خود را به بالین گلگون شوهر
 قهرمانش رسانیده بود بوسه آخرین
 خود را از گونه‌های خون آلود
 همسر شهید خود گرفت.

سپاهیان دشمن دور زیبا را
 فرا گرفتند، او را در گروه اسرای
 جنگی بردند، ولی وقتی دیدند که
 زن است، او را به لیدی سیل،
 یکی از خانم‌های فرنگی که درین

جنگ، با همسر خود جنرال سیل همراه
 بود، سپردند.

لیدی سیل با مهربانی و مهر و شفقت
 زیبا را پذیرفت و از داستان خونین
 مردانگی همسر و برادرش واقف
 گشت، اما زیبا گفت:

دنیا در نظرم تاریک است، غزنه را
 مفتوح و حیدر را اسیر می‌بینم...
 ازین رهگذر چون من زنده مانده‌ام از
 روح محمود و سنائی خجالت میکشم.

زیبا با لیدی سیل بر فراز حصار
 غزنه برای تماشا رفت، دید که
 کاخ‌های و از گون غزنه و آرامگاه
 محمود و سنائی پایمال سم اسپان
 فرنگ است و نعش‌های هزاران
 فرزندان شهید آن بهر طرف افتاده است.

وی نیز زندگی را بر اسارت ننگ
 پنداشت، خجلت کشید، سرگ را
 بر حیات اسارت ترجیح داد و از
 فراز حصار خیز برداشت... وقتی
 آنها متوجه گشتند، دیدند در پای
 قلعه نعش گلگون بخونش افتاده
 است.

بلی وی ننگ اسارت را نبرد
 مهد دلاوران و غزنه باستانی را در
 دست بیگانگان دیده نخواست
 براهیکه مهر گل و برادرش رفته
 بودند، رهسپار شد.

اما اکنون... بعد از گذشتن
 يك قرن که نه حیدر مانده و نه
 شجاع... کاخ استعمار و تجاوز
 بکلی و از گون شده... وقتی
 هموطنان مهر گل و زیبا در سایه
 استقلال و آزادی در کوهساران
 غزنه جشن، آزادی برپا میکنند،
 بروان این میرمن فداکار و شهید
 غزنه درودها می‌فرستند و امثال
 مهر گل و حیدر را به نیکی یاد
 می‌نمایند زیرا ایشان: در راه آزادی
 جان شیرین خویش را فدا کرده‌اند.

تلسکوپ الکترونیکی

دانشمندان و استادان نجوم در پوهنتون گوتینگن المانی
 ساختمان یک تلسکوپ آئینه‌ای الکترونیکی را با هدایت پروگرام
 جهت «لمس کردن» خورشید پایان رسانده‌اند.

این دستگاه پیچیده فنی ۱۵۰۰۰ هزار مارک خرج برداشته
 و در انستیتوی خورشید کاوی ارسلینا در سویس نصب خواهد
 گردید و در آنجا در اختیار دانشمندان فیزیک پوهنتون گوتینگن
 المانی قرار خواهد داشت.

طوپچی در تعرض

بزرگ، طوپ های ذات الحركه، تانك ها، مرمی های رهبری شده ضد تانك، استعمال باید شد. تعداد و چاپ طوپ های انداخت مستقیم معمولاً بر اساس کشف سابق، نیت و مقصد دشمن، قابلیت طوپچی و موجودیت جبهه خانه، کرکتر ستیک اراضی، وضعیت ترصد و غیره مربوط میباشد.

هر طوپ انداخت مستقیم يك یا دو هدف را تخریب نموده میتواند، بمقصد انداخت در بالای اهداف مهم دو طوپ تخصیص میگردد، منزل جزو تام طوپچی (طوپ) در انداخت مستقیم نباید از (۸۰) متر علاوه گردد و هم از طوپ های بی پس لگد نباید اضافه از (۵۰۰) متر باشد. مواضع برای طوپ های انداخت مستقیم تا حد امکان نزدیک به هدف انتخاب کرده میشود.

ترتیب و تنظیم انداخت مستقیم را در دوام خط پیشرفت کندک پیاده موتوریزه نشان میدهد. حین شروع تعرض تانك ها و پیاده موتوریزه طوپچی به حمایت شان سوچ کرده میشود. در داخل این زمان طوپچی اهدافی را که ممانعت پیشرفت قطعات تانك و پیاده موتوریزه میگردد تخریب

دشمن طلب آتش در محلات مقاومت و در عمق دشمن (بالای احتیاط ها)، طوپ های دافع تانك، تانك ها، طوپ های ذات الحركه، محلات نصب مرمی های رهبری شده ضد تانك، ترتیبات مدافعی انفرادی محلات ترصد، خندق ها و نقاط ارتباط مخابره، خنثی ساختن طوپچی و هاوان ها، نقاط کنترول و مراکز رادار های دشمن را نشان میدهد. وظایف آتشی طوپچی را قاعدتاً قوماندان بزرگ طوپچی و قوماندان کندک پیاده موتوریزه متعرض تعیین می کند، تمرکز آتش و آتش به اهداف منفرد از مواضع مستور و غیر مستور اجرا کرده میشود، تخریب اسلحه آتشدار از مواضع مرئی اهداف منفرد، اهداف در عمق مدافعه عاجل دشمن، انداخت مستقیم به پیمانته و وسیع استعمال میشود، طوریکه اجرای آتش در زمان کوتاه و با صرف مقدار کم جبهه خانه انجام میدهد.

تجارب محاربه به اثبات رسانیده که درین شرایط قابلیت حقیقی تخریب هدف بصورت عالی قابل تصورات برای اجرای این اصول انداخت، کندک و یا غنند طوپچی تخصیص داده باید شد. علاوه تاً قطعات طوپچی چاپ

قطعات طوپچی مالکیت قدرت بزرگ آتش و منزل طولانی را داراست، طوپچی میتواند مانور وسیع و تمرکز آتش ناگهانی را در يك زمان کوتاه انجام دهد، طوپچی قابلیت وارد آوردن ضربه را در بالای اهداف مختلفه «ثابت، متحرك، مرئی و غیر مرئی همچنان اهداف مواضع سرباز و سربسته» داراست. در دوام يك تعرض قطعات طوپچی جزو تام های پیاده موتوریزه را بصورت دوامدار حمایت نموده و در عمق مدافعه دشمن راه را برای شان باز میدارد. موفقیت در دخول منحصر به پیمانته وسیع احضارات آتش که هدف عمده آن خنثی ساختن و تخریب نمودن اهداف مهمترین در تمام عمق مدافعه تاکتیکی دشمن بوده و از امکان اجرای معاونت متقابل آنها را محروم میسازد. اداره ماهرانه احضارات آتش بسرعت عالی در حمله و تخریب قوای دشمن اجازه میدهد.

در اثنای آتش احضارات وظایف آتش طوپچی در دوام خط تعرض کندک پیاده موتوریزه ارائه گردیده است، ذریعه قطعات طوپچی تحت فشار گرفتن و تخریب جزو تام های

مینماید. احتیاط‌های دشمن را خنثی نموده. جناح قطعات پیشرفت‌کننده را بواسطه آتش پوشانیده و در تحکیم مواضع اشغال شده مامعوانت میکند، احتیاط‌های ما را که برای فعالیت تجمع نموده حمایت می‌دارد و دشمن را از عقب نشینی یا از تحکیم مدافعه جدید مانع می‌سازد. ضمناً به مقصد خنثی ساختن توپچی‌ها و وانها، رادارها و محلات کنترل دشمن آتش را دوام می‌دهد.

در آغار احضارات تعرض جزو تام‌های توپچی و ظایفی را که نشان داده شده بدوش دارد، و در آتش تمرکز موفقانه حصه خواهد گرفت.

در دوام تعرض قطعات توپچی در صورت امکان آتش سد ثابت را اجرا میکند (بالای اهداف منفرد از مواضع مرئی و یا مستور) قطع آتش با مر قوماندان بزرگ توپچی، قوماندان کندق و یا توالی پیاده موتوریزه صورت می‌گیرد و یا به ابتکار خود قوماندان توپچی گذاشته میشود.

چیزیکه در تعرض اهمیت خاصی دارد همانا ترتیب و تنظیم صحیح و ماهرانه کشف توپچی میباشد.

معلومات کشف و اثنای احضارات به موقع و باز نمودن آتش را به اهدافیکه مانع پیشرفت تانک و پیاده میشود بوجود می‌آورد مانور قطعات توپچی در تعرض به ترتیب ذیل انجام داده میشود:

باینترتیب که حمایت آتش لاینقطع را برای پیاده متعرض و تانک‌ها در تمام عمق وظیفه محاروبی حاضر کند. و هم معقول‌ترین ترتیب استعمال توپچی بحال (بطریقه وار) میباشد.

در تعیین زمان احضارات قطعات توپچی بمقصد باز نمودن آتش از مواضع جدید، زمان لازمه برای

ترك مواضع سابقه، زمان برای حرکت تیت شدن و احضارات آتش از مواضع جدید در نظر گرفته باید شد.

بمقصد ترك مواضع سابقه و ناشمول زمان برای اشاره قطع آتش باز نمودن مالز مه و جبهه خانه و زمان برای حرکت نیز در نظر گرفته باید شد. زمان لازمه برای تیت شدن و احضارات برای اجرای آتش از مواضع جدید با شمول زمان برای اشغال مواضع آتش به قومانده «موضع آتش» بمقصد جابجا کردن توپ‌ها در اراضی ناهموار برای تعیین اصول موازات و اندازه نمودن مسافه اصغری، انتخاب و مساعی مشترکه مواضع آتش قبلاً به دوش پوسته پیشرانده شده داده میشود.

قطعات توپچی و ظایف آتشی رادردوام تعرض به معاونت نزدیک، باتانک، باتانک و پیاده موتوریزه، طوپ‌های ذات البحر که، جزو تام‌های استحکام و بحمایه نزدیک توپچی اجرا می‌دارد.

و نیز ترصد دائمی میدان محاربه و نگرانی فعالیت عساکر خویش را و محافظه ارتباط لاینقطع با اوشان و اجرای کشف دو امدار دشمن و اراضی، تبدیل بموقع محلات ترصد و مواضع آتش در دوام محاربه را اجرا میکند. در تمام شرایط، قطعات توپچی به جستجوی صحیح و واثق تخریب اهداف میدان محاربه بوده پیشرفت جزو تام‌های تانک و پیاده موتوریزه را بدرجه اول ضمانت میکند. (ختم)

راکت‌های تازه

پوزئیدن و مینوتمن ۳ راکت تازه‌ای هستند که هر يك از آنها میتواند دسته‌ای از سلاح‌های اتمی را بسوی هدف پرتاب کند.

نزدیک به پایان پرواز بالستیک یعنی پس از آنکه راکت از ماورأ جوبه جوزمین بازگشت هر يك از بمب‌ها بسوی نشانه مخصوصی خود روانه می‌شوند.

پوزئیدن که آن را میتوان از يك تحت البحری زیر آب رفته پرتاب کرد طوری طرح شده که ۱۰ بمب اتمی را بمسافت ۴۰۰۰ کیلو متر برساند.

مینوتمن ۳ از يك «سیلوی» زیر زمینی پرتاب میشود و طوری طرح شده که هر جنگی را بیش از ۱۲۰۰۰ کیلو متر حمل میکند.

پوزئیدن در ۳۱ فروردین از ۱؛ تحت البحری پو لاریس جانشین راکت پو لاریس که حامل يك سر جنگی است شود. مینوتمن ۳ ممکن است مهمترین سلاح قوت ضربتی گردد و جای انواع قبلی را که دارای يك سر جنگی هستند بگیرد.

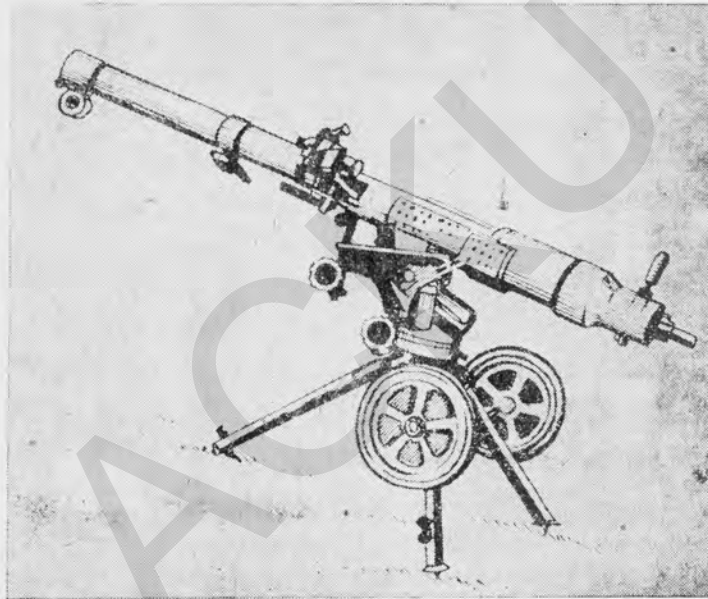
توپ ۸۲ ملی متری B-10

ترجمه عبدالرزاق : « توخی »

از قوماندان، نشان زن، مایه رسان و پرکننده. آلات و سامان فالتو و مهمات و بعضی تفرعات توپ ذریعه و وسایط نقلیه و یا وسایل زرهپوش نقل داده میشود.

طرح عمومی :

چون در صیقل نمودن میل توپ از طریق های کاملاً جدید استفاده شده بناً توپ مذکور نسبت به سایر انواع خویش اهمیت بیشتر دارد. سیستم پرتاب مرمی هادرینگونه توپها بر اساس ایجاد قوه عکس العمل بنا یافته است. قوه یا ضربه عقبی بیک طریقۀ

توپ B-10 در موضع آتشباری بالای پایه های مخصوصی قرار دارد

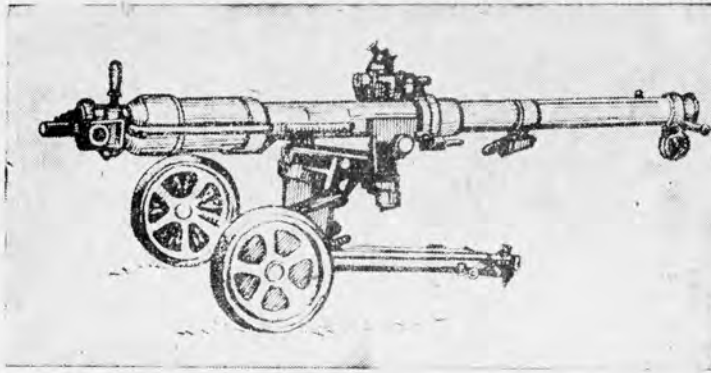
خاصی برطرف شده یعنی گازات که موقع انفلاق باروت ایجاد میگردد ضربات شدید عقبی را بوجود آورده ولی با تبدیل و انتقال قسمتی از گازات به حفره های گازات از پیدایش این قوه بطور شایسته ثنی جلوگیری میشود. بعبارۀ دیگر قوه یا ضربات عقبی ایجاد شده مستقیماً به کانتربالانس قوه پس لگد انتقال داده شده و آثار قوه پس لگد یا ضربه عقبی تا اندازه زیادی تقلیل می یابد. این توپ از قسمت های اساسی

آن که بوسیله آن قوای بشری و انبارهای اسلحه از بین می رود بنام MO-10 مسمی اند. هنگام آتشباری اهداف به ارتفاع دو متر از سطح زمین در صورت استعمال

این توپ یکی از بهترین و مؤثرترین اسلحه خفیفه توپچی بشمار رفته در اکثر قطعات پیاده و هوائی از آن استفاده میشود. توپ ۸۲ ملی متری که ضربه عقبی در آن بوجه خاصی برطرف گردیده، همه ترتیبات آن طبق اساسات و تجارب فنی و علمی پی ریزی شده است. این توپ میتواند در موقع محاربه قوای مسلح دشمن توپهای ذات الحرکه و سایر مواضع برد و بانبروی مخر به خویش بسهولت قوای بشری قطعات

مرمی های MK-10، منزل انداخت افقی توپ موصوف تا فاصله ۳۹۰ متر تخمین شده است در حالیکه منزل اعظمی آن با مرمی های نوع MO-10 در ارتفاع ۳۰ درجه ۴۲۵۰ متر و در ۳۵ درجه تا ۴۷۰ متر میرسد. سرعت فیر در ینگونه توپها ۵ الی ۶ دور فی دقیقه تعیین گردیده است وزن این توپ در موضع آتشباری ۸۶ کیلو گرام است. توپ ۸۲ ملی متری B-10 از طرف چارنفر اداره میشود و عبارتند

متخاضم را محو میسازد. در صورت زدوخورد با قطعات دشمن اگر با استحکامات و موانع کانکریتی و شبکه های سیم خار دار مواجه میشویم بکمک این سلاح میتوان جاهای مذکور را مستقیماً تحت آتشباری قرار داد و مجلات نامبرده را بکلی ویران و منهدم ساخت. درین سلاح دونوع مرمی بکار برده میشود نوع اول که بیشتر برای امحای اهداف مسلح استعمال میگردد بنام MK-10 و نوع دومی

توپ B-10 در موضع آتشباری بالای عرابه‌های فلزی اجرا شده است

ذیل تر کیب یافته است :

میل معه ترتیبات گیت - سیستم
نصب توپ بالای عرابه‌ها و سیستم
ترصد .

تمام قسمت‌ها و پارچه‌هاییکه از
آنها نام برده شد بسهولت و بدون
ضیاع وقت مزید قابل تجزیه و
دیمونتاژ است . امور تطهیریه و
تدهین آن به آسانی امکان پذیر بوده
بیک وقت کم میتوان تمام جزئیات
و پارچه‌های آنرا بررسی و تحت
تدقیق قرارداد .

هدایات لازمه در مورد

آتشباری باتوپ B-10

برای اینکه از قدرت اعظمی توپ
بمنحوه مطلوب استفاده شده بتواند
لازمست بعضی مقررات و تعلیمات
را در زمینه مراعات و تطبیق کرد
موضوع مهم و اساسی، نگهداشتن
سلاح در شرایط کاملاً صحیح و عاری
از هر گونه کثافات است. اجرای
معاینات در اوقات معینه طبق تعلیمات
قدرت محاربوی سلاح را در مواقع
ضرورت بخوبی تأمین مینماید .

در صورت عدم مراعات مقررات
لازمه، زمینه حدوث عوارض و خطرات
بیشتر فراهم میگردد. این کار باعث
تولید حوادث ناگوار شده و نمیتوان
در چنین صورت توپ را در موارد
مهم و ضروری بکار برد، چه عدم
مراعات بعضی تعلیمات از یکسو
قدرت آتش سلاح را کم میسازد
و از جانب دیگر میتواند اهدافش را
طور موفقانه و قابل اطمینان مورد
اصابت قرار دهد .

معاینات و تدقیق قسمت‌های
مختلف توپ خصوصاً ترتیبات
میگانه نیزم آن ذریعه کارکنان ماهر
و مجرب تحت نظارت و هدایت
قوماندان‌های دلگی انجام می‌یابد
هنگام اجرای چنین عملیات توپ از
هر گونه کثافات و گرد و خاک پاک

میکند و یا اینکه آنرا بالای سه پایه
جا میدهند در هر دو موقعیت عملیات
آتشباری آن اطمینان بخش است
بشکل نمبر ۱ و ۲ . این توپ اهداف
مورد نظر را بطور مستقیم و یا غیر
مستقیم بوسیله آلات معاونه تحت
گلوله باری قرار میدهد در هر دو
صورت باید موقعیت آن طبق شرایط
انتخاب شده باشد . اگر در شب
اهداف تحت گلوله باری قرار میگیرند
لازمست در قسمت رؤیت و تشخیص
موقعیت آنها از وسایل آتش افروز
کار گرفت تا مرمی به اهداف درست
اصابت نماید .

طرز انتقال توپ سهل و بسیط
است بترتیبیکه وضعیت و شکل توپ
موقع حمل و نقل تغییر میخورد یعنی
دور بین‌ها و ترتیبات ترصد - PBO
اولاً به صفر عیار شده بعد از باز
کردن آن از توپ درپوش مخصوص
جایجا میشود . میل و پایه آنراقات
کرده درپوش‌هاییکه از پارچه‌های
مخصوص تهیه میشود نگهبانی
نماید برای حمل توپ ذریعه
وسایط نقلیه گیرها و بند‌های
تعبیه شده اند که بوسیله آنها
توپ محکم گردیده بعد برای انتقال
آماده میشود. اگر انتقال آن بواسطه
افراد مدنظر باشد در آنصورت از
بندها و دسته‌های علیحده استفاده
بعمل می‌آید . (بقیه در صفحه ۹۰)

میشود همچنان در خلال تطبیق
معاینات باید به برخی از پارچه‌ها و
ترتیبات توپ توجه خاصی مبذول
شود چنانچه عیار و تعدیل آلات
تلیسکوبی و ترتیبات ترصد تحت
بررسی دقیق توأم باروش‌های علمی
رفنی قراردادند میشوند .

انتخاب موضع آتش برای همچو
توپ‌ها از موضوعات بس مهم تلقی
میشود هنگام جایجا کردن توپ و
اتخاذ احضارات برای آتشباری مناطق
مورد نظر، باید مواد انفلاقیه و قابل
اشتعال و سایر کارکنان که در عملیات
آتشباری سهیم نمی باشند لاقلاً
سی متر باید از محل نصب توپ دور
باشند. همچنان دیوار ساختمان‌هاییکه
برای این منظور اعمار میگردد باید
از ترتیبات گیت توپ پنج متر بلند
باشد زیرا در اثر اشتعال مواد انفلاقیه
و غازات که از دهانه فوqانی میل
خارج میشود، منطقه خطرناک را
در اطراف توپ تولید نماید .

در صورت عدم مراعات مقررات
لازمه امکان دارد خطرات زیادی
ازین ناحیه ایجاد شود. خاصتاً این
موضوع هنگام شب بیشتر قابل تأمل
است .

توپ بدون پسلگد میتواند در
دو موقعیت متفاوت قوای دشمن را
آتشباری نماید. در حالت اول توپ
را بالای عرابه‌های فلزی نصب

مترولوژی در اردو

تتبع و نگارش: لمپی بریدمن

دیپلوم انجنیر سید اؤدشاه (سیدزی)

از حوادث خطرناک مترولوژیکی نه تنها امور زراعتی و صنایع ملی یک مملکت متأثر گردیده، بلکه اردوی همان مملکت نیز به آنها رو برفت. گمان خواعد رفت که مجهز بودن اردو باتخنیک عصری احتیاج به وضعیت اتموسفیر و وضع جوی هوا ندارد لیکن این اشتباه بزرگست.

مد نظر گرفت. پیش گوئی باد در ارتفاعات هنوز بیشتر در صورت امکان داخل شدن طیاره در سلسله روهای هوائی که سرعت باد در آنجا زیادتر از ۱۵۰ - ۲۰۰ کیلو متر فی ساعت است، اهمیت دارد.

در سلسله روهای هوائی قرار معمول بادهای شدید و قهقار و تلاطم هوا، موجب پرتاب طیاره بصورت عمودی میشوند. تکان خوردن طیاره مربوط بقدرت تلاطم اتموسفیر و نوعیت طیاره میباشد. در حال تکان شدید طیاره، سوق نمودن آنرا مشکل ساخته طیاره خساره من شده، بلکه بعضی اوقات آن را تخریب می کند.

در پرواز درجه حرارت هوا را نیز باید مدنظر گرفت. زیرا درجه حرارت هوا بالای مواد سوخت طیاره تاثیر بارزی دارد. بلند رفتن درجه حرارت هوا مصرف مواد سوخت را زیاد ساخته. امکان آنرا دارد که طیاره به هدف معین خود نمی رسد. چون تامین امنیت پرواز و صدمه بطیاره بیشتر از همه مربوط به شرائط مترولوژیکی است. فلذا پیش از پرواز پهلووت باید معلومات درست راجع به وضع جوی به امتداد

ازین رو هنگام عملیات محاربوی و سوق الجیشی انواع مختلف اردو نه تنها به معلومات جاری وضع هوا و مترولوژی کفایت کرده بلکه پیش گوئی وضع جوی هوا و باد در ارتفاعات مهم میباشد.

فرض کنیم قوه هوائی برای اجرای پروازهای موفقانه علاوه بر پیش گوئی وضع جوی هوا در محل نشست طیاره لازم است معلومات راجع به پیش گوئی سرعت و سمت باد در ارتفاع پرواز؛ علی الخصوص سمت باد در جای که سرعت آن زیاد بوده و تقریباً همیشه تکرار میشود اهمیت دارد زیرا بادهای شدید بمقابل پرواز به اندازه سرعت آنها از سرعت طیاره کاسته و بادهای عقبی بسرعت طیاره به اندازه سرعت باد می افزاید. در حالت اول مصرف مواد سوخت طیاره زیاد و در حالت دوم کم می باشد. باد جانبی طیاره را از خط السیرش منحرف میسازد بدهن منظور دانستن سرعت و سمت روهای بادهای شدید هر دو ضرور است.

در بمبارد نیز تاثیر باد زیاد است برای اینکه بمب به هدف اش رسیده باشد لازم است تاثیر باد حقیقی را

تجربه جنگ آخر نشان میدهد که طیارات بلند و سریع پرواز و همچنان عملیات محاربوی به دانستن وضع جوی هوا زیات ضرورت دارند. وضع جوی هوا و حوادث اتموسفیری نه تنها بالای اشخاصیکه تخنیک حربی را سوق میدهند موثر بوده، بلکه بالای خود تخنیک حربی تاثیر بارزی داشته لازم است تاثیرات آن را مدنظر گرفت.

تنزیل زیاد درجه حرارت و سردی شدید در زمستان سبب یخ زدن مردم، ازین بردن رنگ و تخریب قشر ماشین آلات حربی، برف، بادهای شدید، برفهای زیاد باعث انسداد راهها و خرابی قابلیت دید شده که بالاخره سبب مشکلات نشست طیارات میشوند. یخبندی باعث کندن لینهای مخابره و بالاخره منجر به ازین بردن کار مخابرات شده و همچنان به حرکت اردوی موثر در ارسکنه وارد می کند. بارانهای شدید راهها را تخریب نموده سبب مشکلات حمل و نقل میشوند. تلاطم هوای اتموسفیر مشکلات در پرواز طیارات پیش نموده خطر گرنگی زیاد و یخبندی آنها میشود، رعد و برق پرواز طیارات را مشکل میسازد.

میکروسکوب الکترونی جهان

چندی قبل نیرومند ترین میکروسکوب الکترونی جهان بنام «المیسکوپ ۱۰۱» در آلمان بمعرض تماشای همگان قرار گرفت ، این دستگاه میتواند دو نقطه را ، که فقط یک ملیونیم سانتی متر باهم فاصله دارند جداً از هم دیگر نشان بدهد و آنها را تا ۲۸۰۰۰۰ برابر بزرگتر کند ، میکروسکوپ ، همان نتیجه را باز ۹ برابر بزرگتر میکند ، بطوریکه هر یک از نقطه های مزبور مجموعاً تا دو نیم میلیون برابر بزرگتر میشوند از همه این جریان میتوان عکسبرداری نمود ، بدون اینکه از دقیق بودن آن کاسته شود. از طرف دیگر ، عین ماده ای که تا دو نیم ملیون برابر بزرگتر شده بوسیله دوربین تلویزیونی بروی پرده منعکس میگردد و عکس بطور برجسته با تضاد شدید سایه و روشن مجسم میشود .

برای تکمیل این مکرروسکوپ که مافوق فرضیه ها و امکانات موجود است پنجم نفر از دانشمندان و محققین و مهندسین کار خانجات الکترونیکی ده سال زحمت کشیده اند و بجای بهره برداری از روش بکار بردن امواج نور معمولی ، از اشعاع الکترونی بهره برداری نموده اند که طول امواج آنها بمراتب کوتاهتر از امواج نور معمولی است .

خط السیر خود اخذ و بصورت صحیح شرائط پرواز در ارتفاعات و اوقات مختلف شب و روز سنجیده باشد بر علاوه معلومات معمولی هوا که عملاً وضع جوی در دست دارد کشفیات و گزیمه های هوائی و راداری ، که برای سنجش درست وضعیت مترو لوژیکی اهمیت زیاد دارند داشته باشد .

چون با وجود پیشرفت تخنیک هوائی اهمیت تاثیرات وضع جوی کم نشده ، بنابراین پیلوت هر طیاره پیش از پرواز مجبور است بصورت صحیح و ماهرانه در تحلیل نقشه جوی دسترس داشته و همچنان دانستن ساحه های فشار پست و بلند ، جبهه های اتموسفیری ، سمت و سرعت حرکت آنها ، شرایط یخبندی طیاره در ابرها و ارتفاعاتی که در آنجا طیاره تکان میخورد لازم می باشد علی الخصوص ابرها جلب توجه می کند ، زیرا ذریعه شکل ، قدرت عمودی ، بارندگی ، درجه حرارت و باد ابرها میتوان راجع به خاصیت کتله هوا حدس زد . بطور مثال ، انکشاف ابر های کومولو نمبوس (Cumulonimbus) ابر پست که از آن بارانهای شدید و ژاله باریده و بارعدو برق همراه میباشد و کومولوس (Cuwulus) ابر پست که معمولاً از آن بارندگی صورت نگرفته . اما ندرتاً قطرات جدا گانه باران از آن می بارد . ضخیم ، شکل برجها و کوه های محدب را دارد . هنگام ناپایه داری هوا و ابر ستراتوس (Stratus) - ابر پست که از آن طوری معمول بارندگی صورت نگرفته ، مگر بعضی وقت در تابستان باران خیلی ضعیف و در حالت که درجه حرارت منفی باشد برف خال خال و برنجک از آن میباشد مانند یکپرده یکنواخت خاکستری غبار

مانند بوده که تقریباً تمام آسمان را احاطه کرده باشد . نشانه ای پایه دار بودن هوای باشد . معلومات درست همچنان در وقت نشست طیاره ضروریست ، زیرا بارندگی نشستن طیارات را بالخاصه طیارات که سرعت آنها ماورای سرعت صوت باشد مشکل میسازد .

کشفیات و گزیمه های هوائی وضع جوی هوا در وقت مغلق بودن شرایط مترو لوژیکی اهمیت دارند ، زیرا معلومات که از این طریق بدست می آید به سینو پتیکان ستمیشن های مترو لوژی کمک می کند . با استفاده از این معلومات آنها میتوانند که بصورت بهتر عملاً پرواز را راجع به وضع جوی هوا مطلع بسازند . پیلوتان بهتر میدانند که با عملاً مترو لوژی از نزدیک در تماس بودن و نظریات شان را تعمیل کردن یک کار لازمی است . تشکیلات درست مترو لوژی بصورت صحیح تحلیل نمودن معلومات راجع به وضع جوی هوا ذریعه عملاً مترو لوژی کشفیات و گزیمه های هوائی و راداری وضع جوی ، تماس نزدیک پیلوتان با سینو پتیکان خطر پرواز را در شرایط مغلق مترو لوژیکی رفع میسازند .

شرایط اتموسفیری بالای آتش توپچی نیز تاثیر بزرگ دارند ، بالای مرمی پرتاب شده نه تنها مقاومت هوا بلکه باد نیز مؤثر است باد مقابل و عقبی بالای سرعت مرمی تاثیر داشته و باد جانبی مرمی را از خط السیرش منحرف میسازد . بنا بران برای اینکه مرمی به هدف خورده باشد لازم است کثافت و باد حقیقی اتموسفیر را مدنظر گرفت . برای پیاده نمودن قوای پاراشوتی لیز دانستن سرعت و سمت باد از زمین تا به ارتفاعیکه طیاره

اکسپلور ۳۸ = باز همین

در تماس رادیویی است

هم اکنون دانشمندان علوم فضائی علایم رادیویی را که با فریکانس کوتاه از یک قمر مصنوعی بی نظیر فرستاده میشود در یافت میدارند. این ماهواره در مدار زمین گردش میکند و آنتن غول پیکر خود را باز کرده است.

اداره علوم فضائی و هوانوردی آمریکا چندی پیش اعلام داشت که قمر مصنوعی «اکسپلور ۳۸» که مجهز بدستگاه اختر شناسی رادیویی است. در مدار زمین بنحو کامل مشغول فعالیت است.

ضمناً اداره علوم فضائی و هوانوردی اعلام داشت که مدتی بعد از پرتاب قمر مزبور آنتن نهائی ماه مصنوعی مورد بحث باز شد و سپس دستگا‌های گیرنده و سایر وسایل نجومی آن بکار افتاد.

آخرین آنتن این قمر مصنوعی که ۳۶ متر طول دارد در اصل بمنظور گرفتن علایم نیرومند ولی پراکنده رادیویی در فضا تعبیه شده است.

اینگونه علایم رادیویی توسط خورشید، مشتری و احتمالاً سایر منابع در کمکشان زمین و سایر کمکشانها ایجاد میگردد. متخصصین علوم فضائی و هوانوردی پس از تجزیه و تحلیل این علایم رادیویی خواهند توانست نخستین نقشه فرکانس کوتاه امواج رادیویی را تهیه کنند.

این قمر مصنوعی که ۱۸۹ کیلو گرام وزن دارد در تاریخ ۴ ژوئیه بوسیله یک موشک دلتا بقضا پرتاب شد و بعداً با انجام مانورهای مخصوص در ارتفاع ۵۹۶۸ کیلومتری در مدار زمین قرار گرفت.

تحت تاثیر فشار بلند هنگام انفجار تمام گازات داغ شده حتماً کلان گردیده بالای هوای مجاور خود فشار آورده و آنرا بشدت زیاد از نقطه انفلاق پرتاب می کند و یا بعبارۀ دیگر انتشار هبای زیاد تضیق شده به اطراف محل انفلاق را موج ضربه وی هوائی می نامند سرحد خارجی آنرا بنام جبهه ای موج ضربه وی یاد می کنند سرعت حرکت موج ضربه وی هوائی ماورای سرعت صوت می باشد، ولی بعد از طی فواصل زیاد سرعت آن تا به سرعت صوت یعنی ۳۴۰ متر در ثانیه میرسد.

تاثیر وضع جوی بالای انتشار و تاثیرات موج ضربه وی مربوط به خاصیت تقسیمات درجه حرارت هوا با ارتفاع و سرعت باد در اتموسفر است. در تابستان در هوای صاف، هوای طبقه مجاور زمین ممکن زیاد گرم شده. مگر با ارتفاع حرارت سریعاً کم میشود. سرعت پخش شدن موج ضربه وی به از زیاد درجه حرارت زیاد میشود و جبهه آن انحراف می کند هر گاه حرارت هوا ثابت باشد موج ضربه وی انفلاق ذروی که بروی زمین بصورت گرفته باشد. شکل سطح نیمکره را میداشته باشد در اثر تناقص درجه حرارت با ارتفاع، سطح جبهه موج مذکور چنین تحول میکند، که موج نسبت به ارتفاعات بروی زمین جاهائیکه عوای آنها گرم تر است جلو میرود و همچنان پخش شدن موج ضربه وی (تقریباً بالای جبهه موج عمودی باشد) تغییر می خورد، بدین ترتیب، که قسمت قدامی موج مذکور از سطح زمین دور شده میرود.

باید در نظر گرفت، که در روز گرم تابستانی تاثیر انفجار ذروی تخفیف می کند از سبب، که بفاصله ده کیلومتر زیاد تاثیر موج ضربه وی فوق العاده کم میشود. برعکس،

قوه مذکور را حمل و نقل می کند و یا خود سرعت و سمت و سطحی باد درین طبقه حتمی است. برای محفوظ ماندن از تاثیر استعمال اسلحه کیمیاوی و پاکتیا لوژیکی لازم است خواص فزیک اتموسفر را در عین زمان (درجه حرارت، وضعیت پایه دار و ناپایه دار هوا، بارندگی و پیش گوئی باد در هوای مجاور زمین) دانسته باشیم.

دانستن وضع اتموسفر هنگام انفجار بمبهای ذروی خیلی اهمیت دارد.

اردوی عصری بسلاح و راکت های ذروی مجهز بوده، انفجار ذروی دارای تاثیرات تخریباتی امواج ضربه وی، تشعشع نوری، رادیاسیون نفوذ کننده، زهر آلود شدن ذریعه مواد رادیواکتیوی می باشد. این تاثیرات تخریباتی انفجار ذروی بیش از همه مربوط به شرایط وضع جوی و وضعیت سر کولیاسیون (گردش و دوران) اتموسفر است.

اکنون مطالعه میکنیم که بکدام اندازه تاثیر تخریباتی انفجار ذروی مربوط به شرایط جوی و خاصیت سر کولیاسیون اتموسفر است. پیش از همه تاثیر شرایط مترو لوژیکی بالای انتشار و تاثیر موج ضربه وی هوائی را مطالعه میکنیم.

در وقت انفجار ذروی دفعتاً یک مقدار زیاد انرژی بروز نموده حرارت به میلیونها درجه بلند رفته و فشار به میلیونها اتموسفر (واحد فشار) بالغ میگردد. در نتیجه حرارت بلند، موادیکه ازان بمب تیار شده تبخیر میشوند، گازات اتموسفر داغ میگردند و در ظرف چند ثانیه تشعشع قوی، نوری سبب احتراق تمامی اشیا ئیکه قابلیت سوختن را داشته باشد، میشود.

پرتاب

يك راکت به سیاره مشتری

هم اکنون یک طرح بسیار جالب تحقیقات فضائی در کارخانجات المانی بنام برلگو - مسراسمیت در دست اقدام است. این کارخانجات در نظر دارد یک راکت تحقیقاتی به سیاره مشتری بفرستد تا حقیقت فرضیات متضاد را در باره سطح سیاره مزبور روشن سازد.

برخی از دانشمندان معتقدند، که سیاره مشتری یک جهنم رادیواکتیو است و بعضی دیگر میگویند، که زانگه زندگانی ارگانیک است.

در یک گزارش تحقیقاتی گرمی سطح سیاره مشتری ۵۵۰ درجه سانتیگراد حدس زده میشود، که ظاهر اسفلول جریانهای رادیواکتیو میباشد.

دانشمندان دیگر امریکائی احتمال میدهند، که در زیر ابرهای متراکمی که این سیاره را میپوشانند رازهای بیشماری نهفته است که بزودی پرده از آنها برداشته خواهد شد.

بهر حال، قرار بر اینست که موشک تحقیقاتی المان از فاصله ۱۲۰۰۰۰ کیلومتری سیاره مشتری

بگذرد و عکسهائی از سطح این سیاره همچنین اندازه گیریهای از درجه حرارت، شرایط مقناطیسی و ترکیبات جوی آن بزمن مخایره کند. امید میرود، که موشک تحقیقاتی مزبور در سال ۱۹۷۱ بقضا پرتاب گردد.

اگر هوای روی زمین نسبت به ارتفاعات سرد باشد، در آنصورت شعاع تخریباتی موج ضربه‌وی خیلی زیاد میشود.

تأثیر باد بالای بخش شدن موج ضربه‌وی مربوط به خاصیت سمت جبهه موج است. در انفلاق زمینی در مورد یکنواخت و آرام شکل جبهه موج نزدیک به نیم کره می‌باشد. اگر، طور معمول، با ارتفاع سرعت باد زیاد میشود، انحناى جبهه اطلاق به تخفیف تأثیر موج ضربه‌وی بمقابل سمت باد و نیز تئید تأثیر آن هم جهت باد می‌زند، تأثیر موج ضربه‌وی چندین برابر نسبت به عکس جهت زیاد است بالای تأثیرات تخریباتی موج ضربه‌وی باد و حرارت مشترکاً زیادتر تأثیر می‌کند.

همچنان تشعشع نوری انفلاق ذروی مربوط به وضع جویست. خوشبختانه موجودیت آب بحالت مایع و جامد، گرد، دود و غیره در اتموسفیر، تشعشع نوری را حین عبور از هوا تخفیف می‌بخشند. و این تخفیفیت تشعشع نوری قسماً مربوط به جذب و نشر نور است. پراگندگی تشعشع نوری به ازدیاد گرد، دود و قطرات آب در هوا شدت می‌کند. موقع انتشار نور امکان کوری موقتی مردم را دارد، با وجودیکه آنها در وقت انفلاق ذروی بطرف نقطه انفلاق نگران نباشند.

علاوه ازین، در احداث مواضع محفوظ از انفلاق ذروی، مسئله پراگندگی نور را باید در نظر گرفت. پس، مواضع مذکور باید دارای پوشش باشند، در غیر آن نفوذ تشعشع نور منتشره، باعث تخریب میشود، با وجودیکه جاهای مذکور از شعاعات مستقیم ایمن باشند.

حین عبور تشعشع نوری از اتموسفیر نه تنها پراگنده، بلکه ذریعه ذرات

گرد، بخار آب، مالیکولهای اوکسیجن کاربن دای اوکساید و اوزون (O₃) جذب میشود. و قتیکه هوا صاف باشد در آنصورت جذب تشعشع نوری در اتموسفیر تقریباً صورت نمیگیرد. پس در حال قابلیت دید خوب شعاع تأثیر تخریباتی تشعشع نوری زیاد میشود. در صورت موجودیت آبرها تأثیر تشعشع نوری، از سبب انعکاس، زیاد میشود. هر چند ضخامت ابر زیاد باشد، بهمان اندازه انعکاس انرژی نوری از آن زیاد میشود. علاوه برین، انعکاس تشعشع نوری از آبها موجب سوختن مردم در سنگرهاست که سرشان باز باشد، میشود حتی اگر شعاعات مستقیم نور داخل آنها هم نشود.

بالای موج ضربه‌وی و تشعشع نوری برف بندی تأثیر میکند بهر اندازه ضخامت برف زیاد باشد بهمان اندازه تأثیرات موج ضربه‌وی بالای اشیای زیر برف کم اند.

در صورت شرایط مخصوص برف بندی تأثیرات تشعشع نوری را ممکن شدید بسازد. چرا که خاصیت انعکاس برف، صاف بلند است. بطور مثال، یک نقطه ای که نزدیک سطح مائلی، بر از برف واقع باشد. بر علاوه تشعشعات مستقیم، شعاعات منعکس از سطح مذکور بالای آن می‌افتند، که چندان از تشعشعات مستقیم کم نمی‌باشند.

باید در نظر گرفت، که طبقه زهر آلود برف، ذریعه با دارا ضعی هموار و بلند به چقروریهها و اراضی پست نقل میشود برف باری دوامدار زهریت منطقه (ذریعه مواد رادیواکتیف) را کم میسازد.

موقع انفلاق بمب رادیاسیون نفوذ کننده تشکیل شده، که در اثر تشعشع قوی خود موجب مریضی تشعشعی می‌شود.

پرتاب سیمونکها در روی زمین

اداره علوم فضائی و هوانوردی امریکا در شهر گرین بات از ایالت ماریلند تسهیلاتی از نظر آزمایش سفائن فضائی بدون پیلوت با همان مشخصات فضا در روی زمین فراهم کرده است. در محل آزمایش تمام وسایل کامل پرتاب سفائن فضائی نصیب شده است، وسایل مورد نظر شامل دستگاه شتابنده، نوسانات صدا و سطوح قابل تغییر خلاء میباشد. قضای آزمایش روی زمین در محیطی به مساحت ۳۴٫۸ متر تعین شده که در آن يك بازوی گردان بایک اتاق آزمایش دریک سوویک نیروی برابر در سمت دیگر آن تعبیه شده است.

قدرت حرکت آن معادل ۲۵۰۰۰ اسب میباشد و بازوی مصنوعی مزبور طوری ساخته شده است که میتواند در هر دقیقه ۴۸ بار بچرخد و بدین ترتیب يك کشیش شیبه قوه جاذبه زمین ایجاد کند که معادل یابیشتر از مقداری است که موشکها حین پرتاب، آن مواجه میگرددند.

مسئله پیش گویی نشر مواد رادیواکتیف هنوز مغلق مانده، زیرا که تثیت شدن و تجمع مواد مذکور بروی زمین زیادتر مربوط به جسامت ذرات می باشد و ذرات بزرگ که قطر آنها چندین صد میکرون (مکرون = ۰/۰۰۱ یکمزارم ملی متر) باشد و به ستراتوسفیر میرسند نزول آنها زودتر یعنی در ظرف چند شب و روز، چندان دورتر از نقطه انفلاق، صورت نمی گیرد ذرات خورد که قطرشان خوردتر از میکرون باشد و به ستراتوسفیر رسیده آهسته آهسته نزول میکند از این جهت آنها بقواصل بعید منتشر شده تمام روی زمین و با قسمت بزرگ آنرا احتوا می کند.

بارانهای شدید و متوسط مواد رادیواکتیف را از نباتات به زمین نقل داده، آنها را می شویند. باران شدید بعد از انفلاق باعث تصفیه هوا از مواد رادیواکتیف میشود. اما برف در وقت انفلاق هوا را زیادتر ذریعه مواد مذکور زهر آلود میسازد، زیرا ذرات خورد برف مواد رادیواکتیف را از هوا با خود طرف زمین می آورند.

مقدار مواد رادیواکتیف، در زمین و همچنان در اتموسفیر، مربوط به فریکانس قدرت انفلاق و شرایط مترو لوژیکی می باشد. در سالهای آزمایشهای ذروی، مواد رادیواکتیف یکتواخت در اتموسفیر تقسیم نشده، بلکه بمرور زمان آنها باهم مخلوط گردیده، که آن هم مربوط به سرکولاسیون اتموسفیر است.

به اساس اسناد دست داشته، مواد رادیواکتیف در سال ۱۹۵۸ قسمت زیاد نصف کره شمالی را احتوا کرده بود که در آن جمله: امریکای شمالی، شرق بعید، قسمتی از بحر الکاهل، بحر اوقیانوس اطلس، جنوب اروپا، شرق نزدیک و همچنان در بعضی قسمتهای نصف کره جنوبی نیز

رادیا سیمون نفوذ کننده یا عباره دیگر جریان نیترونها و شعاعات گاما ( ) حین عبور در اتموسفیر پراکنده و جذب میشود تخفیف رادیا سیمون نفوذ کننده مربوط به موجودیت قطرات باران، غبار، گرد و کریستل های یخ در هوا می باشد.

در وقت انفجار ذروی مواد رادیواکتیف که بقواصل دور دست با جریانات هوا برده شده، جدا میشوند، سرعت و سمت نشر مواد انفلاق ذروی مربوط به ارتفاع است که در آنجا انفلاق صورت می گیرد مواد رادیواکتیف با جریانات هوا افقا و عموداً منتشر میشوند. بعد از انفلاق آنها ذریعه جریانات هوا با سرعت و سمت که جریانات مذکور در ارتفاع انفلاق دارند برده میشوند چون سرعت و سمت جریانات هوا با ارتفاع، موسسه ها و موقعیت های جغرافیای مختلف، اختلاف دارد. بنابراین جهت پیش گویی نشر مواد مذکور لازم است معلومات درست و کافی راجع به سرعت و سمت باد در ترویوسفیر و ستراتوسفیر در دست داشته باشیم.

انتشار مواد رادیواکتیف بروی زمین مربوط به سرعت و سمت باد و نوعیت شکل اراضی است. در شرائط مغلق شکل اراضی مواد رادیواکتیف بیک اندازه نشر نمیشود طرف هم جهت باد رسوب مواد رادیواکتیف نسبت به طرف مخالف جهت باد زیاد است. علاوه ازین، بادیکه به امتداد دره ها و خندقهای وزد تاثیر آنها زیادتر است نسبت به بادیکه به استقامت آنها عموداً می وزد چرا که در حالت دوم، هوا بالای شان تیر شده و کمتر تاثیر می کند. ولی در وقت شب در صورتیکه باد ضعیف از مواضع مرتفع به استقامت دره ها و خندق ها می وزد، باعث تجمع زیاد مواد رادیواکتیف میشود.

راديو اکتیویته احساس شده بود. در سالهای ۱۹۶۱-۱۹۵۹ رسوب مواد راديو اکتیف بالای قسمت زیاد روی زمین صورت گرفته بود که در آن جمله نصف کره جنوبی نیز شامل است پس، از این معلوم میشود که عمل رسوب مواد مذکور دو امدار میباشد بطور مثال، اثرات انفلاق، که در ارتفاع زیاد (۱۰۰-۱۵۰ کیلومتر) ۱۲ اگست ۱۹۵۸، صورت گرفته بود برای اولین بار بعد از یکسال درستر اتوسفیر نصف کره شمالی احساس شده بود.

ناگفته نماند، که محصول عملی کیمیاوی مواد راديو اکتیف بعد از چندی پس از انفلاق در ایونو سفیر تخفیف نموده، مگر در طبقات ضخیم ستر اتوسفیر نزول مواد مذکور بطی میشود زمان سرایت مواد راديو اکتیف در طبقات مختلف ستر اتوسفیر، به اساس اسناد، مختلف است یعنی از یک تا چهار پنج سال است. ذرات را دیوا اکتیف که درستر اتوسفیر می باشند بروی زمین زود تر می افتد. آنها را با اندکی اتوسفیر با خود طرف زمین میبرند ترسب اعظمی مواد راديو اکتیف در مناطق معتدله شمالی و جنوبی در فصل بهار و اوائل تابستان صورت می گیرد. سرعت ترسب مواد مذکور مربوط به ارتفاع نقطه انفلاق است اگر انفلاق در ارتفاع ۸۰-۱۰۰ کیلو متر و بلند تر صورت گرفته باشد ترسب آنها چندین سال دوام می کند و اگر در ارتفاع ۳۰-۲۰ کیلومتر صورت بگیرد ترسب تا یکسال طول می کشد. راديو اکتیف حقیقی و مصنوعی اتوسفیر، انتشار و ترسب آنها موضوعیست که مترو لوژیست ها و فزیکدانها بیشتر کاتحت غور و تدقیق می گیرند.

چون مواد راديو اکتیف در ترو-

پوسفیر هنگام تشکیل آبرو بارندگی ذریعه آنها جانب زمین نقل می شوند بنابراین دانستن شرائط وضع جوی هوای لازم می باشد، زیرا که زودتر و یادیر تر زهر آلود شدن یک منطقه مربوط به هوا است.

پس، برای اینکه شرائط مترو لوژیکی را در نظر داشته باشیم لازم است تشکیلات درست مترو لوژی، جمع آوری معلومات صحیح راجع به نظریات حرب مترو لوژیکی؛ بعد از حرب عمومی دوم جهانی در سال ۱۹۴۸ موضوع دلچسپی راجع

بمب دستی چگونه ساخته شده؟

بی گمان میدانید که بمب دستی یکی از ابزارهای جنگی امروز است که با انفجار هر کدام از آنها بنای بزرگی را میتوان نابود کرد.

بمب دستی از ابتکارات تیمور لنگ است. در جنگ با امپراتوری عثمانی وی دستور داد برای پیروزی کوزه ها و خم های بیشماری را پراز باروت و سنگریزه کردند و بعد آنها را بوسیله منجنیق و سنگ پزان بداخل قلعه های عثمانیان می انداخت. کوزه بعد از اصابت بزمین منفجر میشد و سنگهای آن سبب کشتار افراد ترک میگردد. و این اسلحه تازه بنام که ایرانیها خم پاره میگویند یعنی خمره ای که پس از انفجار پاره پاره میشود نامگذاری شد.

به استفاده از شرائط مترو لوژیکی در از بین بردن دشمن بود نظریه حرب مترو لوژیکی بر اساس استفاده از جریانات هوا بود ممالک غربی میخواستند از جریانات غربی هوا که مخصوص ترو پوسفیر منطقه معتدله است استفاده نموده یک مقدار زیاد مواد زهر آلود را از غرب بطرف ممالک اروپای شرقی انتقال دهند. همچنان تاثیرات مصنوعی را بالای تعاملات اتوسفیر سردست گرفتند. برای اینکه

ذریعه این تاثیرات مصنوعی یا هوای اتوسفیر را بدون آب ساخته تا خشک سالی و یا برعکس موجب بارندگی شدید شود. که هر دوی شان به نظریه آنها موجب کمی زراعت شده گرسنگی را بار آورد.

ولی درینجاد و شرط مهم در نظر گرفته نشده بود. اول اینکه، این مسئله مانند یک اسلحه است که هر دو جانب آن مساویانه تیز باشد زیرا از شرق نیز میتوان جانب غرب ذریعه جریانات هوا مواد زهر آلود را سوق داد چرا که، سمت شرائط مخصوص در ترو پوسفیر جریانات هوا از شرق بغرب صورت می گیرد، در تابستان درستر اتوسفیر جریانات هوا تنها از شرق جانب غرب می باشند دوم اینکه تاثیرات مصنوعی بالای تعلات اتوسفیر به مقصد خشکی هوا و یا بارندگی شهید و دو امدار هنوز در قدرت انسان نمی باشد چرا که برای این مقصد انرژی زیاد بکار بوده و انسان تا حال قادر به تهیه آن نشده است.

علاوه برین یک موضوع دیگری نیز باید در نظر گرفت و آن عبارت است از: فرضه میتوان طوری مصنوعی خواص فزیک کتله هوای مملکتی که بمقصد خشک سالی و یا بارندگی شدید تغییر داد اما مقیاس بزرگ تاثیرات مصنوعی مجال آن را نمیدهند که بالای یک منطقه معین محدود شوند. زیرا نمیتوان سر کویسیون اتوسفیر را حسب التخواهش محدود ساخت او در تمام هوای کره زمین حکم فرماست این بود راجع به حرب مترو لوژیکی یاد دهانی مختصر.

ناگفته نماند که شرائط مترو لوژیکی در اعمار گار نیز و نه های موقتی و دائمی تعمیرات رهاپیش، دیپوها و ذخیره گاهها، ملبس نمودن عساکر در فصول مختلف سال و شرائط مختلف جوی و غیره رول مهمی را بازی می کنند.

واژه‌های معاصر (قسمت ۱۸)

مترس Maitresse : مترس یعنی زن عقد نشده، رفیق، معشوقه.

میوپ Myope : نزدیک بین کسی که چشم نزدیک بین باشد.

موند Monde : درین باره قبلاً هم شرحی داده شد و این لغات جدید مربوط به موند را نیز مطالعه فرمائید :

آنسین موند : یعنی دنیای قدیم مثل آسیا و آفریقا و اروپا ؛

نووو موند : یعنی دنیای جدید امریکا و اقیانوسیه ؛

تولو موند : یعنی همه مردم ؛

بولوموند : یعنی آنطرف دنیا ؛

لوگراند موند : یعنی مجامع عالی ؛

لویتی موند : یعنی محافل پائین ؛

اوم دو موند : یعنی مردیکه در محافل بالا زندگی می کنند .

ناتورالیست Naturalist : بمعنی پیرو و طرفدار ناتورالیسم است و ناتورالیسم یعنی طبیعت گرایی ، تقلید دقیق از طبیعت در هنر و ادبیات ، مکتبی افراطی در ادبیات که اول بار در فرانسه توسط (امیل زولا) نویسنده مشهور رونق یافت ناتورالیسم مکتبی افراطیست در رآلیسم و ناتورالیستها میخواهند هر گونه تاثیر و اثر رمانتیسم را از رآلیسم بزدا یند و بر این عقیده بودند که

هنر و ادبیات بایستی جنبه علمی داشته و مبتنی بر اصول تجربی باشد .

ناتور Nature : طبیعت، ذات.

ناتور یسم Naturisme : مکتب ادبی که در فرانسه سال ۱۸۹۷ بوجود آمد و هدفش تحولی در شیوه تغزل و رهایی شعر از قیود سبک « پاراناس » و « سمبولیسم » بود ناتورالیست ها در آنا خود زندگی و طبیعت و عشق و کار و شجاعت را تجلیل میکردند.

نارسیس Narcis : نرگس .

ناراتیف Naratif : شعر و صفتی.

نارسی میسم Narcisisme : یونان ، نارسیس = نرگس پسر زیبایی رودخانه «سفیروز» روزی بر اثر کوفتگی و تشنگی به چشمه‌ای روشن و روان پناه میبرد تا بیا ساید هنگام نوشیدن آب چهره فریبای خویش را در ژرفای آب می بیند به زیبایی خود فریفته شده و برای آغوش کشیدن تصویرش بآب می‌جهد و غرقه میگردد خدایان یونانی به پاس این ناکامی او را به گل (نارسیس = نرگس) بدل نمودند که همواره بر لب آب روئیده و خود را نظاره میکند .

در روانکاوی - پسیکا نالیست‌ها از این افسانه سود جست‌ه و مقام

کند. لباسها، دکورها و رنگها
او را در شرایطی قرار میدهد که
نویسنده نمایشنامه در نظر داشته
است.

طرح داستان کوتاه یعنی سلسله
وقایعی که نویسنده با دقت انتخاب
میکند و پشت سرهم قرار میدهد ترتیب
این سلسله وقایع باید طوری باشد که
در زندگی کار اکثرهای داستان
تولید اشکال نکند معمولاً سلسله
وقایع یکداستان کوتاه بیک نقطه
پیچش که آن را «بزنگاه»
مینامند کشیده میشود ممکن
است بزنگاه پایان یکداستان
باشد یا اینکه مقدمه شروع
داستانهای دیگری واقع شود. در
نقطه بزنگاه، داستان دو قسمت
میشود یکی از آغاز تا سر بزنگاه که
(پیچش) نام دارد و دیگری از
پیچش تا پایان که آنرا (گشایش)
می نامیم.

(ادگار آلن پو) گوید: «نویسنده
نوول قادر است که تاثیرات واحد
با طرح و فضای آدمهای داستان
باترکیب بغرنجی از همه اینها دو
خواننده بوجود آورد»

اصطلاحات متداول که در مباحث
مربوط به نوول مکرر می آیند،
عبارتند از:

حرکت: بمعنی سلسله وقایعی که
طرح داستانرا تشکیل میدهد حرکت
به کنندی و سرعت وقایع داستان
مربوط است.

واقعه: آنچه که حادث میگردد
مثلاً شخصی در یک مسابقه ده هزار
افغانی می برد یا بیک مهمانی دعوت
میشود.

تصادف: یعنی وقایع غیر عادی
یا وقایعی که گاه گاه اتفاق می افتد
مثلاً یکنفر هر روز با سرویس طرف
اداره میرود و یکروز از سرویس
به بیرون پرتاب میشود.

بحران: یعنی واقعه ای خاص که
تغییری دائم در زندگی یسکی از
آدمهای داستان ایجاد میکند.

توپ ۸۲ ملی متری

(بقیه صفحه ۸۲)

چند نکته قابل یاد آوری

طوریکه قبلاً نیز متذکر شدیم،
اجرای معاینات در اوقات معینه
عمر و موعد استفاده اسلحه را طویلتر
میسازد. اگر خواسته باشیم از این
توپ در مواقع مختلف مستفید شویم
باید توجه خاصی بدان مبذول
داشت و از وضع و چگونگی آن مرتباً
واری کرد. امور تطهیریه و تدهین
باید طبق پروگرام مرتبه اجرا شود
چه اغفال و مسامحه در تطبیق معاینات
اسلحه، خطرات زیادی را خلسق
مینماید. این چنین معاینات توسط
وسایل و آلات که در ملزمه و تفرعات
اسلحه موجود می باشد تحت نظارت
و هدایت قوماندان های تولى و
دلگی اجرا میشود.

در اخیر یک نکته دیگری را
نیز باید خاطر نشان ساخت آن اینکه
در اثنای ریپو کردن، چنین سلاح
باید تحت تابش مستقیم نور آفتاب
قرار نگیرد و همیشه در جاهای سقف
دار نگهبانی شود تا از حوادث
جوی مصئون و محفوظ ماند.

بزنگاه: یعنی بحرانیکه بعد اعلاء
شدت برسد تغییر بزرگی را در زندگی
آدمهای داستان بدهد، یا اینکه جریان
داستان را عوض کند.

تم: بمعنی فکریست که پشت
داستان خوابیده است فکر نویسنده که
مقصدش از نوشتن داستان پروراندن
و انتقال آن فکر است تم، معمولاً در
داستان پخش میشود با آدمها،
فضا و طرح داستان تم داستان بنظر
می آید و برای خواننده وقتی دریافت
و ادراک میشود که داستان را تمام
کرده باشد.

برای گنجانیدن تم در سراسر
داستان مهارت و ورزیدگی و احتیاط
کامل لازم است.

نتیجه: درسی که خواننده از داستان
میگیرد و نتیجه داستان است البته
این درس هرچه میخواهد باشد بدو
خوب آن مورد بحث نیست باید متوجه
تفاوت تم و نتیجه بود غالباً این
دو اشتباه میشوند و درهم می آمیزند
علت آن هم طبیعی است زیرا تفاوت
تم و نتیجه فقط از نقطه نظر نویسنده
و خواننده بعبان می آید تم نقطه نظر
نویسنده را نشان میدهد در حالیکه
نتیجه عکس العمل های خواننده است

نوول نویسی از قرن ۱۷ مورد
توجه نویسندگان قرار گرفت و از
قرن ۱۸ بعد ترقی فراوان کرد و
نویسندگان بزرگ مانند
«بالزاک مریمه»، (گوته) و
(آلفره دوموسه) بدان توجه کردند
در پایان قرن ۱۸ و آغاز قرن ۱۹
نویسندگانی مانند آناتول فرانس
گوستا و فلوبر و خصوصاً
گی دوموپاسان آنرا بسرحد کمال
رسانند

با این توصیف باید نوول را از مقامات و مقالات ادبی متمایز دانست . انواع داستانهای کوتاه عبارتند از : حکایت ، افسانه ، قصه ، طرح اسرار آمیز ، واقعه در اماتیک ، فوق طبیعی ، جنایی ، جاسوسی ، جنگ و کشتار ، زود خورد ها ، عشقی ، پرحادثه ، گفتگو ، تم روانشناسی ، پرحادثه ، خنده آور .

یک نوول لازم نیست حتماً یکی از انواع فوق باشد ممکن است چند نوع را در خود بگنجانند و اصولاً نوول وقتی کامل است که شرایط سابق الذکر را دارا باشد در ادبیات قدیم دری نوعی نوول ابتدائی وجود دارد که «مقامه» نامیده میشود و بیشتر با کلمه جمع آن که (مقامات) است شهرت دارد .

نیگاتیف Negatif : کلمه فرانسوی بمعنای منفی است .

نوراستنی Neurasthenie : یعنی بیماری و کسالت عصبی ، ضعف قوای اعصاب .

نوروس Nevrose : یعنی اختلال سلسله اعصاب ، بهم پاشیدگی و مختل شدن کنترل عصبی .

نار کوتیک Narcotique : سستی آور ، مخدر خواب آور .

نار کوتین Narcotion : از الکلوئیدهای تریاک که اثر رسمی آن اندک است .

نور مال Normal : طبیعی متعارف .

نوت Noute : الفبای مخصوص موسیقی که مرکب از هفت «گام» است ، یادداشت ، نشان و علامت .

ماتریالیسم Materialism : این مکتب یا دستگاه فلسفی تدمش پیش از مکتب اید آلیسم است چه طرز برداشت طبیعی انسان از طبیعت است و فلاسفه قدیمی نیز با آن پرداخته اند ولی در اروپا تا قرن

در قاموس جوانی که تقدیر برایش آینه درخشان ذخایره کرده است ، کلمه شکست وجود ندارد .

بولو

از همه چیز مهمتر در زندگی آنست که انسان هدفی بزرگ داشته باشد و برای رسیدن به هدف خود دارای استعداد کافی باشد . گوته

هفدهم معتقداتی نداشت و تفوق شدید محیط مذهبی مانع رشد و ثمر آن بود تا اینکه در قرن هفدهم با پیشرفت علوم براستحکام مبانی آن افزوده شد تا جائیکه اینک مکتب فلسفی بزرگی را در جهان ما تشکیل میدارد .

ماتریالیسم بر دو اصل با اکسیوم مبتنی است :

- ۱- واقعیت دنیای خارج از ذهن .
- ۲- قانون علیت .

ماتریالیست ها برای بنانهادن مذهب فلسفی میبایستی تلاشی عظیم انجام میدادند چه در طی چندین قرنی که گذشته بود مبانی مذهب اید آلیسم بر پایه های چنان محکم و استوار شده بود که امکان مقابله با آن جز بپایی ریزی دستگاه منطقی بسیار نیرومندی ممکن نبود ولی دو عامل برای بنای این دستگاه کمک کرد یکی محیط آزاد و نسبتاً عاری از تعصبات انگلستان که با ستم دموکراسی خود اجازه داد اولین بانیان مذهب جدید فلسفی جسارت عرضه کردن دستگاهی را که با تمام عقاید و آراء دوران گذشته مخالفت میکرد داشته باشند و دیگر اینکه

هر قدم پیشرفتی که در علوم دقیقه صورت میگرفت خود بخود کمکی بر شد و تکامل ماتریالیسم میداد بهین جهت بود که در طی مدت کوتاهی ماتریالیسم توانست جای خود را در دستگاه تفکر بشری باز یابد و مانع یکه تازی ایده آلیسم گردد .

از آن پس رقابت این دو مذهب میدان وسیعی برای مباحثات وجدال های فکری باز نمود و همین مباحثات سبب گردید که بقول (لانتون) فیزیکدان معروف فرانسوی حفره هائی که دانش انسان بر سر راه خود داشت کم کم پر شود . در مذهب اید آلیسم اصل بر این است که دنیای خارج از ذهن واقعیت ندارد . در حالیکه بیان مذکور صرفاً جنبه ادعا دارد و علت اینکه توانست تا این اندازه قبولیت عام پیدا کند اینست که خود این اصل (اکسیوم) بر اصل و موضوع دیگری متکی است که مخالفت با آن برای هر کس غیر ممکن بوده و باین ترتیب تمام فلاسفه اید آلیست بدون اینکه به مانع قابل ملاحظه ای برخورد کنند متکی بر آراء و عقاید مذهبی آن عصر دستگاههای فکری خود را با ایمان مذهبی عرضه میداشتند و کسی نیز بمقابله با آنها بر نمیخواست و واضح است که اصل موضوع ها را اثبات نمیکردند ولی همینکه کسی بمقابله با آنها بر نمیخواست سبب میشد که آنها درباره اصل موضوع هاشک نکنند .

فرض میکنند که دنیای خارج از ذهن واقعیت ندارد ولی از اثبات آن خبری نیست و فقط روی این

موتاسیون : Motation

یعنی استحاله عنصری ، جهش ، دگرگونی آبی مثلاً آب در اثر حرارت تا درجه معینی شکل مایع دارد و در یک درجه بخصوص تغییر شکل داده و از حالت میعان به حالت بخار تبدیل میشود و یا همین آب در اثر برو دت در یک درجه خاص دفعتاً بشکل یخ تبدیل میشود . این کیفیت در اجتماع نیز مشاهده میرسد بطور مثال دونفر خود را از یک منطقه کاندید و کالت می کنند . یک نفر مثلاً ۲۰ هزار رای می برد و دیگری ۲۰ هزار و یکرای ، همین یکرای اضافی شخص مورد نظر و گمنام را دفعتاً و آنآ بشهرت و موقعیت عالی و بر ازنده میرساند در حالیکه همین شخص تا قبل از بردن یکرای اضافی با دیگر مردم از لحاظ و جهت اجتماعی و موقعیت فرقی نداشت .

بعلمت نقائصی که معرفت انسان درباره جهان داشت همیشه از ماده تعریفی میکرد که میتواندست مورد ایراد و انتقاد قرار گیرد ولی به پیشرفت علمی آن کمک نمود .

در عین حال چون نقائص تعاریف قبلی را آشکار میکرد بهانه ای برای حمله و انتقاد بدست میداد تا اینکه بهترین تعریفی که اینک برای ماده میشود اینست هر آنچه هست ماده است موضوع دیگر اینست که معرفتی که انسان نسبت بجهان دارد چیست و حقیقت را روشن دارد که همه فلاسفه مادی و بیشتر دانشمندان و فلاسفه ایده - آلیست مهمتر از همه (کانت) درباره آن تحقیقات با ارزش و جامعی انجام داده اند برای توضیح بیشتر درباره ماتریالیسم دیالکتیک و ماتریالیسم تاریخی به تحت ماتریالیسم دیالکتیک مراجعه شود .

بزرگترین تونل

در حوالی ویرتال در المان فدرال نخستین تونل دو طبقه در دست ساختمان است . تونل نامبرده بطول ۸۵۵ متر از میان کوه میگذرد و ۱۳ متر بلندی دارد . در هر یک از طبقات این تونل آمد و رفت وسایل نقلیه یکطرفه خواهد بود . تا بدین ترتیب تسریع رانندگی در این منطقه مهم صنعتی المان فدرال فراهم میگردد . تهویه بی اصلی تونل از راه جریان هوایی که بوسیله حرکت مداوم وسایل نقلیه بوجود می آید ، انجام خواهد گرفت .

اصل قبول شده ، دنیای خود را میسازند اما بخوبی واضح است که میتوان فرض کرد دنیای خارج از ذهن واقعیت دارد و مستقل از نفس ما است و متکی باین فرض تمام مسائل موجود را جواب گفت بدون اینکه یکی از مشکلاتی که ایده آلیسم با آن مواجه است روبرو شد و بدیهی است که این فرض از لحاظ علمی و منطقی قابل قبول تر است .

۲ - قانون علیت - اصل موضوع دوم ماتریالیسم این است که هیچ حادثه ای بی سبب پیش نمی آید و سلسله متد علت و معلول تا بی نهایت ادامه دارد و در جواب ایده آلیست ها در مورد آنکه از نظریه (هایز نبرگ) استفاده میکنند جواب ها متعدد است . منجمله اینکه دنیای اتمی هنوز از دسترس احساس ما خارج است در دنیای که در دسترس احساس ما است حتی یک مورد نیست که نتوان قانون علیت را تطبیق نمود بعلاوه قوانین جاری دنیای خارج احساس غیر از احساس ما است چه بسا که احساس مادریک تجربه اشتباه میکنند و باید آن احساس را با وسایل مختلف تعمیم کنیم تا بدانیم آنچه که در خارج است چگونه است بغرض اینکه ما میدانیم مکان و سرعت الکترون چگونه است لابد الکترون مذکوره سرعت و تعادل معینی دارد که غیر از آن مکان و سرعت نمیتواند داشته باشد بنابراین قانون علیت در خارج از ذهن ما مستقل از نفس ما جاری است و ما نیز تابعی از آن هستیم .

غیر از دو اصل فوق دو موضوع مهم دیگر در این مباحثه طولانی همیشه مورد مشاجره بوده است یکی تعریف ماده است و دیگری معرفت

روانشناسی چگونه بوجود آمد؟

ترجمه و نگارش محمد ابراهیم

« بامیانی »

مسایل روانشناسی از روز گاران قدیم توأم با پیدایش بشر باشکال مختلف مورد بحث و علاقه دانشمندان عصر خود بوده است .

از خلال مطالعه تاریخ و تمدنهای مختلف جهان چنین استنباط میگردد که تکنیکها و پدیده های روحی در اجتماعات بشر همیشه موثر و کارگر بوده تسلسل انسان از بشر ابتدائی هیچگاه از تاثیر تفکر و تجسس در

باره پدیده های روانی نا آگاه نبوده است .

کشفیات و اختراعات در قرن نوزدهم و بیست باعث شد تا در اکثر شعب علوم توسعه و دانش زیاد تر فراهم آید .

روانشناسی در اثر انکشاف بیولوژی، فزیولوژی و انترایولوژی و طب کمتر از یکصد سال با اینطرف بحیث علم مستقل در جمله علوم طبیعی علاقه و توجه دانشمندان را بخود جلب کرده است .

دانشمندان روانشناسی و پیروان شان در تحقیقات خویش گاهی همفکر و زمانی هم مختلف همدیگر بوده اند از آنجهت مکتب های مختلف از قبیل مکتب سکومی - *The Behaviorist School* و مکتب اصالت عمل *Functionalist School* و مکتب تحلیل روحی (*Psychoanalytic School*) و مکتب شرطیه در روانشناسی

بوجود آمد . که دانش درباره هر یک از مکاتب فوق بطا لعه متداوم و تحصیل اختصاصی را خواهان است . عقاید تاریخی در روان شناسی :-

بیش از هزاران سال انسان ابتدائی درباره طبیعت و کردارش عقاید گوناگون داشت .

مبدأ حرکت همه کائنات است . وی به نفس فلکی ، نفس نباتی ، نفس حیوانی و بمرتبه اعلی از نفس انسانی نام برده است . او برای نباتات سه قوه (قوه بقا، قوه کمال، قوه بقاء نوع) و در حیوانات دو قوه (قوه مد رکه و قوه محرکه) و در انسان علاوه از این دو قوه حیوانی قوه عاقله و یا نفس ناطقه را نیز قایل بوده است .

مفکوره ارسطو برای دانشمندان بعدی رهنمائی بود که در پرتو آن پیشنهاد کردند ، عضویکه در تجربه آدمی و در حکومت بر اعمال او دخالت دارد مغز است نه قلب .

در نظر دیکارت (۱۶۵۰ - ۱۵۹۶) بدن انسان شبیه بماشین مغلق و پیچیده است که توسط نوار صوت و محرکات دیگر تحریک میشود برای باز نمودن این تحریکات هیچ نیازی باصل و پدیده غیر عادی نیست . او عقیده داشت اعصابی که از آلات حس به مغز و از مغز به عضلات میروند لوله های نازکی هستند که از درون آنها چیزی که اودم حیوانی خوانده است جریان دارد .

بعقیده دکارت و ظایف ماشین

آنها معتقد بودند که یک قوه نامرئی در داخل وجود هر شخص نهفته که اعمال او را کنترل میکند ایشان درباره پدیده خواب و سیر و سفر در عالم رؤیا و حالت بیداری در شگفت بودند .

بشر ابتدائی همیشه از خود سوال میکرد که چرا اشخاص در میدان مبارزه با آنکه میکوشد شجاع باشند بلرزه در می آیند؟ چرا آدمی ناگهان از فعالیت جسمی باز میماند و می میرد؟ آنچه امروز تنفس خوانده میشود از نگاه علمای یونان چیزی بود که بر جسم انسان حکومت میکرد .

افلاطون (۴۲۷-۳۴۷ ق م) فیلسوف یونانی روان و یا قوه درونی انسان را بنام نیروی کلیات عقلی دانسته و قوه نامرئی و یا انسان درونی را به همین نام مسمی کرده است :

در نظر ارسطو نفس جز تعامل و کنش تن چیزی دیگری نیست . عقیده ارسطو بر آن بود که مطالعه سلوک و کردار آدمی آئینه روابط تن و روان اوست .

از نگاه ارسطو تصورات ذهنی محصول تاثیرات محیط است در نظر فیلسوف شهیر بلخ (ابن سینا) نفس

وجود در نتیجه نظم و ترتیب خاص طبیعی صورت گرفته ما نند سایر ماشین ها کار میکند. بنا بر آن برای شناسائی بدن و حرکت او هیچ نیازی بقوه ماورای طبیعی نخواهیم داشت. چیزیکه دیکارت عقیده دارد اینست که نفس میتواند در مکانیزم تن تاثیر کند که این تاثیر توسط یک غده که در زیر مغز قرار دارد صورت میگیرد ازین مفکوره دیکارت دانشمندان در باره سیستم اعصاب تحقیقات سودمندی را بوجود آوردند.

علم فزیولوژی در نظر فلاسفه آن عصر یک رشته بی اهمیت تلقی میگردید اما فزیولوژیست ها در یافتند که در عین تجربه از طرف اکثرشان عین نتایج بدست می آید. فزیولوژیست ها نیز بنوبه خود در باره سیستم اعصاب تحقیقات و به نتایج و اکتشافاتی مفید نایل گردیده اند.

پیشرفت علم فزیولوژی نیز در تجارب روانشناسی کمک کرد روانشناسی همان روش مشاهده و تجربه را در پیش گرفت و به شکل یکی از شعب علوم طبیعی درآمد.

روان شناسی یکی از شاخه های علوم طبیعی بوده که در باره طبیعت و کردار انسان و حیوان مطالعه و تحقیق می نماید روش تحقیق آن همان روش تحقیق علوم طبیعی یعنی مشاهده و آزمایش آن است. آنچه روان شناسی خوانده میشود محض مجموعه اطلاعات و قوانین است که با مشاهده و آزمایش در باره سلوک حیوان و انسان بدست آمده میتواند بنا بر آن از فزیولوژی و فزیک فرقی ندارد جز آنکه موضوعش مغلق تر و غامض تر است.

تا (۱۸۷۹) میلادی روان شناسی بحیث یک علم مستقل پذیرفته نگردیده بود.

اولین موسس آن ویلهلم وونت (Wilhelm Wundt) جرمنی بود که در دانشگاه لایپزنگ (Leipzig University) لابراتوار روانشناسی را باز کرد و از تکنیک های فزیولوژی در علمی ساختن روانشناسی کار گرفت.

هدف از تحقیق وونت Wundt عبارت از معلومات در باره هوشیاری (Consciousness) و تحلیل آن بوده و معلوماتی را که بکمک فزیولوژیست ها فراهم میساخت. میکوشید آنرا بفعالیت دستگاه اعصاب ارتباط دهند.

بعد از اندک مدت علم هوشیاری که موضوع روانشناسی وونت بود بطرز کار و اجرای وظیفه و عمل هوشیاری تبدیل گردید. شاید عامل که بیش از عوامل دیگر در تغییر مسیر روان شناسی مؤثر بوده نظر به تحول دا روین است. داروین در نظریه تحول خود بیان کرده بود که ارگانیزم هائیکه وسایل بهتری برای سازگاری با محیط دارند بجای می مانند و دیگران نابود میشوند. موضوع دلچسپ درینجاست که آیا هوشیاری در سازگاری ارگانیزم چه وظیفه دارد.

از نگاه تجارب وونت در آموختن یک کار در موضوع جدید توجه زیاد یک شخص ضرورت بوده و زمانی بهمان موضوع هوشیار بوده بالتدریج هوشیاری آن ضعیف گردیده است.

آنچه عادت می نامیم در حقیقت کاریست که زمانی با توجه و هوشیاری انجام میداده ایم و فعلاً بدون توجه آنرا اجرا کرده میتوانیم پس نتیجه چنین میشود که یادگیری و آموزش در بقاء ارگانیزم رول مهم دارد.

دانشمند دیگر انگلیسی بنام فرانسس گالتن در باره ارثی بودن هوش تحقیقاتی کرد. وی کسیست که در اولین حلقه از وسایل جدید روان شناسی برای اندازه گیری استعداد های اطفال و اشخاص استفاده کرد.

کار گالتن با پیداشدن تستهای هوش و سایر استعداد ها بصورت تحقیق در تفاوت های افراد از لحاظ استعداد های مختلف ادامه یافت و امروز رشته مهمی از تحقیقات روان شناسی را که عبارت از مطالعه تفاوت های فردی است بوجود آورده است.

دانشمند دیگر المانی بنام اینیگ-هوسی که با وونت همعصر بود یک سلسله تجارب علمی را در موضوع حافظه شروع کرد حافظه یکی از جنبه های مهم نفس بود که توجه فلاسفه را از قدیم بخود معطوف ساخته بود اما قبل از آن مورد آزمایش علمی قرار نگرفته بود اینیگموس چند مسئله مهم مربوط به حافظه را مورد مطالعه قرار داد. درین مطالب آنچه در درجه اول مورد نظر بود رفتار بود نه تجربه یعنی کسان مورد تجربه را میخواست آنچه بیاد سپرده اند شفاهی یا تحریری پس دهند و از آنها نمیخواست حس ها و صورت های ذهنی همچانات مربوط به حفظ کردن را وصف کنند عده ای از روان شناسان از وی پیروی نمودند و تکنیک آزمایش او را کامل تر کردند و با همان روش مسایل جدید را مورد تحقیق قرار دادند. این روشهای تحقیق و نتایجی که از آنها بدست آمد امروز قسمت مهمی از روانشناسی تربیتی را تشکیل میدهد.

دیو ناکام اردو وروستی ورخی

د نوامبر ۲۳ د کال ۱۹۴۵ د «راستنبورگ» ځنگل لاهم په یوسخته تروگمی او په ډاروونکی شکل ننوتلی و بادپه یومخصوص آواز سره ددیروغټو او جگوونو په مینځ کښی چلیده او یو نامانوسی او ډاروونکی آوازی تولید او دځنگله دپکونو په مینځ کښی چه هر یو لوی لوی سیوری ئی درلودی یو لوی خونه چه دپیر قیمت بهالر گیو غځه

چور شوی و ځای اخیستی و او هغه پلوشی اورنایی چه ددی خونى د غراغوبه اثر دخونى اطراف ته شوی و هری لوری سترگکک وهلی هلته چیری و ؟

هتلر او ادسیرال دوتتیس په ۱۹۴۲ کال کښی

هلته دآدلف هتار «دخانه گرگ» په نوم یوه خونه وه او ددی خونى دننه و چه دپیر لوی او تاریخی جنگ او جگری ئی مځه کړی و او اوامر ئی صادرول داور گاډی څو داسپنی لیاری چه هر یو دمخلمفواطرافو غځه کښل شوی و دخپل کړ کیچونو سره سره وشرقی پروس دلوی ځنگل له مینځه تیر شوی او دپیشوادخونى مځامخ ته دریدلخی درلود ددی خونى چارچاپیر دنازی دپیر غښتلی او د قهره پک عساکر احاطه کړی و او دشپى او ورخی دخپلو خطرناکو ماشینگنو اوسلاحگانو په واسطه دنوموړی خونى په مواظبت بوخت و دځنگل په ننه کی دترصد ځای یوه خونه دلر گیو غځه چور شوی و چه په هر یو دننه کښی دالمانى عسکر و دمخصوص غراغونو او ماشین گنوپه لرلو سره په پیره داری بوخت و د نیمى شپى دیوی بیجی نه پس د «پیشواریل» چه «اتلس» ئی نوم و په دی دریدلخی کښی و دریدو او یوسپری دجنرالئ په لباس له هغه

په دپیر تشویش او ډار و دریدل «یودل» په داسی حال کښی چه د هغه لاس په دپیر گرمی بحبیبیل ویلی ئی «جنرال تاسی دشپى په دی وخت دلته څه کوی ؟»

— دستالینگراد دجبهی غځه یوه مهم خبره می راوریده ... اوغوبینته کوم له هر څه نه زیاد په تیزی ځما دخبری ترتیب «آدلف هتلر» ته

غځه پلى کپیری هغه تورن جنرال «زاتیلر» دستالینگراد دجبهی نوی قوماندان و چه دیوفوری اوخصوصی خبری له کبله چه هتلر سره ئی درلود په نیمه شپه بحان ئی د «آدلف هتلر» کلبی ته رسولی و پیره دار دپیر ژر دهغه راتگ جنرال «یودل» ته خبر ورکړل او څولحظی پس تورن جنرال «زاتیلر» د «جنرال یودل» په حضور

ور کړۍ باید
نوی تصمیمونه
په ډیر تیزی سره
اتخاذش او که
داسې ونه شي د
المان د ملت
موجودیت له لوی
خطر سره مخامخ
دی .

جنرال «یوډل»
لیکي «کله چه دا
خبره می واوریدل
لکه بیخان اوبی
روح مجسمه په
خپل غای کښی
و چه کلسک
و در یدم . .
د ستا لینگر اد

ډگر جنرال یره منکو د شوروی اتحاد د مسلحو
قواو قوماندان په المان باندی د حملی په وخت کښی

د جبهی قوماندان «زاتیلر» څه ویل؟
آیا لېونی شوی دی؟ .. په ډیر ډار
او تشویش سره بخان می د پیشوا
خونی ته ورسول هغه تراوسه ویده
شوی نه ؤ .

په داسی حال کښی چه خپل
عسکری کړتی ئی ویستلی ؤ او دخپلی
بستری په مخ او پردغزیدلی ؤ په ډیر
تیزی د شخړی د مختلفی جبهی ټول
گذارشات ئی مطالعه کول کله
چه موورته وویل «زاتیلر» په دی
وخت کښی دلته بخان رسولی دی
په ډیر حیرت سره له خپل غای څخه
لیو جگ شول او بدون له دی چه
څه خبری و کړی ا خپلی کړتی ئی
واغوستل او زما څخه مخکښی بانندی
منهی ووهل او نارئئ و کړ «زاتیلر»
چیری دی؟ ډیر زړنو موړی دلته
راولی کله چه «زاتیلر» په منډه منډه
بخان ئی دانتظار خونی ته ورسول
«ادولف هتلر» په خندا سره دهغه
په لور رهې شو او په جگ او رسا
آواز ئی وویل : تاسی هر کار چه

ممکن ؤ بشپړ کړی مودی زه هم
ددی نه بهتر کار نشوای اجرا
کولای ... تاسوته مبارکی وایم
یه ! یه ! بخان مومه ناراحتوی ډیر
د شواری لحظی وی چه دیو قوماندان
روحی قدرت معلومیری د فردریک
کبیر په هکله سوچه وکړی .

تورنجنرال «زاتیلر» په داسی
حال کښی چه له ټکنی او تردد سره
مخامخ شوی ؤ وئی ویل :
امالوی پیشوا ! .. مویر الماتیان
حاضر یو دخپلو وینو تر آخری څاڅکی
بخانوزه ډبری او کامیابی پراوته
ورسؤ اما ډیری بدی خبری می د
ستالینگراد له لوری تاسوته راوړی
دی .

هتلر په داسی حال کښی چه
وریحی ئی پور پورته اچول نارئ ئی
کړل :- غواړی ؤ و وائی چه مویر
ماتی سره مخامخ شوی یو ؟
زاتیلر په داسی حال کښی
کو نښئ ئی کاؤ په خپل خراب
اعصاب بانندی حاکمیت و مومی

مخوابئ و کړل :

مویر حاضر یو سر شو اما
دالوی ننگ به بخان و انخلو او
بیاهم باید په عرض و رسوم
چه ډیرون شپې راهسی د جبهی
وضعیت په فوق العاده ډول وخاست
ته مخ کړیدی مویر دستالینگراد په
کنده کښی محاصره شوی ؤ - د
رومانی ډدریم فرقی څخه نه ده
پاتی - د المان ټول قوتونه چه د متقابل
او آخری حملی په هکله یو بخای تیجمع
کړی ؤ د شوروی اتحاد غښتلیو قواؤ
د متوپه مینځ کی محاصره شوی دی
او دادی چه ډیر د تشویش ډک
او خطرناکی لحظی رسیدلی دی -
ډگر جنرال «فونپاولوسی» چه
موفق شوییدی بخان ئی ژوندی
د دشمن له چنگه خلاص کړی د
ډیر سهمنه کی حادثی په ډار کښی دی
پاولوس اعلام کړی دی چه د محاصره
شوی عسکر و جنگی قدرت او زور
مخ په نیستی دی اوله بلی خوا هوائی
قدرتونه کولای شی لسمه برخه
د غذائی اړتیاوی د هوا له لیاړی
محاصره شوو ته ورسوی .

هتلر په داسی حال کښی په لنډه
غز سره د «زاتیلر» گزارش ته خاتمه
ور کړ او وئی ویل :- جنرال !!
زه خو گری مخکښی دا خبر د بی سیم
په واسطه واوریدل - لمړی له هر څه
د تعجب سره مخامخ شوم ځکه هیڅ
باور نه لرم چه المانی نژاد کوم
جنگک پای لووی او بخان اسارت ته
واچوی - له «یوډل» سره په دی
باره کښی و کړیدم او دواړه مو
متحدآ دی - نتیجی ته ورسیدلو چه یو
د قفقاز دمو توریزه اردو فرقه موظف
کړو چه دستالینگراد ناردوپه که مک
و ډانگی تر غو ددی اردو ارباط
له سره بر قرار کړی - «زاتیلر»
چه د پیشوا ددی بی فسکری څخه
دناراحتی او عصبانیت سره مخامخ

شوی و - پر ډیر آرام آواز اوله عذره
 څخه ډک وویل :- بیشواښه پوهیږی
 چه دا موتور ریزه فرقی څخه
 یواځی زنگ وهلی اوله کاره لویدلی
 تانکونه بل څه نه ده پاتی او اما په
 هغه جگړه کښی چه صورت نیولی دی
 دتانکونو ډیر برخی له مینځه تللی
 او له کاره لویدلی دی - دادی
 ډیر لږ تاخیر اوز نه د المانی دزرگونو
 عسکرو دمحو او فناسبب کیږی -
 زه قه ل و ، کوم چه که شوروی

عسا کر په متقابله حمله لاس پوری
 کړی بس له پنځلسو ورځو څخه المانی
 عسا کر د هوا دسورتیا ، ناروغی ،
 وړتیا او دحربی وسایطو دنشتوالی
 له کبله له مینځه لاړشی بلکه حتمی
 له مینځه ځی - !

هتر ددی خبرو په اوږدو سره
 په دقت او بحیر سره په داسی حال کښی
 چه تهدید و واکمی هم و د « زاتیلر »
 څه پوری ته ئی و کتل - آیامونږ ته
 پښهاد کوی ، چه ستالینگراد ترک

کړو ؟
 « زاتیلر » وویل : دا ځمپیشنهاد
 نه دی بلکه ډیر و المانی مبارزینو
 او لویو قوماندانو پښهاد دی
 او هغوی غواړی چه ډیری کامیابی
 دلاسته راوړلوه کبله باید د محاصری
 کړی سوری کړو او د غرب په لوری
 عقب نشینی کړو - هتر ددی خبری
 په اړه ورسره خپلی متی دمیز په سره
 وهل او ویل ئی :- زه هیڅ دا کار نه
 کوم اونه به و کړم !! ستالینگراد
 به هر قیمت چه وی له لاسه نه ورکوم .

« زاتیلر » د هتر ددی اځواب
 په هکله د تعجب او اندیشنی سره
 مخامخ شول او نور د څه ویلو قدرت
 ئی نه درلودل اما هر گړی او هره
 ثانیه د المانی دوسو و پښخوزرو څه
 دده له سترگو څخه تیزیدلی او یاهم
 مجسم کیدل او هغه لوی تراژدی
 چه د المان د ملت په انتظار کښی و
 حس کول هتر بسی له دی چه
 نوری خبری و کړی دخپل دخوب
 خوننی ته لار او ورنی په ډیر شدت
 سره ووهل .

په دی ډول هغه تاریخی او د اضطراره
 ډک شپه سرته ورسیده او په هماغه شپه وچه
 دانگایسی د سیاست مدار چرچل په قول
 هتر په خپل لاس هغه لوئی چه گپلی
 ئی و او یاسینځ ته راوړی و له مینځه ئی
 ویوړ د هتر او امر ډیر قهرونه او
 نه ختمیدونکی هرج او مرج دستالینگراد
 په جبهه کی مینځ ته راوړ او په دی
 ترتیب د هتر ډیر اشتباه په هکله
 دانسانی ډیر لوی تراژدی د المانی
 محاصره شوو عسا کر په برخه شول .
 د المانی ځوان عسا کرو دوه
 سوه او پښخوزرو ژوند ډیر یخنی
 او باران په اثر د تقدیر او سرنوشت
 لاس ته وسپارل شول او ډیر عجیب
 او تسکان ور کونکی ماجرا شروع
 شول دستالینگراد د محاصری خط
 لیکه داسپنی دیوال دشوروی عسا کرو

ددی المانی صاحب منصب په سترگو کښی یو غرور او ویار نه لیدل کیږی
 دا غرور او ویار دهغه ۲۵۰۰ کیلومترو لاره وهل دی چه دویستول
 دشط نه دوالکاتر سینده پوری رسیده او هم دهغه پار او هیجان ښکارونه وی
 وی دی دهغی جگړی په مقابل کښی چه ورو ورو سبهم سرنوشت ته رسیږی

دجکپی ناچین له کین نه شی خواته فیلمد مارشال مونگمری (انگلیس)
جنرال ایزنهاور (امریکا) مارشال ژوکف (شوروی) او جنرال دولاتر
دوتایسی له (ترانسه)

له خواته تشکیل شوی و
او ددی عسا کرو
دمحاصری کړی هره
ورخ لا پسی تنگیده
او دژمن بخوان ملیون
ربع په هغه کښی گرفتار
شوی و ورغی اوشپی
تیریدی او هر ثانیه
شدت موندل - واوره
او باران د دوی
داذیت سبب کیدل
غذائیه مواد آخری
مرحلی ته رسیدلی و
لکه چه د ثقیل
ماشیندار دمر تباطو
غخه یو تن « فن
سدلیتز » خپلی بشی ته
داسی ایکی دی .

کله کله په ژوندانه کښی داسی
لحظی او خاطرې پیښیری چه انسان
هرشی له لاسه ورکوی ولو که
سعادت او نیکبختی وی یا هم بڼه
او هلکان ، آسوده حالی او داسی نور
دسر بازی په وخت کښی مونږ ته
ښودلی و که کله موهرغه له لاسه
ورکړل خپل ملی غرور او شرافت
له پاده ونه بسو او مونږ ته تلقین
شوی و چه غرنګه دژوندانه نادود
او کړاو ونډه او اوزه وچولی استقبال
کړو او نامرادی گانی ته دیوی
روښانی آیندی لپاره او آخری پری
په امید په یوه ارته تهر بڼه راغلی
ووایو او چه زه اوس ددی لڼد ایګ
په لیکلو مصروف او بوخت یم
احساسوم چه په بعضو وختو کښی
انسان هرشی له لاسه ورکوی -

زه سره له دوو سوو پنځو سو زرو
المانی عسکرو د شوروی عسا کرو
د حملاتو په مقابل داسی خپلی روحی
له لاسه ورکړیدی چه حتی موجودیت
موله یاده وتلی دی او له مونږ غخه
داسفکوره له سینځه تڼلی دی چه مونږ
انسانان یو او دژوند کولو مستحق یو
مونږ نآینده روحی غخه خبر نه یو .
د شوروی اتحاد پارتیزان په داسی
تیزی خپلو حملو ته دوام ورکوی
چه تعجب کوو و دوی قطعاً دمر گه
غخه نه پاریری - امکان لری دوی
خپل ایده آل وژی سره ډیره سینه لری
او ددوی ایمان د وطن په مدافعه
کښی ټینگ کړی وی د هتلا و د هغه
دا طرافیانو تعصب اوبسی اندازه
غروردی چه داسی ناوړه عواقب
مونږ ته په برخه کړیدی .
دادی چه دا کچی لیک لیکم زما
لاس د ډیر یخنی له کبله د قلم د نیولو
قدرت نلری - پښی می بی حرکت
او کرخت شویدی - دهوا سوپ تیا
زما د بڼی رنګه عوض کړیده - امکان
لری که په داسی وضعیت ماو وینی
بڼه تشخیص ونشی کړای چه هماغه
مغرور او دامیده ډک عسکریم
ډیر وخت کښی چه دخوراک
اوسوزولو آذوقی مونږ ته نه دی
رسیدلی وانی چه « گورینگ » وعده او
قول کړیدی چه ډیر ژر د ورغی
۵۰۰ تنه غذائی مواد مونږ ته ورسوی
اما تر اوسه د نوی آذوقی له حیثه
کوم خبره مینځ کښی نشته ورسد
شپه زمونږ قوماندان امر و کړ

چه دغذا په خوړلو کښې سپماو کړو
 چه اوس مونږ په ۲۴ ساعتو کښې
 فقط یو ځلې غذا تناول کوو - هغه
 ناروغان چه دمرک په حال کښې
 دی او یا دا چه ډیر زیاد زخمیان
 شویدی د خدای په امید خوشی کپړی
 (رها کپړی) او محکوم په نابودی
 دی زمونږ قوماندانان واټی -
 ناروغانو غذا وی روغوا فرادوته
 ور کړی - لځکه نور هیڅ امید د
 هغوی د ژوندی پاتې کیدو نشته -
 او هغه دار وئی او اوائتی بیو تیک د
 نشتوالی له کبله یو بل عسکر داسی
 لیکي :- زمونږ غذا حدا کثریخ وهلی
 پتاتی دی اودی لعنتی غذا دلاسته
 را وستوله کبله زمونږ کلمی اونس

له کاره غورز ولی دی مجبور یو
 دشارچاپیرمخکی په لاس و کینو -
 لیکن د مخکی دپخ وهلو له کبله د
 پتاتی ویستل د خاوروله لاندی ډیر
 سخت کار مونږ محسوبیږی ډیر
 وخت کپړی کوم مطبوع چای یا بل
 دځکلو پورشی مونه دی خوړلی او
 په دی ځای یو توده قهوه یا مطبوع
 چای دیوا شرافتی غذا حکم لری -
 او پس له هغه اوداچه هاتردالمانی
 سر بازارنو داخراج اجازه له ستالینگراد
 څخه نه ور کوی شورویان خپل
 پرله پسې حملات شروع کوی - اما
 «پاولوسی» المانی قوماندان بیاهم
 په هتله تماس نیولی او واټی :-
 پیشوا! دغذا نشتوالی غوزره

عسکرئی وژنی دی - ۱۸ زره ژوبل
 شوی افراد چه هیڅ پرستار موجود
 نه دی په کر غیر نو خونو کښې
 ژاری او چیغ و هی پس څو که به
 مقاومت و کړی او د مقاومت به هکله
 قیام و کړی ؟

د هغه په تعقیب جنرال «فون مانشتاین»
 چه د اوضاع په وخامت پوه شویدی
 مستقیماً له پیشوا سره تماس نیوی
 وی او د ۱۵ دقیقو په اندازه له هغه
 سره خبری کوی - د هغه لحن التماس
 آمیز ای او هغه په ډیر سختی له
 «پاولوس» څخه حمایه کوی او د
 لخوان المانی ملیون ربع خبری اطلاعاً
 عرض کوی اما هتله په هماغه ډول
 خپلی خبری ته دوام ور کوی «زه
 هیڅ قسم تسلیمی ته اجازه نه ور کوم
 تاسو باید تر آخری گولی مقاومت
 و کړی امتاسی قهرمانی یو له یاده
 نه و تونکی دغرب په نجات کښې
 محسوبیږی» په پنځه و یستم ورځ
 کښې د شوروی سر بازارنو حملات
 تکرار کپړی او په تعقیب د هغه د
 ستالینگراد ټول ځایونه تر بمبار دمان
 لاندی نیسی - بهیونه توئیری او د
 هغوی دانفجار په اثر کانی اولوتی
 او سمت عوانه آلوزی - چه دی اثر
 دهیڅ ذیروح غیر نه پورته کپړی
 اوداشی چه ټول مړشویدی - د جنگ
 اوجنگ کولو روحیه او اراده له
 مینځه تللی دی د ستالینگراد د شهر
 محاصره شو وعسکرو څخه هیڅ خبره
 مینځ کی نشته څو د قیمتی پس د
 شوروی د مخکنی قوا و حملات
 شروع کپړی او په دی ډول ددی
 ټولو عسکرئ سر بازارنو سر نوشت
 تشبیت کپړی او ډیر لږ پس یو یو ټول
 تسلیمیدو ته مجبور کپړی .

د شوروی اتحاد د اردو دبری نه وروسته دانتلاب په ډگر کښې
 دلته جنرال گیوم د مارشال ورسیلوسکی سره لاس ور کوی

سیر انکشاف اردو در مسیر تاریخ

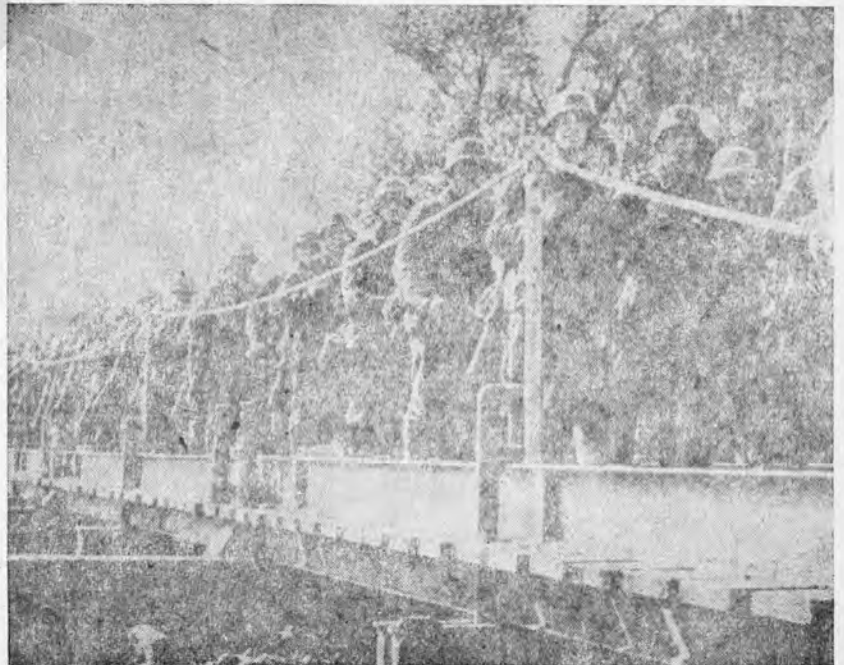
(بقیه صفحه ۲۹)

فراوان ، اعلام داشتند که کنفرانس تسلیحاتی و جامعه ملل را ترک خواهند کرد (اکتبر ۱۹۳۳) هرگز برای اینکه به ملت آلمان و تمام دنیا اعلام نماید که چنین تصمیمی خواسته ملت است ، مطلب را به اراء عمومی مراجعه داد ، ۹۵ و ۹ درصد مردم آنرا تصویب و تأیید کردند .

هتلر که سیاست خود را اعلام داشته بود ، منکر شد که آلمان در جنگ جهانی مقصر است و پیمان و رسای را رسماً نقض نمود و لای پیمان نهایی که آلمان آزادانه با آن ملحق شده بود ، از جمله « لوکارنو » را قبول نمود و اعلام داشت که بعد از این کشور آلمان ، سیاستی که با حق حاکمیت و

استقلال کاملش میانیت نداشته باشد تعقیب خواهد نمود او این مرحله این سیاست ، سلاح نمودن ملت آلمان بود علاوه بر این « منطقه حیاتی » آلمان را مطالبه نمود ، سرزمین های از دست رفته و مستملکات سابق را برای تامین معیشت روز افزون ملت آلمان درخواست نمود و میگفت که باین شرط حاضر است در مشارکت صلح پایدار بگوشد و استقلال سایر دول را محترم شمارد و این نطق هتلر در حقیقت نخستین نطق سیاسی وی بود . این نطق مردم آلمان را سخت تکان داد و آنان را در پشت سرا و متحد ساخت و در جهان خارج اثری عمیق و مطبوع بجان نهاد .

اما پس از آنکه هند نیورک وفات یافت هتلر مستحیث پیشوای ملت آلمان تأیید گردید ، بزودی قانون اساسی را از بین برد مخالفان خود را از میان برداشت ، کشور را یکپارچه کرد و تحت حکومت نازی قرار داد ، کلتور و فرهنگ کشور را عسکری ساخت . آزادی فردی را منکوب نمود ، و بیکاری را تا اندازه ای از میان برد و چرخهای صنعت و تجارت امپریالیستی خود را بگردش در آورد ؛ و این پس از سه یا چهار سال دیکتاتوری اش کار کوچکی نبود ، حال او به دو هوای عمده زندگی خود توجه کرده بود . و این دویکی تنسیق سیاست خارجی آلمان به سوی کشور گشایی بود و دیگری ایجاد یک ماشین نظامی عظیم ، که او را بر نیل به این هدف توانا سازد ، و این آرزوی خود را در چوکات « از صلح سخن گفتن و مخفیانه آماده جنگ شدن » جستجو میکرد و این تکنیک های خود را در دو سال اول زمامداری خویش خوب پیش برد . در فوریه ۱۹۳۴ نود هزار عسکر فدا کار نازی در برابر هتلر ، قسم یاد کردند که تا پای جان فدا کار شخص هتلر باشند ، در بین عساکر قوت های بحری و زمینی ، تشخیص نژادی آیین شرط لازم اعلام شد پلیس مخفی و مخوف گشتا پو در تحت ریاست مسطابق « هیمار » در آمده پلیس ، اسنیه سر کب از دستجات حمله قدیمی ،

نخستین جزو تمام عساکر آلمانی هنگام عبور از سرحد لهستان . . . .

یکی از صحنه های وحشتناک جنگ دوم جهانی در لحظاتی که عساکر نازی میخواهد از سرحد لهستان عبور نماید

در تحت ریاست «روهلم» منحل شد. محاکمه عسکری مخصوصی تشکیل و تخلف مرامی و سرپیچی از دستورات قائدا را بعنوان خیانت بزرگ محاکمه می کردند. زیرا در تاریخ تحولات زندگی فکری آلمان، این رژیم یک امر تصادفی نبود، بلکه مرحله بود از مراحل حیات اجتماعی ملت آلمان، نفوذ فوق العاده «هتلریسم» روی جوانان ملکی و عسکری آلمان بسبب یاس و ناامیدی بود که جمهوری ویمار «جمهوری قبل از تاسیس رژیم هتلر» در روح افراد بوجود آورده بود، از وقتی که هتلریسم توانست آن حصار را درهم بریزد، در نظر عامه مردم به عنوان ناجی جلوه گر شد، طنینش قلوب مایون ها نفر را به جنبش درآورد، هتلر و هتلریسم را رهائی دهنده و قائم خود خواندند.

از خصوصیات بارز طرز تفکر مردم آلمان روحیه انتقام جوئی بود و این روحیه زاده همان جریانات تضاد های درونی جهان امپریالیسم بود که معاهده ورسای یکی از انگیزه های مهم این روحیه محسوب میشد، و موضوع بالاخره در ذهنت عمده آلمانی ها، ترتیبی تلقین شده بود که در نظر آنها جنگ بمنزله

و رشکستگى مدنیت غربی و مسیحیت و سوسیالیسم بود زیرا مدنیت قرن نوزدهم منتهی شده به جنگ خائمانسوز و بسی فایده که در آن آلمان که ماموریت اصلی اش رهنمائی و حکومت بر عالم است شکست خورد، ملت آلمان مافوق همه ملت های جهان است و باید بالای دنیا حکومت کند و همه مثل جهان را تحت سلطه خود در آورد، و درین جریان شعارهای جنون آمیزی یکسعه از جوانان و نویسندگان و نطق های آتشین پیشوا این انگیزه ها را در ذهنیت ملت آلمان فوق العاده تحریک میداد، همان بود برای برآوردن چنین رؤیاها تعلیم و تربیه جوانان را بکلی تغییر داد، جوانان آلمان نوع از جوانان سپارتی در تحت تعلیمات مخصوص قرار گرفتند مسایل دروس عسکری و سپورت را مقدم بر همه تعلیمات دیگر دانستند، مکاتب آلمان از مکاتب ابتدائیه تا پوهنتون سرعت نازی شدند، کتاب های درسی بسرعت از نو نوشته و پروگرام های درسی عوض شدند، معلمانی که چنین پروگرام را قبول نمیکردند از وظیفه طرد شدند، بسیاری از مریبان که عضو حزب نازی نبودند و کم و بیش

احساسات موافق نازی داشتند. برای تقویت مرامشان به مدارس مخصوص فرستاده میشدند تا تعلیمات فشرده ای در اصول ناسیونال سوسیالیسم بگیرند. درین تعلیمات مخصوصاً به آئین نژادی هتلر و قدسیت عسکری اهمیت داده میشد. هر فردی که پیشه معلمی داشت. از ابتدائیه گرفته تا پوهنتون، مجبور بود که وارد «اتحادیه معلمان ناسیونال سوسیالیست» شود. این اتحادیه قانوناً مسئول برقراری هماهنگی مرام و سیاسی بین معلمان بر طبق آیین ناسیونال سوسیالیسم بود البته یهودیان از تعلیم ممنوع بودند. تمام معلمان سوگند یاد میکردند که به «آدلف هتلر وفا دار و نسبت به او فرمانبردار» باشند. چنین معلمین مجبور بودند تا مدت شش هفته در جای مخصوصی تعلیمات عسکری و حزبی به بینند و بعداً جزوی نازی های مرفی محسوب شوند، استادان به سخنرانی های خود مجبور ساخته میشدند تا در خصوص برتری نژاد آلمان و قدسیت عسکری بیانییه بدهند. صنعت کیمیا که بشدت مشغول ساختن انواع مختلف گازات در اردوی آلمان بود خیلی پیش از آغاز جنگ دوم جهانی شروع

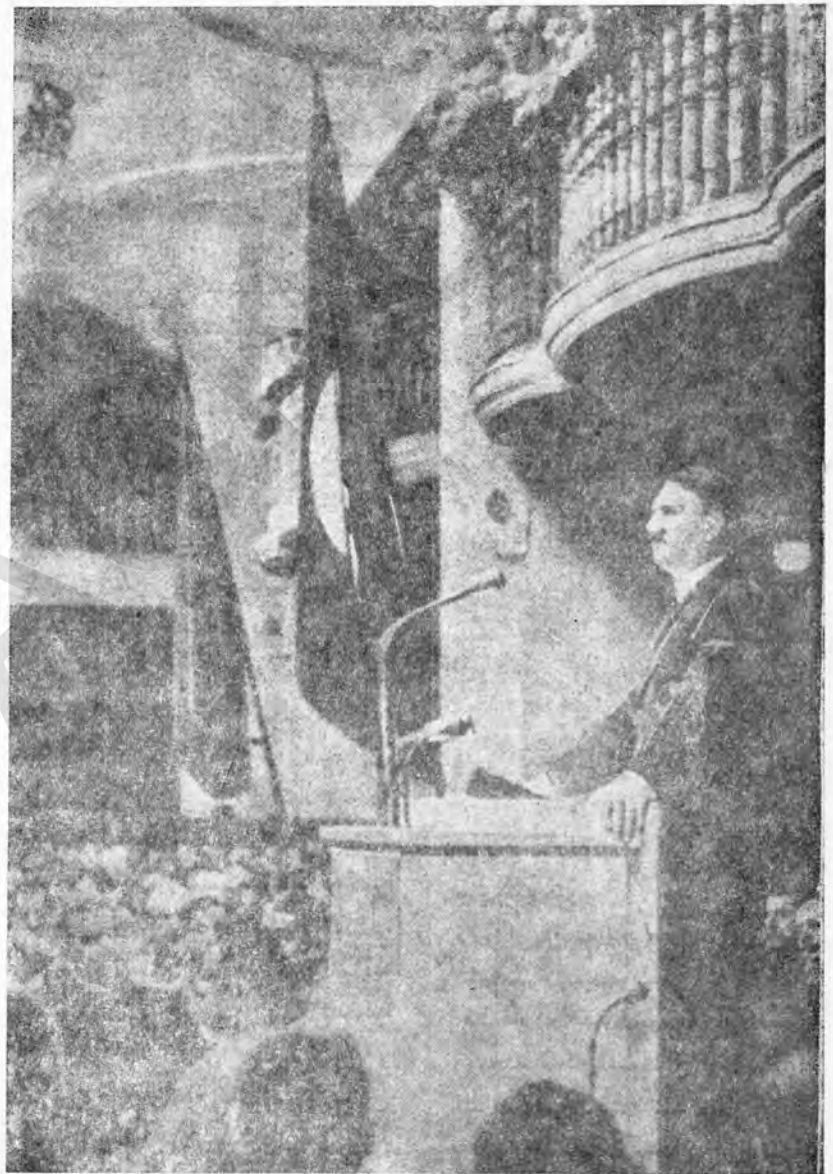
شد، و این کمیادان های مشهور مخصوصاً در مسابقه ساختن بمب اتمی که آلمان میخواست در آن از همه پیش قدم باشد. شب و روز مساعی بخرج میدادند و دولت آلمان به بعضی ازین دانشمندان که شک و تردید میکردند و یا از نژاد آلمان نمی بودند از چنین وظایف سبکدوش و اخراج میکردند، چنانچه ساخته شدن بمب اتمی در ایالات متحده امریکا بیشتر مرهون دو مردی بود

که به سبب نژادشان از آلمان نازی و ایتالیای فاشیست طرد شده بودند این دو تن به ترتیب از « اینشتاین و فرمی » بودند همان بود زمانیکه اعلان مکلفیت عمومی در آلمان پخش شد، دختران نیز مانند پسران از شش سالگی تا هجده سالگی در قطعات مختلف جوانان هتلری شامل ساختند، و السدینی که میکوشیدند تا فرزندان خود را از داخل شدن به این قطعات معانت

نمایند به حبس های سنگین محکوم میشدند، هر پسر از شش سالگی تا ده سالگی به یک نوع پروگرام برای ورود به قطعات آماده میساخت به هر یک از اینها کتابچه ای داده میشد که در آن پیشرفت او، از جمله رشد فکریش، یاد داشت میشد. اینها درده سالگی پس از گذراندن امتحانات ورزشی در قهرمانی، زندگی در اردو و تاریخ « نازی شده » با اخذ تصدیقنامه وارد «قطعه نو جوانان» میشدند و در آنجا این سوگند را ادا می کرد :

در حضور این پرچم مقدس، که نماینده پیشوای ما ست، سوگند یاد میکنم که تمام انرژی و نیروی خود را وقف نجات دهنده هم میمندان و آدلف هتار کنم. من مایل و آماده ام تا جان خود را فدای او سازم. پس خدا مرا یاری کند. هر نفر از چهار ده ساله آلمانی وارد قطعات جوانان هتاری میشد و تا هجده سالگی در آن می ماند. درین سن مسلک های مختلف عسکری تثبیت میگردد. و پروگرام زیاد آنها وقف تعلیمات عسکری میشد، لباس این عساکر متحدالشکل بودند لباس جوانان بصورت عموم خاکمی بوده و کلاه های مخصوص آهنی بسر میگذاشتند.

لیکن ینفورم زنان از یک جاکت سفید، یک دامن آبی، جوراب کوتاه و یک بوت مخصوص غیر زنانه، تشکیل می شد، تعلیم و تربیه دختران مانند تعلیمات پسران همسال خودشان بود و شامل رفتارهای طولانی می شد که با حمل پتک و طبراق های سنگین و دیدن تعلیمات مربوط به آیین نازی توأم بود، اما در رایش مخصوصاً در مورد زنان تا کسب می شد که ماسداران سالم

صحنه ای از نطق های آتشین هتار که ملت آلمان را بخطر برآوردن رویاهای خطرناک خود تشویق میکند.

کودکان سالم باشند و این تأکید هنگامی که دختران در چهارده سالگی عضو قطعات دوشیزگان آلمانی می شدند. فزونی می گرفت.

این دختران در جریان تطبیق پروگرام های شان در هجده سالگی یک سال در مزارع خدمت می کردند و این سال را «سال زمین» می نامیدند و در آنجا هر روز صبح وقت با موتور در مزارع برده می شد و در ختم کار پس در قطعا تیکه در جوار زمین های زراعتی قرار داشت می آوردند. بدین صورت تا آخر سال ۱۹۳۸ عده جوانان هتلری به ۷/۲۲۸/۲۵۹ تن رسیده بود و اینها جوانانی بودند که اساس اردوی نازی را تشکیل داده و در مملکت های مختلفی خدمت می نمودند.

و جوانانیکه این دوره آزمایشی را طی نموده و نمرات عالی می گرفتند از بین اینها متعصب ترین ناسیونال سوسیالیست های جوان که از صنوف عالی فارغ التحصیلان «مکتب های آدلف هتلر» و «مؤسسات سیامی» درآمد بودند، انتخاب میشد، اینها چهار دوره تعلیمی پیشرو داشتند و محصلین مجبور بودند تا این دوره ها را طی نمایند. نخستین سال از شش سال دوره تعلیمی در یکی از اینها که مخصوص «علوم نژادی» و سایر جنبه های مرام نازی بود صرف می شد. تأکید در تعلیمات بیشتر روی تربیت فکری و انضباطی بود.

و تربیت بدنی تابع آن بود. در سال دوم این تربیت معکوس میشد و عملیات قهرمانی و ورزشی از جمله کوه نوردی و ورزش با پراشوت مقدم بر سایر تعلیمات بود. در سال سوم که دوره اش یک و نیم سال بود، تعلیمات سیاسی و عسکری داده میشد و سرانجام در چهارمین و آخرین وهله محصل به مدت یکنیم سال به قشله «مارینبورگ» در پروس شرقی نزدیک

سرحد لهستان، فرستاده می شد و در آنجا، در چهار دیواری قشله که یکی از قلعه های شوالیه های توتونوسی در پنج قرن پیش بود، دروس سیاسی و عسکری او در مسئله «شرق» و احتیاج آلمان (و حق آن!) به گسترشی بدرون سرزمین های اسلاو به منظور جستجوی پایان ناپذیر «فضای حیاتی» تکمیل می شد. این کار البته همانگونه که بعد ها آشکار شد، مقدمه چینی درخشانی برای وقایع ۱۹۳۹ و سالهای پس از آن بود.

بدینگونه بود که جوانان در رایش سوم برای زندگی و کار و مرگ تربیت میشدند. دختران و پسران و مردان و زنان جوان، گرچه ذهنشان عمداً مسموم میشد و تحصیلات مکتب ایشان قطع میشد و از خانه خود به قطعات عسکری کشانده میشدند، بسیار شاد به نظر میرسیدند و این جوانان چنان پرورش می یافتند که جسمی سالم و نیرومند داشته باشند و ایمان کور کورانه شان به آینده میهن شان و خود شان محکم شود و حس رفاقت و همکاری چنان در میان شان برقرار شود که تمام اندیشه های عدم وطن دوستی را بشکنند اما در قطعات طرف مقابل آلمان این وضع موجود نبود، در آنجا یک بی اعتمادی عجیبی فرا گرفته بود، رشوت و واسطه بشکل حا در سیده بود عساکر علیه صاحب منصبان و مامورین بدین شده بودند و روز بروز یکنوع دل سردی و بی علاقگی در بین قطعات وسعت پیدا میکرد، چنانچه در لحظاتی که جنگ شروع شد عساکر آلمانی با وصفیکه تحت تأثیر یکنوع غرور کور کورانه قرار گرفته بودند اما بخاطر برآوردن رویاهای نژاد پرستی خود شجاعت عجیبی نشان میدادند آنها هرگز از

مرگ هراس نمی کردند و در آخرین لحظات زندگی با یاد کردن شعار خود «آلمان مافوق همه» زنده باد پیشوا» جان میدادند و به پیروزی ملت آلمان فوق العاده ایمان داشتند اما این رویاهای شان بعد از آنکه اردوهای سیل آسای خود را هر طرف گسیل ساختند شکست خورده شد و اشتباه بزرگ خود و پیشوای خود را درک کردند، البته در شکست چنین یک اردوی بسا عظمت رل بازی نمود که آنها با یک ایده لوژی مرفی و تئوری عامی که شکست جهان نازیسم را پیش بینی میکردند مجهز بودند زیرا غرور عساکر نازی یک غرور خود خواهانه بود اما دومی ایمان به ایده لوژی علمی و ایمان به پیروزی و نیروی جوان و ایمان به وطن دوستی بود.

بزودی یک عده از ستراتژیست های عسکری و دانشمندان از آینده پلان های جاه طلبانه هتلر و عواقب و خیمیکه متوجه ملت آلمان است با خبر می شود مخصوصاً در لحظاتی که حمله اردوی آلمان را یک عده از قوماندانان بزرگ به چکوسلواکیا با خبر شدند بر اساس قوی نبودن اردوی آلمان به قدر کافی جهت تصادم خونین با دول غربی و روسیه مخالفت خود را اعلام نمودند. مخصوصاً «لودویگ بک» رئیس اردوی آلمان بعد از آنکه ملاقات هتلر را با کایتل در خصوص فرمان تسریع اجرای طرح حمله به چکوسلواکیا با خبر شد در یادداشت خود چنین می نویسد: حمله آلمان به چکوسلواکیا به یک جنگ اروپائی منجر خواهد شد که در آن روسیه بریتانیا و فرانسه اشترک خواهند نمود و ایالات متحده امریکا نیز آرام نخواهد نشست آلمان در چنین جنگی نمی تواند پیروز شود و تنها

طیاره های پلاستیکی

یکی از کار
خانجات سازنده
انواع واقسام
طیاره های سبک
وزن المان
غربی، موفق
گردیده، یک

نوع طیاره پلاستیکی ساخته و به بازار
های جهان عرضه نماید.

قسمت اعظم این طیاره از شیشه
های نشکن ساخته شده و دارای ۴ نفر
سرنشین است و در سخت ترین
جاده های ناهموار نیز قادر است،
فرود آید.

تا کنون به طیاره های پلاستیکی
بعنوان یک وسیله تفریح و بازی
کودکان اندیشه میشد لیکن اخیراً
این اسباب بازی قدیم کودکان،
بصورت یک واقعه بزرگ صنعتی و یک
پدیده فنی درآمده است.

کمپنی طیاره سازی المان غربی
درین، اواخر یک نوع کامل ازین
طیاره را تکمیل کرده و بیزارهای
جهان عرضه داشته است این طیاره های
سبک وزن پلاستیکی، فقط دارای
ظرفیت ۴ نفر سرنشین میباشد و اساس
ساختمان آن بر روی شیشه های
ناشکن پلاستیکی که در ناحیه
(لور کوزن بارن) ساخته میشود
تهیه شده است.

پیشرفتی که در کارهای ساختمان
طیاره ها حاصل گردیده، این موضوع
را امکان پذیر ساخته است که بتوان
از پلاستیک و شیشه های ناشکن
طیاره سبکوزن پلاستیکی ساخت، این

فقدان مواد خام فتح را در چنین
جنگی برای المان غیر ممکن میسازد»
یک چنین احتجاج میکرد که «وضع
اردو و اقتصاد المان از ۱۹۱۷-۱۸
بدتر است» یعنی وقتی که در هم
شکستن اردوی قیصر شروع شد.
همان بود بک در اواسط ژوئیه آخرین
یادداشتش را به بروخیچ نوشت و
تقاضا کرد که اردو به هتلر بگوید
پلان های عسکری خود را در خصوص
جنگ با چکوسلواکیا معطل قرار
بدهد.

«باتشخیص کامل عظمت این
اقدام وهم چنین بواسطه مسئولیت
های که به عهده من است، وظیفه
خود میدانم که از مقام وزارت
دفاع المان درخواست کنم پلان
های جنگی را موقوف بدارد و قضیه
حل مسئله چک را بازور ترک نماید،
ناموقعی که وضع عسکری اساساً
عوض شود. در حال حاضر من آن
را نمیدانم می دانم و این نظریه
مورد قبول تمام صاحب منصبان
است.

بک یادداشت خود را شخصاً نزد
بروخیچ برد و شفاهاً پیشنهاد کرد
در صورت امتناع هتلر تمام جنرالهای
اردو یکبارہ استعفا میکنند.

بروخیچ آنقدر به خود جرأت
داد تا یادداشت ۱۶ ژوئیه بک را به
هتلر نشان دهد، اما این یادداشتها
نتوانست روحیه هتلر را تغییر بدهد و
حتی توطئه از طرف جنرالان چیده
شد و هتلر را از این حرکت جنون
آمیزی اش مطاع ساختند هم ممکن
نشد که در خصوص تصمیمش تجدید
نظر کند همان بود اردوی سیل
آسای المان چکوسلواکیا و متعاقب
آن لهستان را اشغال نمودند و
بدینصورت جهان در جریان یک جنگ
دیگر خانمانسوز قرار گرفت.
«با قیدارد»

طیاره ها نظر باینکه از مواد پلاستیکی
ساخته میشوند، اساساً فاقد وزن بسیار
میباشند و حداقل تعمیرات احتیاج
دارند و می توان با سرعت بسیار آنرا
بحرکت در آورد و کارخانه سازنده
تعداد کثیری از آنرا، تولید کرده
و بیزارهای جهان عرضه دارد.

متخصصین سازنده انواع و اقسام
طیاره ها، با استفاده از آخرین تجربیاتی
که در کار ساختن طیاره بدست آورده اند
و با استفاده از طرح (آپرو دینامیک)
موجبات تکامل طیاره های پلاستیکی
را فراهم ساخته اند.

این طیاره ها، قادر اند تعداد
کثیری امثال مسال التجارہ را
حمل و نقل کنند و ظرفیت حمل بار
یا قدرت دستگاه و انجین طیاره دقیقاً
محاسبه و کنترل گشته است امتیاز
دیگری که این طیاره های پلاستیکی
دارند، آن است که در هر شرایط
و امکاناتی قادر به فرود اجباری بوده
و حتی در سخت ترین اراضی صعب
و دشوار نیز فرود این طیاره ها،
سهل و آسان بدست آمده، کارخانجات
تولید کننده را تشویق کرده که
طیاره های ارزان قیمت مشابهی،
تهیه و بیزارهای جهان عرضه
بدارند.

ناموس اکبر

دین مقدس اسلام ناموس اکبر و ناموس
اکبر رکن مهم نوامیس ملی مامت
اسلحه زیور مرد و ناموس عسکر است

از جگرن
محمد جان (فنا) صافی

گرچه ناموس کلمه ایست که بمعانی مختلف تعبیر و تفسیر شده ولی بصورت عمومی حفظ ناموس و مراعات اصل ناموسداری در همه جا و همه وقت مرادف و معرف پاکی و پاکدامنی شان و شخصیت فردی و اجتماعی بوده انسانهای باناموس در حفظ ناموس فردی و شخصی و نوامیس اجتماعی از قربانی سرومال

دریغ نکرده اند و در رعایت و احترام ناموس دیگران همیشه کمال مجاهدت و ورزیده بذل مساعی و همت گماشته اند. مسلم است که ما مسلمان افغان و عسکریم. مسلمانان افغانیت و عسکریت بردوش مافرایض و جایب و وظایف مقدس، سنگین و سهمی گذاشته و مادر برابر خداوند (ج) و دین، در مقابل وطن و خاک در برابر مردم و جامعه مسئولیت بزرگ داریم از آنست که ما اکثر آ در نخستین روز توزیع و تسلیم اسلحه بعسا کر جدید الورد گوشزد مینمائیم که اسلحه ناموس عسکر است.

البته ترکیب قیمتدار اسلحه ناموس عسکر است گذشته از اینکه فلسفه و ریشه عمیق دارد، در ذات خود یک جمله مهیج و تکانهنده است که شنیدن و خواندن آن بر حواس قلب و دماغ هر وطنپرست و خاکدوست تاثیر و نقش بارز از خود بجامیگذار و دهر انسان باناموس را به

تفسر و اندیشه عمیق و امیدارد. و قتیکه ما میگوئیم اسلحه ناموس عسکر است روشن میدانیم که برادران شریف و خواهران نجیب هموطن ما کار کرده و زحمت کشیده اند، از ماحصل مزد کار، آیله کف دست، زور بازو و عرق پیشانی خودها این اسلحه را خریداری و تهیه کرده آنرا با سپرده و اطمینان و اعتماد کرده اند که با این اسلحه از دین، حق، آزادی، وطن، عنعنات و همه مقدسات، نوامیس ملی و شئون اجتماعی شان فداکارانه پاسبانی و دلیرانه محافظت و دفاع مینمائیم.

گویا در حقیقت اردو مظهر اراده و ممثل قدرت و قوت مادی و معنوی جامعه و ملت است که روی یک ضرورت اجتماعی و ملی بامنیت، حفظ تمامیت کشور و آزادی، حمایت حقوق فردی و ملی از طرف خود ملت و مردم تشکیل شده، بوجود آمده و مؤظف گردیده.

ما با اساس همین منظور پاک بنام عسکر و افسر جمع و مؤظف شده ایم تا در موقع ضرورت و میدان عمل سر، جان و خون خود را قربان حسن اعتماد ملت و فدای طمانیت اجتماع و مردم نمائیم. این جاست که عسکر خدمت مقدس نام میگیرد.

در سایه همین اعتماد و اطمینان به عسکریت واردوست که هموطنان عزیز ما آرام میخوابند و میدانند که برادران و فرزندان عسکر شان شب ها بیدارند، آنها با اطمینان خاطر در راه آبادانی ترقی و انکشاف افغانستان عزیز کار میکنند و زحمت میکشند زیرا یقین دارند که برادران و فرزندان عسکرشان آماده نگهبانی حقوق، آزادی، کشور و سر و مال شان میباشند.

این وظیفه مقدس و پر افتخار تنها وظیفه ما نیست، نسل های گذشته این امانت با شکوه را با

شهامت و مردانگی بقیمت سروجان و ایثار زندگی حفظ و بما سپرده اند و بعد از ما نسلهای آینده نیز این ودیعت را به نسلهای دیگر میسپارند. آری عسکریت و وظیفه اجتماع و ملت و یک ضرورت تاریخی و لازمی جامعه است، عسکرها جزء یا قسمتی از ملت استند که از طرف خود ملت برای پاسپانیش گماشته شده اند.

پیش از اینکه ما بخدمت مقدس عسکری بیائیم برادران بزرگتر از ما عسکر و برای حمایه و محافظه همه حقوق و شئون ملی مؤظف بودند همین اکنون که ما به این خدمت مقدس کمر بسته و اسلحه بدست گرفته ایم پدران، مادران، برادران خواهران و اولاد ما باتکای خدمت و فدا داری و فدا کاری ما آسوده خاطر زندگی می کنند. نا آرامی، بیدار خوابی و زحمت کشی برادران و فرزندان عسکر شان است که زمینه آرامی رفاه، خواب، آسایش و کار را برای جامعه شان میسر میسازد، بعد از ما هم برادران دیگر ما از این خاك مقدس بهره داری و نگهداری مینمایند. بناءً میگوئیم اسلحه ناموس عسکر است و باید در محافظه و نگهبانی آن دقت شود زیرا مردم این اسلحه را بما سپرده آند تا با آن از ناموس فردی و جمله نوامیس و شئون ملی و مقدسات اجتماعی شان دفاع نمائیم.

کلمه ناموس از نظر لفظ، معنی و مفاعیم بزرگی که دارد قابل تشریح توضیح و تفسیر بیشتر است. من برای اینکه بر کلمه ناموس بیشتر روشنی انداخته بنوانم، جهة فهمیدن معانی مختلف این کلمه با ارزش بچند کتاب لغت مراجعه

کردم از جمله در کتابهای منتخب اللغات، غیث اللغات، فرهنگ عمید، فرهنگ خیام (عربی و فارسی) مقابل کلمه ناموس باین معانی بر خوردم: «ناموس یعنی عصمت، عفت، حیثیت عزت، شرف، راز، از خلق توقع حرمت داشتن نیک نامی، تدبیر، سیاست، ملائکت و احکام الهی، جبرئیل علیه السلام، قاعده و دستور، صاحب راز، مکر و حیلۀ پنهانی (از برهان، منتخب و صراح و غیره) صاحب سر باطن، آگاه و مطلع بیاطن امور، کمینگاه صیاد، سر باطن که بر امر تو آگاهست.

و ناموس اکبر یعنی جبرئیل (ع) لقب جبرئیل (ع) قاعده و دستور بزرگ و شریعت». در پرتو مطالعه و دقت بمعانی مختلف ناموس بخوبی میتوانیم بر چگونگی و اهمیت ناموس فردی و اجتماعی و نوامیس ملی روشنی کافی اندازیم.

چنانچه در زمینه ناموس فردی مردان و زنانی را که باصل یا حق عصمت عفت، حیثیت، عزت، شرف و راز خود و دیگران پایند باشند و احترام گذارند با ناموس میبنداریم. از نتیجه گیری هیئت مجموعی ناموسهای فردی میتوانیم در باره ناموس اجتماع قضایات کنیم. لهذا از نگاه زندگی در اجتماع حفظ شرافت و آبروی فردی همه برادران و خواهران هموطن ناموس اجتماعی ما را تشکیل میدهد.

وطن را از نظر اینکه از آب و هوا و حاصلاتش مستفید و پرورده میشویم بحیث مادر ملی خود احترام و تقدیس میکنیم، اگر ما بیرق خود را بهترین و بلندترین سمبول و نمونه سرافرازی بختیاری و آزادی جامعه یا بحیث چادر وطن قبول و آزادی را

در جسم وطن و ملت چون روح ملی بپذیریم اینجاست که عشق آزادی محبت وطن و خاك و احترام به بیرق صبغه ناموس ملی پیدا میکند.

از اینکه ناموس را به قاعده و دستور نیز معنی کرده اند، درین صورت رسوم اجتماعی و عنعنات ملی زیر عنوان ناموس ملی داخل میشود. ولی از همه بالاتر و مهمتر مقدسات ملی قسمت عمده و مهم نوامیس ملی ما را تشکیل میدهد.

طوریکه ناموس را بنام قاعده و دستور بزرگ، شریعت، ملائکت و احکام الهی نیز معنی کرده اند، لهذا قرآن مجید که قانون، قاعده و دستور بزرگ آسمانی و مجموعه احکام الهی است و شریعت غرای محمدی (ص) که از همین منبع فیض و حکمت سرچشمه گرفته و کاملترین دستور العمل خدا پرستی و نیل بسعادت بشری و دنیوی و اخروی میباشد یا بطور خلاصه دین مقدس اسلام اساس و تمهیداب یا اصل مقدسات ملی و مرکز نوامیس ملی ما را تشکیل میدهد.

در نتیجه باین میرسیم که بزرگترین و مقدسترین وظیفه نیکه از طرف یک جامعه نجیب و مسلمان بردوش عساکر و اردوی شان گذاشته شده حفاظت دین مقدس اسلام است که اصول و فروع آن، اساس مقدسات و نوامیس ملی جامعه پنداشته میشود و ما آنرا ناموس اکبر میخوانیم و بقیمت سرومال و اولاد در حفظ و پایداری آن فدا کاری مینمائیم و قربانی میدهیم.

دین مقدس اسلام ناموس اکبر است و در سلسله حفظ وطن و خاك، آزادی و جامعه و وظیفه و فریضه اصلی و اسلامی ما را تشکیل میدهد.

حقوق جزای عسکری

ماهیت حقوقی جرائم و جزاها (در عسکری)

دگرمن سید عثمان
عضور ریاست محاکمات

وظیفه بررسی از جرائم و تثبیت جزاها در اردو به دو مرجع ذیل سپرده شده است :

۱- دیوان حرب (محکمه عسکری)
۲- ریاست محاکمات (محکمه تمیز عسکری)

وظائف و صلاحیت و طرز اجرا آت این دو مرجع (قضای عسکری) بذریعہ اصولنامه نمبر ۶۴ تاریخ ۱۳ / میزان / ۱۳۲۶

محاکمات عسکری تثبیت شده است. بر علاوه (لا یحہ وظائف) طبع سال (۱۳۴۲) و وظائف دیوان حرب ها و ریاست محاکمات را اینچنین تصریح می کند :

۱- وظیفه دیوان حرب ها :

طبق اساسات اصولنامه محاکمات عسکری اجرای وظیفه نموده چگونگی قضایا را به طور صحت مطالعه و علمرسی کرده به مرتکبین جرائم جزای لازم را طوریکه به مواد اصولنامه جزای عسکری موافق و متناسب باشد تعیین و به غرض تصدیق و فیصله آخرین به زودترین فرصت قضایا را به ریاست محاکمات تقدیم نموده چگونگی آنرا وقتاً فوقتاً

از ریاست موصوف طالب و تعقیب میدارد .

۲- وظیفه ریاست محاکمات

طبق اساسات اصولنامه محاکمات عسکری اجرای وظیفه نموده چگونگی قضا یا را به طور صحت مطالعه و علمرسی کرده به مرتکبین جرائم جزاها را طوریکه به مواد اصولنامه جزای عسکری موافق و متناسب باشد به کمترین زمان و بدون فوت وقت تثبیت و تعیین مینماید .

از مطالب فوق باین نتیجه میرسیم که یگانه منبع حقوقی در حصر بررسی جرائم و تثبیت جزاها در عسکری همانا (اصولنامه جزای عسکری) میباشد که اساس و استناد گاه مهم فعالیت (دیوان حرب ها و ریاست محاکمات) را تشکیل میدهد .

حال قبل از آنکه به حیث (جرائم و جزاها) بپردازیم اولتر عنوان (اصولنامه جزای عسکری) را سر آغاز مقال خود قرار میدهیم :

در جمله (اصولنامه جزای عسکری) دو کلمه (حقوقی) جلب توجه میکند :

الف) اصولنامه .

ب) جزا .

الف) اصولنامه :

این کلمه در وطن عزیز ما زیاد تر مروج بوده بالخاصه کلمه (اصول و اصولاً) زبان زد خاص و عام است . برای اینکه به ماهیت اصلی (اصولنامه) پی برده بتوانیم لازمست نخست معنای (لغوی) و سپس معنای (اصطلاحی) اصولنامه طور عام فهم ارائه شود .

اصول جمع اصل است . اصل اساس و یقاعده لازم الرعایه را میگویند بالعقابیل اصولنامه مأخذ و یامنبعی را مینامند که حاوی یک سلسله قواعد لازم الرعایه باشد بدین لحاظ همه اصولنامه های مملکتی بایست قواعد لازم رعایت را احتوا کند به عباره دیگر هیچیک اساس محتوی اصولنامه ها مغایر و یا مخالف پرنسب های اجتماع شده نمیتواند . اصولنامه را بنام قانون هم یاد می کنند . مفسرین حقوق در خصوص کلمه (قانون) چنین ابراز عقیده مینمایند :

۱ - کلمه قانون اصلاً عربی بوده معنای آن (اصل و یا اساس) است .

۲ - قانون اصلاً از کلمه (کانون) که یک لفظ یونانی است

اقتباس شده و این کلمه به چیزی دلالت میکند که مانند (نی) دارای بندهای مختلف باشد. ازینکه قانون و یا اصولنامه خادم دارای بندها (مادهها) میباشد بذامیتوان گفت که اصل کلمه قانون همانا (قانون) بوده است که به مرور زمان (قانون) شده است.

معنای اصطلاحی قانون :

نخست باید بگوئیم که بسیاری از کلمات معانی لغوی و اصطلاحی دارد مثلاً :

(عینیات) به معنای (جنسها) میباشد ولی معنای اصطلاحی آن مفهوم دیگری دارد که این مفهوم در حقیقت (تعریف) آنرا تشکیل میدهد بنابراین هنگامیکه (عینیات) را با اصطلاح مسلکی (اوستیک) تعریف می کنیم باید گفت که :

(انسان و پول نقد خارج بالعموم اموال منقول و غیر منقول و حیواناتیکه برای اردو خریداری میگردد همه آن عینیات است)

هكذا معنای لغوی (تاكتيك) در حقیقت (چال و نیرنگ) است حالآنکه صاحب منصبان با کفایت و رسیدگی ما میدانند که تعریف و یا معنای اصطلاحی (تاكتيك) چال و فریب نبوده بلکه چیز دیگریست (با آنکه حرب در حقیقت یکنوع حوله و فریب است.)

از دو مثال فوق فهمیده شده میتواند که معنای لغوی و اصطلاحی یک کلمه گاهی هم یکسان نیست بنابراین : اصولنامه و یا قانون هم از خود معنای اصطلاحی یا به عبارتی دیگر تعریف جداگانه دارد که به اساسات (حقوقی) متکی است باین ترتیب : قانون (اصولنامه) یک سلسله قواعد حقوقی میباشد که از طرف یک مرجع ذی صلاحیت تصدیق و تصویب شده به توشیح شخصیت اول مملکت (در مملکت عزیز ما شخص اول

ذات شهر یاریست) میرسد و به غرض تطبیق در جریده رسمی انتشار می یابد . ماده (۵۷) اصولنامه جزای عسکری قانون را اینطور تعریف کرده است :

(قانون یک مقیاس است که حقوق عامه را بلافرق و امتیاز تقدیر از تجاوز و اخلاف محافظه مینماید . آسائش و انضباط را قائم میسازد . خواننده محترم باید اعتراف کرد که اصولنامه جزای عسکری با اینماده خود (وصف حقیقی) یک قانون را به بهترین صورتی بیان کرده است که البته تفسیر و تحلیل اینماده و سایر مواد (اصولنامه جزای عسکری) را در موقعش به مطالعه شما تقدیم خواهیم کرد .

در تعریف (حقوقی) قانون که پیشتر به عرض رسید مطالب قابل تشریح ذیل موجود است :

۱ - قواعد حقوقی .

۲ - مرجع تصدیق کننده قانون .

۳ - توشیح قانون .

۴ - اعلان و تطبیق قانون .

قبل از تشریح مطالب فوق باید عرض شود که انسانها همه بحال جمعیت زیست می کنند عامیکه بشریت را به سوی يك حیات اجتماعی رهنمون مینماید احتیاج روز افزونی است که هر انسان طور (فطری و کسبی) مواجه آنست و برای رفع این قبیل احتیاجات فطری و کسبی مجبور میگردد تا با سایر هموعان خود مناسبت و ارتباط مخصوصی داشته باشد. اینک برای اینکه مناسبتهای باهمیء انسانها درین جمعیت تأمین و بالتیجه تنظیم یافته بتواند تطبیق قواعدی لازم میآید که نظام مطلوبه مستقر گردد . حقوقیون اینچنین قواعد را بنام (حقوق) یاد کرده اند لهذا از چند سطر فوق باین نتیجه میرسیم که :

حقوق قواعدی را میگویند که

مناسبتهای باهمیء انسانها را تنظیم کرده نظم و نسق جمعیت را بوجود می آورد .

تعریف فوق معنای (اصطلاحی) حقوق بوده معنای لغوی آن (جمع حق) است البته در مقاله های آینده به موقع آن از (حق و ماهیت آن) مطالبی را به عرض خواهیم رسانید . خواننده محترم باید در اینجا علی الفور علاوه کنیم که بالعموم قواعد حقوقی بالای انسانها بانواع ذیل مورد تطبیق قرار می گیرد :

— به شکل (قانون) و یا (اصولنامه) .

— به حال قرارنامه و نظامنامه ها .

— به صورت تعلیماتنامه ها و تعلیمات ها .

— به طرز اوامر .

اینها همه يك يك منبع (قواعد حقوق) است که در شماره های مختلف (مجله زیرمه) به مطالعه خوانندگان محترم به عرض رسانیده شده است . باید در اینجا اینقدر بگوئیم که باستثنای قانون (اصولنامه) سایر منابع حقوقی از طرف قوه اجرائیه (حکومت) تصدیق و به منصفه اجرا گذارده میشود .

اکنون به تشریح مطالب چهار گانه (تعریف قانون) می پردازیم :

۱ - قانون يك سلسله قواعد حقوقیست :

قواعد حقوقی که زاده مناسبتهای اجتماعی انسانهاست تحت شرایط آتی مورد تطبیق قرار می گیرد :

الف) وضع قواعد حقوقی تنها و تنها از صلاحیت و وظایف دولت است . دولت عبارت از يك ملت مخصوصی میباشد که در داخل حدودات معین يك مملکت اقامت داشته و دارای قوای (۳) گانه (مقننه - اجرائیه - قضائیه) است

(در فصل چهارم - ششم و هفتم قانون اساسی (۱۳۴۳) مملکت مطالب مهم و قابل ملاحظه را در باره قوای سه گانه دولت یافته می توانید). بنا بران :

می توانیم بگوئیم که تمامی قواعدی را که قوای سه گانه دولت بشکال و اسامای مختلفی ترتیب کرده و نالای توده تطبیق میدارند همه آنها يك سلسله قواعد حقوقی میباشد .

(ب) هر يك قواعد حقوقی بصورت مطلق (امر یا نهی) را احتوا می کند. امر در حقیقت يك (امر مثبت) و نهی (امر منفی) است .

خواننده محترم - هر گاه در امور اداری یوسی نيك ملتفت شویم خواهیم دید که اساس آنهمه (مکاتیب و استعلامات) بالعموم دوائر دولتی رایا (امر) و یا (نهی) تشکیل میدهد و مطلوبه يك امر بر مادون خود در امور اداری جز امر و یا نهی چیزی دیگری نخواهد بود - چنانچه جملات آخرین مکاتبه نمای رسمی که مینویسند (.... تادر حصه خود اجرا آت نمایند و یا اصولاً اجرا آت بدارید) يك امر است آنهم امر مثبت . ولی جمله های (جداً اجتناب نمایند و یا .... احدی از منسوبین اداره نمیتواند که بدون عذر معقول با اداره تاوقت برسد) يك يك نهی و یا امر منفی میباشد .

(ج) قواعد حقوق عمومی را مخاطب قرار میدهد (حرف به کسره خوانده شود) یعنی مخاطب آن (حرف ط به فتحه خوانده شود) عمومیت یا به عباره دیگر انسانهاست مثلاً امری را که يك قوماندان صادر میکند (خواه توسط مکتوب رسمی و خواه ذریعه کتب اوامر و یا استعلام) مخاطب آن يك و یا چند

نفر محدود نبوده بلکه بالعموم منسوبینی است که تحت امر آن قوماندان قرار دارد در اینجا شاید اینچنین سوالی پیدا شود که :

قوماندان بعضاً صرف بيك قطعه و حتی تنها بيك شخص امری داده میتواند و این امر مخصوص همان قطعه و یا همان شخص مطلوبه بوده سایر قطعات و اشخاص را مخاطب قرار نمیدهد و اینجامست که خاصه (عمومیت) قواعد حقوقی صدق پیدا نمی کند جواب اینست که :

گرچه امر قوماندان ظاهرآ متوجه بيك قطعه و یا شخص است اما اگر خوب دقت کنیم باز هم عمومیت دارد زیرا امریکه قوماندان بيك قطعه صادر کرده است از ینکه تمام منسوبین آن قطعه را اعلام نمیدهند باز هم عمومیت موجود است و جنبه خصوصیت را دارانست هکذا امری که بيك نفر داده شده است باز هم از لحاظ اینکه دیگران (سایر منسوبین) به تطبیق آن مکلفیت دارند عمومیت دارد .

(د) شرط و یا عنصر مهم دیگر قواعد حقوقی (مؤئیده) است. طوریکه قبلاً تذکر دادم یگانه عامل و مؤلد نظام جمعیت وابسته به تطبیق قواعد حقوقی میباشد زیرا دولت موجودیت و غایه خود را بالوسيله بيك نظام حقوقی تامین میدارد چه در حقیقت مقصد دولت فراهم ساختن رفاهیت و سعادت توده آنست بنا بران دولت همیشه متوجه آرزو مند تطبیق شدن قواعد حقوقی است که خودش وضع میکند پس برای اینکه قواعد حقوقی در جمعیت تطبیق و انتظام اجتماع تامین گردد دولت به تطبیق وسائل و وسایطی دست میزند که سبب تطبیق قواعد حقوقی میگردد اینک

بهمین وسایل و وسایط در لسان (حقوق) مؤئیده گفته اند . استاد م که در تشریح درس حقوق مهورت به سزائی داشت مؤئیده را این چنین تعریف مسکرد :

مؤئیده چنان واسطه های زجری و جبری است که تطبیق نظام حقوقی توسط آن صورت میگیرد همینکه امر بيك قوماندان در موقعش تطبیق نشده و نتیجه نمیدهد و قوماندان مذکور شخص مسئول را مستوجب جزا میسازد (مثلاً اخطار میدهد و یا برای او حبس تعیین میکند) همین جزا در حقیقت مؤئیده است و یا به عباره دیگر واسطه ایست که تطبیق امر قوماندان را که یکنوع قواعد حقوقیست فراهم میسازد .

مؤئیده ها در موضوعات حقوقی بحث طولانی دارد که تشریح کامل آن درین مختصر نمی گنجد صرف اینقدر باید بگوئیم که بدون موجودیت مؤئیده در جمعیت ها انتظام بوجود آمده نمیتواند مثل اینکه در اردو جهت تأمین انضباط تطبیق جزاها يك امر حتمی است ولی در حال علاوه کم که استقرار امنیت و انتظام اجتماعی تنها و تنها با تطبیق مؤئیده ممکن نیست زیرا در راس مؤئیده های منی قوه اجباری دولت عامل بس مهم دیگری هم وجود دارد که در آنها خود انسانها نرفته است آن عامل عبارت از (وجدان و حسیات) است. منظور من از تذکار این موضوع اینست که انسانهای باحس و با وجدان بی آنکه از تطبیق مؤئیده های دولت هر اسی داشته باشند با پیروی از حکم وجدان نشان تابع قواعد حقوقی دولت میشوند و شیرازه نظم و نسق اجتماع را با حرکات خلاف توقع برهم نمیزند ازین ایضاح مختصر باین نتیجه میرسیم که قواعد (حقوقی) و قواعد (اخلاقی) صرف در حصه

(موثیده) از هم فرق دارند یعنی قواعد حقوقی دولت واجد موثیده بوده اما قواعد اخلاق فاقد موثیده میباشد اما باید بدانیم که موثیده قواعد اخلاقی همانا (وجدان) خود انسانهاست و بس. در ساحه حقوقی دو نوع موثیده وجود دارد :

۱ - موثیده های حقوقی : حق از بین رفته شخص و یا دولت توسط این موثیده ها دوباره اعاده میگردد مثلاً اگر به مال شخصی ضرری را وارد میسازیم دولت مارا به جبران این ضرر مجبور میگرداند که همین جبران ضرر را (موثیده حقوقی) میگویند.

۲ - موثیده های جزائی: موثیده

هائست که موجب تحدید حریت شخص میگردد و مقصد از تطبیق این موثیده فراهم شدن عبرت دیگرانست مثلاً در عمل سرعت از نرسد سارق علاوه از استرداد اصل مال مسروقه و یا بدل آن (موثیده حقوقی) تطبیق یکمدت حبس هم لازم می آید این حبس (تحدید حریت شخص) که عبرت دیگران را فراهم خواهد ساخت بک موثیده جزائی است .

۲ - قانون از طرف یک مرجع ذی صلاحیت تصدیق و تصویب میشود : مقامیکه تصدیق قوانین از طرف دولت به آن سپرده شده است (شوری) میباشد قانون اساسی از ماده (۴۱) الی (۷۷) از چگونگی شوری بحث میکند درین ماده ها اصل ماده (۶۴) آنست که چنین تصریح می کند :

(شوری برای تنظیم امور حیاتی افغانستان مطابق با حکام این قانون اساسی قوانین وضع می کند هیچ قانون نمیتواند مناقض اساسات دین مقدس اسلام و دیگر ارزشهای مندرج این قانون اساسی باشد.)

قانون اساسی با حکم این ماده خود

برای شوری صلاحیت وضع (قوانین) راداده است و بموجب این ماده غیر از شوری هیچیک مرجعی حق بوجود آوردن قانون راندارد .

پیشنهاد وضع قانون بر اساس ماده (۷۱) قانون اساسی به حکومت (قوه اجرائیه) و یا ستره محکمه (قوه قضائیه) متعلق است .

در هنگام تعطیل و یا انحلال شوری حکومت میتواند که بر حسب فقره اول ماده (۶۴) برای تنظیم امور عاجل فرامین تقنینی ترتیب کند . . . الخ - این صلاحیت بموجب ماده (۷۷) قانون اساسی به حکومت سپرده شده است .

۳- توشیح قانون :

توشیح قانون و اعلام انباز آن مستند به فقره (۷) ماده (۹) قانون اساسی از حقوق مقام سلطنت است و مثل این مقام اپاد شاه) میباشد . اصل قانون ها با مضای شخص پادشاه رسانیده شده و نسخه های مطبوع قانون با (مهر) سلطنتی که مخصوص قوانین است مهور میگردد . خوانندگان محترم شاید این مهر را از نزدیک دیده خواهند بود - درین مهر یک جمله بسیار جامع (به موجبش بعمل شود) جلب توجه مینماید .

۴- اعلان و تطبیق قانون :

قوانین در جریده رسمی انتشار می یابد صاحب امتیاز این جریده (وزارت عدلیه) است .

برای اینکه متن قانون با اطلاع مردم رسانیده شده بتواند لازمست در جریده رسمی منتشر شود . دولت بعد از نشر قانون در جریده رسمی چنان می پندارد که همگان از متن

قانون واقفیت حاصل کرده اند این پرنسیب در تمام ممالک دنیا بهمین شکل است و نتیجه ذیل را باز می آرد :

(ندانستن قانون معذرت شده نمیتواند)

بادر نظر گرفتن نتیجه فوق برای اشخاص بهانه این مسئله باقی نمی ماند که بگویند (من از قانون خبر نداشتم و یا جریده رسمی بمن نرسیده و اسئال آن)

مسئله تطبیق قانون از ماده های اخیر قانون استخراج شده میتواند واکثراً باین شکل تصریح می کند : (این قانون اعتبار از تاریخ مرعی الاجراست) که درین صورت تاریخ نشر و تاریخ تطبیق قانون همان یک تاریخ است و یا :

(این قانون هشت ماه بعد از نشر قابل تطبیق است) که درینحال بین تاریخ نشر و تاریخ تطبیق قانون مدتی وجود دارد که آنرا (خالیه گاه) قانون مینامند . اینکه در بعضی قوانین خالیگاه وجود داشته و برخی آن خالیگاه ندارد موضوعیست که طوالت بیشتر میخواهد و من از آن منصرف شدم .

خواننده محترم - این بود

ایضاح مختصر (اصولنامه) که کلمه اول حقوقیء جمله (اصولنامه) جزای عسکری) را تشکیل میدهد در شماره آینده اگر ممکن شد به تحلیل حقوقیء کلمه دوم آن که (جزا) میباشد خواهیم پرداخت و بعداً سلسلماً از ماهیت جرائم و جزای عسکری بحث خواهیم کرد .

تألیفات برای اردو...

نویسنده: ظریف صدیقی

عضو نشریات دفاع ملی

از وقتی انسان قدم به مرحله مدنیّت گذاشت و پایه گذار اساسات نظم اجتماعی گردید در قبال سایر وسایل تبادل افکار و تحولات اجتماعی که در اثر نقل و انتقال، مهاجرت‌ها و تجسم اندیشه‌ها بواسطه ساختمان‌ها، مجسمه‌ها و داستانهای که سینه بسینه بعنوان ارمغان گذشته حفظ مینمود مجبور گردید خط و کتابت

را بوجود آورد و نوشته‌ها را انکشاف دهد. با توسعه کتابت ادبیات نیز روز بروز بشکل عالیتر و فصیح تری درآمد. بطوریکه فلاسفه و دانشمندان توانستند اندیشه‌ها و افکار خود را بقالب نوشته‌ها و کتابها بآیندگان بسپارند.

گذشته از فلاسفه، شعراء و مورخین نیز وقایع و حوادث ماحول خود را بانظم روح پرور و نثر شیوا نگاشتند که امروز از آنها بعنوان اسناد مدنیتهای گذشته تحقیق و بررسی میگردد.

هومر شاعر؛ مؤرخ و دانشمند یونان قدیم با تقدیم دواثر جاودان ایلیا دواود یسه که قصه‌های جنگ ترا و ارا به نظم آورده است. هرودوتس و پنتو تارک با تاریخهای بی نظیر خویش که داستانها و واقعات پر شکوه امپراطوری روم کهن را نوشته اند. قدیم ترین تلاشهای انسانهای گذشته را بما بیابانگار سپرده اند.

اما این اثر های نخستین بیشتر تحت تاثیر دلاوری‌ها و قهرمانی‌ها قرار گرفته و زیاد تر وقایع و حوادث حربی را بیان کرده است که میتوان از آنها بعنوان تألیفات عسکری و تشویق مردم بامور حربی یاد نمود.

چون بیان واقعات و شرح جنگها و رشادتها نمونه از ادبیات حماسی یارزمی است که تحت تاثیر لشکر کشی و تشکیل اردوها ابراز شده است بنام از یکطرف این آثار را مربوط اردو و از جانب دیگر منسوب به همه طبقات میدانند.

در آریانای قدیم هم وضع بهمین منوال بوده است. مگر بعنت اشتغال مردم با مور زراعت و مالداري و آرامش مردم از نگاه غنای منابع غذایی و مسکن - نخستین آثار ادبی از گرایش بشر بامور اخلاقی، مذهبی و جدال خیر و شر بحث می نمایند. این وضع تا هنگامی ادامه داشت که هنوز متجاوزین بحدود آزاد آریایی‌ها قدم نهاده بودند. ولی بعد که اقوام شمال (تورانی‌ها) قصد تجاوز به سر زمین آریانا را گذاشتند و قبایل مختلف آریایی بشرق و غرب مجبور به کوچ و مهاجرت گردیدند ادبیات و سرود هارنگ حماسی، بخود گرفت و باعث بوجود آمدن شهنامه‌ها شد.

هنگامیکه در اثر نفوذ اسلام آریانا بنامهای خراسان، ماوراءالنهر و سیستان تجزیه شد داستان‌های قهرمانی هنوز دهان بدهان و سینه بسینه نقل میگردد بطوریکه صدیقی بلخی، اسدی طوسی و حکیم ابوالقاسم

فردوسی یکی پس از دیگری آنها را بنام شهنامه و خدای نامه به نظم دل انگیزی در آوردند.

مردم ما بگذشته پر شکوه و قهرمانی خود علاقه خلل ناپذیری دارند. شاید عیج اثری و هیچ تألیفی بمانند شهنامه فردوسی سالها و قرن‌ها مردم ما را راضی نگه نداشته است. شهنامه فردوسی همچنانکه اپایاد وادیسه هومر در قلب ملت یونان بعنوان ادبیات ملی و حماسی جای دارد در سینه‌های مردم مانیز مثل آن ارزش و ارج فراوان گرفته است و میتوانیم ازین بزرگترین اثر در ادبیات حماسی خود نام ببریم. با اینسکه بمرور زمان تاریخهای زیاد و کتب متعددی که مشتمل بروقایع برخورد های نظامی بدران با است تحریر و تألیف گردیده ولی آثاری که تنها مختصات اسلحه و تکنیک جنگی آن زمانها را بیان نماید کمتر نگارش یافته است که از آنجمله یکی از بهترین آثار درین زمینه کتاب معروف آداب الحرب و الشجاعه میباشد.

نویسنده این کتاب فخرالدین مبارکشاه مروالرودی (مرغاب حالیه) یکی از مشاهیر علم و ادب خطه هرات میباشد که در اثر هجوم

مغول در قرن هفتم مجبور به ترک وطن گردید و کتاب معروف آداب الحرب و الشجاعة را در هندوستان بنام یکی از شاهان آنسوزمین تالیف نمود. درین کتاب راجع به اسلحه، البسه، و تجهیزات پادشاهان معروف افغانستان قدیم مانند سامانیان، غزنویان و غوریان معلومات مفصلی ارائه شده است که از هر لحاظ خواندنی و دلچسپ میباشد.

احمد شاه بابا در نیمه دوم قرن دوازدهم هنگامیکه برای بنیان گذاری افغانستان همت می گماشت اردو را نیز بشکل بهتری در آورد. در عصر امیرشیرعلیخان توجه خاصی به اردو می نمود و در اثر توریید دو مطبعه سنگی شمس النهار در بالاحصار و مصطفیای در اندرابی در قطار سایر نشرات برای عسکری نیز صفحه در مطبوعات کشوده شد. حتی نشریه نیز بنام «کابل» بخدمت اردو منتشر گشت.

در زمان سلطنت امیر حبیب الله خان شهید که طی هجده سال حکومتش فرصت احیاء نهضت علم و دانش در مملکت میسر شد مطبوعات انکشاف نمود و اردو با نظم و وسایلین بهتری انسجام یافت. درین زمان علاوه بر آنکه در سراج الاخبار مقالاتی تحت عنوان «در عالم عسکری» انتشار می یافت و راجع به تشکیل و سایر مطالب غیر محرم اردوی آن عصر معلومات بسوسو طی تقدیم خوانندگان و علاقه مندان میگردید آثاری نیز مخصوص تعلیم و تربیه اردو تالیف و تنظیم شد که در حقیقت اولین قدم بخدمت اردو شمرده میشود. دو کتابیکه برای منسوبین عالم عسکری در مطبعه عنایت طبع و نشر گشت بنا مهای رفیق حرب و معاون کشف یاد میشود. مؤلف

آن اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید سعید بودند که در زمان سپهسالاری به تالیف و اثر مذکور توفیق یافتند. مرحوم محمود طرزی ضمن مقاله ای در شماره تاریخی پانزدهم ذی قعدة ۱۳۳۵ قمری مطابق یازدهم سنبله ۱۲۹۶ شمسی (شماره سوم سال هفتم - سراج الاخبار) تحت عنوان مؤلفات عسکریه در باره دو تالیف مذکور چنین تقریظ نموده است:

« دو تالیف جدیدة عسکریه فوق نیز از چنان اثرهای برگزیده ایست که مانند حرز جان افسران باید شمرده شوند. و این نخستین بار است که تالیفات عسکری رونق افزای عالم مطبوعات دولت متبوعه مقدسه ما میگردد. این هر دو اثر بهتر تالیف کرده قلم عرفان رقم جناب سپهسالار سردار محمد نادر خان است.

جناب مشارالیه در تمهید (معاون کشف) نام اثر خود چنین مینویسد:

« چون امروز ازین تو جهات درجات پادشاه ترقیخوا، رعیت پرور شهریار تمدن دستگاه، معارف گستر (اعلیحضرت سراج الملک والدين) روحناده، جمیع امور ماک و ملت روبره بهبود نهاده و به ترقیات روز افزون نایل گردیده، خصوص سر رشته نظام ظفر انجام به نظارت جناب عالی (معین السلطنه) صاحب افخم تشکیل جدیدی اختیار کرده، آنآ فائاً بمدارج تکمیل خود رو میمند و سر بمدارج ترقع میکشد.

چون مقصود از (تعبیه) فوج اجرای حرکات عسکریست و حرکات عسکری بی معاونت (کشف) نتیجه نمیدهد، بلکه سردوچار خطر میگردد و فوجی که بی پیش بینی کشف قدم گذارد مانند شخص نابینای است که بی مدد عصا جاده پیمای راهی میگردد

واز رهگذر نابلدی خود را کور کورانه در چاه میندازد و اگر (کشف) که حقیقتاً چشم حقیقت بین فاندو روح مجسم حرکات عسکریه است - نباشد و احوال جغرافی و اجتماعی سرزمین و حرکات عسکری و احوال و مواقع دشمن را برای ما فوق بیگ نقشه مختصری نشان نهد و بیگ بیان واضح و درست عرض معلومات ننماید نه قائل میتواند که بی تردد، رأی و قرار قطعی خود را اعطاء فرماید و نه عسکری زهره آنرا دارد که زنده و آزادانه حرکت و تردد نماید. پس بنا بر اهمیت فوق العاده که این فن جلیل داشت برای استفاده برادران عسکری و طن عزیز خود افغانستان صانه الله تحت ملکها من نوانب الدوران، رساله بنام « معاون کشف » جمع و ترتیب نمودم. امید که از مطالعه آن کشف غطا در زمره اهل کشف داخل گردند.

این تمهید مختصر که جناب سپهسالار هوشیار کار گذار دولت متبوعه مقدسه مادر دیباچه رساله خویش بیان میفرمایند، البته که قارئین گرام ماتایکد رجه اعمیت و قیمت این اثر بهتر را تقدیر خواهند فرمود که برای عالم عسکری اردوی مهابت نموی افغانستان تاچه درجه یک هدیه بیش بهایی شمرده میشود. این بود مطالب سراج الاخبار راجع به نخستین تالیف عسکری افغانستان که متأسفانه اصل این رساله ها تا جائیکه جستجو شد در دسترس قرار نگرفت و البته اگر ذوات محترمی این آثار را در اختیار داشته باشند برای تحقیق بیشتر ارائه خواهند فرمود.

کتاب دیگری که در عصر اعلیحضرت مرحوم امان الله خان توسط اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید سعید در دو جلد تالیف گردیده است

کتابی است در باره اقوام مختلف و سراحادات افغانی که یک حصه آن طبع و باقی در حال تسوید ماند و در اثر وقوع بعضی عوامل نشر آن معطل گردید. قرار نوشته کتاب نادر افغان مع الاسف اکنون اثری از آن مؤلفه دیده نمیشود.

درینصورت که چهل سال قبل این تالیف در اختیار نویسنده نادر افغان (مرحوم برهان الدین کشکی) که خود در عمان عصر میزیست و با مقامات ذیصلاح در تماس بود اقرار نداشت طبعاً امروز بهمشکل ممکن است دستیاب گردد اما از نگاه ارزش موضوع در خور اهمیت بوده و قابل تذکار و یاد آوری میباشد چنانچه ضمن مطالبی نادر افغان چنین تبصره نموده است: «یک کتاب بسیار جامع و مفیدی را که مشتمل بر حالت سرحدیه و اوضاع عمومی اقوام و رسم و رواج و تاریخچه حیات و چگونگی احوال و کیف های نافع آنها بود نیز از کتب معتبره و آثار قلمیه منورین و سیاسیون تسوید و ترتیب دادند» نادر افغان جلد اول، صفحه ۲۲۳ -

بطوریکه از مضمون بالا معلوم میگردد در خصوص اطلاعات حربی برای صاحب منصبان و قوماندانان تالیف فوق اهمیت خاصی داشته است.

در سال ۱۲۹۹ شمسی برای تنویر منسوبین اردو بیک نشریه مستقل احتیاج احساس گردید و سرانجام یک مجله قشونی بنام «مجموعه عسکری» که حاوی مطالب مهمه نظامی و مسایل عمده حربی بود و برای رسیدن روحیات ملحقشوری و جذبات و طنخواهی بهترین ذریعه پنداشته میشد (ج ۱ - ص ۲۲۳ نادر افغان) از طرف وزارت حربیه انتشار یافت که بعدها این مجموعه بنام مجله اردو بطور ماهانه انتشار یافت و هم اکنون تحت نظر مدیریت عمومی نشریات ستر در ستریز مدیریت

پناغلی فیض محمد عاطفی ماهانه با قطع و صحافت زیبا تقدیم میگردد که در باره آن مطالب مفصل تری باید ارائه و تقدیم گردد.

علاوه بر آن در سال ۱۳۰۳ جریده نیز بنام «حقیقت» تحت اداره مرحوم برهان الدین کشکی از طرف وزارت حربیه منتشر شد که بعدها شکل روزنامه را بخود گرفت این نشریه در آن زمان روز نامه رسمی وزارت حربیه و یگانه اخبار مهم و زبان حکومت پنداشته میشد (نادر افغان - ج ۱ - ص ۳۰۳) که بعدها در اثر اختلالات اجتماعی از بین رفت.

در عصر فوخته اعلی حضرت معظم همایونی که اردوی شاهانه توسعه و انکشاف روز افزون یافت و همزمان با پیشرفت های همگان جهانی، تشکیلات عصری ظهور نمود در نشر نظامنامه ها تعلیماتنامه ها و بالاخره تعلیماتنامه ها در رشته های مختلف عسکری مانند پیاده توپچی، زره دار و صنوف معاونه مانند مخابره، نقلیه و لوژستیک و سایر شقوق و صنوف متعلقه اردو از تازه ترین و پیشرفته ترین نشریات اردوی ممالک مترقی، ترجمه، تتبع، اقتباس و تالیف گردید: بخصوص بعد از حرب دوم بین المللی که همکاریهای نزدیک بین ممالک بوجود آمد و پرنسیبها و اساسات نوین محاربات مدرن در اثر تجارب حرکات حربی حاصل شد. نشر و توزیع آثار برای عسکری فزونی گرفت و امروز بیشتر از صد نشریه بصورت تعلیماتنامه، تعلیماتنامه و اساسنامه و همچنین نوتهای مسلکی در اختیار منسوبین اردو قرار گرفته است.

یازده سال پیش نشریه هم بعنوان

ارگان رسمی ریاست لوژستیک که بصورت سه ماهه نشر میشود منظور گردیده است که بطور مسلسل به نشرات خود ادامه میدهد.

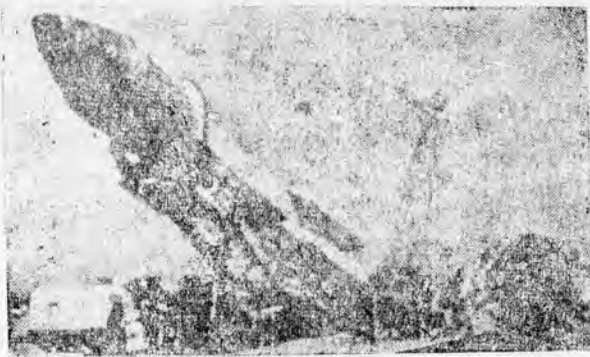
مجله دیگری هم سه ماهه در سه ماه بنام حربی پوهنتون توسط پوهنتون حربی انتشار می یابد که برای تنویر اذهان محصلین حربی پوهنتون مفید و خواندنی بشمار میرود.

علاوه بر اینکه این آثار مختص منسوبین اردو است و مطالعه بعضی آن برای خارج اردو مجاز نیست آثاری نیز برای عامه چه مربوط عسکری و چه غیر نظامی توسط مقامات اردو طبع و نشر گردیده است.

از آنجمله میتوان از کتاب تاریخ حرب نام برد. این کتاب یکدفعه در گذشته نیز در دو جلد برای صنوف دوم و سوم حربی پوهنتون بحیث یک تالیف درسی طبع شده بود مگر در اثر درخواست مکرر خوانندگان و ضرورت مردم دفعه دوم بحیث یک کتاب اساسی برای استفاده همه صاحب منصبان اردو از طرف مدیریت عمومی نشریات ستر در ستریز بطبع رسیده است.

مؤلف این کتاب با ارزش دگر جنرال غلام فاروق لوی در ستریز میباشد که در تالیف این اثر زحمات فراوانی کشیده اند. تاریخ مذکور در سال ۱۳۴۶ء در ۳۰ صفحه با اشکال و کروکی های لازمه که از انجمله ۵۷ کروکی آن جدا گانه بدون شماره، گنجانیده شده است (طبع رسیده است بعقیده نگارنده مطالعه آن برای صاحب منصبان جوان اردو بسی مفید و لازمی میباشد چون حوادث جنگ های اول و دوم جهان با تشریح و تحلیل حرکات و پرنسیبها و اساسات حربی، و سایر مواد مورد لزوم تاریخ حربی بخوبی بیان شده است و مؤلف محترم هم بطوریکه شایسته است از عهده توصیف و تشریح آن برآمده است. (بقیه در صفحه ۱۰۰)

کیهان نوردان چگونه تربیه

می شوند؟

در فوکلور
های اختصاصی،
کیهان نوردان
بعنوان کسانی
شناخته شده اند
که وظایف خود
را با شایستگی و

اعتماد کامل انجام داده اند همچنین سایر اوصافی که برای ایشان در نظر گرفته شده وفاداری، اطاعت و عدم شکایت از اوضاع و احوال خود قید شده است. هم اکنون ۵۵ نفر کیهان نورد در ناحیه «هوستون» که جهت آزمایش و تعلیم ایشان اختصاص یافته است، سرگرم کسب آخرین تدریسات و اطلاعات مربوط بانجام مسافرت های فضائی میباشند. این پیلوتان فضائی، ضمن تعلیماتی که می بینند، تحت دقیق ترین کنترل ها و نظارت ها واقع شده و از همه طرف نهایت کوشش بعمل می آید یک نفر کیهان نورد که به مسافرت فضائی فرستاده میشود از هر لحاظ آماده انجام این وظیفه خطیر و حساس خود باشد.

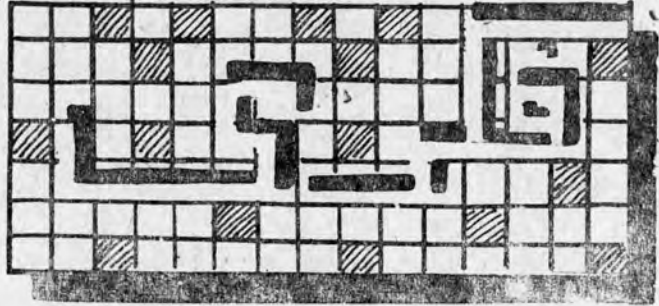
اخیراً یک حقیقت دیگری برای مسئولین انجام آزمایش های فضائی در ناحیه «هوستون» جلب توجه کرده است و آن این است که میان این داوطلبان انجام مسافرت های کیهانی، یک نوع رقابت و هم چشمی دامنه دار بوجود آمده است. این کیهان نوردان خود را آماده زیستن در کره دیگری کرده و آماده اند، اگر روزی قدم بسپاره دیگری بگذارند، از هر لحاظ آماده انجام این مأموریت خطیر خود بوده و میتوانند شرایط زیست و زندگی در کره زمین را با کرات دیگر موافق و هم آهنگ سازند شاید تعجب نمائید که برخی داوطلبان انجام سفر های کیهانی، از یک سلسله محدودیت های زمینی برخوردارند و همین محدودیت ها ایشان را در کار و وظایف خطیری که در آینده دارند پیش از پیش آماده و مهیا خواهد ساخت.

از جمله این محدودیت ها، بایستی بمسائل مالی اشاراتی نمود، در مرحله اول یک نفر کیهان نورد هیچگونه مزایای مالی با استثنای معاش عادی خود ندارد. آمرین اداره انجام تحقیقات کیهانی، در باره نحوه نفوذ این قبیل افراد در سایر کرات آسمانی به ارزیابی های نخستین دست زده اند و بطور کلی هدف این است که داوطلبان مسافرت به کرات دیگر، از هر حیث آماده انجام وظایف خویش باشند.

اعتقاد عمومی بر این است که امریکا، غلیبرغم مشکلاتی که حال درخاور دور با آن روبرو است، همچنان تلاش عظیم بکار میبرد تا پروگرام فرستادن انسان به کره ماه در سال ۱۹۷۰ با موفقیت بسرساند و از همین لحاظ مقدمات امر را، در یک محیط آرام و بدون سروصدا فراهم سازد. در تصویر فوق یک راکت کوه پیکری که یک نفر انسان را به کره ماه میبرد دیده می شود.

کتاب دیگری که آدرین اوآخر برای انکشاف مطالعه عمومی صاحب منصبان و همه طبقات دانش طلب مملکت از طرف مدیریت عمومی نشریات انتشار یافته (مطالعه تاریخ افغانستان از نگاه عسکری) میباشد این اثر توسط تورن ارکان حرب علی احمد جلالی که در جلد اول آن (۹۱) اثر و در جلد دوم آن از ۹۳ اثر استفاده نموده ترتیب گردیده است جلد اول این کتاب در ماه دلو سال ۱۳۴۳ نشر گردید و جلد دوم آن نیز اخیراً از چاپ برآمده است بطوریکه از مطالعه کتاب مذکور برمی آید مؤلف در تدوین تالیف خویش زحمات زیادی را متقبل شده و در تتبع خویش از امانت داری و خصوصیات تاریخ نویسی کار گرفته است و میتوان گفت درین قسمت موفق هم شده است. این بود نظری به تالیفات اردو البته آنچه قابل یادآوری است اینست که گذشته، تالیفات اردو محدود بهمین چند اثر یادآوری شده نمیشد و بسا امکان دارد که اثرات و تالیفات دیگری هم درین خصوص منتشر شده باشد که متأسفانه نتوانستیم از آن سراغی بیابیم و اشخاص محترم که معلومات بیشتری داشته باشند طبعاً ما را با تذکر خویش ممنون خواهند ساخت. مطلب دیگر قابل تذکار اینست که اردو منجبت یک جامعه همیشه مسئولیت خویش را در قبال نشر و توزیع معلومات مسلکی و عمومی حسن نموده و همواره درین قسمت سهم خود را ادا کرده است روی این ملحوظ طبعاً در آینده نیز آثار و تالیفات دیگری توسط منسویین اردو برای منسویین عسکری و یا خارج از ساحت نظامی نشر و توزیع خواهد گردید، تنها در آخر باید بگویم منحت فوق مربوط آثار نیست که توسط منسویین اردو برای اردو تقدیم شده و رنه در داخل کدر جامعه عسکری نویسنده گانی وجود دارند که برای هموطنان عزیز خویش آثاری قیمتی ارائه کرده اند و بیان آن بمقاله دیگری احتیاج دارد. پایان

مشغولیت‌های

تهیه
و
ترتیب
تالقانی

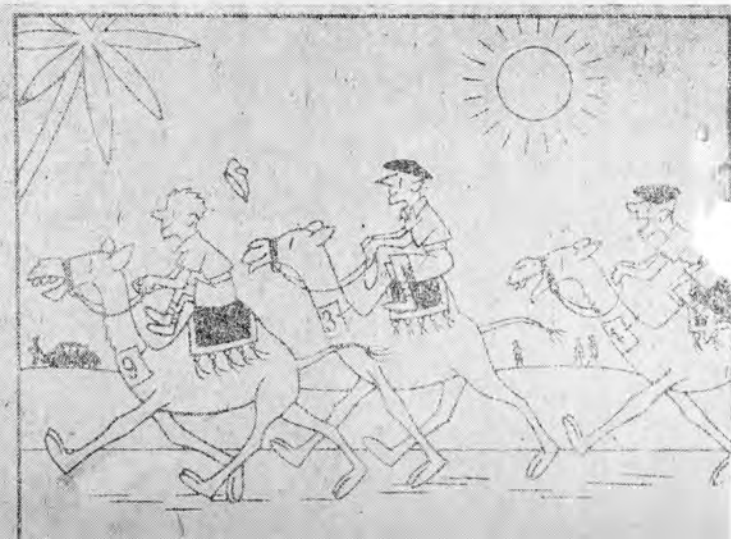
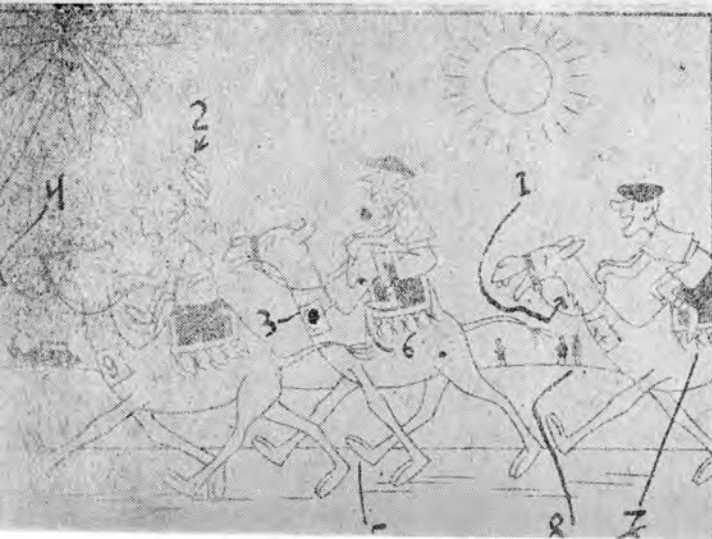
حل کنندگان مشغولیت های فکری شماره قبلی

محمد ظریف متعلم صنف بیاغلی عبدالسلام افراد سید عزیز حسین هاشمی بیاغلی محمد یونس
دوم مکتب مسعود سعد ریاست مالی و بودجه افراد مکتب خوردضابطان

وهم چنان پیغنه سائیمه و پیغله نوریه ازلیسه جهان ملکه، بیاغلی محمد ابراهیم متعلم لیسه نادریه،
بیاغلی دوست محمد، بیاغلی علی جان متعلم لیسه خان آباد، محمد اکرم متعلم لیسه غازی، محمد یعقوب متعلم
لیسه حبیبیه، پیغله ماری پیغله شهناز متعلمات لیسه ملالی، پیغله حلیمه ازلیسه عایشه درانی بیاغلی محمد عاشور
ازغزنی، بیاغلی محمدحلم و قاسم علی ازولایات بلخ، پیغله زهره ازلیسه شاددخت بلقیس، بیاغلی عبدالدول،
بیاغلی نور محمد متعلمین لیسه حبیبیه، محمداسلم، دین محمد متعلمین مکتب متوسطه محمود میباشد.

حل هشت اختلاف شماره قبلی: که اینک درین دو فوتو ظاهر اواهم شباعت دارند توسط عدد نشان داده شده است.

حل معمای شماره قبلی :

در یک شهر سرخپوست نشین با جمعیت ۲۰۰۰۰ نفر پنج درصد مردمش دارای یکپا میباشند نصف باقیمانده بدون کفش راه میروند آیا میتوانید بگوئید چند کفش در شهر پوشیده می شود ؟ جواب حل این معنی عبارت است از ۲۰۰۰۰ کفش آیا درست مسئله را درک کردید در حقیقت مهم نیست چند درصد جمعیت یکپا هستند زیرا نصف باقیمانده کفش نمی پوشند و نصف دیگری که دو کفش می پوشند در حقیقت باقیمانده جمعیت هم نفری یک کفش می پوشند پس برای تمام جمعیت شهر ۲۰۰۰۰ کفش لازم است .

جواب چیستان شماره گذشته

اژدهائی که خارپشت بود .
حرفهایش بسی درشت بود .
میخورد روزی همه مردم .
دهنش در میان پشت بود .
جواب این چیستان عبارت از آسیاب میباشد .

تفسیر بیت سعدی

اینک عسلی دوخته دارد مگس نحل
شهد لب شیرین تو زنبور میان را
در قدیم در برخی از شهرهای ایران که غیر مسلمان هم سکونت داشته اند محله‌ی مخصوصی داشته اند که با مسلمانان آمیزش نداشته باشند و مسلمانان علامت مشخصه‌ای بکار میبردند و این علامت مشخصه عبارت از یک تکه پارچه بوده که بر روی لباس خود می دوخته است و چون آن تکه پارچه برنگ عسل بوده به آن عسلی میگفتند و عسلی دوختن یعنی زنبور عسل و زنبور عسل گذشته از آنکه عسل میدهد سخن شیرین را همیشه بعسل تشبیه کرده اند که برنگ همان پارچه است و مثل اینست که روی لباس خود

عسلی دوخته باشند شهد هم که بمعنی عسل است و شهد لب شیرین یعنی سخن شیرین از لب معشوق که طعم عسل دارد تن زنبور عبارت ازدو قسمت است و کمر آن باریک است کمر باریک را هم که علامت زیبایی می دانستند و بهمین جهت بکسی که کمرش خیلی باریک بود زنبور میان میگفتند و این که سعدی می فرماید اینک عسلی دوخته دارد مگس نحل شهد لب شیرین تو زنبور میان را یعنی زنبور عسل بر روی لباس خود عسلی دوخته و کسانی که این کار را کرده است برای اینست که عسل آن در برابر سخنان شیرین تو معشوقه که زنبور میان هستی و کمر باریک داری فروتنی بکند و اظهار عجز بکند و بگوید که سخن تو از عسل من شیرین تر است .

لطفاً این معمای را حل کنید .

کودک زرنگ

سه برادر ۲۴ سیب داشتند البته سیب‌ها را طوری تقسیم کردند که

هر یک باندازه سن خودش در سه سال پیش دریافت کرد . برادر کوچکتر که از همه کوچکتر بود پیشنهاد کرد که سیب‌ها را طوری دیگر بین خود شان مبادله کنند او گفت من نصف سیبهای خود را نگه میدارم و نصف دیگر آن را بین سن و برادر دیگر بطور مساوی تقسیم کنند . برادران دیگر که فکر نمی کردند حق‌های در کار باشد با پیشنهاد وی موافقت کردند در نتیجه هر سه برادر بطور مساوی سیب داشتند .

آیا میتوانید بگوئید سه برادر در سنشان چند سال بود ؟

لطفاً جواب این چیستان را بگوئید

این چیست که در سه وقت کمیاب شود
گر آب تنی کند ، تنش آب شود
گر گرم شود گریه کند تا میرد
گر سرد شود زندگی از سر گیرد

لطفاً این بیت نظامی را تفسیر کنید

اگر بر فرش مومین بگذرد پیل
فتد افتاده‌ای را جامه در نیل

هشتم اختلاف

دو فوتوی فوق در
ظاهر باهم بکلی شباهت
دارند اما اگر بدقت
ملاحظه گردد چند
اختلاف در آنها موجود
است در صورتیکه موفق
شدید لطفاً جواب این
اختلاف را با معماها
و سرگرمی‌ها تکیه
ترتیب بدهید به
آمریت مجله اردو
بفرستید .

دارد و مجله ددی نوی کلنی رپه و پاندی کولوسره کرانولوستونکواوقلمی
ملگروته دنره له کوی د نوی کال مبارکی وای .

سوانح مختصر مرحوم

برید جنرال محمد اصیل وزیری

مرحوم در سنه ۱۲۸۱ شمسی هجری در مرغه علاقه داری برملی وزیری متولد گردیده بعد از جهاد بو کالت قوم وزیری انتخاب و مدت سه سال در وزارت دفاع ملی خدمت نموده است. بو حومی بعد از آنکه و کلاء رخصت شدند در مکتب دار المعلمین شامل و سپس نظر به خواهش خودش بمکتب حکام شامل گردید و بعداً دو دوره دیگر از طرف قوم بحیث وکیل انتخاب شد و نظر به خدماتیکه در زمان اغتشاش از ایشان به ظهور رسیده بود، قرار فرمان نمبر ۶۳۰۰ - تاریخی ۲۶ حوت ۱۳۰۸ حضور مبارک شاعانه برتبه برید جنرال مفتخر گردیدند متعاقباً بکورس تعلیمگاه پیاده و هچنان بکورس امرا شامل گردید و موفقانه تعلیمات خویش را به پایان رسانیدند.

نشانیهای که برید جنرال مرحوم در ادوار ماموریت خویش اخذ نموده است:

- ۱- یکدانه نشان غیرت
- ۲- « « وفا
- ۳- « « صداقت
- ۴- « « ذیشان
- ۵- « « مدال مطالای رشتین

با کمال تأسف اطلاع گرفتیم که برید جنرال مرحوم به عمر (۶۵) ساله گی نظر به مریضی که غایب حالشان بود داعی اجل را لبیک گفته پدرود حیات نمودند. مراسم تدفین و بختک سپردن شان طبق مقررات و تشریفات عسکری با حضور جم غفیری صورت گرفت.

وزارت دفاع ملی از فقدان برید جنرال متوفی که یک تن از صاحبانصیان سابقه دار اردو بوده متأثر و متالم گردیده از خدای متعال برای مرحوم طلب مغفرت و به باز ماندگان نشان صبر جمیل میخواهد.

AFGHAN ARMY REVIEW

Address: De Urdu Mudjella Kabul - Afghanistan

Subscription rate for foreign countries: 5 dollars

March 1969

Tel. 24574

دوه لسم گڼه ۱۳۴۷۵ کال - د کب میاشت

د تاسیس کال ۲۱ حمل ۱۳۹۹

۲۴۵۷۴

تیلیفون

آدرس: افغانستان - کابل - وزارت دفاع ملي - ستردرستيز
مجله اردو مدیریت عمومی نشریات

د ملی دفاع مطبعه